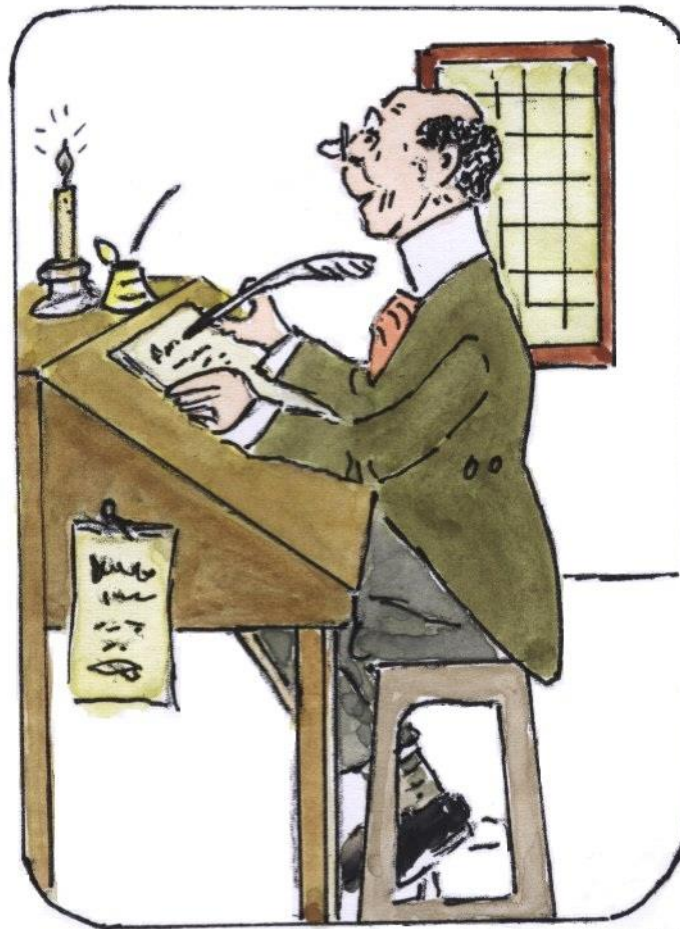

PIETER CORNELISS van LEVENDALE

NOTARIS IN TROEBELE TIJDEN

Geannoteerde extracten uit protocol C (RAZE 2040) 1595 – 1598

(naar [hoofdscherm](#) Levendale)

P.A. Harthoorn 2011

P.A. Harthoorn
Amsterdam
Augustus 2011

M.P. Smallegange
Waddinxveen
Tekstbewerker

Inhoudsopgave

1	Acten	12
1.1	Testament Elizabeth mr. Adriaens dochter	12
1.2	Testament Janne Adriaen Loijssensdr	12
1.3	Pachtcontract Hugo Adriaens Ellewoutsdijk	12
1.4	Overdracht paijbrieven aen Pieter Corneliss in de 3 haringen	13
1.5	Afmaken en verhuren olijmolen in Goes	13
1.6	Lammerthienden van Ellewoutsdijk	13
1.7	Jaargetijde van Jan Pieters en Jan Adriaens Blancx	13
1.8	Accoord in Oude Tonge	15
1.9	Geconverseert ende geboeleert, of niet?	16
1.10	Betaling erfenis door Rebecca Sijbrands	16
1.11	Accoord inpoldering Crabbendijcke	16
1.12	Procuratie Balthasar Vilajjn	16
1.13	Testament Anthoni Coppier	16
1.14	Accoord sterfhuis Crijnken Anthoniesdr	17
1.15	Procuratie voor hove van Holland tbv Adriaen Jacobs Jonghens	17
1.16	Herroeping testament Maijken Nicasius Marchant	17
1.17	Ontslagen van coop coolsaet in Scherpenisse	17
1.18	Ontvangen geld van Steven Bernards	18
1.19	Ontvangen geld van Steven Bernards door Pauwels de Vos	18
1.20	Verklaring Lieven de Corte over een belediging	18
1.21	Procuratie Hugo Pieters Doene	18
1.22	Verklaring Heijlken Jans Oolardsdr	18
1.23	Huwelijkse voorwaarde Pieter Lenards chirurgijn	19
1.24	Constituering rentmeester Maerten Mazure	19
1.25	Verkoop balen meede	19
1.26	Mangeling van schepen	20
1.27	Testament Willem Nicolaes en Elisabeth Borsselaer	20
1.28	Testament Philips van Assche	20
1.29	Coop coolsaet door Geleijn Jacobs	20
1.30	Testament Martin van de Weerde	20
1.31	Constituering door Jan Jacobus	21
1.32	Procuratie voor het Hof van Holland in verband met een brouwerij in Kwadendamme	21
1.33	Verklaring in verband met bovenstaande brouwerij	21
1.34	Testament Pieternelle Henricxdr	22
1.35	Procuratie Tanneken Jorisdr	22
1.36	Verklaring over echtheid van copie	22
1.37	Accoord onderhoud weeskind	22
1.38	Problemen met levering coolsaet	23
1.39	Betaling gelegateerde gelden	23
1.40	Testament Jacques de leermaker	23
1.41	Huwelijkse voorwaarden Cornelis Jacobs laddermaker en Maijken Boudewijnsdr	24
1.42	Testament Adriaen Geerts Brabander	25
1.43	Huwelijkse voorwaarden Jacob Pieters Wauwelaere en Cornelia Gillisdr	25
1.44	Testament Charles de Prato en Anthonia Christiaen Pietersdr	25
1.45	Constituering door Margriete en haar man Arnouldt van den Blocque	26

1.46	Testament Lievin Crombeen	26
1.47	Verkoop hoeve Crabbendijcke van Jacob Jacobs Stofs	26
1.48	Levering coolsaet door Adriaen Jans	27
1.49	Procuratie door Pieter Adriaens Bol	27
1.50	Levering terwe door Dierick Jans	27
1.51	Verkoop landstede in Bergheijck	27
1.52	Verklaring Ismael Melchiors over rente op een huis in Middelburg	28
1.53	Verklaring over lijfrenten door Maijken Pieters	28
1.54	Legatering door Bartel Willouts	28
1.55	Testament Janneken Adriaensdr dienstmaerte Bartel Willouts	28
1.56	Procuratie Hubrecht van Wissenkercke	29
1.57	Testament Simon Henricxs en Belijken Lambrechts	29
1.58	Testament Sebastiaen Barensteijn	29
1.59	Testament Hugo Boudewijns	29
1.60	Contract vervoer per boot voor een brouwerij	30
1.61	Procuratie Cornelis Adriaens	30
1.62	Procuratie door Adriaen Jobs	30
1.63	Procuratie door Pieter Adriaens Bolle	30
1.64	Procuratie Joos Matthijss schrijnwercker	31
1.65	Huwelijkse voorwaarden Joos Geeringh en Claissen Jansdr	31
1.66	Overdracht pajbrief door Louis Jan Stoffels	31
1.67	Verklaring Andries Claissen uit Cruislandt	31
1.68	Verklaring Maijken Pauwelsdr twee ledige plaetsen ofte erven	31
1.69	Afrekening rente Joncvr(ouwe) Margrieta van Zeuccoten	32
1.70	Testament Wouter de Brouwer en Elizabeth van der Felen	32
1.71	Testament Jan Jans Knooper en Willemijnken Coenraedt	32
1.72	Levering obligatie door Cornelis Adriaens	33
1.73	Obligatie Jacob Jobs	33
1.74	Procuratie Dignus Keetlaer	33
1.75	Verklaring over Maerten Mertsz voortvluchtig	33
1.76	Procuratie van Pieter Willems	34
1.77	Benoeming tot commissaris opt Landrecht	34
1.78	Testament Lijsbeth Goossens	34
1.79	Procuratie Aerdt Jans Storm	34
1.80	Verklaring Willemijne Huijghens	34
1.81	Verklaring erfgenamen Maijken Adriaens Baltens voor Hof van Holland	35
1.82	Verklaring Mathijs Aerts Hespiegel en Barbara Ottens	35
1.83	Verklaring Paschasius Revel attestatie over betovering	36
1.84	Testament Willem Willems	36
1.85	Procuratie Joncvr. Margriete van Zevecote	36
1.86	Voldoen aan het bouwen van olijmolen	36
1.87	Gecocht zeecke quantiteit van coolsaet door Geleijn Jacobs	37
1.88	Verklaring Anthonia Bastiaens over Joos Vergouwe	38
1.89	Verklaring Joos Jans van de Werfve en Willem Ockers	38
1.90	Huwelijkse voorwaarden tussen Martijnken en Jan Brau	39
1.91	Procuratie Cornelis Jan Pieters Lems	39
1.92	Testament besloten testament Dignus Keetlaer	39
1.93	Coop en levering coolsaet door Michiel Hubrechts	39
1.94	Levering platsaet	40
1.95	Protest op voorgaande levering platsaet	40

1.96	Levering coolsaet.....	40
1.97	Testament Cornelis IJsbrandt schipper	41
1.98	Testament Tanneken Daems	41
1.99	Procuratie Pieter Willems	41
1.100	Procuratie Anthoine van Hecke.....	41
1.101	Procuratie Hans van Polken	42
1.102	Constituering van Christiaan Luelieur	42
1.103	Onder curatele van Pieter Jans Bemont	42
1.104	Verklaringen over corenghienden in Wissekercke.....	42
1.105	Lening gegeven door Geert Michiels	43
1.106	Onder curatele Bemont	43
1.107	Herroepen vorig testament Pieter Lenards.....	43
1.108	Verklaring over een vracht met appelen	43
1.109	Procuratie voor aen te ghaen erfenisse	44
1.110	Procuratie Pieter Adriaens Bol.....	44
1.111	Testament Catharina Shr Wouters.....	44
1.112	Schuldbekentenis Zacharias de Jonghe.....	44
1.113	Accoord over sterfhuis Willemijne Cornelisdr	45
1.114	Procuratie Hubrecht van Wiskercke	45
1.115	Procuratie Willem Clais	45
1.116	Verklaring Jan Oolaerds over ontvangst van geld.....	45
1.117	Verklaring over de prijs van rogge.....	46
1.118	Testament Willem Dignus Eversdijck	46
1.119	Procuratie Jonas van Bruesselen	46
1.120	Transport obligatie.....	47
1.121	Verklaring over vermeende hoererie	47
1.122	Verklaringen over kwaliteit wijn.....	48
1.123	Gegeven Gruiwaert.....	49
1.124	Procuratie Philips van Asperschlag aan Jan Corneliss Croone	49
1.125	Procuratie Pieter Michiels	49
1.126	Testament Pieter Cornelis in de 3 haringen	49
1.127	Verklaring over impost bier	50
1.128	Verklaring over het merken van schapen.....	50
1.129	Verklaring over aenwasch in de Slaecke	51
1.130	Overdracht schepenbrieven.....	51
1.131	Accoord over een lege plaetse.....	52
1.132	Contract vercoop tienden door Jacob Jobs.....	52
1.133	Nog tienden verkocht door Jacob Jobs	52
1.134	Verklaring over huisjes in Kloetinge	53
1.135	Verklaring over vaderlijk goet	53
1.136	Nog een verklaring over aenwasch Slaecke.....	54
1.137	Testament David Benedictus.....	54
1.138	Testament Jan Jacobs Poolsens	54
1.139	Procuratie tienden St Salvatoris	55
1.140	Wel te vreden schout Pieter Corneliss van Schuijlen voogd Mattheus Geerts	55
1.141	Verklaring overlijden Cornelis Geerts.....	55
1.142	Restitutie erfrenten	55
1.143	Verklaring over coop van terwe	56
1.144	Testament Jan Cornelis Croone.....	56
1.145	Huwelijkse voorwaarden Adriaen Cornelis Jan Leijssen	56

1.146	Kopie van het testament Geerdt Jans backer.....	57
1.147	Testament Henric Claiss Waelburg van Venloo	64
1.148	Testament Apollonis Laureijsdr	64
1.149	Procuratie Jacob Rijcke	65
1.150	Coop van meede	65
1.151	Gift van een huis in de Vorst.....	65
1.152	Verklaring Jacob Jans Cuijper.....	66
1.153	Testament Marinus Passchiers timmerman.....	66
1.154	Procuratie Marinus Grieuwaert	66
1.155	Bekentenis coop huis	66
1.156	Procuratie Cornelis Adriaens Bolle	67
1.157	Verklaring Pieter Corneliss in de 3 haringen	67
1.158	Verklaring Martina Davidsdr over huwelijk Costen Pauwelsz	67
1.159	Verklaringen Willem Olleman en Cornelis Jan Pieters Lems	68
1.160	Procuratie Henric Adriaen Bouts	69
1.161	Procuratie van Jan Peters van Cats.....	69
1.162	Borg voor een huijs in Goes.....	69
1.163	Verklaring van Paschasius Revel	69
1.164	Geen testament gemaakt	69
1.165	Testament Cornelia Bonsinck	70
1.166	Procuratie Pieterella Lievensdr	70
1.167	Testament van Mathijsken Macharisdre.....	71
1.168	Protest tegen belediging van Willem Diericks	71
1.169	Bekentenis schuld aan tarwe	72
1.170	Verklaring Clais Jans Cousmaker	73
1.171	Procuratie Andries Kerckardt.....	73
1.172	Huwelijkse voorwaarden Dignus Hubrechts.....	73
1.173	Accoord sterfhuis Maijken Geerts.....	74
1.174	Procuratie Cornelis Adriaens Bolle	74
1.175	Proces om zeeuwsche gerst.....	74
1.176	Verklaring Willem Dignus Everdijck over verpachten hoeve	74
1.177	Testament Adriaen Sport en Francijne Pieters.....	75
1.178	Verklaringen over het vechten van kinderen	75
1.179	Geen beslag meer door Jan Jans van Cuijk aan Joos Jaspers.....	75
1.180	Procuratie Jan Jans van Cuijk procuratie	76
1.181	Constituering voor den Hove van Hollant	76
1.182	Verkoop land door Adriaen Molenaer aan Jacques Wijnrich	76
1.183	Verklaring Jacques Wijnrich tbv Pieter Willems	77
1.184	Ingeplakt copie van een sollicitatiebrief (Zie foto 26).....	77
1.185	Verklaring op verzoek van joffvrouwe Baijken Thielmans.....	77
1.186	Procuratie Jacob Jacobs Maeght en Jan Cornelis Geerdijck.....	78
1.187	Onderaan pag 185.....	78
1.188	Huwelijkse voorwaarden Lenard Jacobs en Tanneken Paeschr	78
1.189	Verklaring over een Pieter Henricxs van Aerschot	79
1.190	Procuratie van Daniel Junius de Jonghe	79
1.191	Procuratie tot administratie goederen	80
1.192	Testament Martin Corneliss Jongman	80
1.193	Persoonlijke aantekening van Levendale.....	80
1.194	Testament Maijke Pieters weduwe cooman Job	80
1.195	Procuratie Cornelis Adriaens Bolle	81

1.196	Testament Martin Cornelissen van Eversdijck.....	81
1.197	Procuratie Hans Verheghen.....	82
1.198	Procuratie Bouduin Assuerus.....	82
1.199	Testament Jacobmijnken Ingels	82
1.200	Procuratie Catharina Reijmers de Vos.....	83
1.201	Testament Belieken Jansdr.....	83
1.202	Huwelijkse voorwaarden David Corneliss schoenmaker van Cruininghen.....	83
1.203	Procuratie voor den Hove van Holland.....	83
1.204	Insinuatie aan Heijlken weduwe van Joos Matthijss	83
1.205	Aanslag op Matthijs Faes met een opsteeker in Waarde	84
1.206	Verklaring Reijn Jansen over nieu dijkage Crabbendijcke	85
1.207	Huwelijkse voorwaarden Pieter Henricxcs en Maijken Jansdr	86
1.208	Verklaring Bastiaen Jans schipper.....	86
1.209	Procuratie Margriete van Cuijk	86
1.210	Betalen huur boomgaard	86
1.211	Testament Janneken Jacobs Vincx	87
1.212	Testament Baelken Jansdr.....	87
1.213	Persoonlijke kanttekening van Levendale	87
1.214	Procuratie Boudewijn Assuerus	88
1.215	Huwelijkse voorwaarden Martin Corneliss en Maijken Adriaensdr	88
1.216	Procuratie van Octavia Galieris.....	88
1.217	Procuratie van allemaal Smallegange's	88
1.218	Testament Jan Aernouds.....	89
1.219	Coop schaepen in Steenberghen.....	89
1.220	Verklaring Pieter van Eerdenbodeghem	90
1.221	Testament Cornelis Jan Marinuss.....	90
1.222	Toevoeging aan testament Lijsbeth in de apteecke	90
1.223	Onderaan bladzijde een persoonlijke aantekening van Pieter Levendale	90
1.224	Coop en levering platsaets	91
1.225	Coop coolsaet	91
1.226	Borgstelling Jan Keijser Hellingh	91
1.227	Constituering overdracht tienden	92
1.228	Testament Geert Michiels timmerman	92
1.229	Verklaringen over een "zwaar depressieve man"	92
1.230	Trouwbeloften	93
1.231	Procuratie voor geven van rentebrieven	93
1.232	Procuratie tot verkoop rentebrief.....	93
1.233	Procuratie voor't Hof van Hollant	94
1.234	Huwelijkse voorwaarden Jan Claiss en Cornelia Smallegange	94
1.235	Huwelijkse voorwaarden Adriaen Jacobs Steijn en Maijken Marinuss Raven.....	95
1.236	Schuldbekentenis Anna Stoffelsdr	96
1.237	Testament Pieternelle Henricsdr	96
1.238	Testament Gillis Corneliss uit Sabbinge.....	96
1.239	Testament Anthonis Adriaens Brandt.....	96
1.240	Obligatie Laureijs Rombouds.....	96
1.241	Procuratie Cornelis Crijns.....	97
1.242	Procuratie Arent Anthonissen	97
1.243	In gebreke levering van zomergerst.....	97
1.244	In gebreke levering van paijbrieff	97
1.245	Genealogie Foort Andriess.....	97

1.246	Coop land in Crabbendijcke.....	98
1.247	Accoord onderhoud wees Catharina Pietersdr	98
1.248	Accoord sterfhuis Cornelis Corneliss	99
1.249	Genealogie Foort Andriess deel twee	99
1.250	Huwelijkse voorwaarden	100
1.251	Testament mr Paschasius Revel	100
1.252	Testament Janne Boijs	100
1.253	Procuratie Willem Zagarus	101
1.254	Procuratie Pieter Corneliss van Schuijle	101
1.255	Testament Geerdts Claissen.....	101
1.256	Procuratie Crijn Mathijsz	102
1.257	Accoord successie huijs en paijbrief	103
1.258	Testament Dignus Pieters Rijcke	103
1.259	Verklaring overname hoeve in Baersdorp?.....	103
1.260	Procuratie ivm erfenis Willemijne Claisdr, weduwe Jan Adriaens Blancx	104
1.261	Constituering Pieter Cornelisz Schuijle voor Hove van Hollant.....	104
1.262	Belofte salaris	104
1.263	Toevoeging testament Dignus Pieters Rijcke	104
1.264	Testament Jan Reijns en Bette Germaens	104
1.265	Testament Johanna Aerdt	105
1.266	Verklaring Frans Corneliss baenen zaijlandts	105
1.267	Procuratie Adriaen Arnoudts.....	105
1.268	Verklaring over Anthonette Clairbou	105
1.269	Transport goederen door Joncvr Margriete van Zevecoten	106
1.270	Procuratie voor proces Hove van Hollant	106
1.271	Testament Cathalina Jans Foorts Schoudee	106
1.272	Schuldbekentenis Josijnken Cornelis Meersman	107
1.273	Huwelijkse voorwaarden Jan Marinus Biersteker	107
1.274	Huur huis den Oijevaer in Goes	107
1.275	Huur van schors en olijmolen in Goes.....	108
1.276	Testament Jacobmijne weduwe Frans Bouwens	108
1.277	Verklaring over dood kindt in Kloetinge	109
1.278	Borgen voor Sebastiaen Barensteijn	110
1.279	Obligatie Adriaen Jacobs Molenaer	110
1.280	Bewijs vaderlijk goed	110
1.281	Testament Adriaen Gilliss Waeijack	111
1.282	Verklaring over een rente op het huis te 's Gravenpolder	111
1.283	Begin jaar 1597	112
1.284	Testament Jacobmijnken Jacobs Hubrechts.....	112
1.285	Procuratie voor den Hoogen Raedt van Hollant voor erfenis Willemijne Claisdr, weduwe Jan Adriaens Blancx	113
1.286	Afspraak tot salaris	113
1.287	Accoord over successie thienden	113
1.288	Schuldbekentenis	114
1.289	Verklaring over koop van koolzaad.....	114
1.290	Testament Thomas Ebbrechts met Susanna Arents van Stichele.....	114
1.291	Kwestie erfgenamen Mattheus Smallegange en Marinus Corneliss Gort	114
1.292	Kwestie brouwerij te Quaendamme	115
1.293	Verklaring over overdracht van goudstukken door Jacob Adriaens Smallegange in delfshaven.....	115

1.294	Betaling pajementen huis door Lijsbeth Pieters Willems booghmaker	116
1.295	Verklaring ter bewijs van onschuld van Pieter Deij	116
1.296	Procuratie Hans Verheghen.....	118
1.297	Procuratie Jacques Denijs brouwer.....	118
1.298	Verklaring Jan Leemknecht over Pieter Deij	118
1.299	Procuratie Cornelis Corneliss Wicxdorp	119
1.300	Contract nieuwe windtolijmolen in Goes	119
1.301	Verklaring over nog een windtolijmolen	121
1.302	Testament Tanneken Lenards.....	121
1.303	Huwelijkse voorwaarden Laureijs Kijen en Janneken Jobs.....	122
1.304	Procuratie Cornelis Corneliss Jans Strijen	122
1.305	Verklaring over de goederen van Martin Damman	122
1.306	Vervolg1 Martin Damman goederen	123
1.307	Vervolg2 Martin Damman goederen	123
1.308	Testament Geertruijdt Jacobs	124
1.309	Procuratie Jean de la Salle	124
1.310	Testament Franchois van Almaras	124
1.311	Compromis in proces erfgenamen Willemijne Clais dr weduwe Jan Adriaens Blancx tegen Nicolaes Blancx.....	125
1.312	Verklaring over iniureuse propoosten tegen Cornelis Martins	127
1.313	Testament Jan Vergouwen en Baldijne	128
1.314	Verklaring over molens te Wemeldinge	128
1.315	Verklaring Franchoijs Vervoort over platsaet en lijnsaet	129
1.316	Borg van Joris van Aelst voor wijnen.....	129
1.317	Verklaring over testament Jan Adriaens arbeijder	129
1.318	Procuratie Jacques Adriaens leermaker	129
1.319	Verklaring Pieter Jans weerdt over een rijdt of waeghenwegh.....	130
1.320	Testament Andries Jans Pijper	130
1.321	Procuratie Dionijs Nelis metser.....	130
1.322	Procuratie David Jacobs voor levering landt	131
1.323	Verklaring Henric Bouts	131
1.324	Testament Maijken Simons.....	131
1.325	Testament Janne Boijs	132
1.326	Verklaringen ten behoeve van Adriaen Andriess over meede	132
1.327	Testament Jan Matthijss.....	133
1.328	Borgstelling door Josijne Geleijnsdr	133
1.329	Testament Catharine Anthonisdr weduwe Clais Faesz	133
1.330	Testament Cornelia Huijghensdr.....	134
1.331	Procuratie Adriaen Arnouds.....	134
1.332	Testament Pieter Weijs huijsvrouw	134
1.333	Successie Antheunis Franss en Josijnken Jansdr	135
1.334	Pacht schorren	135
1.335	Bedijcken vuytgors en slijck liggende zuijtoost van Wolfardsdijck	135
1.336	Procuratie Cornelis Geerts Bijsterman	135
1.337	Verklaring Anthonis Marinuss, om vuyt dese landen te reijsen	136
1.338	Constituering Joos van Schengen.....	137
1.339	Huwelijkse voorwaarden Cornelis Henricxs en Janneken Claisdr.....	137
1.340	Transport geld Dignus Engels aan Henric Adriaens Nissepadt	137
1.341	Betaling van bieren aan Jan Mazure	137
1.342	Procuratie Hans Verheghen.....	138

1.343	Testament Cornelis Jans Schoemaker en Maijken Crijn Bouwens	138
1.344	Ander testament van Cornelis Jans Schoemaker en Maijken Crijn Bouwens	138
1.345	Procuratie levering huis	138
1.346	Testament Blais Jans en Cornelia Fransdr	138
1.347	Huwelijkse voorwaarden Cornelis Adriaens Govards en Catharina Faesdr	139
1.348	Borgstelling schip	139
1.349	Procuratie Jacob Marinuss in Nisse voor Hove van Hollant	139
1.350	Procuratie Cornelis Meeuss	139
1.351	Testament Costen Marinuss in Kruiningen.....	139
1.352	Testament Tanneken Quirijnsdr uit Oudt Gastel.....	140
1.353	Verklaring over coop terwe.....	140
1.354	Verklaring over schor Rutersdijck in Vlaenderen	140
1.355	Testament Frans Henricxs van Zantberghen en Maijken Pieters Adriaensdr	140
1.356	Huwelijkse voorwaarden Cornelis Corneliss Hillewerwe en Cornelia Cornelisdr van Schuijle.....	141
1.357	Schuldbekentenis Cornelis Brusius chirurgijn	141
1.358	Inventaris Adriaen Arnoudts	141
1.359	Verklaring Hubrecht Jans ende Anthonia Pieters.....	142
1.360	Huwelijkse voorwaarden Marinus Corneliss en Digna Victorsdr.....	143
1.361	Verkoop rente Hans van Leene	143
1.362	Procuratie Clais Jans Cousmaeker.....	143
1.363	Verklaring Hugo Hieronimuss over zijn kinderen	143
1.364	Procuratie Jan van den Blocque	144
1.365	Huwelijkse voorwaarden Henric Jobs en Francijnken Crijn Bouwens	144
1.366	Huwelijkse voorwaarden Michiel Geerts droogscheerder en Pierken Anthoniesdr	145
1.367	Procuratie Adriaen Bouwens Hoedekenskerke en Tanneken Jorisdr	145
1.368	Borgtocht Cornelis Jans Heijnkensant.....	145
1.369	Verklaring Jacob Schot beddecooper over gift briefff.....	145
1.370	Procuratie Joost Dircxs schipper ver verkoop rontsaet.....	146
1.371	Afgerekend oude schult door Cornelis Ponce	146
1.372	Voorcoop coolsaet door Jan de la Salle	147
1.373	Procuratie Jan Jacobs Maeght	147
1.374	Verklaringen voor Hubrecht Goossens en Maijken Joachimsdr.....	147
1.375	Procuratie Jhean Nolet	148
1.376	Procuratie Adriaen Bouwens.....	148
1.377	Verklaring op verzoek van Christiaen Bartels Vermuijen.....	148
1.378	Constituering Hubrecht Goossens	149
1.379	Coop actien.....	149
1.380	Procuratie Maijken Jochimsdr.....	149
1.381	Testament Cornelis Faess en Martina Jobsdr.....	149
1.382	Verklaringen over meede in een meestove	150
1.383	Procuratie Bartel Vermuijen	150
1.384	Waarschuwing aan erfgenamen Willemijne Claesdr.....	150
1.385	Coop turf door brouwers.....	151
1.386	Accoord brouwers waterputten	151
1.387	Verklaring Jan Dignusz te Cloetinghen	151
1.388	Testament Jan Arents Ruijch	152
1.389	Verklaring Nicolaes Geerts over levering wol.....	152
1.390	Procuratie voor levering land in Burenpolder	152

1.391	Procuratie Johannes Jacobus doctor te Zierikzee	152
1.392	Testament Christiaan Leuileur en Johanna de Turck	153
1.393	Verklaring Jacob Jansz Maeght.....	153
1.394	Procuratie Willem Martinsz	153
1.395	Procuratie Louis Fruitiers	153
1.396	Verklaringen van lijnewevers.....	153
1.397	Verklaring over grootte Heer Geerdspolder.....	154
1.398	Testament Jan de Craemer en Mijnen.....	155
1.399	Procuratie Adriaen Gillis Vlaemigh voor ontvangen terwe.....	155
1.400	Transport obligatie.....	155
1.401	Procuratie Pieter van Dijke.....	155
1.402	Testament Jacobmijnen Jacobs Hubrechts.....	155
1.403	Procuratie Maijken Pietersdr van Maeseijck.....	156
1.404	Verklaring Maijken Coijs Willemsdr	156
1.405	Belofte van ontlasting van borgstelling	157
1.406	Coop schip de Walvisch.....	157
1.407	Coop gebakken stenen door Melchior Martins	157
1.408	Verklaring over coop bruijn ruijnpeerdt	158
1.409	Verklaring over gevangen kleinzoon van Lijsbeth in de Apteecke.....	158
1.410	Testament Catharins Sr. Wouter Jacobs	159
1.411	Verklaringen over Hongersdijck	159
1.412	Kanttekening van Levendale.....	160
1.413	Verpachten boogaert aan de Cingel buiten d'Oostpoorte.....	160
1.414	Procuratie Maijken Marinusdr	160
1.415	Uitgifte erfpacht in Hoedekenskercke	161
1.416	Uitgifte erfpacht Vinninghe	161
1.417	Uitgifte erfpacht Hoedekenskercke	161
1.418	Borgstelling Loonken Laureijsdr.....	161
1.419	Verklaring op verzoek van Hugo Adriaens.....	161
1.420	Verklaring Jan Ponce hospes in Cloetinghe.....	162
1.421	Testament Matheus Weijs.....	162
1.422	Accoord sterfhuis Jan Jacobs Greel.....	162
1.423	Procuratie Jacob Corneliss Boudewijns te Weerde	163
1.424	Testament Marinus Corneliss schipper.....	163
1.425	Testament Pieter de Windt met Susanna de Vos.....	163
1.426	Ontslag van pajementen.....	164
1.427	Accoord onderhoud wees Magdeleenken dochterken Jacob Anthonies Borsselaer	164
1.428	Procuratie Cornelis Marinuss Gort om thienden in Weerde te verheffen.....	165
1.429	Procuratie voor Hove van Hollant voor Matheus Loen.....	165
1.430	Koop actie Marinus Jans Vrijese.....	165
1.431	Transport rentebrief Marinus Marinuss schipper te Weerde	165
1.432	Transport acte tot indempnatie	166
1.433	Schuldbekentenis Jacob Jans Maegh.....	166
1.434	Transport pajbrief Jacob Jans Maegh	166
1.435	Nog transport actie Jacob Jans Maegh.....	166
1.436	Attestatie Clais Jans ? metser over vertering in herberg Kruiningen	166
1.437	Procuratie Jan Jans Hollander	167
1.438	Taxatie inboedel sterfhuijs in Goes	167
1.439	Verklaring op verzoek van Pieter Jacobs Borsselaer en Jan Pieters Bocxmaker	167

1.440	Verklaring over clooster der Crucebroeders in Goes	168
1.441	Bedijcking schot bij Zwaecke	169
1.442	Coop paijbrieff in Weerde	169
1.443	Vastmaeken loods aan huis aan de Opperel	169
1.444	Testament Magdalena in de Hazaert	170
1.445	Testament Digna Cornelisdr weduwe Michiel Niclaiss Oostdijck	170
1.446	Accoord onderhoud wees Michiel Pieters glaesmaker	170
1.447	Einde jaar 1597	170
1.448	Losse acten	171
1.449	Copie van afrekening tienden in 's Gravenpolder	171
1.450	Verzoening tussen broers	171
1.451	Adriaen Domiss	171
1.452	Jacob Jobs broer van Marcus van Dijke weduwe	172
1.453	Ontslaan van trouw van Maijken Schercqs	172
1.454	Geen pacht te betalen door Marinus Gilliss	172
1.455	Gepacht boomgaard door Cornelis Adriaens Bolle	173
1.456	Erfenis Loenken Dignusdr	173
1.457	Inventaris sterfhuis Adriaen Gilliss Waeij tack	173
1.458	Ambachten Ellewoudsdijck, Everinghe, Coudorpe ende Drijeweghen	174
1.459	Testament Pieter de Windt	176
1.460	Overig aantekeningen, niet te plaatsen	176
1.461	Verklaringen als reactie op testament Dignus Pieters Rijcke	176
1.462	Inventaris sterfhuijs Anthoni Gilliss de Buijscher smit	177
1.463	Compromis kwestie Catharina Boijs en Cornelis Anthoniss	178
1.464	Compromis kwestie Pieter Marinuss en Niclais Geerds in Weerde	179
1.465	Kwestie Pauwel Jans schipper en Costen Pauwels	179
1.466	Kwestie testament Pieter Corneliss in de 3 haringen	179
1.467	Coop huis Goes op de haven benoorden die Watermolen	180
1.468	Kwestie Jan Reijns arbeijder en Bette Goemans	180
1.469	Openen van een gesloten testament	180
1.470	Compromis kwestie Jan Adolphs	181
1.471	Insinuatie bij Pieter van Rijmelant over een contract in dronckenschap gemaect	182
1.472	Compromis kwestie Willem Corneliss Houw en Mattheus Loen	183
1.473	Compromis kwestie sterfhuis Job Herts	183
1.474	Vuijtspraecke Willem Costens	183
1.475	Accoord crediteuren Jan Suij	183
1.476	Vercoop huijs aan de Nieuwe Beestenmarct in Goes van Jacob Corneliss molenaar	184
1.477	Accoord tussen Sibert Pieters Endds en Marinus Henricxs lantmeter	184
1.478	Nog enkele aantekeningen en losse opmerkingen van Levendale tot slot	184

1 Acten

1.1 Testament Elizabeth mr. Adriaens dochter¹

(Type acte:) *Testament Elizabeth mr. Adriaens dochter*², weduwe van Marinus Jacobssen, chirurgijn, poorteresse van Goes, herroept testament verleden voor notaris Mr. Jan Arnoldi Erfgenamen: Pieter, geprocreert bij Barbara, enige dochter van Marinus voornoemd. “Doch alsoo Anthonis, des voorsz Pieters vader hem zulcx hadde gedreghen Dat hij alle zijne goederen hadde verquist, als meer dan wel notoir es, es haer testatrices begheerte ende vasten wille dat alle die goederen die zij naelaeten zal ende niet besett en zijn, aengeleijt ende beset werden aen gronden van erf van ofte gehijpotheceerde renthen, Alwaer die voorseid Pieter haeren neve, zal hebben alleene den tocht ende t’jaerlicx gebruijck voor zijn wettighe portie Verclaerende zij comparante dat hij mette zelve blaedinghe ende gereede penningen die zij hem gegeven heeft ende in zijne wettighe portie aenreekent op zijn reijse buijten slandts, wel voldaan es. Sulcx dat hij egheene van de goederen van haer gecomen oft aengeleijt, niet en zal moghen vercoopen, vermanghelen oft belasten. Dewelcke zij testatrice hem expresselijck verbiedt bij desen. Ende wil dat zulcke alienatie ofte belastinghe zij nae rechte nul ende onwaarden. Versoekende daeromme dat zij grootmoeder reventelijcken aen mijn heeren van de weescamere den zelve Pieter onder voochden ende in voochdijen oft curatele te houden, alsoo langhe als hen duncken zal oorbaer te wesen, alwaer hij ooc bejaert, volgende die keure van Zeelandt. Ende oft geveiele dat Pieter nae haer overlijden hem onthielde in plaetsen die oorloghe oft parthije hadden jeghens dese landen, soo onterfft zij testatrice den zelve om dier oirzacken ende stelt in zijn plaetse den huijsarmen deser stede. Doch onder expresse conditie oft welbetrouwen, Indien hij oft zijn wettighe kinderen weder vereenicht werden, dat hem die voorseide erfenisse (onder ’t verboth respectivelijck als booven) sonder eenighe inhouden oft afcortinghe (dan alleene van de jaerlicxe incommen die verschenen zijn) weder gegeven werde. Dan oft ooc geveiele dat den voorsz. Pieter gheen erfgenaem en werde, ofte erfgenaem zijnde quaeme te overlijden zonder wettighe kinderen soo stelt zij in zijn plaetse haer zusters kinderen ende kindtskinderen. Present Joncheer David van de Werfven ende Crijn Cornelisz Crauwel, inwoonders Goes.

1.2 Testament Janne Adriaen Loijssensdr

(Type acte:) *testament, Janne Crijns, obiit maij 1595*

Comp. Janne Adriaen Loijssens dochter, geboren van der Vlaecke, weduwe Crijn Adriaens nu wonende binnen der stede van der Goes, gesondt en wel te passe. Erfgenamen: Pieter Adriaensz Craemer met Maijken Corneliszdr zijne huijsvrouw, met d’welcken zij comparante nu es inwoonend. Legateert aan: Grietken Henricx wonende ter Vere ende Michiel Dionijsz woonachtich in Somersdijck haere nichte en neve den paijbrief die zij sprekende heeft op Cornelis Geerdssen te Wiskercke. Present: Pieter Cornelisz d’Ouwehandt, Gillis Cornelisz Crauwel, gebroeders beijde poorters Goes.

1.3 Pachtcontract Hugo Adriaens Ellewoutsdijk³

(Type acte:) *Pachtcedulle*

¹ RAZE 2040, fol 1,

² Zie Weeskamer Goes VN 28W, 2-11-1556, fol 50 en fol 161, 12-6-1564: Adriaenken (kind) is overleden. Jan Mertss gehuwd met de weduwe van Marinus Jacobss, Maerten Macharis voogd, Cornelis Corneliss van Bergen weduwnaar van Adriaenken voornoemt. En Weeskamer Goes VN 6W, 17-1-1578: Merten Macharis voogd van het weeskind van Barbelken Marinusdochter. En Weeskamer Goes VN 28W fol 331vso, 24-1-1579: testament Elizabeth mr. Adriaens dochter Anthuenis Pierss Boxmaker, Barbelken Marinusdochter, kind: Pieter Anthuenis, c 3 jr. Aanwezig: de vader, Maerten Macharis, voogd, Cornelis Mrtss

³ RAZE 2040, fol 4, 9-1-1595

Comp. Hugo Adriaenssen wonende onder die prochie van Ellewoutsdijck heeft van Franchoijs Dignus, wijlen inwoonder van Goes gepacht dese naevolgende parthijen van landen liggende in Elfsdijck, aencomende in eigendomme der erfgenaemen van Pieter van der Goes. In Oosterschelhoeck 3 gem. 19 r. In Simonshoeck 4 gem. 9r, 2 gem. 144 r, 92 r, 1 gem. 192 r, 1 gem. 69 r, 2 gem. 104 r. In Thonishoeck 9 gem. 179 r, 8 gem. 124 r, 8 gem. 280 r, 1 gem. 59 r. In Lambrechtshoeck 452 r. Samen: 46 gem. 73 r. Item noch andere parthijen van lande ooc gelegen in Ellewoutsdijck hem Franchoijs toebehoorende, in Oosterschelhoeck 2 1/2 gem. 11 r, 3 gem. 38 r. In den Vaerdijck 560 r. In Thonishoeck 104 r. vroone. Samen 7 1/2 gem. 113 r. Alsnoch 7 1/2 gem. preter⁴ 25 r. weije genaemt den gouwen bodem gelegen in Elfsdijck in Jan Moenshoeck. Prijs: 16 s. 8 grooten vls/gemet affslaensgelt, 1^e heventijd⁵ 1593. Present: Jacques Janssens Potvliet metser, Willem Arentssen landtman wonend buijten die gansepoorte

1.4 Overdracht paijbrieven aen Pieter Corneliss in de 3 haringen⁶

(Type acte:) *transport oft cessie*

Comp. Marinus Cornelissen inwoonder der prochie van Schore. Transporteert etc. aen Pieter Cornelisz in de 3 haringen, poorter van Goes. Twee paijementen tot 25 guldens tsiaers verschenen meije 93 en 94, als hem comparant competerende es van Jan Storm, over coop van een huijs volghende den brief voir schepenen van Cruijninghen 16-2-1593. Present: Michiel Matthijssen de Vrijese en Lenardt Cornelisz arbeijders wonend Goes.

1.5 Afmaken en verhuren olijmolen in Goes⁷

(Type acte:) *Accoordt ende huijre van 1 olijemole*

Comp. Joos Govardssen Spelt timmerman der stede van der Gouda ter eenre en Jan Olivierssen ende Thomas Simonsen beide molenaars ter Goes. Veraccordeert: “Joos heeft verhuijrt en Jan en Thomas gehuert die Molen d’welcke hij timmerman volmaecken zal, staende aen d’oostzijde van deser havene Voor den tijdt van drie jaeren achter een volghende die beghinnen zullen zoo geringhe de zelve molen volmaeckt ende beroedt zijn zal, om daarmede boven schorssen te maelen ende beneden olij te slaene f 200 per jaar + twee coppel capoenen tsiaers”. Gedaan ter presentie van Frans Hertsingh en Joris Kesel, olijslaegher, en Pieter Jansz, schipper van der Gou.

1.6 Lammerthienden van Ellewoutsdijck⁸

(Type acte:) *Attestatie van Lammerthienden van Ellewoutsdijck*

Verklaring van Adriaen Claissen, 64 of 65 jaar wonend den Voghelensanghpolder, dat hij met Jan Joossen Braem, inwoner der prochie van Ellewoutsdijck, 60 jaar, de Lammertienden gehuurd heeft ca 15 jaar, d’welcken tijdt geduerend hij als huijrder die Lammeren vergadert ende gehaelt heeft in de voorseide prochie van Ellewoutsdijck, Everinghe en Coudorpe, at hij ooc nu omtrent 31 jaeren in de Voghelensangh gewoont heeft. Aldus verklaard in Den Landtman buijten die Gansepoorte der stede van der Goes, ter presentie van Charles de Graeve, weerdt aldaer ende Frans Jansz buijten derzelver poorte.

1.7 Jaargetijde van Jan Pieters en Jan Adriaens Blancx⁹

(Type acte:) *informatie valetudinaire ofte preparatoire*

Comp. Janneken Bois Jans ende Maykendr poorteresse der stede van der Goes, verklaerende dat t’haerder kennisse gecomen es dat Jan Pierssen, haers voornoemden moeders vader in zijn leven

⁴ dit is: 7½ gemet min 25 r. = 7 gem. 125r. Preter, soms gespeld als praeter is minus

⁵ eerste jaar van de pachtperiode. Een pacht werd meestal aangegaan voor een periode van 7 jaar

⁶ RAZE 2040, fol 5, 13-1-1595

⁷ RAZE 2040, fol 6, 14-1-1595

⁸ RAZE 2040, fol 7, 17-1-1595

⁹ RAZE 2040, fol 9, 3-1-1595

gefundeert heeft een memorabele jaergelijde Jaerlicx te celebreren binnen der parochienkercke in Cloetinghe ende deselve liberale beghift heeft met zeeckere nombre van gemeten landts, dwelcke nae 't gebruijck van zulcke ghaende goeden comen ende succederen zouden op d'oudste van des fundateurs geslachte, die de zelve bezitten ende die vruchten (die boven die jaerlicxe aelmoessen, diensten ende memorien veroveren) genieten zoude, zoo langhe desselfs leven duerde ende dan voorts zouden wandelen op hem oft haer die alsdan d'oudste waere. Ende alsoo Jan Adriaens zone dijkgraeve van bewesten Iersicke, in zijn leven de voormelde ghaende goederen zulcx beseten heeft, die op hem gecomen waeren omdat den voorseiden fundateur zijns vaders vader was dan dat als hij quamp te sterfven, zij comparante d'oudste van 't voorseide geslachte bevonden werdt ende d'zelve goederen zulcx op haer behoorden te comen. Zij comparante niet willende haer goet recht, zoo zij zeijde, voorbij laeten ghaen. Heeft aen den naegenoemden personen, (onder t'welcke eenighe oudt oft zijeckelijck zijn) versocht kennis ende getuijgenisse der waerheijt te gheven ende getrouwelijck te affirmeren van 't gene zij gesien oft gehoordt hebben, oft weten warachtigh te zijne van de voorseijde jaergetijde.... etc. Ten eerste: Damiaen Hertssen, oudt zoo hij zeijde ontrent 53 jaeren, baliu der prochien van Oudelande, verclaert als boven dat hij Sint Jansmisse anno 1559 es comen wonen bij den voormelden Jan Ariaenszone Blancx dijkgraeve etc. ende bij hem gewoont heeft continuelijck vier jaeren, Binnen d'welcken tijde hij gehoordt ende gesien heeft dat den voorseiden Jan Adriaens zone jaerlicx dede celebreren een hoofd jaergetijde binnen der prochie kercke te Cloetinghe. Daer hij met zijnen vrienden solempnelijck quam, ende aldaer bereedt maeckte een groote maeltijdt, Alwaer hij deposant somwijlen gehoordt heeft dat Jan Adriaens zone verhaelde ende zeijde Vrienden den Jaergetijde heeft mijn grootvader ingestelt. Voorts verklaert hij deposant dat hij d'oude May Simons, zoo op de voorseide maeltijdt als op andren stonden totten voorseiden Jan Adriaens zone dickmaels heeft hooren segghen dese oft gelijke woorden in substantie Jan 't landt daarmede dese jaergetijde ingestelt ende belast es, dat zoude Janne nichte (denoterende die requirante in dese) Indijen ghij doot waertt, thoecomen. Ende dat hij Jan, daerop zeijde Gevaere¹⁰ Maete, wat hebt ghij al te zegghen. Maer anders en wiste hij comparant van den Jaergetijde meer te verclaeren.

Josijne Leijnsdochter, oudt ontrent 59 jaeren, geboren van Cloetinghe ende nu wonende binnen der stede van der Goes, verclaert als voren haer wel kennelijck te zijne ende daarvan goede memorie te hebben dat die voorseide Jaergetijde ende maeltijdt aldaer gedaen werden, Maer en weet niet van wijen de zelve ingetelt oft beghift es.

Maijken Pieters Cornelisdochter weduwe Simons Marinusse, wonende binnen Cloetinghe, oudt zoo zij seijde ontrent 53 jaeren, Attesteert insgelijcx haer wel indachtigh te zijn dat die voormelde jaergelijde ende maeltijdt aldaer feestelijck gehouden werden, Ende dat zij oock tot verscheiden tijden ende plaetsen, haere voornoemde mans moeder jeghens den voorseiden Jan Adriaens Blancx heeft hooren segghen alsulcke propoosten als bij Damiaen hier voren verhaelt zijn, ende dat hij Jan, haere woorden altoos lichtelijck afsloegh Segghende Ke gevaere, ghij moet altijds wat segghen, Aldus etc... te Goes 3-1-1595 ter presentie van Marinus Henricxsz lantmeter ende Jan Jacoss Bom inwoonders Goes.

Crijn Willoutszone, geboren onder de prochie van Cloetinghe ende nu inwoonder der voorseide stede van der Goes, oudt ontrent 74 jaeren, attesteert als voren, dat hij over 40 ende 50 jaeren geweten en gesien heeft dat men in Cloetinghe die voorseide jaergetijde gedaen heeft d'welcke men sondaeghs te voren plagh te condighen, Heeft ooc gesien dat Jan Adriaenszone voornoemd daer quamp met zijne vrienden ende ooc naemelijck eenen Crijn Woutherssen, Met d'welcken vrienden hij gesien heeft dat den voors. Jan des middaeghs noodinghe hielt ende solempnele maeltijdt gedaen werde. Maer van de Insettinge van de Jaergetijde oft hoe de zelve bsett es en wat hij comparant niet.

¹⁰ Mogelijk is bedoeld Gwaere, ongeveer in de betekenis van: pas op Maatje wat je zegt

Adriaen Abels oudt ontrent 53 jaeren, Inwoonder der prochien van Cloetinghe, getuijght als voren. Dat hem wel voorstaet dat men die voornoemde jaergetijde plagh te celebreren Daer Jan Adriaensz Blancx met alle zijne vrienden quamp, ende zulcke maeltijdt dede als verhaelt is. Dat oock die kercke in Cloetinghe beswaert was met ontrent 2 sch. gr. tsiaers die zij vuytreijken moesten aen den Choristen in Cloetinghe, ter oirzacken van den voornoemden Jan Pierszoon jaergetijde, Maer voorts anders en wiste hij deposant niet meer te verclaeren. Ghevende redenen van zijn depositie want hij langhen tijdt coster in Cloetinghe geweest es.

Jan Ponce hospes in Cloetinghe, oudt ontrent 51 jr. verclaert insgelijcx wel te weten dat men die voornoemde Jaergetijde (die hij zeijt datmen noemde de Rentmeesters jaergetijde) dede en alsdan onder anderen, den jonghens van dan scholen elcx een oortken deelde. Ende ooc dat Jan Adriaensz aldaer een groote maeltijdt alsdan hieldt. Daer hij alle zijne vrienden noodde. Maer anders en weet hij niet. Aldus verclaert binnen derselver stede, Op den 17 Januarij 1595, ter presente van Marinus Hendricx, Cornelis Cornelis Baltens en Gillis Janssen, inwoonders van Goes.

Pieter Willemsen¹¹, oudt ontrent 41 jaeren poorter der voors. stede van der Goes, attesteert als voren, Dat hij wijlen zijne moedere Maijken Adriaens (des voorsz Jan Adriaensz zustere) heeft hooren zegghen dat zij dicmaels op de voormelde Jaergetijde een maeltijdt (die aldaer heerlijk gehouden werde) bij alle zijne vrienden genoodt es geweest. Dat ooc totte zelve Jaergetijde zeecker landt, gefundeert es ende Daerenboven datte voorseide zijne moeder op dezelve maeltijdt ende t'anderen stonden die voornoemde Maij Simons heeft hooren segghen Jeghen Jan Adriaens zone voorseit dese oft gelijcke woorden in substantie: Jan, nae Uwe doot comt dese jaergetijde op Janne Boijs uwe nichte ende dat hij Jan daerop antwoorde Wat hebt ghij al te zegghen Ick wetet wel, want Janne nichte ouder es dan mijn zuster. Maer hoeveel landts daert-hoe besett oft waer t'zelve gelegen es en heeft hij comparant niet gehoordt, hiermede zijn verclaeren besluytende.

Francijnken ende Geerdken Jans dochters oudt ontrent 34 ende 32 jaeren inwoonderssen der voorseide stede verclaeren als voren van de voornoemde jaergetijde wel gehoordt te hebben, dat Maijken Adriaens haerer moeder voorseid verhaelt heeft, Maer van de woorden die de voorseide oude Maij Simons gesproken zoude moghen hebben es hebben zij comparanten gheen Memorien.

Aldus bij dese drie laetste comparanten getuijcht ende verclaert, Goes 28-1-1595 ter presentie van Clais Janssen Cousmaker en Gillis Janssen voornoemt, beijde poorters.

1.8 Accoord in Oude Tonge¹²

(Type acte:) *Approbatie ende ratificatie van zeecker voorgaende contract ofte vuytcoop gedaen. Vide supra prothocol B, fol 446*

Compareerde Bartholomeus Willemsz, passementwerker, heeft geapprobeerd uitkoop als Jan Jansz de Backer oock op 24-12-1590 met Cornelis Jansz Backer in d'oude Tonghe gedaen ende gesloten heeft ter cause van erfenisse ende sterfhuys wijlen Lijnken Willemsdr., huijsvrouwe van Cornelis Jansz Backer des comparants suster. Gedaen ter presentie van Wouthier Jacobs portier ende Willem Hoeck, cleermakers, poorters van Goes.

¹¹ Weeskamer Goes, VN 5, fol 206/207v, 12-10-1596: Adriaenken Jans Oostdijck, betreft goederen hun nagelaten door hun oom Jan Adriaenss Blancx, dijkgraef van Bewesten Yerseke. Voogd: Pieter Willemsen.

Weeskamer Goes, VN 5, fol 233-237, 229v-232v, 29-3-1597: vader Adriaen Willems (= Oostdijck), moeder Maijken Digniss, Goederen dese kinderen aenbestorven van Maycke Adriaens Bollaerts (= Blancx) in 2^e huwelijk gehuwd met Jan Bollaerts en Jan Adriaensz Blancx, dijkgrave. Aanwezig: Cornelis Geertssen Bijsterman x Mayken Dignis de moeder van de weesen 2^e huw. Dignis Pierssen Rijcke, grootvader Pieter Willemsen voors.

¹² RAZE 2040, fol 13, 23-1-1595

1.9 Geconverseert ende geboeleert, of niet?¹³

Compareerde Janneken Fernandes, huisvrouw van Juliaens Cornelisz, wonende te Baarland en heeft verklaard ten verzoeken van Joos Benedictus, deurwaarder van het Landrecht, “dat nu ontrent voor kersmisse laestleden, sonder dat zij den juijsten dagh onthouden heeft, zij attestante des avents ontrent 7 uren, vuijt haeren huijse gehaelt ende bij den dienaers (genoegh als gevanghen) geleijs es in de herberghe genaempt Antwerpen, bij den stehouder Jan Brau, de welke haer comparante scherpelijck ondervraecht heeft Oft niet warachtigh was dat zij tanderen stonden geconverseert ende geboeleert hadde met Joos, requirant voornoemt. Ende naerdijen zij comparante t’selve ganschelijck verclaert onwarachtigh te zijne ende beclaeghde dat haer sulcx schandelijck afgevraecht werde Dat den voorseiden stehouder verherdende zijde: Jegheens wijen meendij dat ghij spreekt? Wildij nu bekennen, ick zal u nauwer gevanghen houden ende nae Middelburgh voeren. Dan dat zij comparante bij haer verclaers (zoo die waerheijt es) blijvende anders niet bekend noch geseijt heeft Dan dattet versiert ende loghen was tghene hij stehouder haer afvraeghde oft aensegghen zoude moghen. Soo dat den voornoemden stehouder haer wederom heeft laeten ghaen. Aldus ter presentie van Job Arentsz en Hubrecht Goossens, beide metsers, poorters van Goes.

1.10 Betaling erfenis door Rebecca Sijbrands¹⁴

(Type acte:) *testament van Rebecca alias Rubbe*

Comp. Rebecca Sijbrandsdr weduwe van wijlen Jans den Hollander, geboren in Noordthollandt bij Hoorn nu inw. Goes, ziekelijk te bedde liggende. Verklaart aan Geerdts Jansz haers dochters genaemt Reijmer man vuijtgegeven heeft 12 £ vls, aan Jan Jansz haeren zone 6 £. Erfgenamen Geerdts, Jan en Reijmer haer dochter elk ¼ en Pierken haere dochter (is getrouwd) resten ¼ deel. Present Jan Laureijs boxmaker, Jacob Jansz Backer, poorters van Goes.

1.11 Accoord inpoldering Crabbendijcke¹⁵

(Type acte:) *accorde van ’t overlaeten van 1 deel in den coop van landen om tsaemen te bedijcken*

Comp. Jacob Jansz Maeght ter eenre ende Adriaen Andriessen, Cornelis Janssen Boone, Cornelis Janssen Camerlinck alias den Roon, Cornelis Adriaensz Callo, ter andre zijden, alle poorters van Goes. Maeght toont accoord met kinderen van Johan Junius de Jonghe dat hij gekocht heeft 1000 gemeten gorsinghe, gelegen in Crabbendijcke, beoosten den nieuwen dijckagie, bij den voors. cooper en partners (parteniers) in 1594 bedijckt ...behouden dertich gemeten rontsomme t’clooster oft daert hun belieft. Vermelding v.contract voor Notaris Pieter van Lare te Middelburg 14-1-1595. Accoord om 135 gem. te bedijcken. Goes 10-2-1595 present Zacharias de Jonghe dijckgrave en Jan Adriaens Goeree, poorters van Goes.

1.12 Procuratie Balthasar Vilain¹⁶

Comp. Balthasar Janssen Vilain, geboren binnen de prochie van Capelle machtigt Marinus Jacobsen Steijn, inwoonder van Capelle om te maenen en te heijsen etc. paeijen etc. van landen met Janneken sijn sustere. Goes present Pieter Adriaensz Bolle en Jacob Jobsz poorters van Goes.

1.13 Testament Anthoni Coppier¹⁷

(Type acte:) *Testament (mutueel)*

¹³ RAZE 2040, fol.13, 7-2-1595

¹⁴ RAZE 2040, fol 14, 8-2-1595

¹⁵ RAZE 2040, fol 15, 10-2-1595

¹⁶ RAZE 2040, fol 17, 11-2-1595:

¹⁷ RAZE 2040, fol 18, 15-2-1595

Comp. Anthoni Coppier wonend Goes en Maijken Abeels zijne huijsvrouw. beide gezond. Present Jacob Jansen Blauduijve en Anthonis van de Putte, smit, poorter Goes.

1.14 Accoord sterfhuis Crijnken Anthoniesdr¹⁸

(Type acte:) *Accoordt oft vuytcoop van hereditijt*

Comp. Hans van Ghoorop, knopmaecker, geb. van Ghent, nu wonend Goes, ter eenre en Anthoni Wochters Anthonies, oock knopmaecker, geboren te Berghen op den Zoom Zijn veracordeert van 't sterfhuijs ende successie van Crijnken Anthonisdr, wijlen huijsvrouw van voorseide Hans ende eenighe zusters van eender draght des voornoemde Anthoni als dat hij Hans, weduwnaer, in 't besit zal blijven van alle goederen, etc. Ter presentie van Jacob Franssen van der Straeten en Jan Pierssen Pappot, poorters van Goes.

1.15 Procuratie voor hove van Holland tbv Adriaen Jacobs Jonghens¹⁹

(Type acte:) *procuratie ad lites van den Hoven van Holland*

Comp. Adriaen Jacobsz Jonghens als curator gestelt voor Michiel Cornelisz Beenhouwer, beijde inwoners der prochie van Baerlandt heeft geïnstitueert Mr. Anthonis Florij procureur Hove van Holland proces ende zaeck van Appelatie bezwaerd door vonnis van Schepenen te Baerlant jeghens Adriaen Mol wonende te Oudelande. Ter presentie van Jacques de Jonghe wonende te Baerlandt en Adam Pierssen, poorter van Goes.

1.16 Herroeping testament Maijken Nicasius Marchant²⁰

(Type acte:) *testament van Maijken in Brouwershaven en op huijden dan 11 feb 1596 heeft Maijken herroepen gecasseert ende te niete gedaen dit testament en dispositie, etc.*

Comp. Maijken Nicasius Marchants, wed. van Hendrick Janssen, waerdinne in Brouwershaven (is de naam van een herberg in Goes). Zij herroept het testament dat zij op 12 en 21-12 laetstleden gemaakt heeft. Verclaert dat zij aan haeren zone Laureijs Rombouds²¹ fl 400 geleend heeft, waarvan ze hem fl 200 quijtscheldt. Vermaekt aan Digne en de kinderen van wijlen Barbel haer dochter f 200 eens, en goederen (beste bedde etc.) Lijken Pieters haers voornoemden dochter dochterken 10p vls. Benoemt executeurs Carel de Prato en Dignus Cornelisz Mazuer. Te Goes t'haeren herberge, Present: Jacques Ferrarijs en Clais Willemsen Hoeijmakers, inwoonders van Goes.

1.17 Ontslagen van coop coolsaet in Scherpenisse²²

(Type acte:) *Attestatie*

Comp. Louis Frutiers oudt ontrent 42 j. coopman van grainen, poorter van Goes. Verhaelt dat hij op 19-9-1593 voor mij notaris ten versoেকে van Pieter Adriaensz Bol, poorter Goes, verklaard heeft dat hij juli laetstleden geweest is in Sint Joris binnen Scherpenisse, daer verhaelt werde dat dat Pieter voornoemt zoude ontslegghen hebben Aerdt Aertssen, woonachtich aldaer, van alsulcken 200 viertelen coolsaet t'eenen jeghens 10 sch. 6 grooten en t'andere hondert tot 12 sch. als Aerdt aen Pieter vercocht hadde Dan dat Pieter t'zelve ontkende Aerdt aldaer ontboden heeft, d'welcke vuyterlijcken expresselijck geseijt heeft dusdanige woorden: Ick zal U inde aenstaende Goesche marct t'saet leveren oft contentement doen. Dat oock Pieter andermael aen Aerdt afgevraeght heeft: Beloofdij mij dat? ende dat Aerdt geantwoordt heeft: Jae. Present Jan Hendricksz, Hubrecht Janssen, beijde lijnewevers te Goes.

¹⁸ RAZE 2040, fol 19, 18-2-1595

¹⁹ RAZE 2040, fol 19/20, 21-2-1595

²⁰ RAZE 2040, fol 21, 22-2-1595

²¹ Noot: Goes trouwboek: 6/28-11-1610: David Joorissen, jg. van Delft met Gabrieltien Adriaens van Eversdijck, wed. Laureijns Rombouts, get. Jooris v. Essen en Tanneken, ouders bruidegom.

²² RAZE 2040, fol 22, 24-2-1595

1.18 Ontvangen geld van Steven Bernards²³

(Type acte:) *Obligatie van ghelde ontvangen op interest. Videto Prothoc. D pag. 80.*

Comp. Pieter Geerardsen Jongh ende Cornelis Janssen Boone, poorters van Goes. Verklaren ontvangen te hebben van Steven Bernards, geboren van Antwerpen, te weten Pieter de somme van 200 £ vls, Cornelis 100 £ vls, tot seven ten honderde jaerlicx. Stellen elkaar tot borge. Ter presentie van Pieter Janssen Craemer en Pauwels de Vos, smit, poorters van Goes.

1.19 Ontvangen geld van Steven Bernards door Pauwels de Vos²⁴

Comp. Pauwels de Vos, smit, poorter Goes, verklaarde ontvangen te hebben van Steven Bernards geboren van Antwerpen, 100 £ vls tot zesse ten honderde. Te Goes ter presentie van Pieter Geerdssen Jonck en Cornelis Janssen Boone, poorters Goes.

1.20 Verklaring Lieven de Corte over een belediging²⁵

(Type acte:) *attestatie van een getuige*

Comp. Lieven de Corte, poorter van Goes heeft ten versoecke van Cornelis Crijnssen inwoonder der prochie van Capelle verclaert etc. Dat int beghintsel decembris laestleden (den juijsten dagh onbegrepen) hij daerbij en mede geweest es int geselschap ter herberghe van Cornelis Voghel, in de clocke, binnen die voorseide parochien van Capelle, daer onder andere vergadert waeren den voornoemden Cornelis Crijnssen ende Dignes Jacobssen oock inwoonder der zelve prochien. Ende verklaert hij deposant expresselijck dat van al den tijdt hij int voorseide geselschap geweest es (twelck was naer den noene van ontrent vier uren tot zes uren, wanneer hij comparant hem tot slaepen beg haf) hij noijt gehoordt en heeft dat den voorseiden Cornelis Crijnssen eenigh crackeel oft propoost noch woorden die tot injurieren oft terghen zoude moghen strecken jeg hens den voornoemden Dignus Jacobssen gemaect oft gesproken heeft, hoewel hij comparant tzedert verstaen heeft, dat denzelve Cornelis van den voorseiden Dignus op den zelve avondt gequetst es geweest. Dan en was hij deposant alsdoen aldaer niet present (zoodat hij van de oirzaecke niet gehoordt en heeft). Ter presentie van Jan Hendriexsz en Hubrecht Janssen, lijnewevers.

1.21 Procuratie Hugo Pieters Doene²⁶

(Type acte:) *Procuratie ad recipiendum percium reivendite ende om gronden van erfren wech te leveren in ampliori forma*

Comp. Mr. Hugo Pieters Doens zone secretaris der heerlicheijt van d'oude Tonghe, als getroudt hebbende Janneken Mr. Gillisdr ende zulcx ooc als erfgenaem wijlen Gillis Jacobs Faes zone heeft geconstitueert etc. Christiaen Leulieur zijnen couzijn, wonachtich Goes, om in zijn naem etc. etc. heijsen, ontfanghen etc. jaerlicx renthe van 3 gem. 81 r. ligghende in Cloetinghe als hij comparant aen Quirijn Janssen vercocht heeft, midsgaders 2 gem. preter 19 r. aldaer aen Jan Andriessen in Eversdijck vercocht. In d'welcke 3 g. 81 r. Janneken voornoemt competeert d'eene helft voren vuijt end in d'andere helft midsgaders in de 2 gem. preter 19 r, haer erffelijcke portie in haers voorseiden vaders sterffhuijs. Ter presente van Hubrecht Janssen, lijnewever en Anthoni Helder, beenhouwer, inwoonders van Goes.

1.22 Verklaring Heijlken Jans Oolardsdr²⁷

(Type acte:) *attestatie*

²³ RAZE 2040, fol 23, 27-2-1595

²⁴ RAZE 2040, fol 24, 1-3-1595

²⁵ RAZE 2040, fol 25, 1-3-1595

²⁶ RAZE 2040, fol 26, 8-3-1595

²⁷ RAZE 2040, fol 27, 13-3-1595

Comp. Heijlken Jans Oolardsdr oudt zoo zij seijde ontrent 23 jaeren, geboren in Duyvelandt, huysvrouw van Cornelis Anthonisz nu woonachtich in de Craijepolder onder die prochie van shr. aerskercke (MPS: 's Heer Arendskerke), verklaring ten verzoeke van Clijne Jansdr weduwe Pieter Adriaens nu wonachtich op de haven binnen deser stede van der Goes. Dat naerdijen haer comparante bij t'overlijden van Hendric Janssen haers moeders broeders in Duijvelandt aenbestorfven waeren zeeckere thien ponden grooten vlaems eens, Sij comparante daerbij ende mede geweest es binnen desen voorseiden stede van der Goes dan die voorseide requiranten (desselfs Henricx ende haere comparantes moeders zuster commende alhier in de couwe jaermarkt²⁸ ende es geleden ontrent 11 jaeren aen haere comparantes vadere Jan Oolardsz die zelve thien ponden grooten overgetelt ende gegeven heeft. Daerbij voeghende zij comparante dat haer voorseide vader die somme eens deels besteedt heeft om haer deposante te cleeden. Seght ooc zij comparante dat zij t'anderen tijden in de goesche marct in aug. 93 Daerbij geweest es daer de voornoemde requirante haere moeije, aen den voormelden wijlen haeren vadere, die procuratie op haer Clijne gepasseert, overgegeven heeft om daerop te doen teecken dat hij Jan die voorseide 10 £ ontfanghen hadde. Dan en heeft zij comparante daerbij niet geweest als d'zelve daerop geteeckent es. Ter presentie van Pieter Henricxs waeghemaecker ende Jan Crijnsen int Noordteijnden, beijde poorters.

1.23 Huwelijks voorwaarde Pieter Lenards chirurgijn²⁹

(Type acte:) *Contract antenuptiael oft huwelicxe voorwaarde. Gheconfirmeert bij testament. Obijt Mr. Pieter eerst den 26 aprilis 96. Vide/pag 209. Na haer dood moet Mr. Pieter aen Jan de Vos, haeren broederen uitkeren 100 guldens eens.*

Comp Mr. Pieter Lenardssen, chirurgijn ter eenren ende Janneken Jacobs Vincx dochter, gheassisteert met Catharina Reijmers de Vosdr haere moedere ter anderen zijden, alle inwoonders van Goes. Pieter weduwnaer, Janneken jonge dochter. Present Jan Corneliss Mazuer en Jan Slese geseijt Ziericzee, wachtmeester, poorter Goes.

1.24 Constituering rentmeester Maerten Mazure³⁰

(Type acte:) *commissie van een rentmeester*

Comp. Joncker Pieter tserhenricx, geboren van Bruessel ende nu woonachtich in den Haege, heeft geconstitueert Martin Cornelisz Mazuer poorter van Goes, om te moghen maenen, heijssche etc. Present Jacob Jacobsen Rijcke, Cornelis Cornelis Baltens en Pieter Cornelis Matthijssen, poorters van Goes.

1.25 Verkoop balen meede³¹

(Type acte:) *protestatio animi declaratoria*

Comp. Lonis Reijnsen, woonende te Vianen in Duvelant, verhalende hoe dat hij aen Dierick Claissen coopman tot Middelburgh vercocht heeft zeeckere vijf baelen meede, Daervan hij coooper die drie alreede ontfanghen heeft, ende dat hij vercooper bereidt es dander twee te leveren, hier ter Goes, op de voorwaarde van de coop, gelijk hij coooper dander drie heeft ontfanghen. Dan alsoo hij coooper in gebreke es deselve t'ontfanghen. Sulcx dat de zelve meede hier zoude moghen ligghen bederfven ofte tot minder prijse daelen, heeft hij comparant verclaert dat hij deselve twee meebaelen zal schepen, maer segghende ende protesterende t'selve niet te doene dan om deselve aenden coopere promptelijck te presenteren. Sonder hem dus meer te onderwinden ende behoudens zijns comparants goed recht. Te Goes ter presentie van Jan Crijnsen en Adriaen Janssen Cock, inwooners Goes.

²⁸ wintermarkt

²⁹ RAZE 2040, fol 28, 18-3-1595

³⁰ RAZE 2040, fol 30, 22-3-1595

³¹ RAZE 2040, fol 30, 22-3-1595

1.26 **Mangeling van schepen**³²

(Type acte:) *Permutatie oft manghelinghe van schepen*

Compareert Govardt Adriaenssen, ter eenre en Pieter Wilsens, ter anderen zijde, beide schippers tot Middelburg verklaren dat Govaert aan Pieter heeft overgelaten een rondt crabbeelschip genaemt De Doornecroone daer nu schipper op is Henric Michielsz, ligghende binnen Middelburgh of op de reijse naer Calaix. Pieter verklaart dat hij heeft overgelaten aan Govaert een geheel binnelander genaemt die Fortuijn, ligghende in de haven van Goes. Govaert heeft beloofd dat hij met dit schip niet buiten Zeeland zal varen, tenzij te Sluis. Pieter heeft daarboven betaald aan Govaert de somma van 18 £.

1.27 **Testament Willem Nicolaes en Elisabeth Borsselaer**³³

(Type acte:) *Testament reciproque*

Compareerden Guilhelmus Claijsz, minister en Elisabeth Borsselaers sijn wettighe huysvrouwe, wonende te Goes, verhalende dat zij t'saemen over een wijle tijds, ontworpen ende bij geschrift gestelt hebben zeecker haer testament. Twelck zij comparanten mij Notario overleverende Verclaren ende nuncuperen bij desen voor haer testament oft vuyjterste wille."

Hierna volgt de gebruikelijke tekst over de menselijke broosheid etc. Zij stellen elkaar aan tot erfgenaam. Guilhelmus bepaalde dat "so hij quaeme lancxst te leven, hij de boecken van sijne studie, alle voren vuyjt hebben, sonder die te doen prijsen oft vercoopen Om redenen hen beijden moverende". Aldus gedaan ter presentie van Adam Storm, smit en Jan Henricxsz lijnewever, inwoners van Goes.

1.28 **Testament Philips van Assche**³⁴

(Type acte:) *testament reciproque tussen man en wijf, kinderen hebbende. Dit zelve testament (pancis mutatis) es bij den comparanten gepasseert voir Pauwels van Dale Notario apostolico, 29 dec. 80, volgende den stijl geconcipteert bij Mr. Jan Martini advocaet te Mechelen*

(In de marge:) *Philips is eerst overleden 13 junij 1595*

Comp. Joncheer Philips van Assche ende joncvrouwe Margriet van Aelst, man en wijf, residende in de prochie van Cruninghen, hij zyeckelijck bij de viere ende nochtans etc. etc. zij wel te passe. Ordonneren voorts tot executeurs van hunne voors. kinderen Joncheer Jan Mol opperjaegher van zijne Co. Mat.³⁵ ende Mr. Dionysius van der Neezen, secretaris der stadt van Antwerpen ende tot opperexecuteur en oppermomboir die langstlevende van hun beijden. Aldus binnen der prochien van Cruninghen op den heerenhuys. Present: mr. Dionysius Triverus, medicus, Aerdt Jansz Storm ende Mattheus Pieterssen geboren van Berendrecht, beide wonend Kruiningen.

1.29 **Coop coolsaet door Geleijn Jacobs**³⁶

Comp. Geleijn Jacobssen poorter van Goes verklaerde dat hij in den voorleden jaere van mr. Lambrecht Heijns, ooc inwoonder Goes, onder andere gecocht heeft 100 viertelen coolsaets om 13 s 6 groote de viertel. Kwestie van levering.

1.30 **Testament Martin van de Weerde**³⁷

(Type acte:) *testament van Jr. Martin van de Weerde, sieck. Obijt tsanderdaeghs den 29 martij 95 smorgens.*

³² RAZE 2040, fol 31, 22-3-1595

³³ RAZE 2040, fol 31, 22-3-1595

³⁴ RAZE 2040, fol 33, 23-3-1595

³⁵ Conincklijke Majesteit

³⁶ RAZE 2040, fol 35, 23(?) - 3-1595

³⁷ RAZE 2040, fol 36, 28-3-1595

Comp. Joncheer Martin van de Weerde, inwoonder Goes sieck te bedde liggende etc. Soo laet hij aen Joncvrouwe Levina Marinusdr, zijne beminde huysvrouwe t'gebruyck van t'huys daerinne zij nu wonen met zijnen thoebehooren etc. Voochden: Cornelis Gillissen Brouwer, borghemeester Goes en Willem Ockersz poorter Ziericzee, Albertus Joachimi secr. over als rentmeester van zijn goederen. Ter presentie van Jan Jacobssen Bom poorter Goes en Niclais de Graeve knecht van den tresorier Valcke.

(In de marge:) *Levina es wederom herheylickt als int Protokol E pag. 184*

1.31 Constituering door Jan Jacobus³⁸

Comp Mr. Jan Jacobus doctoior der medicinen, gegaigeert ende woonende Ziericzee heeft geconstitueert Jan Jan Marinus zone inwoonders der heerlickheijt van H'Iersicke (MPS: Yerseke) om te ontvangen etc.

1.32 Procuratie voor het Hof van Holland in verband met een brouwerij in Kwadendamme³⁹

(Type acte:) *procuratie om te intervenieeren in Hollant*

Comp. Pieter Jacobssen Borselaer, Jan Pieterssen Bocxmaker, en Jacob Cornelissen Molenaer, poorters van Goes midsgaders Quirijn Matthijssen, baliu der prochie van Baerland. Alle als intervenienten voor Adriaen Bouwenssen proprietaris ende besitter van de Brouwerije met haer gevolghe staende te Quad(en)damme (MPS: Kwadendamme) onder die prochie van Hoedekenskercke. Hebben geconstitueert Mr. Adriaen Jong Diricxzone Cornelis Luc en Martin Rosa procureurs postulerende voir den provinciale Hove van Hollant ... ter oirzaecke van de proprieteijt ofte possessie vande zelve brouwerije, Van Crispijn Heule ende allen anderen aegedaen oft gemouveert moghen werden. Te Goes, present Mr. Jan de Ridder en Pieter Lenardssen inwooners Goes.

1.33 Verklaring in verband met bovenstaande brouwerij⁴⁰

(Type acte:) *Attestatie totte voorgaende zaecke dienende*

Comp. Pieter van Eerderbodeghem wonende in de prochie van Bieselinghe en heeft ten ernster versoecke van Quirijn Matthijssen baliu der prochie van Baerlandt(MPS: Baarland) cum suis, nom. den gemeenen erffgenaemen van Willem Janssen Pauwe verclaert etc. dat In den Jaere 1572 als den legher van den Prince van Orangen, diemen die Geusen noemde, voor die stede Goes ligghende, van Montdragon deur 't verdroncken landt commende 20 october opgeslaeghen was, ende dit voorseide eylandt van Zuijdtbevelandt, met 't Garnison van sijne Conincklijke Majesteijt werde bewaert hij deposant als Stadthouder ende Officier van Joncheer Philibert van Seroskercke, Rentmeester van Zeelandt Bewesterscheldt, over 't selve eijlandt, aengeslaeghen heeft die Brouwerije met haer gevolghe staende te Quaedamme onder die prochie van Hoedekinskerke (MPS: Hoedekenskerke), als bij t'ontruijmen van Jacob Adriaensz Hughens zone (die mette Geusen wegh gelooopen was) geconfisqueert Ende aldaer eenighe materialen oft instrumenten ter zelve dienende (dier zeer weijnigh gelaeten waeren) vercocht ende die brouwerije voor zeeckeren tijdt verhuijrt aan Jan de Poorter, borghemeester wonende binnen Hulst, ende zoo voortaan verscheidelijck aen diversche huurders gecontinueert, tot als die pacificatie van Ghent was gepubliceert Ten welcken tijde hij deposant deur t bevel van den voorseiden rentmeester de voorseijde brouwerije vuijte confiscatie heeft ontslaghen ende laeten volghen aan Hippolitus van Hoffele, alsdoen deecken van de viscoopers binnen Antwerpen. Van d'welcken den voornoemde Jacob Adriaensz, den zelve gecocht hadde, Sulcx verclaert hij deposant dat die voormelde brouwerije t'zedert die pacificatie (van Ghent) onderworden es ge-

³⁸ RAZE 2040, fol 37, 28-3-1595

³⁹ RAZE 2040, fol 38, 28-3-1595

⁴⁰ RAZE 2040, fol 38, 28-3-1595

weest bij den voornoemden Hippolitus. Dan oft hij Hippolitus de zelve bij vuytwinninghe voor de verschenen pajementen oft renthen vercreghen heeft, es hem depositant onbekent. Alleen is hem wel kennelijck als boven dat naede pacificatie hij depositant daarvan zijn handt gedaen heeft ende den voorseiden Hippolitus dezelve aen hem heeft getrocken. te Goes etc.

1.34 Testament Pieternelle Henricxdr⁴¹

Comp. Pieternelle Henricxdochter wed. Jacobs Piersen op 't Hof, wijlen schout tot den prochie van Shr. Abbekercke (MPS: 's Heer Abtskerke), nu inwoonderesse der stede van der Goes ghaende staende daer 't haer beliefd. Erfg. die kinderen van Neelken Jans haere testatrices dochter in d'eene helft en tkindt van Gandolfken Jans oock wijlen haere dochtere, legateert Neelken's kinderen voren vuyt zeecker stuck zaeijlandts groot weijnich min dan vier gemeten genaemt Vlieghvuyt gelegen onder Cloetinghen. Present Jan Boij secretaris der prochien van Sinoutskercke en Reynier Willem Martinszone schoenmaecker Goes.

(In de marge:) *dit kindt van Gandolfken es gepasseert videto pag. 235*

1.35 Procuratie Tanneken Jorisdr⁴²

(Type acte:) *Procuratie ad declinaendum etc.*

Comp. Tanneken Jorisdr huijsvrouw Adriaens Bouwenssen proprietaris ende heeft in absentie (MPS: wat is dit?) haers man geconstitueert Mr. Adriaen (etc. al ut ibis) hem gevende volle maght, autorisatie, etc. etc.

1.36 Verklaring over echtheid van copie⁴³

(Type acte:) *Transumpt ofte Authorisatie op 1 copie geschreven.*

Comp. Herman Vervoort gesworen deurwaerder van 't landrecht van Zijdt Bevelandt ende poorter Goes Verclaert ten verzoecke van Anthony Tartron secretaris der prochien van Weerde dat hij attestant eertijds dese copie met zijn eijghen handt geschreven heeft vuyt die principale ende authenticque acte onderteekent alsboven geschreven bij Mr. Jan Arnoldi, gheapprobeerden ende gelooffweerdighen Notario Wijens geschrift ende signature, verclaert hij comparant wel te kenne Sulcx naedemael den zelve Mr. Jan nu onlancx es overleden ende zijn prothocol niet en es te become, Dat men dese Jegenwoordighe als anderen gecollationeerde(n) ende gheautoriseerde copien behoort te achten ende geloof te gheven. Aldus gheattesteert ende verclaert binnen deser stede van der Goes op den 4-4-1595 ter presentie van Mr. Jacob Franssen van der Straeten ende Hubrecht Janssen stadtbode, beide poorters Goes.

1.37 Accoord onderhoud weeskind⁴⁴

(Type acte:) *Accoordt op t'houden van 1 kindt*

Comp. Jan Jacobssen Bijle poorter Goes, ter eenre en Adriaen Jacobssen wonende ter Vaeten onder die prochie van Cloetinghe, ter anderen zijden Ende hebben tegader verclaert: Alzoo Bijle themwaerts aenveert heeft Aeghtken den voorseiden Adriaens dochterken, geprocereert bij Crijnken Leijnsdr Om d'zelve t'onderhouden ende eerlijcke dienst te verwachten van nu (oudt zijnde ontrent 10 jaeren) tot dat d'zelve vrij bejaert zijn zal, heeft hij Adriaen vader voornoemd belooft bij desen, de zelve zijne dochtere, niet weder te heijtschen nocht t'ontbiden, maer vriendelijck bij hem te laeten zoo dat behoort. Present Herman Vervoort poorter Goes en Jan Ool-aards van Oostee schouteth der heerlickeijt van H'Iersicken.

⁴¹ RAZE 2040, fol 40, 2-4-1595

⁴² RAZE 2040, fol 41, 4-4-1595

⁴³ RAZE 2040, fol 41, 4-4-1595

⁴⁴ RAZE 2040, fol 42, 4-4-1595

1.38 Problemen met levering coolsaet⁴⁵

(Type acte:) *compromis en Submissie. Questien, different ende Processen geresen zijnde tus-schen Adriaen Janssen Dane, inwoonder der prochie van Capelle ter eenre en Lieven de Corte poorter Goes ter anderen zijden.*

Pretenderende den voorseide Lieven van Adriaen gecocht te hebben 133 ½ viertelen coolsaets. Daeronder moesten geleverd worden 73 viertel oudtsaet. Dan Adriaen pretenderende niet meer vercocht te hebben dan hij bij hem hadde. Zijn onder de voorseide parthijen eenighe pretens injurieuse woorden gevallen. Waeromme Adriaen hadde bij den Stehouder van den plattelande Lieven doen vanghen binnen Capelle ende binnen Middelburgh d'oirzaecke van den vanghenisse gepleijdoijeert zijnde es hij Lieven ontslaghen geweest bij vonnisse. Soo heeft Lieven insge-ljcx den voornoemde Adriaen doen arresteren ende gevanghen houden binnen der voorseide stede van der Goes. Aldaer 't Proces hanghende zijn zij parthijen bij den anderen vergaert ende nae diverse propoosten heeftet hun beijden goet gedocht. Alle die querelen ende pretensien minlijcke transactie oft arbitrage te sapieren ende termineren.

Sulcx zijne op heden gecompereert den voornoemde Adriaen Janssen Dane nu vuijten voorseide apprehensie gerelaxeert zijnde ter eenre ende Lieven de Corte ter anderen zijde ende hebben gecompromitteert ende gesubmitheert etc. alle hunne voorseide questien, geschillen ende pro-cessen int segghen van den Eersaemen Cornelis Martinisz ende Jan van Staplen gecoren bij Adriaen voornoemt midsgaders van Simon Henricxzone ende Lowijs Frutiers gecoren van Lie-ven alle inwoonders der voors.stede van Goes. Ter presentie van Joris Bucquet weerd in de Ro-se en Jan Gillissen deurwaerder Goes.

1.39 Betaling gelegateerde gelden⁴⁶

(Type acte:) *Quytancie van gelegateerde penningen*

Comp. Joncvrouwe Clara Zielevoirs huysvrouwe van Joncheer Henricx de Haene, wonende binnen Mechelen. Ende heeft bekend etc. ontfangen te hebben vuijt handen van Catharina Ser-wouters weduwe van Aerds zaliger memorie wijlen haer broeder was de somme van 50 Carolus guldens over de volle betalinghe van de 200 guldens D'welcke den voornoemde Aerdt zal aen zijne broeders ende zusters oft haeren kinderen gelegateert hadde. Daervan die hondert guldens te voren ontfanghe zijn bij Jan Houws als daerthoe van de gemeene broeders en zusters en haere kinderen gemachtigt, volghende die procuratie daervan gepasseert voir Conmoingmrs. ende schepenen der stadt Mechelen den 12 november 1592 onderteeckent J. Paessenrode, ende d'andere 50 bij Hans de Brouwere een van de mede erfgenaemen. Ende zij comparante bij den zelve Jan Hous daerthoe geauthoriseert bij missive van dat in Mechelen den 30 merte 95 laetstleden. Ter presentie van Willem Jobsz Goeree out burghemeester en Cornelis Franssen van der Straete stadbode van Goes.

1.40 Testament Jacques de leermaker⁴⁷

(Type acte:) *testament van Jacques de leermaekers zone Videte Prothecol D pag. 174⁴⁸*

In den name etc. comp. Cornelis Jacobssen leermaecker, wonende binnen de stede van Goes, Jonghman, nu tot zijnen mondighen jaeren ende daeghen gecomen zijnde, zijeck te bedde ligghende, etc. aen den armen gedeelt: twee viertelen broodts. Gheeft, last ende besett aen den kinderen van Lijsken Pietersdochter zijnen moeijen een Renthebrief van seven guldens veer-thien stuvers verleden bij de weduwe van Jan Pieterssen wijlen sijnen oom op den huys ge-naempt "die Wilde Zee" binnen Berghen op den Zoom, Daervan Lijsken met haeren man zal

⁴⁵ RAZE 2040, fol 42, 5-4-1595

⁴⁶ RAZE 2040, fol 44, 10-4-1595

⁴⁷ MPS: ??????

⁴⁸ In de tekst staat een zonnetje (= protocol D) getekend

genieten die blaedinghe en de Jaerlicxen ontfangh der renthen. Verder aen die kinderen twee viertelen terwen eens ende alle die cleederen, lijnen ende wollen tsijnen lijf nu dienende.

Item legateert hij aen Jacques Adriaenssen leermaecker zijnen wel beminden vadere eenen ander Renthbrief van twee ponden derthien grooten vj mijten brabantse erffelijck sprekende opt voorseide huijs, die eertijds bij Jacques vadere vercreghen es ende noch alle alsulcken bijecorven metten bijen ende gevolghe, die hem comparant zijn thoecomende Midtsgaders et gereedt gheldt. Vuytgestecken alsulcke drie ponden grooten vlamen eens d'welcke hij testateur van zijne moeders vrienden gheeft heeft.

Verder: aen Maijken Matheusdochter zijne nichte vijftich guldens eens D'welcke zijnen voornomden vader zal inhouden sonder daarvan interest te gheven totdat zij Maijken tot eerlijcken staet zal comen. Ende comt zij eer te passeren etc. Soo noemt ende stelt hij tot sijnen erfgenaemen die vrienden van wijlen zijne moeders zaliger memorie te weten Mijnen Pietersdrs dochter 1/3 deel, Janneken en Martijnen Pietersdochter elck 1/3 deel. Dijen laet hij noch aen Maijken Stoffels zijne stiefmoedere, alle zijne snijtdoecken tot eene memorie ende aent Jonghwijf van den huijse drie guldens eens. Aldus ter Goes tsijnen vaders huijse genaemt den Biecorf, ter presentie van mr. Paschasius Revel medicijn en Harrent Pieterssen landtmeter beide inwoonders Goes.

1.41 Huwelijks voorwaarden Cornelis Jacobs laddermaker en Maijken Boude- wijnsdr⁴⁹

(Type acte:) *Contract antenupt(iael) oft accoordt op successie. Vide proth(ocol) op pag. 44. Maius 1599*

In den naem ons Heeren etc. etc. comp. Cornelis Jacobssen leermaecker, poorter deser stede ter eenre en Maria Bouwensdr⁵⁰ geassisteert met Bouwen Wisse zone haeren vader schoutteth der prochien van Cloetinghe ter anderen zijden. Huwelijks voorwaarden. Alzoo Bouwen Wisse voorscreven naer t'overlijden van zijne huijsvrouw gebleven es int gebruijck ende besitt van alle die goederen die int gemeene sterfhuijs zijn bevonden zonder van hun(ne) gemeene kinderen Geerdken, Maijken, Wisse ende Jacob⁵¹ te verschrijden oft vuytcoop te maken Dat zij contrahenten gheaccord(ee)rt zijn Te weten dat Cornelis ende Maijken voorseid hun te vreden houden met alzulcken ghifte van goeden als haeren voorseiden vader hun nu belooft ende bewesen heeft. Soo dat hij, vader, Den geheelen boel zal moghen behouden (ende blijven int volle besitt desselfs zoo langhe hij int leven (ende ongehijscht blijft, oft emmers hem beliefen zal. Wel verstaende Dat hij: zijne andere kinderen zulcx ende niet meer en zal besitten. Ten ware de ghene die hem in de bouwneeringhe bediensten zullen zijn met eene taemelicken vereeringhe oft (ver)gheldinge etc. etc. Aldus ter Goes ten huijse Pieter Wisse⁵² op den Eersten Meijdag Anno 1599. Ter presentie van Cornelis Janssen Boone de bruijdegom, behoudt oom ende Adriaens Stevensen des bruijts ... (onleesbaar) cozijn

⁴⁹ RAZE 2040, fol 45, 1-5-1599. Deze acte hoort eigenlijk thuis onder RAZE 2041, fol 174, 1-5-1599

⁵⁰ Goes hervormd trouwboek: ondertrouwd 1-5-1599: Cornelis Jacobsen jg van Goes en Maijken Bouwens jd van Kloetinge

⁵¹ Goes hervormd trouwboek: Jacob Boudewijn Wisse jg Cloetinge x Albrechtien Harrents jd Wemeldinge, get. Jan Gandeolfs swager brg. Corneliss Jacobs swager brg.; Corneliss Bijsterman oom bruid, 31-1/18-2-1609 Weeskamer Goes 23-12-1614 Jacob Boudewijns Wisse zijn vrouw Aelken Harrents overleden, kind Margarita Wisse c. 1 jaar, Cornelis Bijsterman voogd.

Weeskamer Goes, Jacob Boudewijns Wisse overleden voor 10-1-1619 x Petronelle Baerlandt, kind Margareta Jacobs uit 1^e huwelijk Aelken Harrents.

⁵² Goes hervormd trouwboek: Pieter Wisse jg van Cloeting x Lijken Frans jd van Bergen bij Campenhout 18-1/4-2-1597 Goes

In weeskamer Goes (MPS: welke bron?????) Pieter Wisse overleden voor 14-2-1608 x Catharina Frans, met kinderen Grijtken 9 jr.; Matheus 7 j.; Geerttruijd 5 j.; Franchois ca 2 ½ j.

Goes hervormd trouwboek: otr. 30-8-1608, Pr. Adams wednr. Goes x Catelijne Frans van bij Mechelen wed. Pr. Wisse

1.42 Testament Adriaen Geerts Brabander⁵³

(Type acte:) *testament van een jonghman, buiten lande reijssende*

Comp. Adriaen Geerdss brabander geboren in Dijckwel onder die prochie van Capelle, ende nu woonachtigh binnen der stede van der Goes, Jonghman, nu tsijnen mondighen jaeren ende daeghen gecomen zijnde, De welcke verclaerende Dat hij een reijse doen woude over zee. Stelt tot enige erfgenaem Sijnen beminden couzijn Adriaen Cornelissen mannee⁵⁴, zijns vaders broeders zone, bij d'welcke hij comparant nu langhe gewoondt ende zeer wel onderhouden es geweest, etc. etc. Behalve dat hij vuytreijcke aent kindt van Cornelis Martss wijlen wonende ter Vere vijftich guldens eens. En de armen van Goes £ 5 vls. Ter presentie van Hieronimus Griewaert ooc mede notario en Hubrecht Cornelissen lijnewever, beide poorters
(In de marge:) *Gegheven Mannee een instrument, langh 3 pag*

1.43 Huwelijks voorwaarden Jacob Pieters Wauwelaere en Cornelia Gillisdr⁵⁵

(Type acte:) *contract antenuptiael tusschen Jacob Pieterssen Wauwelaere en Neelken Gillis clippelsdochter. Neelken es eerst overleden*

Comp. Jacob Pieterss⁵⁶ ter eenre en Adriaen Arnoudss als vooght ende in den name van Cornelia Gillisdochter ter andere zijden. Huwelijks voorwaarden. Ter presentie van Jacob Rijcke en Dignus Geerdssen bocxmaker, beide poorters.

1.44 Testament Charles de Prato en Anthonia Christiaen Pietersdr⁵⁷

(Type acte:) *testament reciproque tusschen man en wijf, gheen kinderen hebbende. Carel es d'eerst overleden 17 feb. 1603, Vidi Prothoc(ol) E pag. 175 zii of Prothoc(ol) B pag. 428. Landtstede ende deel in de Meestove*

Comp. Charles de Prato ende Anthonia Christiaen Pietersdr, man ende wijf, poorters der stede van der Goes, beide gesondt. etc. Voorts disponerende van haere tijdtelijcke goederen Om de Liefde ende affectie die zij d'een dandere draeghen ende om andere redenen haer daerthoe moverende, Soo legateren, maecken ende laeten zij testateuren elcanderen reciproce over weder zijden, t'Gebruijck endse tocht van alle haeren goederen, roerende ende onroerende, actien ende schulden, Alwaervan die Langhstlevende ooc ongehouden zal zijn Staet ofte Inventaris te gheven. Maer zal alle dezelve vrijelijck moghen gebruijcken ende die profijten genieten. Dan niet vercoopen, vermanghelen, besetten noch belasten. Ten weaere die Landtstede ende t'deel inde Meestove. Dwelcke zij zal moghen verpachten ende vercoopen met Raedt ende assistentie van den Executeurs. Ende ten waere alleene inden noodt, die midts inundatie, brande, afloopen vande landen ende meerder foortse oft ander merckelijcke redenen blijckelijck zouden mogehn overvallen ende vertooght werden. Behalfven ooc dat d'Erffgenamen van d'eerste aflivighe zullen hebben (te weten indien Carel eerst passeert Jacques Ferraris: ende indien Anthonia, Elijabeth Zeghers⁵⁸) als zij eerst overlijdt.

⁵³ RAZE 2040, fol 46, 14-4-1595

⁵⁴ Weeskamer Goes 6W, fol 29, 1-5-1591: Hieronimus Verstraten wordt voogd van de weeskinderen van zijn dochter Neelken Verstraten en Adriaen Cornelissen Mannee.

Weeskamer Goes 5W fol 36, 7-9-1591: Adriaen Corneliss Mannee x Neelken Hieronymus Verstraten overleden, kinderen Cornelis Adriaens Mannee ca 7 j; Janneken Adriaensdr Mannee ca 4 j. Present vader en grootvader Hieronymus Verstraten.

⁵⁵ RAZE 2040, fol 47, 14-4-1595

⁵⁶ Goes trouwboek 15-4-1595: Jacob Pieters. j.m. Goes x Neelken Gillis j.d. van Goes. Getuigen: Pieter. Franssen vader bruidegom en Lijsbeth Jans stiefmoeder bruid

⁵⁷ RAZE 2040, fol 47, 15-4-1595

⁵⁸ Trouwboek Goes: otr. 's HAK 13-9-1603: Mar. Hubrecht Boone wdr Goes, Teuntien Christiaens van Goes weduwe Charle de Prato.

Trouwboek Goes 26-2-1594 getrouwd 's HAK: Jacques Janse Ferraris jg van Monferrato Italie en Elisabeth Segersdr jd Goes.

Item legateert Carel aan: Lijsbeth Xanders Schotmansdr zijne meteren, 12 guldens eens, aen Constantius Cornelis Mertss zijne meteren een Spaensch pistolet van vieren ofte die weerde desselfs. Anthonia legateert aen Stijne Seghers, Martin Corneliss ende Jan Jacques Ferraris, haere meteren ende peters elck diergelijck pistolet van vieren, aen Grietgen, Jacob Bernardss huijsvrouw, een pistolet van twee ende aen Catharine ende Mathijs Seghers elck 2 £ gr. vls. Carel stelt ende noemt tot sijnen universelen erffgenaem Jacques Ferraris zijne zusters zone ofte indien hij overleden waere Elizabeth Seghers zijne huijsvrouw in d'eene helft ende sijne kinderen geprocreert ende die noch geboren moghen worden in d'andere helft. Als alle overleden zijn substitueert hij die kinderen ende kindtskinderen van wijlen Martin Pieterssen hier nae genoemd. Anthonia stelt aan: Cornelis des voorseiden Martins sone oft zijn kinderen in d'eene helft ende die kinderen ofte kindtskinderen van wijlen Adriaenken Martinsdr in d'andere helft. Ter presentie van Geerdts Janssen backer, poorter, Dirck Janssen Graeswinckel brouwer in de 3 halve maenen binnen Delft.

(In de marge:) *gegeven in october 1603 aen Marinus Boone (getrouwt hebbende die weduwe) een instrument in pap(ier) langh V pag. onderteeckent als dat in franchijne es gescreven.*

Gegheven Carel (instrument in franchijne, twelck (om datte luttel spacen was) onderschreven es aldus : Dies t'oirconden mijn handtgeschrift hier onder gestelt ende es onderteeckent P.L. nots. publ.

1.45 Constituering door Margriete en haar man Arnouldt van den Blocque⁵⁹

Comp Margriete, met Arnouldt van (den) Blocque haeren man en voocht, Hans ende Tanneken, alle drie sone ende dochters van Anthonij van Hecke, goudsmit Goes ende van wijlen Laurentia Bitereels, Hebben geconstitueerd Cesar van Hecke haeren gemeenen broeder germain om voor hen op te treden in verband met een erfenis van Tanneken Bitereels, zuster van hun moeder die getrouwd was met Pieter Seghers ende overleden es buyten Dantzich op Hierusalem. Te Goes ten huize van Anthonij van Hecke, ter presentie van Pieter Wouterssen cleermaker en Hieron van de Weerde smit, poorters van Goes.

1.46 Testament Lievin Crombeen⁶⁰

(Type acte:) *testament tussen man en wijf met reciproque prelegaten*

Comp. Lievin Crombeen wonachtigh in de Polder van Namen in Vlaenderen ende Margriete Cauwens zijne huijsvrouw, haer nu midts den troublen onthoudende binnen dese stede van der Goes in Zeelandt. Beijde gaende ende staende etc. etc. Aldus te Goes ten huijse van Christiaen Splinters ter presentie van Christiaen Splinters en Marinus Paschiersz beijde timmerluijden.

1.47 Verkoop hoeve Crabbendijcke van Jacob Jacobs Stofs⁶¹

Comp. Zacharias de Jonghe, dijckgrave van den nieuwen dijckaige van Crabbendijcke, Verhaelende Alzoo Jacob Jobs zone van Jacob Jacobssen Stof gecocht hadde Eene hoeftve ende gevolghe met 34 gem. 183 r. eigen landts Daer aene midsgaders zeeckere dijck, staende ende geleghen in de heerlicheijt van Crabbendijcke, al volghende den Contracte gepasseert voir mr Joh. Arnoldi notario den 20en July '94 Ende te dijer oirzaecken aen den voornoemden vercooper voir scepenen van Weerde op den 20 augusti 1594 bekent hadde schuldigh te zijne 1384 £ 8sch 8gr vls. tot 40 £ gereedt ende Jaerlicx te betalen. Ende den voornoemden Jacob Jobs zone den zelven coop aen hem comparant heeft heeft overgelaeten, Ende ooc den voorseiden Jacob Jacobssen Stof vercooper ende crediteur hadde die voorseide bekende schuldt vercocht Soo dat die presentatie aen hem comparant gedaen zijnde, hij zijnen commer geredimeert⁶² ende de

⁵⁹ RAZE 2040, fol 49, 18-4-1595

⁶⁰ RAZE 2040, fol 50, 18-4-1595

⁶¹ RAZE 2040, fol 51, 18-4-1595

⁶² = lossen, vrijkopen

voorseide schuldt zoo verre heeft gequeten Datter niet meer en rest te betaelen Dan noch de somme van 850 guldens Waeromme hij comparant ooc verclaerde bij desen den voornoemden Jacob Jacobssen Stof crediteur den principalen Schuldbrief voir schepenen gepasseert als boven. In zijne comparants handen heeft ter goeder trouwen overgelevert omme te casseren ofte zijne wille. Daermede te doene etc. Verklaart nog schuldig te zijn aan Jacob Jacobs Stof inwoonder der prochien van Weerde de somme van 850 carolus guldens. Aldus ter Goes ter presentie van Marinus Hubrechtssen Boone ende Huijbrecht Cornelissen lijnewever poorters van Goes.

1.48 Levering coolsaet door Adriaen Jans⁶³

(Type acte:) *arbitratie van goede mannen Zie pag. 42*

Partijen gehoord zijnde, Dat Adriaen Janssen vercooper voorscreven gehouden es aen Lieven de Corte cooper voornoemt te leveren binnen Bieselinghe aen schipsboordt nu binnen 5 oft 6 dagen naer date desen den number van 116 viertelen coolsaets Te weten 45 oft 46 viertelen oudt saet zoo vele als Adriaen verclaert heeft bij hem te hebben ende de reste van den gewassen 94. Al Teghens vijf guldens den viertel. Aldus ter Goes ondertekend door de arbitreurs: Louijs Fruijctier, Jan van Stapelen, onleesbaar⁶⁴, Simoen Hendricxen.

1.49 Procuratie door Pieter Adriaens Bol⁶⁵

(Type acte:) *procuratie ad tradendum recipiendum et lites*

Comp. Pieter Adriaenssen Bol poorter der stede vander Goes) Heeft geconstitueert Cornelis Jans Dol inwoonder der prochien van Scherpenisse etc. om te compareren ter Vierschaeren Daert van noode zijn zal ende aldan rechtelijck te leveren ofte Opdraeghen Alzulcken stuck landts groot 2 gem. 50 r ligghende in Poortvliet als hij constituent aen Cornelis Jacobssen boer op zee, woonachtich in St. Annalant vercocht heeft, etc. Aldus ter Goes ter presentie van Adam Jans Storm, smit en Pieter Henricxssen waghemaecker, poorters van Goes.

1.50 Levering terwe door Dierick Jans⁶⁶

(Type acte:) *cessie van een actie oft coop*

Comp. Dierick Janssen Schipper inwoonder der prochien van Bieselinghe. Heeft getransporteert etc. aen Louijs Fruictiers coopman van granen te Goes, Alzulcken actie totte coop van 16 viertelen terwe als hij comparant bij executie beghaen heeft, (als noch thoebehoorende Jan Janssen Craij) ligghende op den solder van Willeboordt Michielsens binnen Cruijninghen ende d'welcke hij comp. ooc bij executie int openbaere heeft doen vercoopen. zelfs als meest daervoren biedende inne gecocht heeft op den 10 aprilis laestleden, etc. Aldus ter Goes, ter presentie van Pieter Henricxssen Waghemaecker ende Hubrecht Corneliss lijnewever, poorter van Goes.

1.51 Verkoop landtstede in Bergheijck⁶⁷

(Type acte:) *contract oft Accoordt van coope ende opdraght*

Comp. Geerardt Govardss geboren van Luijcx Ghastel int lant van Luijck, ende nu poorter deser stede van der Goes, ter eenre en Henrick Wouthers, inwoonder der prochien van Hechtel, ooc gelegen int landt van Luijck ter anderen zijden. Hebben verclaert dat hij Geerardt heeft vercocht ende opgedraeghen ende hij Henrick gecocht ende overgenomen een landtstede mette huijsinghen ende hunnen gevolghe, midsgaders seven spindt zaijlandts ende noch een beemdeken groot ontrent 100 roeden, gelegen onder den dorpe van Luijcx ghastel bij Bergheijck. Voor de somme

⁶³ RAZE 2040, fol 52, 20-4-1595

⁶⁴ Dit zijn waarschijnlijk de echte handtekeningen van deze personen

⁶⁵ RAZE 2040, fol 54, 22-4-1595

⁶⁶ RAZE 2040, fol 54 23-4-1595

⁶⁷ RAZE 2040, fol 55,23-4-1595

van 20 Carolus guldens tot twintich stuvers brabant den gulden. Aldus ter Goes ter presentie van Jan Hendricxssen en Hubrecht Cornelissen beide lijnewevers, poorters van Goes.

1.52 Verklaring Ismael Melchiors over rente op een huis in Middelburg⁶⁸

(Type acte:) *attestatie*

Comp. Ismael Melchiors, poorter deser stede van der Goes, heeft ten versoucke van Jan Ards (MPS: Jan Arnoudts?) de Jonghe mede poorter verclaert Dat alsulcke Renthe van vier ponden grooten tsiaers, spreekende op een huys⁶⁹ eertijds genaemt die nieuhaven ende nu t'gouden aenbeeldt, staende in sgravenstraete binnen Middelburgh Daerinne nu Jeghenwoordelijck woonende es Joos de Smit, deuchdelijcken hem requirant es competerende als bij wettighe caevelinghe int sterfhuijs van Mr. Jan Aerdszone wijlen zijnen vader zaliger memorie hem thoegervallen Ghevende redenen van zijn affirmeren ende wel wetenschap: want hij deposant als getroudt hebbend desselfs Mr. Jans dochtere, die zustere was des requirants over die deelinghe ende caevelinghe des voors.sterfhuijs ooc mede present ende Daer Jeghens andere andere goederen gepartcipeert heeft. Aldus ter Goes 23-4-1595 ter presentie van Adriaen Cornelis Mannee en Henrick Adr(iaenssen) Bouts inwoonders van Goes.

1.53 Verklaring over lijfrenten door Maijken Pieters⁷⁰

(Type acte:) *Codicille oft verclaeringhe eens moeders onder haer kinderen*

Den naestlaetsten Aprilis Anno 1595 compareerde Maijken Pietersdr weduwe Come Jobs Laureijssen, poorteresse deser stede van der Goes gesondt ende wel te passe, etc. De welcke verhaelende dat zij met wijlen haeren voornoemden man eertijds hebben opt corpus der voors. stede van der Goes twee lijfrenten tot 2 £ tsiaers den penninck zevens, d'ene ten lijfve van Janneken nu huysvrouwe Bernards Hubrechts, d'andere van Magdalena nu huysvrouw Marcus van Dijke beide hunne beiden dochteren. Verklaert: Indijen die voornoemde dochters oft haere kinderen haere comparantes goet deelen zullen willen, dat zij ooc gehouden zijn sullen die hoofdsomme van de voorseide Renthen in te brengen, ofte zoo langhe stille te staene tot dat haere comparantens andere erfgenaeme Jeghens zoo veel respectelijcxcken begroot zullen wesen etc. Aldus ter Goes t'haeren comparants huijse ter presentie van Jan Cornelis Cuijper en Anthonis de Buijsscher, smit, poorters van Goes.

1.54 Legatering door Bartel Willouts⁷¹

(Type acte:) *Donatie causa mortis. Videto noch Proth. D pag. 330*

Comp. Barthel Willoudts, poorter Goes, gesondt ende wel te passe etc. Heeft gelegateerd: "aen Cornelis sijnen Joncxsten sone, zeecker stuck weijlandts gelegen Int moelwater Int Westambacht van Capelle, Jeghens over t'schuttershoff aldaer aen de westzijde van der straete, etc. Aldus ten huise van de comparant, ter presentie van Pieter Janssen van Oosten en Marinus Hendricxssen landtmeter inwoonders van Goes.

1.55 Testament Janneken Adriaensdr dienstmaerte Bartel Willouts⁷²

(Type acte:) *testament van een vrouw wel te passe*

Comp. Janneken Adriaensdr geboren onder die prochie van cruninghe (MPS: Kruiningen), nu als dienstmaerte wonende bij Barthel Willouts binnen der stede van der Goes, gesondt ende wel te passe etc. Voorts disponerende van haere tijdelijcke goederen, niet kennende ende evenwel

⁶⁸ RAZE 2040, fol 56, 23-4-1595

⁶⁹ dit huis niet vermeld in Huisnamenlijst van M. Fokker, 1904. Wel staan er drie huizen met de naam "Het Gouden Aambeeldt", staande respectievelijk op de Rouaansche kaai, de Langeviele en de Brakstraat, maar niet in de Gravenstraat.

⁷⁰ RAZE 2040, fol 57, April 1595

⁷¹ RAZE 2040, fol 58, eind April 1595

⁷² RAZE 2040, fol 58, april 1595

voorbij ghaende die vrienden van haer moeders zijde. Soo kiest, noemt ende stelt zij testatrice tot haeren universelenen erfgenaemen die vrienden ende maeghen van wijlen haer vaders zijde, die ende zulcx de zelve naer costuijme van Zeelandt behooren te erven. Aldus ten huysse van de voornoemd Barthels, ter presentie van Barthel Willouts en Marinus Henricxssen landtmeter inwoonders Goes.

1.56 Procuratie Hubrecht van Wissenkercke⁷³

(Type acte:) *procuratie om possessie t'aenveerden ende Daerinne gestelt te werden*

Comp. Joncheer Hubrecht van Wissenkercke heere van Couwerfue, zoo voor hem zelve ende als voocht van de naegelaeten weese van wijlen Joncvrouwe Catharina filia Joncheers Wittens van Haemstede, Ende heeft geconstitueert Christiaen Leulieur inwoonder der st(ede) van der Goes om t'Aenveerden die posessie ende t'Gebruijck van alsulcke Jaergetijde oft Ghaende goederen als eertijts Joncheer Arent van Schengen Matheusz gelaeten ende beset heeft gelegen binnen die prochien van Shr. arendskercke, Wiskercke (MPS: Wissekerke) ende daer ontrent ende d'welcke midts t'overlijden van Joncheer Gillis van Claerout (laetste besitter der zelve) ont-ruijmt ende nu vadeerende zijn, hem constituant in de voorseide possessie te stellen ende sulck verboth te doene ende doen doene aen allen pachters, huijrders, gebruijckers, ontfanghers, ende onderwinders der zelve gheen betalinge te doenen Dan aen hem constituant in der voorseide qualiteijt ofte aen den ghenen Die hij constituant Daerthoe gestelt heeft etc. Aldus ter Goes op den ter presentie van Clais Jans Cousmaker ende Reijnier Willems Martins zone schoemaker, inwoonders Goes.

1.57 Testament Simon Henricxs en Belijken Lambrechts⁷⁴

(Type acte:) *testament reciproque tussen man en wijf kinderen hebbende convaluit. (28 oct.)*

Simon es eerst overleden ipso die Simonis et Judae mane circa 3 96

Comp Simon Henricxss backer, poorter Goes, Belijken Lambrecht dr zijn huijsvrouwe. Hij zijek te bedde liggende etc. Zij wel te passe. Uit Vaders goed naar kinderen 4000 guldens. zijns vaders halve zuster (geen naam). Aldus ter Goes ter presentie van Jan Claiss backer en Hugo Hieronimus schoemaker.

1.58 Testament Sebastiaen Barensteijn⁷⁵

(Type acte:) *testament van mr. Bastiaen Baerenste(ij)n met zijne huijsvr(ouwe)*

Comp. mr. Sebastiaen Baerensteijn Aerdtz ooc notaris residerende binnen deser stede van Goes Lucia Pietersdr zijne wettighe huijsvrouwe. Zij zijek te bedde liggend. Langstlevende erft alle nagelaten goederen. Na overlijden van de langstlevende erft Digne Cornelis het enige dochttertje van haar overleden zoon. Indijen haer voorscreven nichtken quame te passeren sonder wettighen kinderen dan testateurs naeste vrienden. D'welcke zij grootvader en moeder testateuren. Daerinne subtitueren 20 s aen de armen Goes. Agathe zuster van testatrice haeren ronden gouden ringe oft 20 s. Aldus ter Goes ter presentie van Cornelis Michielssen Boij scrijwercker en Jan Laureijs cousmaker, beide poorters.

1.59 Testament Hugo Boudewijns⁷⁶

(Type acte:) *testament van Hughemont met Beatrix zijne huysvrouwe*

Comp. Hugo Bouwenss poorter van Goes en Beatrix Crijnsdr zijne huijsvrouwe, hij zijek te bedde liggend, zij wel te passe etc. .. Dat zij ooc hunnen eenighen gemeenen sonen overlanghe tot houwelijkse staat hebben gebraght. Zij maken elkaar wederzijds erfgenaam. Langstlevende

⁷³ RAZE 2040, fol 59, 30-4-1595

⁷⁴ RAZE 2040, fol 60, 1-5-1591

⁷⁵ RAZE 2040, fol 61, 1-5-1595

⁷⁶ RAZE 2040, fol 61, 8-5-1595

zal uitreiken aen haere sone Crijn Hughens zone ofte een zijner kinderen de somme van 2 £ gr. vls. als beide overleden zijn krijgt Crijn of nakomelingen de gehele nalatenschap. Ter Goes t'haeren huijse inden samaritaen ter presentie van Pieter Adriaenssen craemer en Robrecht Franss schoelapper, inwoonders van Goes.

1.60 Contract vervoer per boot voor een brouwerij⁷⁷

(Type acte:) *verbandt ende obligatie met preroqate van jurisdictie*

Comp. Wouther de brouwer binnen Goes ter eenre en Quirijn Pieters waterman poorter t'aermuijden (MPS: Arnemuiden) ter anderen zijde, geaccordeert. Den voornoemden schipper te haelen ende brenghen ende hij brouwer t'ontfangen ende lossen zijn heudeschip genaemt den draeck gelaeden met versch soetwaeter, bequaem om goet bier Daer off te brouwen Voor den tijdt van twee jaeren alle weke een Reijse te doen bij weder, windt ende open waeter voor elcke reijse 2 £ gr. vls. en een half vat pharo ende zoo veel turfs hij voor de berninghe⁷⁸ in zijn schip (maer anders niet) van noode hebben zal. Aldus verclaert ende gheaccordeert etc. in de brouwerij binnen der stede van Goes ter presentie van Adam Storm Smit, Pieter Henricxssen waeghemaker, gebuijren aldaer

1.61 Procuratie Cornelis Adriaens⁷⁹

(Type acte:) *procuratie ad recipiendum et lites*

Comp. Cornelis Adriaens wonen(de) in Westen Schouwen, heeft geconstitueert mr Jan de Ridder procureur voor den gerechte van Goes Om te mogen maenen etc. etc. Aldus ter Goes ter presentie van Cornelis Noudss schipper en IJeman Thomasz inwoonders Goes.

1.62 Procuratie door Adriaen Jobs⁸⁰

(Type acte:) *procuratie ad tradendum⁸¹*

Comp. Adriaen Jobsz poorter binnen Middelburgh heeft geconstitueert Gillis Jans, poorter binnen Goes om te compareren ter Vierscharen daert van noode zijn zal, om rechtelijck te leveren 5 gem. 15 r. geleghen int oostambacht van Capelle (MPS: Kapelle), 1 gem. 46 r. liggend in Crabbendijcke (MPS: Krabbendijke) ende noch 2 g. 57 r in Oudelande zaylandt en weije als hij aen Pieter Willemssen, mede poorter alhier vercocht heeft etc. Aldus ter Goes ter presentie van Adam Storm, smit en Pieter Henrixs waeghemaker, inwoonders Goes.

1.63 Procuratie door Pieter Adriaens Bolle⁸²

(Type acte:) *procuratie ad tradendum*

Comp. Pieter Adriaens Bolle, poorter ter Goes als voocht ende onderwinder van de weduwe ende weesen ende sterfhuijse van wijlen Michiel Horen, heeft geconstitueert Jan Oolaards van Oostee Schouteth ende Dijkgraefve der heerlicheijt en de Wateringhe van Hiersicken (MPS: Yerseke) hun ghevende vollen macht, authorisatie om te compareren in vierscharren ende rechtelijck te leveren. Alsulcken stuck van 285 r gelegen in Kaershoec belast met 4 sch. groot sjaers van een jaergetijden aencomende de kercke aldaer als vercocht zijnde aen Christiaen Marinusz inwoonder derzelven heerlicheijt etc. Aldus ter Goes ter presentie van Clais Michiels Oostdijck ende Jan Jans knooper, poorters Goes.

⁷⁷ RAZE 2040, fol 63, 8-5-1595

⁷⁸ berninghe = brandstof

⁷⁹ RAZE 2040, fol 64, 15-5-1595

⁸⁰ RAZE 2040, fol 64, 21-5-1595

⁸¹ tradere = leveren

⁸² RAZE 2040, fol 65, 23-5-1595

1.64 Procuratie Joos Matthijss schrijnwercker⁸³

(Type acte:) *procuratie ad adendam et divid heveditatum*

Comp. Joos Mathijss schrijnwercker, geboren van Berghen op den Zoom ende nu poorter van Goes als man ende voocht van Heijlken Jansdr zijne huijsvrouwe heeft geconstitueert Enghel Melchiors de Bonte Commissaris van d'ammonitie ende vires⁸⁴ binnen Steenberghen Om ende van wegghen hem constituant te treden aen te ghaen etc. etc. deurt overliden van wijlen Diericx Janssen Smout, zijns voornoemde huijsvrouwes broederen nu onlancx binnen Steenbergen overleden etc. Heeft ook gemachtigd Clais Domiss. Aldus ter Goes ter presentie van Cornelis Martinsz en Dignus Geerds bocxmaker, beide poorters.

1.65 Huwelijks voorwaarden Joos Geeringh en Claiken Jansdr⁸⁵

(Type acte:) *contract antenuptiaal tusschen Meus Christiaens weduwe ende haeren man*

Comp. Joos Gheeringh Jacobs geboren van Kijeldrecht in Vlaanderen ende nu woonende binnen die prochie van Shr. Aerdskercke (MPS: 's Heer Arendskerke), ter eenre en Claiken Jansdr oock woonende aldaer gheassisteert met Cornelis ende Pieter Geerdss Jongh haeren neven, ter anderen zijden. Huwelijks voorwaarden. Aldus ter Goes ten huijze van Jans Pieters bocxmaker, ter presentie van Jan Pieters en Lowijs Serwouters, inwoonders van Goes.

1.66 Overdracht pajbrief door Louis Jan Stoffels⁸⁶

(Type acte:) *transport van 1 pajbrief*

Comp. Louis Jan Stoffelss woonende in Baeckendorp Exhiberende eenen schuldbrief verleden voir schepenen in Baerlant ende Baeckendorp bij Pieter Adriaensen Mol over coop van j huijs ende hoff in bakendorp tot 36 £ gr. Pieter Cornelissen in de drij haringhen kreeg hier nog enige paymenten uit etc. Aldus ter Goes ter presentie van Pieter Henricxs waghemaker en Aphrodisius Buijts, inwoonders van Goes

1.67 Verklaring Andries Claissen uit Cruislandt⁸⁷

(Type acte:) *attestatie*

Comp. Andries Claiss landtman oudt ontrent 28 jaeren woonachtich in Cruislandt heeft verclaert ten versoucke van Laureijs Lenardssen ende Lenardt Dircxssen beijde schippers van Waddincxveen bij der Gouda dat op donderdagh laestleden hij daerbij ende mede geweest op d'oude beestemarckt ontrent t'huijs genaemt die smacke binnen desen stede van der Goes Daer vergadert waeren die voorseide requiranten ende Jan Reijmerssen timmerman. Aldaer hij desposant duijdelijck gehoordt heeft Dat Jan Reijmerssen aen hun requiranten beloofde Dat hij helpen zoude, dat zij Schippers krijghen zouden die bethalinghe van Thien ponden grooten gereedt, zoo geringhe als als zijluijden het Rijet dat zij inne hadden gelost zouden hebben. Aldus ter Goes ter presentie van Pieter Henricxs waghemaker en Jan Jacobssen greelmaker poorters Goes.

1.68 Verklaring Maijken Pauwelsdr twee ledige plaetsen ofte erven⁸⁸

(Type acte:) *attestatie op Erfscheijdinghe*

Comp. d'Eerbaere Maijken Pauwelsdr oudt ontrent 72 jaeren, weduwe Lenardss Willemsen⁸⁹, poortersse Goes Heeft ter versoecke van Adriaen Arnoudssen, medepoorter alhier, verclaert

⁸³ RAZE 2040, fol 65, 21-5-1595

⁸⁴ manschappen

⁸⁵ RAZE 2040, fol 66, 30-5-1595

⁸⁶ RAZE 2040, fol 67, 3-6-1595

⁸⁷ RAZE 2040, fol 68, 5-6-1595

⁸⁸ RAZE 2040, fol 68, 5-6-1596

⁸⁹ Leenaert Willems en Job Willems hadden waarschijnlijk de achternaam "Goeree".

“hoe dat Lenardt Willemsen wijlen haeren man zijn huijs aen de Westzijde van de Havene, oost ende west theerenstraete, zuijdt Jobs Willems plaetse ende noorde Willem Pauwelssen vercocht heeft gehadt aen Jan Foorts Schoudee. Daervan die leveringhe gedaen es den 18 Jan. 1563 stilo communi volghende tot register 14 “Dat tusschen desen voorseide huijse ende Job Willemsens huijs ten tijde van de voorseijde leveringhe waeren twee ledighe plaetsen oft erfven D’een aen deser huijse ende andere aen Jobs huijse competerende ende dat tusschen denzelven Lenardt en Job gebroeders, oft zijn voorganghers te voren gheaccordert was Dat inden scheijdtmuijr tusschen beide den ledighe plaetsen, van oosten inne (Die zij compt. verclaerden dat staende was op Jobs erfven, nu des requirants) den voors. Lenardt zoude moghen timmeren, ankeren, ende ophaelen Om den achtermuijr ende op de fundamenten desselfs, staende off die nu plagh te staen op de grondt des voors. Lenardt, nu Jans Foortssen oft zijne naecommelingen erfven. Te Goes thaeren comparantes huijse ter presentie van Steven Adriaen Huijsen en Jacob Janssen Braenge, beide nu schepenen.

1.69 Afrekening rente Joncvr(ouwe) Margrieta van Zeuccoten⁹⁰

(Type acte:) *protest om met tslot van rekeninghe renthen aff te quijten. Vide Prothocol B pag. 425*

Comp Joncvrouwe Margrieta van Zeuccoten als moeder ende voochdesse van haeren weesen geprocreert bij wijlen Mr. Mathijs Horen haeren man zaligher memorie. Verhaelende hoe dat Michiel Horen, wijlen broeder haers voornoemden mans aen Mels Mertss vercocht heeft zeecker stuck landts groot ontrent twee gemeten geleghen int oude goessche ambracht in bakershoeck, Midts dat hij tot last van haeren voorseide weesen, behouden heeft zeecker Renthe Daerop gehijpotheceert tot Neghen guldens tsiaers erfelijcke losrenthe den penninck 16 aencomende die weduwe van Jan Willems etc. heeft versocht mij Notaris te transporteren aen Pieter Adriaens Bol als agent ofte onderwinder voor Michiels weduwe ofte aende zelve weduwe ofte aenden man die zij nu getrouwt heeft ende hem te vermaenen die voormelde somme (18 £ 19 sch. 2 gr. vls) promptelijck te furnieren etc. Aldus ter Goes ter presentie van Jan Scharis ende Mr. Jacob Franssen van der Straeten, inwoonders van Goes.

Dijenvolgende ben ic Notaris geghaen aen den persone Pieter Adriaens Bol inder qualiteit voorseit ende hebbe voor hem gedaen die lecture vanden voorseiden instrumente. midtsgaders ’t Versoeck ende Inthimatie vanden proteste hier boven verhaelt, Die d’insinuatie accepterende mij anders niet en zijde, dan dat die voornoemde comparante hem daarvan ooc gesproken hadde ende dat hij van de schuldenaers gheen gheldt en conste crijghen.

1.70 Testament Wouter de Brouwer en Elizabeth van der Felen⁹¹

(Type acte:) *testament van Wouther de brouwer met zijnen huijsvrouwe Vide j pag. 280. Obijt Wouther 12 Junij 95*

Comp. Wouther brouwers, brouwer Goes en Elizabeth vander Felen zijne huijsvrouwe, hij zijeck bij de viere sittende etc. etc. zij wel te passe etc. Langstlevende erfgenaam. Aldus ter Goes in de brouwerije ter presentie van Guilhelmus Claijsen minister etc. en Hans van der Beecke, brouwersknecht.

1.71 Testament Jan Jans Knooper en Willemijnken Coenraedt⁹²

(Type acte:) *testament van Jan Jansen Knooper (geseijt Cuijper) ende Mijnen Coenraerts zijne huijsvrouwe waeren getrouwt 1 aug. 1594 Videto j pag. 404*

Comp. Jan Jans knooper poorter Goes en Jacobmijne Conrards Staeldr zijnen huijsvrouwe, beide gesondt. Soo stellen zij testateuren tot haeren universelen erfgenaemen haeren kinderen

⁹⁰ RAZE 2040, fol 69, 5-6-1595

⁹¹ RAZE 2040, fol 71, 7-6-1595

⁹² RAZE 2040, fol 71, 8-6-1595

alreeds geprocreert ende die noch geboren moghen worden. Langstlevende. Aldus etc. ter presentie van Mr. Jan de Ridder ooc notarius en Niclais Antheuniss gesworen bode vant Landtrecht beijde poorters.

1.72 Levering obligatie door Cornelis Adriaens⁹³

(Type acte:) *transport van j obligatie onder aende zelve gescreven Vide. supra pag. 64*

Comp. Cornelis Adriaens wonende in Westenschouwen ende heeft getransporteert gecedeert ende overgedraeghen bij desen aen IJeman Tomasz Speciael poorter Goes. Dese bovenscreven Obligatie verleden bij Pieter Dingemans in sGravenpolder aen Cornelis Cornelis weerdts aldaer tot 12 £ 13 s.4 gr. vls. over coop van een bruijn merrij peerdt etc. Actum Goes ter presentie van Michiel Michielssen, wever, en Aphrodisius Buijts, beijde inwoonders Goes.

1.73 Obligatie Jacob Jobs⁹⁴

(Type acte:) *transport van pajementen vuyt 1 obligatie met⁹⁵?*

Comp. Jacob Jobs poorter Goes exhiberende zeecker obligatie verleden bij Joos van den Putte olijslagher 1300 guldens. Margriete Jans zijne huijsvrouw. etc. Aldus ter Goes ter presentie van Pieter Henricxsen, waeghemaecker en Jan Heijne stadtsroeper, beijde poorters

1.74 Procuratie Dignus Keetlaer⁹⁶

Op heden (etc. al als in de voorgaende acte) Dignus Keetlaer rentmeester van de heeren Staeten van Zeelandt, wonende binnen der stede vander Goes Ende heeft vuyt crachte van zeecker Procuratie gepasseert voir Simon Brouhoven Notario binnen Middelburch op den 13 septembris 1593 bij Jr. Charles van der Noot, als getrouwt hebbende Joffrouwe Anna Manmaker, midsgaders Mr. Jacob Manmaker ende Joris de Neve als voochden van de weese Adriaens Manmaker, wijlen thresorier qualificatum van Zeelandt, op hem comparant in desen. Om te compareren etc. etc.

1.75 Verklaring over Maerten Mertsz voortvluchtig⁹⁷

(Type acte:) *attestatie*

Comp. Adriaen Corneliss Calloo ende Cornelis Franse van der Straeten, gesworen stadtboden ende taxeermeester binnen des stede van der Goes hebben verklaard ten eersten versoecke van Dignus Keetlaer, mede poorter, als volmachtigh van den sterfhuijze Adriaens Manmaker, wijlen thresorier van Zeelandt dat: Martin Mertsz eertijds inwoonder deser voors.stede, al bet dan een Jaer ende meer geleden van hier vertrocken ende voortvluchtigh es, overmits diversche schulden, naer Antwerpen aldaer (zij deposanten gehoordt hebben) dat hij noch aldaer hem es onthoudende Dat ooc denzelven Martin Mertsz alhier egheen goederen en heeft gelaeten. Daermen ijet op zoude moghen verhaelen oft executie dirigeren. Ghevende redenen van hun wetenschap ende affirmeren, want zij beijde als boden verscheijden weten van daeghinghen aenden persone van den voornoemden Martin Mertsz ende nae sijn vertreck ten huijse Daer hij plagh te wonen ende aen sijn huijsvrouw hebben gedaen, Dat alle desselfs Martins meublen ende ooc huijs bij den venduemeesters deser stede bij executie van de crediteuren zijn vercocht geweest, ende zij deposanten als taxeermeesters van andere versocht om voorder executie te doene, egheene andere gevonden te hebbe, ten waere eenighe erfven die zijne voorseide huijsvrouw bij houwelijcke voerwaerde voren vuyt heeft gehouden.

⁹³ RAZE 2040, fol 71, 11-6-1595

⁹⁴ RAZE 2040, fol 72, 11-6-1595

⁹⁵ Ik lees "procuratie in rem" maar wat het betekent, weet ik niet!

⁹⁶ RAZE 2040, fol 73, 13-6-1595

⁹⁷ RAZE 2040, fol 74, 13-6-1595

1.76 **Procuratie van Pieter Willems**⁹⁸

(Type acte:) *procuratie ad lites*

Pieter Willemsz poorter Goes volmachtigh van Elyzabeth Villeers, heeft geconstitueert Jan Adriaenss Inwoonder der prochie van Hoedekenskercke Om te compareren ter vierscharen daert van node zal zijn ende aldaer met rechte te heijtschen alsulcke penningen als Willem Leunisz (die plagh te wonen in de cruninghen polder) alnoch aen hem constituent schuldich ende ten achteren es, ter presentie van Adriaen Arnoudsz en Pieter Claiss Ovesant, poorters van Goes.

1.77 **Benoeming tot commissaris opt Landrecht**⁹⁹

Postridie Petri et Pauli Apostoloruus¹⁰⁰ zijn bij Borghmeesters en Schepenen van der Goes gecoren tot Commissarissen opt landrecht voor Zuijdtbevelant Pieter Levendale van Romerswalle ende Cornelis Corneliss Mathijsz voor ij navolgende jaeren. Eedt gedaen.

1.78 **Testament Lijsbeth Goossens**¹⁰¹

(Type acte:) *testament van 1 vrouw bevrucht ende wel te passe zijnde*

Comp. Lijsbeth Goossensdr huijsvrouwe Anthonis. de Buijsscher¹⁰² smit, poorter Goes, gesondt ende wel doch bevrucht met kinde, ghaende, staende etc. Man moet aen haar broeders en zusters 20 sch. vlaems uitkeren. Ter presentie van Henric Claiss van Venloo en Hubrecht Janss stebode, beide inw. Goes.

1.79 **Procuratie Aerdt Jans Storm**¹⁰³

(Type acte:) *procuratie ad recipiendum et lites*

Comp. Aerdt Jansz Storm, Inwoonder der prochien van Cruninghen, heeft geconstitueert Mr. Dionijsius van der Neesen, Secretaris der Stadt Antwerpen ende Lenardt Reijnkens procureur postulerende aldaar, Om te mogen maenen etc. Alsucken Somme van 73 guldens 3 stuvers als Isaac Jasparsz woonachtigh aldaer aen hem comp. noch schuldich en ten achteren is per obligatie. Ter presentie van Jacob Corneliss molenaer en Martin Lenardsz, lijnewever, inw. Goes.

1.80 **Verklaring Willemijne Huijghens**¹⁰⁴

(Type acte:) *attestatie van possessie in maintenue*

Comp. Willemijne Huijghensdr weduwe wijlen Dignus Meijers, oudt zoo zij zeijde ontrent L. Jaeren wonende nu op zeeckere hoeftve binnen die prochie van onse Vrouwenpolder opt Hinc-kelenpolder in Zuijdt bevelandt. Ende heeft ten ernsten versoecke en Instantie van Adriaen Aernoudsz ende Jacob Rijcke, poorters der stede van der Goes nomine haeren huijsvrouwen als Erfgenaemen cum suis van Maijken Adriaens Balthens, wijlen haeren moeije, verclaert getuycht etc. warachtigh te zijne ende haer wel'kennelijck Dat Hugo Jansz Block¹⁰⁵, wijlen haer deposantes vader, naer d'Inundatie die gebeurd op Pontiaens avent anno 1552, vuyt die polders vant Badt ende Aggher gheinundeert blijvende, es comen wonen in desen voors. Hinc-kelenpolder op de hoeftve die genaempt wordt die hoeftve mette duvekeete, eertijds thoebroehort heb-bende Inghel Pieterss die geweest es stiefvader van Pauwels Diericxss naegenoompt D'welcke hoeftve seght zij comparante Dat haeren vader alsdoen ofte corts Daernaer gecocht hadde, Ende

⁹⁸ RAZE 2040, fol 75, 13-6-1595

⁹⁹ RAZE 2040, fol 75, 30-6-1595

¹⁰⁰ = 29 Juni

¹⁰¹ RAZE 2040, fol 76, 6-7-1595

¹⁰² Trouwboek Goes otr./tr. Goes 17-12-1594/7-1-1595: Anth. de Buyscher weduwnaar van Antwerpen met Lijsbeth Goossens, jd van Antwerpen getuige Agniet Goossens, suster bruid

¹⁰³ RAZE 2040, fol 77, 6-7-1595

¹⁰⁴ RAZE 2040, fol 77, 8-7-1595

¹⁰⁵ Hugo Jansz Block wordt niet vermeld in Dr A.W.E. Dek, De Heren van Reimerswael en het Zeeuwse geslacht Blok, 's Gravenhage 1957

dat naer haer vaders overlijden, zij comparaante met haeren zusters mans dezelve hoeft vercocht hebben aende voorn. Mariken Adriaens Balthens Ende verclaert zij deposante Dat mette zelve hoeft, alijds vercocht zijn ende gevolgt hebben zeecker weijen, aen die westzijde ende west ten zijden des huijs ende hoffs aldaer, binnen haer delfven oft grachten gelegen, Dwelcke weijen verclaert zij deposante insgelijcx Dat wijlen hsaeren vader tzedert die voorn. Inundatie ao 1552 ende naer zijn overlijden, zij comparante met haeren zusters als eijgenaers ende naer dat zijluijden d'zelve vercocht hebben als pachters in den naem van Marike Adriaens Balthens ende haeren Erfgenaemen (requiranten in desen) alijds continuelijken, rentelijken ende vredelijke ten aensiene eens ijghlijcx beseten ende gebruijckt hebben Sonder wederlegghen of stoorninghe van ijemande.

Dat ooc noijt ijemandt daeraen eenich recht oft actie gepraetendeert heeft, Tot nu onlancx ontrent een Jaer geleden. Dat den voorn. Pauwels Diericks als dijkgrave van den voors. polder, deur Jan Storm secretaris, aen haer pachteresse verboth dede doen, betalinghe te doene dan aen hem Storm aen d'welcke hij zeijde d'zelve als doen verhuijrt te hebben. Doch evenwel heeft zij deposante den pacht van de zelve weijen, ooc over t Jaer '94 laetstleden (als zij van die hoeft afscheijden) aen den voorn. Maijken Balthens Erfgenaemen betaelt ende voldaan. Wel es waer Dat nu geleden ontrent iij Jaeren Domis Jacobss wijlen ooc als dijkgrave aen haer pachteresse wel vermaent hadde Dat hij daeraen eenighe moeijs te zoude willen doen Om (zoo hij zeijde) dat den weijen wat meerder waeren dan de zelve in den Overlooper bekend stonden. Dat Dae-rop en es gheen stoorninghe, vorderinghe noch daeghinghe gevolgt. Ghevende zij deposante redenen van haer verclaren ende wel wetenschap, want zij ontrent 6 Jaeren oudt zijnde als zij met haeren voorn. vader op de voors. hoeft gecomen es, Dan zelven haeren vader dicmaels heeft hooren verhaelen tghene voorschreven es. Dat ooc zij zelfs met haeren voorn. man ende naer zijn overlijden alijds die Jaerlicxe pachte van de zelve weijen zulcx als die nu noch binnen haer delfven ende grachten geleghen zijn aen Mariken Adriaens Balthens ende naer haer overlijden aen haeren Erfgenaemen betaelt heeft totten Jaere '94 incluijs ende aen niemant te voren anders. Aldus binnen den voors. prochien van Onse Lieven Vrouwen polder ter presentie van Martin Pauwelssen en Joris Janss Brabander, beijde pachters, inwoonders aldaer.

1.81 Verklaring erfgenamen Maijken Adriaens Baltens voor Hof van Holland¹⁰⁶

(Type acte:) *Procuratie ad c.s. 'in Hollant.*

Comp. Adriaen Arnoudss, Pieter Niclaiss Ovesandt en Jacob Rijcke nomine haeren huijsvrouwen, midtsgaders Pieter Willemssen voor hem zelven en als voocht van Adriaen zijns broeders weesen, alle als Erfgenamen van Maijken Adriaens Balthens poorters deser stede van der Goes hebben geconstitueert Mrs. Adriaen Jong Dircxz, Joost van Rhijn ende Martin Rosa, procureurs postulerend voir den Hove van Hollant. Om te moghen inbrengghen alzulcke Proces ende Zacke van Maintenu als zijn constituenten in der voors. qualiteijt bij de turbatie in haere possesse bij Pauwels Dirixen als dijkgrave van ons Lieve Vrouwenpolder oft Hinckelenpolder ende Jan Storm met hunnen consoorten gedaen etc. Te Goes ter presentie van Franchoijs Vervoort en Adriaen Jan Scharis, inwoonders van Goes.

1.82 Verklaring Mathijs Aerts Helspiegel en Barbara Ottens¹⁰⁷

(Type acte:) *verclaring van een huwelijckse voorwaarde naer conformatie vant huwelijck*

Comp. Mathijs Aerdsz Helspieghel geboren van Antwerpen, schipper, ter eenre, Barbara Ottens van Berghen op den Zoom zijne huijsvrouwe ter anderen zijden verhaelt Dat hoe wel zij nu tsaemen al getrouwd waeren Dat nochtans zijluijden, beijden (zijnde weduwnaer ende wed(uwe) ende oock elck respectivelijck voorkint ende kinderen hebbende) voorwaarde zullen thuijs uijt den gemeenen boedel, timmeren staende en gelegen aen d'oostzijde van de straeten

¹⁰⁶ RAZE 2040, fol 78, 11-7-1595

¹⁰⁷ RAZE 2040, fol 79, 11-7-1595

genaempt de vorst benoorden den biekorf. Te Goes ter presentie van Cornelis Geerdss mesmaker, Cornelis de Clerck, deurwaerder, poorters Goes.

1.83 Verklaring Paschasius Revel attestatie over betovering¹⁰⁸

Comp. Paschasius Revel medicijn geboren van Burghvliet ende nu wonend Goes ontrent 48 Jaeren oudt heeft ten versoucke van Yeman Adriaenss poorter der stede van Ziericzee verclaert etc. dat gelegen ontrent 14 daghen (onbegrepen den iuijsten dagh) t'sijnen huijse gecomen es een vrouwe (hem onbekent dan seggende dat zij van Ziericzee quamp) met j joncxken cleen van personen, oudt zoo hem dochte ontrent 13 of 14 Jaeren Om d'selve te cureren. Ende verclaert hij deposant dat die voors.vrouwe zelfs aen hem eerst afgevraeght heeft Oft desen ionghen zoude moghen betoovert wesen. Dan dat hij deposant Daerop gheantwoordt heeft, Ic en weet van gheen tooverije Doch ic hope hem metter hulpen Gods te genesen. Ende seght dat hem deposants dochte die quellagie te zijne een specie van colicque, als hebbende pijn in den buijck. Daernaer hij deposant ooc getast heeft, Ende dat hij Daeromme ooc aen haer gegeven heeft zeecker olije om des Jonghens buijck Daermede te strijcken Jeghens die voorseide quellagie maer niet Jeghens eenighe tooverije. Daerom hij deposant Jeghens haer alsdoen zijde niet te weten Ende hoewel die voors. vrouwe noch al meer hem afvraeghende van tooverije dat hij deposant vuijterlijck tot haer zijde Daerof niet te willen hooren ende dat zij Daervan zoude zwijghen. Dan zijde, helpt u dese olije niet, comt wederom binnen acht daegen, ic zal u andere substanten gheven, hier mede zijne verclaeringhe besluijgende. Goes, ter presentie van Lambrecht Jobsz zeijlmaker en Bartholomeus Willemse passementwercker, inwoonders van Goes.

1.84 Testament Willem Willems¹⁰⁹

(Type acte:) *testament van een Jonghman over zee vaerende*

Comp. Willem Willems geboren binnen Dantzic zone wijlen Willems Diricx zoon, originelijck geboren van Heusden, hij comparant nu bootsgeselle, gesondt, etc. vermaakt Clara Willems Nijsdr, huijsvrouwe Geerds Janss backer, wonend Goes zijne beminde moeije Universeel erfge-name. Goes, ter presentie van Antheunis Franssen timmerman en Aerendt Janss houdtvercooper beijde poorters Goes.

1.85 Procuratie Joncvr. Margriete van Zevecote¹¹⁰

(Type acte:) *procuratie vide 1^e pag. 267, 314*

Comp. Joncvr. Margriete van Zevecote wed. wijlen Mrs. Mathijs Horen, voor haer zelve ende als moeder ende voochdesse van haeren weesen geprocreert bij den zelve Mathijs, Daerthoe gestelt ende gheauthoriseert bij den oppervoocht ende andere gecommiteerde ter weezerie binnen den stede van IJpre (MPS: Ieper) volghende d'acte hier verthoont gedateert 30 Januarij laestleden, onderteeckent Mursch. Heeft geconstitueerd: mr. Pieter Horen, haeren couzijn ende mr. Frederic Waghenaeers beijde inwoonders Goes in verband met proces appellatie voor het Hof van Holland met Michiel Horen, wijlen haer voorseide mans broeder, jegens Martijn Mertss eertijds inwoonder Goes. Ter Goes ter presentie van Pieter de bisschop brouwer en Adriaen Jan Scharis.

1.86 Voldoen aan het bouwen van olijmolen¹¹¹

(Type acte:) *Bekentenisse ofte satisfactie van bedonghen werck ende betalinge. Alsoo Rogier ende Pieter de Wilde gebroeders molenmaeckers wonend ter Vere ende binnen Middelburg*

¹⁰⁸ RAZE 2040, fol 80, ?-7-1595

¹⁰⁹ RAZE 2040, fol 81, 26 Juli 1595

¹¹⁰ RAZE 2040, fol 82, ?

¹¹¹ RAZE 2040, fol 83, 31-7-1595

aengenomen hadden te stellen een windt olijmolen binnen deser stede van der Goes Voor Sebastiaen Hooghcamer poorter alhier Ende dat de zelve nu opgerecht ende gestelt is.

Sijn op huijden voir mij als publicq Notaris ende get. onderschreven gecompareert de voors. Bastiaen Hooghcamer ter eenre en de voors. Rogier en Pieter de Wilde ter anderen. Behalfven oft gevele Datter eenen Olijebanck hier inne zoude moghen gebreken, binnen desen jaere inghaende data deser, Dat zij molemakers verbonden blijfven eenen anderen nieuwen olijbanck van olmen oft ijpen houdt, conform ende gelijk als Henric Kelle tot Middelburch heeft, te leveren, volmaken ende sonder Bastiaens costen hier inne te doene, Oft ooc gebeurde Dat in plaetse van desen Asse (Die van eenen onbekende, een faulte midts tsaghen int hooft gecreghen, ende bij deze timmerlieden zoo veel doenlijck was es geremedieert) eenen anderen binnen tJaers als boven, gesteken moest wesen, Dat zijluijden totten zelve, aen haer pajment, t'Welck alsdan verschenen zal zijn, mincken zullen de somme van Vijftich guldens eens. Ter presentie van Adriaen Schatse en Cornelis van Nieuwenhuijsen, beijde olijslaghers binnen Goes en Middelburch.

1.87 Gecocht zeecke quantiteijt van coolsaet door Geleijn Jacobs¹¹²

Voir mij als (etc. ut supra pag. 17) es gecompareert Geleijn Jacobsz, poorter deser stede van der Goes, Verhaelende Dat hij in Julio anno 1594, van mr. Lambrecht Heijns, mede inwoonder alhier, gecocht heeft zeecker quantiteijt van rondt coolsaet, t'welck hij mr. Lambrecht, vercooper, gehouden was te leveren, zoo geringhe hem beliefte. Inde goesche Jaermarkt baefsmisse, kerstmisse ende Paeschen laestleden. Dan naerdijen hij vercooper tot noch thoe in weijgheringhe es d'zelve te Leveren, int geheele noch deele, zoo dat hij cooper grootelick gheinteresseert zijnde, genoodsaect es met rechte daeromme te procederen. Alwaer hem comparant (indient den vercooper ontkende) van noode zal zijn d'Attestatie ende verclaers van eenighe personen daervan sommighe haer woonstede buijten zijn houdende, Heeft aen den naebescreven personen versocht kennisse ende getuijghenisse der waarheijt te gheven ende getrouwelijck te affirmeren van tghene zij gesien oft gehoordt hebben, oft weten warachtigh te zijne, Vanden voorseiden Coop oft circumstantien desselfs. Ende aen mij Notario De selve valetudinarie t'aenhooren notule gehouden, acte oft Instrumente gemaect ende herm geleverd te werden. Sulcx zijn Voir mij inder voorseiden qualiteijt gecompareert die personen onderscreven, Ende hebben ten ernst voorseit ende Instantien vanden voornoemden producent verclaert, getuijght ende (etc. ut supra pag. 7) warachtigh te zijne ende hun wel kennelijck:

Eerst Henric Pieters olijslaegher, out zoo hij zeijde ontrent 41 jaeren, poorter der stede Ziriczee (MPS: Zierikzee), verclaert als boven: Dat hij gecomen zijnde binnen dese stede van der Goes hij comparant op eenen dijsdagh, zijnde alhier weekmarkt ontrent Sint Jacobs dagh anno 1594 voorleden (sonder den iuijsten dagh onthouden te hebben) doch dattet zeer reghende, staende ende vuijten reghen schuijlende voor 't huijs Pieters Jan van Oosten, zijnde een hoeckhuijs aen de markt. Dat hij aldaer gehoordt heeft dat den voormelden mr. Lambrecht Heijns, neffens hem deposant staende zeijde Jeghens Geleijn Jacobs producent voornoemt dese oft gelijcke woorden in sulstantie: Langhe Leijn maect nu u zolders ende gheldt gereedt. Ick zal u bij comen met coolsaet. Nu wille ick graen coopen. Ende dat hij mr. Lambrecht aldaer voorts verhaelde, zeecker quantiteijt van rontsaet aen Gelijn vercocht te hebben. Dan anders en wiste hij comparant van den coopmanschappe niet. Aldus verhaelt, versocht ende verclaert binnen deser stede van der Goes. Op den 11-4 1595, ter presentie van Marinus Hendricxs landtmeter ende Henric Adriaen Bouts, beijde inwoonders der zelve stede als loofflijcke gethuijgen (etc.) Simon Henricxss backer, oudt ontrent 50 jaeren poorter deser voorseide stede van der Goes Affirmeert alsvoren dat hij daerbij ende mede geweest es op eenen dijsdagh zijnde marctdagh ontrent acht daeghen voor Sint Jacob anno 1594 voorleden etc. op de corenmarkt binnen deser

¹¹² RAZE 2040, fol 84, 14-8-1595

stede van der Goes naeden middagh ende als die marct gedaen was Daer tsamen wandelden mr. Lambrecht ende Geleijn Jacobs voors. Daer hij comparant onder ander propoosten ? gehoordt heeft dat mr. Lambrecht aen Geleijn vercocht hadde twee hondert viertelen coolsaets te leveren tusschen oft vuyterlijcken in de aenstaende Goesche marct in augusto daeraenvolghende om 13 sch. gr. elcken vierthel. Soo dat hij mr. Lambrecht met hem depositant geghaen zijn ter herberghen des voorzeden Geleijns, Aldaer elck 1 pinte wijns drinckende Attesteert hij depositant Dat mr. Lambrecht voorn. aen voorzeden Geleijn vercocht heeft alnoch een hondert viertelen coolsaets te Leveren baefsmisse Daeraenvolghende 1ste ter kerstmisse ende een hondert Paeschen 1595 al voor 13 sch. 6 gr. den vierthel. Ghevende hij depositant Redenen van zijn affimeren ende wel weten, want mr. Lambrecht ter zelve stont ende plaetse als hij alle die coopmanschappen van 500 viertelen met Geleijn gedaen hadde, ooc diergelijcken vijfhondert viertelen coolsaets aen hem depositant vercocht heeft. Te leveren insgelijcx 200 in de goesche marct, ende 100 baefsmisse, kerstmisse ende paeschen. Daeraen-volghende ende ooc ten gelijcke prijse als boven. Al volgende t'schriftelijcke contract bij mr. Lambrecht eijghen handt geschreven. Hier verthoont. Van d'welcke vercoopinghe, verclaert hij depositant metten zelve mr. Lambrecht, ooc veraccordeert te zijne. Hiermede zijn dispositie sluijtende. Aldus gheattesteert ende verclaert binnen deser stede op den 12 augusti anno voorscreven. Ter presentie van Dierick Ruijts en Jan de Ridder beijde graincoopers ende inwoonders Goes.

Jacob Jobsz out ontrent 32 jaeren medepoorter deser voorseide stede, verclaert insgelijcx conforme als Henrick Pieters voorseid hier voren verhaelt heeft, segghende mede aldaer present gestaen te hebben ende diergelijcke woorden bij mr. Lambrecht Heijns jeghens Geleijn producent geproken, gehoordt te hebben. Aldus verclaert binnen deser zelve stede t'mijnen comptoire opden 14-8-1595, ter presentie van mr. Jacob Franss van der Straeten en Michiel Michielsens lijnewever, beijde inwoonders alhier, als getuijghen etc.

Aldus (etc.) ter plaetse, daeghen, jaere ende presentien als voren als getuijghen hier thoe geroepen ende (etc.) Dies t'oirconden (etc.) P. Levendale.

1.88 Verklaring Anthonia Bastiaens over Joos Vergouwe¹¹³

Compareerde Anthonine Bastiaens, huisvrouw van Joris Schuppe, vleeschouwer, wonende te Goes. "Den zelve haeren man absent zijnde, Verhaelende dat haeren man van Joos Vergouwe gehuijrt hadde zeeckere weije geleghen inden Poel, groot ontrent 4½ gemet, genaemt die tol weije. (Dwelcke hij Joos als voorpachter gepacht heeft vanden ontfangher vanden Aermen alhier). Onder expresse conditien Dat hij Joos de zelve etten ende niet hoijen en zoude. Ende alsoo haeren voorseide man Jeghens t'voorseeide bespreck, De zelve weije nu desen zomer gehoijt heeft ende thoij thuys gevoert. Heeft zij comparante ten versoecke des voorzeden Joos Vergouwe huisvrouw verclaert bij desen tselve warachtigh te zijne. Ende dat zijluijden Daeromme t'voorseeide hoij besittende zijn Inden naem desselfs Joos als voorpachter. Den welcken zij zeijt ende bekent om d'oirsaecken voorscreven den eijghendom thoe te behooren." etc. Aldus verklaard ter presentie van Adam Piersz en Henric Jansz brouwersknecht, beide inwoners van Goes.

1.89 Verklaring Joos Jans van de Werfve en Willem Ockers¹¹⁴

(Type acte:) *Protest*

Comp. Joos Jansz van de Werve inwoner van Goes en Willem Ockersz poorter van Ziericzee Verhaelende ende exhiberende zeeckere requeste eertijds overgegeven Aende Gecommitteerde Raden van de Staten van Zeelandt Ten eijnde dat Joncheer David van de Werfve zoude revoceren zulcken Mandaet ende verdaghvaeringhe metten gevolghe, als hij hadde doen doen aen den personen van Joos Jansz comparant voors. voir den Hove van Hollant ter oirzaecken van de

¹¹³ RAZE 2040, fol 85?, 12-8-1595

¹¹⁴ RAZE 2040, fol 86, 16-8-1595

derringthijenden in Wiskercke, Dwelcke hij Joncheer David pretendeerde hem alleen te compe-
teren.

Midsgaders d'Apostille Daerop gheordineert den 29 augusti 1582 Dat hij Impetrant de provisie
van den voorn. Hove zoude affdoen ende zijn pretens recht vervolghen binnen den provincie
van Zeelandt, volghend die keure op pene van vijftich gouden realen te verbeuren aende graef-
felijcke domainen van Zeelandt Dan heeft tzedert indirectelijck voir den voorseiden Ho-
ve van Hollant betrocken die Heere van Cabbau ende naer zijn overlijden zijn erfgenamen (die
nochtans inde voorseide thijenden maer een vierendeel zijn hebbende) etc. Aldus ter presentie
van Jan Adriaen Goeree en David Benedictus beide gesworen boden van t Landrecht voor
Zuijdtbevelandt.

1.90 Huwelijks voorwaarden tussen Martijnken en Jan Brau¹¹⁵

Contract antemuptiael tusschen Martijnken mr. Hugu Adriaens Huijzendr wijlen pensionaris
van der Goes ende den stehouder. Comp. Jan Brau stehouder in Zuijdtbevelandt, vergeselschapt
met Henric van den Contre en de mr. Philips Lansbergius minister zijne bijstaende vrienden, ter
eenre Ende joncvrouwe Martina Huijssens gheassisteert met mr. Jan Huijssen, Albertus Joa-
chimi en Steven Adriaens Huijssen haere respective broeders ende oom ter anderen zijden
(won. Goes). Huwelijks voorwaarden voorw. (weduwenaar en jonged.) Aldus ten huize van
voorn. Stevens Adriaens ter presentie van genoemde vrienden en maeghen.

1.91 Procuratie Cornelis Jan Pieters Lems¹¹⁶

(Type acte:) *procuratie van den gedaegden voir den Hove van Hollant*

Comp. Cornelis Jan Pier Lemsz pachter wonende onder die prochie van Cruninghen in Zuijdt-
bevelandt Heeft geconstitueert Mr. Adriaen Jong Dirckx, Cornelis Luc, ende Cornelis Mo-
lenijzers procureurs voir den Hove van Hollant om te mogen inbrenghe alsulc Proces ende
zaecke van Reformatie, als hij constituent als pachter verdaghvaert zijnde, voir den voors. Hove
zoude moghen crijghe contra Jan Scharis wonende ter Goes met Pauwels Dirckssen zijnen
pachter etc. Ter Goes ter presentie van Michiel Michielss lijnewever en Herman Vervoort
deurwaerder vant Landrecht over Zuijtbevelandt, inwoonders van Goes.

1.92 Testament besloten testament Dignus Keetlaer¹¹⁷

(Type acte:) *subscriptio testamente clausi (Tevoren 29 dec. '93, j ander Obijt Maijken den 20
oct. '95)* Comp. Dignus Keetlaer ende Maijken Jasparsdr man en wijf poorters van Goes. Beves-
ting besloten testament. Goes, t'haeren comparantens huijse ter presentie van Cornels Jan Mi-
chielss huijvetter en Henric Bouts, inwoonders Goes.

1.93 Coop en levering coolsaet door Michiel Hubrechts¹¹⁸

(Type acte:) *Protest*

Comp. Michiel Hubrechtss inwoonder in Sint Annalandt Verhaelende Dat hij op keure ende op-
tie gecocht hadde Van Pieter Adriaens Bol poorter Goes hondert viertelen coolsaets Jeghens
twintich schell. een grooten vls. elcken vierthel. Ende zoo die leveringhe op huijden bekend ge-
daen te worden heeft aen mij Notaris versocht met hem te ghaene aen den persone des voorz
Pieters vercoopers Aldaer comparerende heeft hij instantelijck van de zelve verzocht Die
voors. hondert viertelen geleverd te werden D'welcke hij presenteerde t'ontfanghen ende con-
tant te betaelen. Daerthoe aldaer exhibeerde zeecker zaccken met gereeden ghelden. Dan zoo
Pieter zeijde dat hem die coopmanschap niet alleene in raecte, maer dat eenen Cornelis Dig-

¹¹⁵ RAZE 2040, fol 87, 19-8-1595

¹¹⁶ RAZE 2040, fol 89, 22-8-1595

¹¹⁷ RAZE 2040, fol 90, 23-8-1595

¹¹⁸ RAZE 2040, fol 90, 29-8-1595

nusz wonende tot Scherpenisse Daerinne d'een helft voldoen moeste (zonder wijens presenten hij Pieter verclaerde niet te willen handelen). Aldus 29-8 zijnde dijsdagh in de Goesche marct 1595 ter presentie van Michiel Adriaenss van Romerswalle wonende in St. Annalant en Cornelis Geerdss veerman op Kempshofstede. Zie [foto 18](#) van het van de kaart van Stavenisse van Kempshofstede van W.T. Hattinga, Tholen 1744¹¹⁹.

Comp. als voren, heeft geconstitueert Mr. Jan de Ridder procureur voir den gerechte in Goes. Om te heijsschen die leveringe van alsulck hondert viertel cools. als hij comp. gecocht heeft van Pieter Adriaens Bol. Verclaeren op keure ende optie gedaen, gescreven op den rugghe van 't contract.

1.94 Levering platsaet¹²⁰

Comp. Cornelis Crijns coopman wonend Bergen op Zoom heeft verklaard dat hij bereedt es t'ontfanghen alsulcken twee hondert viertelen platsaets als Jan Spillebout aen hem op keure ende optie gestelt heeft Ende dat hij comp. ooc volveerdigh es Die somme van 22 £ gr. vls. voor die voors. optie aen den zelven Spillebout contant te betaelen Al volghende den contracte int witte deser breeder verhaelt. Dan zoo hij Spillebout hem hier niet en heeft laeten vinden Protesteert voor zijn comparitie, presentatie ende diligenti te Goes Dijnsdagh t'mijnen comptoire ter presentie van Michiel Michielss lijnewever en Cornelis Pieters cleermaker, wonend Goes.

1.95 Protest op voorgaande levering platsaet¹²¹

(Type acte:) *protest op 't voorghaende*

Jan Spillebout wonend M'burch. Tweehondert viertelen platsaet quarter troij goet naer den wasch 17 sch. 2 gr. per viertel. Aldus d'obligatie gepasseert voor notaris N. Jans brouwer Middelburg 2-3-'95. Vercooper is niet aanwezig, eist schadevergoeding Ter presentie van Michiel Michielss en Jan Henricx beide lijnewevers Goes.

1.96 Levering coolsaet¹²²

(Type acte:) *protest*

Comp. Franchois Willemss poorter van Bergen op Zoom Verhaelt dat hij van Jan Janss van Cuijck alias hand in de mouwe mede poorter aldaer gecocht heeft hondert viertelen rondt coolsaet quator troij leverbaer goedt naer den Wasch ende te leveren in de Goesche Jaermarct 95 tot negenthien schell ses grooten vlaems elck viertel. Ende dat hij comparant Daeromme nu binnen deser stede Goes gecomen es om de zelve t'ontfanghen ende contant te betaelen. Daerthoe hier exhiberende zeecker zacxken met gereede ghelde Dat nochtans den voors. vercooper vermaent zijnde in gebreke es de zelve te leveren tot zijne comparants groote schaede Heeft Daeromme hij comparant geprotesteert ende Protesteert bij desen van minder marct van alle kosten, schaeden en etc. Aldus ter presentie van Foort Corneliss Juijghelincx en Cornelis Pieterss cleermaker inw. Goes.

Notaris is naer Jan Janss van Cuijck gegaen en heeft d'Insinuatie gedaen. D'welcke hij accepterende, anders gheen antwoorden en ghaf Dan laet den voors. comparant doen sulcx als hij gerdenden vindt. Actum Goes op den apperel 31-8-1595.

¹¹⁹ Van der Aa noemt zowel Kempenshofstede (heerlijkheid op het eiland Tholen) als Kempshofstede (oud en nieuw als polders) . Maar hierin geen vermelding van een veer, en dit wordt ook niet genoemd in jhr. mr. J.G. Sandberg, Overzetveren in Zeeland. Maar wel op de kaart van Tholen van W.T. Hattinga wordt er gesproken over een "veerhuis op Vianen", dat op Duiveland ligt.

¹²⁰ RAZE 2040, fol 91, 29?-8-1595

¹²¹ RAZE 2040, fol 91, 31-8-1595(MPS: ???, klopt dit)

¹²² RAZE 2040, fol 92, 31-8-1595

1.97 Testament Cornelis IJsbrandt schipper¹²³

(Type acte:) *testament van een man wel te passe*

Comp. Cornelis IJssebrandsz schipper wonende binnen der prochie van Baerlandt, gesondt en wel etc. Zijn vrouw Neelken Pietersdr legateert hij hun gemeene huijs daerinne zijluijden nu in wonen mette erfve, item alnoch laet hij aen haer 't gebruijck ende tocht van hunnen gemeenen boomgardt groot ontrent een gemet aen de zuidtzijde des voorseiden dorps geleghen voor de vier eerstcomende jaeren maer naer dat hij gepasseert zal zijn. Aldus ter Goes ten huijse van Martin Masuer, ter presentie van Pieter Claiss Ovesandt schepenen Goes.

1.98 Testament Tanneken Daems¹²⁴

(Type acte:) *testament van j vrouw sieckelijck*

Comp. Tanneken Daems huijsvrouw van Fredericq Waghenae¹²⁵ chirurgijn, wonend Goes, sieckelijck te bedde ligghende etc. etc. Haer man erfgenaam. Moet aen "hun zoonken vuytreijcken" 900 Carolus guldens tot 20 stuvers ... Oft ooc gebeurde Dat hij Frederic een ander huijsvrouw troude die Jegghens haer voors. kindt onvriendelijck waere, tot kennisse ende goetduncken van Levine haer testatrien zustere ofte weesmeester Dat hij alsdan gehouden zij t'selve haer kindt buijten s' huijs in een goede schole oft borghers huijs te besteden, t'sijnen mr. Fredericx coste Dant eerlijck opgevoedt ende wel onderwesen worde. Zoontje krijgt ook 2 gouden ringen een diamant en een rubijn, en een grooten gouden penninck. Te Goes ter presentie van Anthoni van Hecke, goudtsmit en Adriaen Andriess Cuijper, poorter van Goes.

1.99 Procuratie Pieter Willems¹²⁶

(Type acte:) *procuratie ad recipiendum et lites*

Comp. Pieter Willems poorter Goes heeft geconstitueert Cornelis Fransen stadtode van Goes om te eisen etc. Alsulcken somme etc als Henric Thomasz ende Aerdt van Baden, poorters der stede van Culemburgh aen het sterffhuijs van Quirijn Govardss in zijn leven inwoonder binnen Goes, schuldig zijn ... Aldus te Goes ter presentie van Laureijs Adriaens, weerdt int schippershuijs en Hugo Jooss schipper, beijde poorters Goes

1.100 Procuratie Anthoine van Hecke¹²⁷

(Type acte:) *procuratie ad recipiendum et lites in Vranckerijck*

Comp. Anthoine van Hecque goudsmidt nu wonend Goes, heeft geconstitueert Marinus Hieronimus Grieuwaert Jonckman, geboren van der Goes, nu in Franckerijck reijssende hem ghevend volle macht etc. te ontfanghen de somme van 130 £ vlaems als Pierre Badouet marchand de la Rochelle zijnde alsdoen binnen Antwerpen, verleden heeft schuldich te zijn aen Robert de Lescolle coopman aldaer voor coopmanschap en de wissel ende belooft te betaelen oft bij zijn schoonbroeder te doen betaelen binnen iij maenden. Aen hem oft brengher der obligatien gedaen binnen Antwerpen den 11 Januarij 1583 ende geverifieert voir Johan Nicolai Notaris ende getuijghen etc. Te Goes ter presentie van David Benedictus en Pieter Lenardsz, beijde cleermakers, borghers Goes

¹²³ RAZE 2040, fol 93, 1-9-1595

¹²⁴ RAZE 2040, fol 93/94, 3-9-1595

¹²⁵ Trouwboek Goes: Mr. Frederick Wagenaers, wednr van Spiers otr./tr. Goes 9-1/14-2-1610 Adriana v.d. Berge j.d.van Goes, get. Boudewijn Assueris stiefvader bruid en Maijken Gillis (Geerts) moeder van de bruid. Idem Trouwboek Goes: 1/26-1-1594 Boudewijn Assueris weduwnaar van IJsselstijn x Maeijken Geeraerts weduwe van Francis v. d. Bergh.

Weeskamer Goes (MPS: welk????): 21-5-1594 Frans Franssen van den Berge overleden 15-6-1593 x Maijken Geertsdr; kinderen: Frans 10 jr., Tanneke 6 jr., Adriana 4 jr., Susanna 2 jr.

¹²⁶ RAZE 2040, fol 95, 3-9-1595

¹²⁷ RAZE 2040, fol 96, 12-9-1595

1.101 Procuratie Hans van Polken¹²⁸

(Type acte:) *procuratie oft Commissie van ontfanghe et ad lites*

Comp. Hans van Polken Oisterlinck geboren van Dantzic coopman, hem nu onthoudende binnen dese Nederlanden Heeft geconstitueert Jan Jacobss Bijle, poorter van Goes, om te ontvangen renthen, pachten etc. Van zijn constituants hoefve ende landen in Valckenisse ende Weerde etc. en schulden, resten en achterstelle op Zuidbevelandt, Sonderlinghe van tsterhuijs van Stoffel Marinuss in Valckenisse en van Martin Mertss in Goes. Goes ter presentie van Jr. Jan Peters geseijt van Cats en Cornelis Jacobss van Sundert, beide inwoonders van Goes,

1.102 Constituering van Christiaen Luelieur¹²⁹

Comp. Christiaen Luelieur als man en voocht van Joncvr. Johanna de Turck geboren van IJpre nu zijnde binnen der stede van der Goes. Heeft geconstitueert etc. den Edelen ende eersaemen Jr. Jacob van Provin, heere van Vergieres, Schichtighem etc. ende Louis Vlaminck zijnen couzjns, om te moghen maenen etc. etc. Alle alsulcken Cheijnsen, Renthen, Pachten etc. binnen den graeffschappe van Vlaenderen etc. Ter Goes ter presentie van David Inghelss, tinnegieter en Cornelis Jacobss van Sundert, poorters van Goes

1.103 Onder curatele van Pieter Jans Bemont¹³⁰

(Type acte:) *procuratie ende commissie ad negocia et lites op zijnen concurreur prodigi*

Comp. Adriaen Arnoudss poorter van Goes, Verhaelende Alzoo Pieter Janss Bemont zijnen couzijn wonachtich binnen Middelburch, onlanx gestelt es in curatele van Jan Aernoudss ende sijne comparants den voors. Pieters huijsvrouwen vaders ende ooms, Dat hij comparant niet moghen ende alomme ende alijds vaceren in desselfs Bemonts affairen, heeft geconstitueert etc. Den eersaemen Jan Arnoudss geboren van Romerswalle sijne comparants broeder ende concurreur nu wonende binnen Middelburch volmacht etc. maenen heijssen etc. alle renthen, pachten etc. binnen Zeelandt etc. Goes ter presentie van mr. Henric Claiss Walburgh van Venloo ende Jan Scharis, inw. Goes.

1.104 Verklaringen over corenthenen in Wissekercke¹³¹

(Type acte:) *attestatie vidi s pag. 86*

Comp. Pieter Janss oudt ontrent 75 Jaeren, Jacob Cornelisz achter de veluwe oudt ontrent 62 j, Lenard Lenardss oudt ontrent 54 jaeren ende Adriaen IJemansz oudt 53 jaeren, alle wonende onder die prochie van Wiskercke, Midsgaders Jan Pieterss Polderman, oudt ontrent 68 jaeren ende Cornelis Willemss Rijcke geseijt speecke oudt ontrent 50 jaeren inwoonders van Goes, Hebben ten verzoeken van Joos Jan Davids van de Werffre nom Willem Ockersz erffgenaeme van den heere van Cabbau cum suis verclaert etc. etc. Dat hem ende elck van henluijden wel kennelijck es Dat die Thienneren van den Corenthenen In die voors prochie van Wiskercke In Zuithbevelandt Over thien, 20, 30 ende meer Jaeren, zoo zij deposanten respectieve memorie hebben, alijds verhuijrt die Derringthien aldaer Ende dat die huijren van de zelve derringthien alijds betaelt zijn geweest aen die Corenthenendeheeren ofte aen haeren Rentmeesters. Zoo dat zij deposanten noijt gehoort en hebben Dat die voorseide Derringthien oijt verhuijrt zijn geweest oft genoten bij den Ambachtsheeren die aldaer gheen Corenthenen en hadden. Reden van wetenschap: Jacob Cornelisz heeft 36 jaeren in de prochie gewoont ende die derringthien in Dierick Crijnsslandt in den jaere 1567 gehuijrt ende aen Joos Janss requirant in desen als ontvanger van de heere van Mal cum suis betaelt zijn, Adriaen IJmans want hij annis 76, 78 en 79 die derringthien in heer Pieterslandt ende anno 80 in Jan Piers-

¹²⁸ RAZE 2040, fol 96, 12-9-1595

¹²⁹ RAZE 2040, fol 97, 13-9-1595

¹³⁰ RAZE 2040, fol 98, 15-9-1595

¹³¹ RAZE 2040, fol 98, 19 en 20 sept. 1595

zlandt gehuijrt ende aen Joos voors betaelt heeft, Jan Pieterss Polderman want hij midts d'Inundatie vuijt Hildernisse verjaeght zijnde, tzedert in Wiskercke veel Jaeren gewoont heeft, die Derrinckthijenden in Jan Pieters ende Maijkens van Dijcke landt in 80 gehuijrt ende aen Joos betaelt heeft, Lenard Lenardsz want hij cum suis die derringthijenden ao 1581 in zijn zelfs landt, 85 in Pieters Dignuslandt en 89 in Cornelis Geerdss landt gehuijrt ende aen Joos ende Marinus Dignusz Meijongh nomine de heer van Cabau betaelt heeft. Cornelis Willems want hij insgelijcx anno 86 in Pieter Dignuslandt die derringthijenden gehuijrt ende aen den voors. betaelt heeft, Ende Pieter Janss de zelve derringthijenden in Pieters voorn.landt heeft gehuijrt ende aen Joos Janss van de Werfve ende Marinus Dignus vuijten naem als boven betaelt heeft. Aldus ter Goes, ter presentie van Cornelis Pieterss Heetenaijer, Michiel Michielss lijnewever ende Laureijs Hieronijmus arbeijder alle wonend Goes.

1.105 Lening gegeven door Geert Michiels¹³²

(Type acte:) *obligatie*

Comp. Anthonine (verwijzing naer etc. als ut supra pag. 86, geen naam ingevuld). Verhaelende dat Geerdts Michielsz medepoorter Goes aen haeren voorn. man ende haer geleent heeft ontrent Vastenavendt laetstleden de somme van 200 guldens. Ter presentie van Adam Storm, smit en Pieter Henricxss waghemaecker, poorters Goes.

1.106 Onder curatele Bemont¹³³

(Type acte:) *Cautie oft fideiussie*

Comp. Adriaen Arnoudss verhaelende alzoo P (etc. ut 161) wonachtig binnen Middelburgh, onlanx gestorven es. In curatele (etc.) ende ooms Dat hij comparant om die voors. curatele t'accepteren ende des voorn. Bemonts goederen behoortlijck t'administreren verbonden en gestelt heeft, verbindt ende stelt hem zelve midts desen Te zijne Cautionaris ende borghe (benefens inde wette voors. Jan Arnoudss zijn broeder) Omme alle de zelve goederen t'Administreren ende wel te bewaren ende Daarmede de Crediteuren te voldoen zoo verre de zelve goederen strecken zullen moghen etc. Goes, ter presentie van mr. Henric Claiss van Venloo ende Geerdts Janss backer, beide wonend Goes.

1.107 Herroepen vorig testament Pieter Lenards¹³⁴

Mr. Pieter Lenardss, chirurgijn, poorter van Goes, redelijck gesondt ende te passe, doch metten ouderdom beswaert, etc. herroept vorige testament oock dat hij Catlijn Hubrechtsdr alsdoen zijne huijsvrouw, voir Sebastiaen Barensteijn als Notaris op 7 octob. 1590 gemaect heeft. Houdt alleene van weerden die huwelijcxen voorwaarde die hij met Jannecken nu zijne huijsvrouw, voir mij Notaris onderschreven op den 18 mart hij laetstleden heeft aengeghaen. Stelt tot erfgenamen zijne neven van Jan wijlen zijnen zone geprocreert Te weten die kinderen van Cornelis Janss ende Claiss Janss . . . hij testateur als grootvader . . .

1.108 Verklaring over een vracht met appelen¹³⁵

Voor mij als (etc. ut supra pag. 29) zijn op heden gecompareert Leijn Claiss Schipper, oudt ontrent 51 jaeren ende Jan Jooss Bogaerdts man, oudt ontrent 33 jaeren, poorters van Goes hebben verclaert ten ernsten versoucke ende institutie van Cornelis Leijnss schipper, poorter van Goes verclaert ende getuijght (etc. ut supra pag 7) Dat in den voorleden jaere 1594 voor de winther den voors. Jan Jooss besteedt ende Leijn Claiss voors. aengenomen heeft met zijn schip een vracht met appelen te doene in Hollandt Op de conditien die hier nae volghende, Te weten dat

¹³² RAZE 2040, fol 101, 21 Sept. 1595

¹³³ RAZE 2040, fol 101, 22-9-1595

¹³⁴ RAZE 2040, fol 102, 22(?) - 9-1595

¹³⁵ RAZE 2040, fol 103, 25-9-1595

hij schipper hebben zoude van elcken dag ses schellingen grooten, tot dat hij aldaer ontlast ende weder tot Goes keeren soude. Midts oft gebeurde dattet midler tijdt zulcx vrose, dat hij aldaer blijven moeste Soo en souden die lighdaegen niet loopen noch getelt worden vorder dan tot hij ontlast waere. Doch was duijcdelijck ondersproken dat naer dattet wederom open water zoude zijn, datmen hem schipper voor zijn keeren noch zoo veel daeghen rekenen ende betaelen zoude als men gewoonlijck behoeft, om vander plaetse daer hij geleghen heeft, ter Goes zoude connen geraecken. Aldus binnen der stede van der Goes ter presentie van Jan Scharis ende Jan Diricxen timmerman inw. Goes.

1.109 Procuratie voor aen te ghaen erfenisse¹³⁶

(Type acte:) *Procuratie ad addendam hereditatem*

Comp. Catharina van Maerselaer Jonghe dochter geboren van Antwerpen Ende nu haer onthoudende binnen der stede van der Goes. Ende heeft met Dignus Keetlaer (wijlen haers zusters man) haeren in desen gecoren voocht ende met autorisatie desselfs geconstitueert etc. Magdalena van Maersselaer¹³⁷ haere zustere, haer ghevende volle macht om etc. aenteghaen ende t'Aenveerden alsulcken herediteijt, erffenisse ende successien . . doort overlijden van haeren Oom, binnen den stadt van Antwerpen ende alomme in Brabant. Ter Goes ter presentie van Jan Gilliss glaesmaker ende Jacques Janss Potvliet, metser, inw. Goes.

1.110 Procuratie Pieter Adriaens Bol¹³⁸

(Type acte:) *Procuratie ad lites*

Comp. Pieter Adriaens Bol poorter Goes, heeft geconstitueert etc. . . mr. Gabriel procureur postulerende voir den gerechte van Sinte Martinsdijck ende Scherpenisse om te regelen, questien, zaecken processe etc. als Intervenient . . . (geen details of naam). Goes ter presentie van Pieter Cornelis d'Ouwehandt en Adam Pieters, inw. Goes.

1.111 Testament Catharina Shr Wouters¹³⁹

(Type acte:) *Testament van de weerdinne int Schippershuijs sieckelijck zijnde, vide prothocol B p. 491 et 416, Laureijs voorgaende huijsvr. testament vide prothocol B op pag. 142*

Comp. Catharina Shr Wouters Jacobsdr huijsvr. van Laureijs Adriaenssen, poorter Goes, bevrucht met kinde ende sieckelijck te bedde ligghende etc. Haer man erfft een stuck lijne laeckens, langh ontrent 37 ellen om Daervan hemden te maecken, Aen Maijken haere zustere die bij haer zoo langhe gewoont heeft .. haeren besten laecknen vliegheer, haer beste grogreinen coers ende haeren silveren rieme mette silvere slotel rijeme. De armen Goes £ 4. Erfg. kinderen en kinderen reeds geproduceert en nog geboren moghen worden. Mochten er geen kinderen zijn dan Lowijs, Henric, Maijken, voorn. ende Susanna Shr.Wouters (ofte hunne kinderen indien zij overleden waeren) haere broeders en zusters elcx in een vierendeel. Aldus ter Goes, int Schippershuijs daer zij testatrice wonende es ter presentie van Cornelis Crijnss ende Dierick Cornelis beide winckeliers en poorters.

1.112 Schuldbekentenis Zacharias de Jonghe¹⁴⁰

(Type acte:) *obligatie*

Comp. Zacharias de Jonghe inw. Goes Ende heeft verleden ende bekend bij desen schuldich te zijne Aen Marinus Hubrechtsen Boone ?, Joos Janss ende Danckard Danckardsz, timmerluijden, poorters van Goes, de somme van 100 £ vls van geleverd hout ende materiaelen midsgaders

¹³⁶ RAZE 2040, fol 103, 26-9-1595

¹³⁷ Zie Cornelis Dekker en Roland Baetens, Geld in het water: Adriaen Mannemaecker, koopman in wol, gehuwd met Catherijne van Maerselaer

¹³⁸ RAZE 2040, fol 104, 5-10-1595

¹³⁹ RAZE 2040, fol 105, 7-10-1595

¹⁴⁰ RAZE 2040, fol 106, 16-10-1595

van gedaen Arbeit aen zijn nieu huijs, d'welcke zij getimmert hebben, staende aen de oostzijde van de marct deser voors. stede. Goes ter presentie van Lieven Pieterss backer int Zarasijsn hooft ende Cornelis Marinuss timmerman, poorters van Goes, ondertekend door: Lieven Pieters met zijn handmerk en Cornelis Marinus met zijn handmerk ([zie foto 24](#))

1.113 Accoord over sterfhuis Willemijne Cornelisdr¹⁴¹

(Type acte:) *vuijtcoop van een sterfhuijs*

Comp. Stoffel Wijnant, wonachtich onder die prochie van Cruninghe (MPS: Kruiningen), ter eenre en Adriaen Corneliss Willemss wonende in Dijkwel met Cornelis Corneliss Willemss wonende in Sheerabbekercke (MPS: 's Heer Abtskerke) ter andren zijden etc. Zij gheaccordeert van 't sterfhuijs end erffvenisse van Willemijne Cornelisdr wijlen huijsvrouw van voorseide Stoffels ende zuster van voorn. Adriaen en Cornelis. Weduwaer zal in het volle bezit blijven van de goederen. Zal onderhouden hun enige dogterken genaemt Lijsbeth, oudt ontrent 4 jaeren etc. Goes ter presentie van Pieter Schockaert, smit en Jacob Adriaens Rontvisch, cleermaker, poorters van Goes.

1.114 Procuratie Hubrecht van Wiskercke¹⁴²

(Type acte:) *procuratie of te Commissie ad recipiendum et lites*

Comp. Joncheer Hubrecht van Wiskercke, heer van Couwerfve, heeft geconstitueert Henrick Adriaens Bouts inwoner van Goes Om te moghen maenen etc. pachters, schulden etc. Ende sonderlinghe van alsulcke Jaergetijde oft Ghaende goederen (etc. ut supra pag. 59) ende d'welcke midts t'overlijden van Jr. Gillis van Claerhout (laetste besitter der zelve) ontruijmt ende vaceren, hij comparant (wijens vaders moeder joncvrouwe Agatha was, dochter des voors. Jr. Arends fundateurs) den 26 maij laetleden, aenveerdte ende hem zelve in de roole ende actuele possessie gestelt heeft, De zelve ghaenden goederen te administreren, verpachten oft verhuiren, Quitandie ende quijtscheldinghe van sijn ontfangh te verlijden ofte doene etc. etc. Goes, ter presentie van Pieter Rijmelant ende Jan van Stapelen, inw. Goes

1.115 Procuratie Willem Clais¹⁴³

(Type acte:) *procuratie ad negocia et lites*

Comp. Guilhelmus Claijs minister etc. als getroudt hebbende Elizabeth Borsseleers tsaemen wonachtich Goes heeft geconstitueert etc. Hertman Michielss poorter der stede van Aermuijden macht gegeven, alle middelen van justitie te opposeren, impugneren ende afweeren allen alsulcken vroominghen, calengieringhen, evicitien ende executien, als eenighe pretense crediteuren, claeghers ofte andere personen, zouden pooghen te doene op zeecker huijs genaemt t'oude beerken staende binnen Aermuijden de voors. Elizabeth nu zijne huijsvrouw in eigendom toebehoorende en d'welcke haer bij haers overleden mans ouders ten houwelycke es gegeven, etc. Goes ter presentie van Adam Storm smit en Pieter Henricxss waeghemaecker, poorters van Goes.

1.116 Verklaring Jan Oolaerds over ontvangst van geld¹⁴⁴

Comp. Jan Oolaardsz schoutteth der heerlicheijt van H'lersecke (MPS: Yerseke) heeft verclaert ende bekent ontfanghen te hebben in 1588 vuijt handen van Willemijne Claisdr wed. wijlen des dijkgraven Blancx in gereeden getelden ghelden de somme van 19 £ vls. heeft beloofd deze weer te geven tegen interest. Goes ter presentie van Pieter Bisschop brouwer en Cornelis Pieterss cleermaker, inw. Goes

¹⁴¹ RAZE 2040, fol 107, 17-10-1595

¹⁴² RAZE 2040, fol 108, 24-10-1595

¹⁴³ RAZE 2040, fol 108, 25-10-1595

¹⁴⁴ RAZE 2040, fol 109, 27-10-1595

1.117 Verklaring over de prijs van rogge¹⁴⁵

(Type acte:) *attestatie op den prijs*

Comp. d'eersaeme personen naegenoemt hebben verclaert ten versoecke van Lodgier Foortss, woonendin die prochie van Wemeldinghe. Lowijs Serwouters Jacobsz oudt ontrent 36 Jaeren, inwoonder ende graincooper te Goes Gevraeght zijnde naer die marckt ofte prijs van den Rogghe Die daer zoude moghen geweest zijne, Inden voorleden zomer verclaert als boven Dat hij zijn boeck deursiende ende zijne memorie ververschende bevindt Dat hij in April laestleden anno '95 binnen der stede van der Goes gecocht heeft van Pieter Crijnsz schipper een last oosterschen rogghe tot £ 26 gr. tlast. Noch daernae gecocht ende opgedaen in den maendt van meije van Pieter de Windt twee hoet rogghe tot 14 sch. 2 gr. den sack beloopende tlast 26 £ 11 sch. 3 gr. Item verclaert dat hij in augusto Daeraen volghende ontrent den 17 of 18 den juijsten dagh onbegrepen gecocht heeft van Adriaen Corneliss de doodt van alckmaer, een last rogghe tot 19 £ gr. tlast.

Pieter Janss van Oosten, oudt ontrent 50 Jaeren, poorter, schepene ende graincooper deser voorn. stede attesteert ingelijcx hem wel kennelijcx te zijne ende te gedencken Dat hij in den april laestleden met ende benefens den voors. Lowijs comparant gecocht ende gedeelt heeft van Pieter Crijnsz voornoemd ooc 1 last rogghe om 26 £ tlast ende insgelijcx ooc van Pr. de Windt alsulcken rogghen Jegghens gelijcke prijs van 26 £ 11 sch 3 gr. tlast. Goes 31 oct 1595 ter presentie van Laureijs Adriaensz int schippershuijs ende Jacob Jacobss Keijser ooc graincooper.

1.118 Testament Willem Dignus Eversdijck¹⁴⁶

(Type acte:) *testament van Willem Dignusz Willem Dignusz d'Eversdijck, inwon. Goes, ghaende ende staende etc.*

Legateert en laet Maijken Corneliss Smalleganghe zijn beminde huijsvr. voren vuijt Alle die cleedren, juwelen t'haeren lijfre behoorende met alle die kinderen Luijren, Midsgaders alle Steeckwerck t'welck zij zelfs mette naelde gesteecken heeft Onder den last zij t'zelve steeckwerck zal moghen gebruijcken zoo langhe zij zal overleven Midts tselve onder hunne gemeene kinderen vuijtdeelende. Voorts 't gebruijck van t boogaerden, genaempt 't berghken met ontrent een half gemet boogaerd zuijdwaerts daeraen, t'saemen groot ontrent zeven quartier geleghen aen hunne hoeftve ter Heernisse. Midts gaders ooc van de geheele gracht Daeromme loopende. Ende dat zij d'zelve boogaerden zal moghen besoecken deur den padt van t roffoelken¹⁴⁷ ende over thoff van de hoeftve. Midts dat zij d'zelve boogaerden zulcx oeffene ende in haer wesen onderhouden, zoo dat behoort. Erfgenamen kinderen en kindtskinderen als hun ouders overleden zijn. Midts Geerdken zijn dochter vant voorgaende bedde haers portie voldoen zal hoeftve in Heernisse moet ongesepareert blijven zoo langhe 't mogelijk ende proffijtelijck zijn zal. Benoemt tot voogd Mr. Cornelis Corneliss Brune, sijne neve, ende tot hulpe en assistentie zijnder weduwe Pieter Rijmelant. Goes ter presentie van Pieter Rijmelant en Cornelis Brune, beijde inw. Goes.

1.119 Procuratie Jonas van Bruesselen¹⁴⁸

(Type acte:) *procuratie om zeeckere gemeene goederen te caevelen*

Comp. Jonas van Bruesselen Wouters geboren van Antwerpen, backer, nu wonend Goes heeft geconstitueert Joost van Bruesselen, sijnen broeder, germain wonend binnen Antwerpen om te procederen tot schiftinghe, deelinghe ende caevelinghe aen goederen, roerende ende onroerende. Goes ter presentie van Lievin Pieterss, backer en Marinus Adriaens de Prato, inw. Goes.

¹⁴⁵ RAZE 2040, fol 109, 1(?) - 11-1595

¹⁴⁶ RAZE 2040, fol 110, 2-11-1595

¹⁴⁷ Middeleeuws Nederlands Woordenboek: roffoel- roffioel= pastei, vleestaart???

¹⁴⁸ RAZE 2040, fol 112, 2-11-1595

1.120 Transport obligatie¹⁴⁹

(Type acte:) *transport op de principale obligatie gescreven dies t'oirconden*

Laureijs Blaisz, wonende in den polder genaemt Quijcost onder 't Ambacht van Baerlant, heeft getransporteert Den Jeghenwoordighe obligatie ende actie verleden bij Jacob Smalleganghe aen hem comp. tot 27 £ van een gemet meede te verschijnen d'een helft martini naestcomende ende dander helft als men die meede delft. Tot proffijte aen Pieter Corneliss in de 3 haringhen poorter Goes Ende d'zelve voor 18 £ eens. Goes ter presentie van Cornelis Pieterss cleermaker en Joos Lievinssen craemer, inwon. Goes.

1.121 Verklaring over vermeende hoererij¹⁵⁰

(Type acte:) *d'Informatie op d'acte*

Comp. Blais Lenardss wonend onder die prochie van Sheer abbekercke (MPS: 's Heer Abtskerke) Verhaelende ende Naerdijen die stehouder van de Rentmeester bewesterschelde over desen eijlande van Zuijdtbevelandt gevanghen genomen ende wegh geleijt ende stricktelyck houdende is Tanneken Cornelissdr zijne comparants huijsvrouw haer beschuldighende van hoererij oft overspel Twelcke hij seijt te willen doen blijcken mette getuijghenisse ofte verclaeringen van de personen onderschreven Omme DaerJeghens in oppositie te comen. In rechte gehoorde ende die Vrouwe (die mogelijk in die gevanghenisse verbaesst zijnde captieuselyck ondervraeght iet zoude moghen onverdachtelyck antwoorden dat t'haeren achterdeele zoude moghen verdraijt werden) t'ontschuldighen ende zulcken schande oft vleck af te weren. Heeft hij comparant aen den naergenoemden personen versocht kennisse ende getuighenisse der waerheijt te gheven etc.

In den eersten Gillis Christiaenss, oudt ontrent 30 Jaeren wonachtighe int busch bij Blancxkinderen onder die prochie van Cloetinghe Verclaert als boven Dat nu onlanx in den voorleden zaijtijt hij compt. gernerckt hebbende dat Jan Lenardss (des producents broeder) zeecker boonen, wicken oft monghcruijt afpickende een deel liet staen als quaelijck te vergaeren weerdigh zijnde Ende hij deposant corts Daernae (den Juijsten dagh niet onthouden hebbende) Die prouwette¹⁵¹ laedende op de hoeftve van Foort Corneliss naebes(chreven) ende van verre gesien hebbende den voors. Jan Lenards naer den voorseiden meet ghaende, Heeft hij deposant aen Foort verlof gevraeght om eens derwaert te ghaene om die voorseide wicken oft verlaeten vruijt, van Jan af te coopen. Sulcx ontrent voordien middagh ghaende benoorden tbusch, over tvelt naeden wegh van Sheer abbekercke ende comende op den meet daer hij te voren Jan Lenardss met 1 vrouws persone gesien hadde, en heeft aldaer niemant gesien. Dan beneffens tvoorhoof zuijdwaerts op deurgaende heeft den voorseiden Jan Lenardss bevonden bij ende op 1 vrouwe ligghende ende in zulcker voeghen als met elcanderen converserende zoot hem (die spreekt) dochte

Soo dat hij comparant verbaest zijnde, te rugghen gekeert es ende over den wegh geghaen, heeft in een rietdulfven blijven sittende ende wat vertoefvende, es hij wederom nae den voorseiden meet geghaen Alsdan hij den voormelden Jan Lenardss ende een vrouwe bevonden heeft schoofven te saemen bindende, Metten welcken hij deposant vant vruijt te hebben (Daerom hij gecomen was) sprekende, es vuijterlijck van hun gescheijden ende wederom bij den voornoemden Foort te Blancxkinderen gekeert.

Al tghene verclaert hij deposant zoo voorseit es, wel waer te zijne Maar affirmeert expresselijck daerbij midtsdesen Dat hij deposant die voorseide vrouwspersone niet gekent en heeft, noch ooc niet en wiste wie zij was oft zij gehuwet was oft niet Dan seijt dat hij vermoede dattet

¹⁴⁹ RAZE 2040, fol 112, 7-11-1595

¹⁵⁰ RAZE 2040, fol 112, 14-11-1595

¹⁵¹ Waarschijnlijk brouwette: dat is een grote dakpan. Op de hofstede zal vermoedelijk een dak vernieuwd of een schuur afgebroken zijn

t'Jonghwijf was (Daerbij den voormelden Jan nu noch Jonghman zijnde noch te voren wel verkeert hadde) Te meer om redenen Dat hij de voorseide persone (als hij deposant met Jan sprack) hoorde zegghen dese oft gelijcke woorden: Jan laet ons haesten want vrouwe zoude kijfven) Verclaert ooc hij deposant niet te weten hoe zij gecleidt was Dan zoo hem dochte met j swart coers ende j lijnen roccken. Hiermede zijne depositie sluitende.

Foot Corneliss, oudt ontrent 39 Jaeren, wonende te Blancxkinderen voorseit. Seght als voren van tghene voorscreven es niet gesien te hebben Dan dat hij den voornoemden Gillis (als hij wederom op zijn deposanten hoff quamp) heeft hooren vertellen Dat hij zulcken aventure gesien hadde Sonderlinghe ooc verclaert hij deposant Dat den voorseiden Gillis (afgevraeght zijnde of hij die vrouwspersone niet en kende) duijdelijck Daerop verhaelde de zelve niet te kennen ende Dat hij anders niet en dochte dan dattet 't Jonckwif was (bij welcke Jan Lenardss te voren j kindt verweckt hadde). Sonderlinghe zoo hij gehoordt hadde Dat die vrouwe aldaer zijde: Jan laet ons haesten onse vrouwe zoude kijven. Hiermede zijn verclaeren eindende.

Goes ter presentie van Jacob Pierss weerd int oostersche huijs, Goes en Cornelis van der Heijden wonend in Hoedekenskercke.

1.122 Verklaringen over kwaliteit wijn¹⁵²

(Type acte:) *attestatie*

Zijn gecomp. die personen naegenoemt ende hebben ten ernsten versoecke ende instantie van Geleijn van Rijckeghem, coopman van wijnen binnen Middelburgh verclaert. In den eerste Dierick Pieterss oudt ontrent 31 Jaeren, inwoonder van Goes Dat hij als bode gesonden es geweest van Lievin Rose weerd in 't caetspel alhier met eenen brief aen den voornoemde Rijckeghem Om te hebben en oxhoot nieuwen witten bourdeauxsken wijn. Ende dat hij dijen brief aen hem Rijckeghem overghevende met hem ende zijnen cuijper geghaen es in zijnen kelder ende aldaer diverse wijnen geproeft, ende sonderlinghe een stuck liggende aen en beneffens eenen stijl onder den balck staende Twelcke hem compt. dochte tbeste te zijne, Ende dat den voorn. Rijckeghem hem zijde Dat hij dat zelve stuck aen Lievin voors. zijnden zoude. Verclaert voorts dat als Lievin den voorseiden brief aen hem deposant overghaf tot hem zijde: Seght Geleijn zoude gij zwaricheijt maken dat ic nu tgheldt niet mede en zijnde Dat hij aen mij emmers den wijn overstiere Ic zal ter naeste weken aen hem tgheldt zijnden etc.

Cornelis Corneliss Aventure, poorter Goes, oudt 41 jaeren attesteert als voren Dat hij als schipper alsdoen tmarctschip voerende gecomen es inden kelder van voorseide Rijckeghem ende aldaer geproeft heeft zeecker stuck wijns liggende neffens den stijl Ende dat hij deposant tselve stuck heeft helpen vuytdoen ende in zijn schip ontfanghen ende hier binnen Goes gebracht. Verclaert alsdoen vele andere stucken te 10 of 12 aldaer geproeft te hebben. Dan oordeelende dit voorseide stuck tbeste te zijne. Segghende voorts Dat hij compt. noch op ghisteren tselve voorseide stuck ten huijse des voorn. Lievins heeft zien ontsteken ontrent 2 vingheren boven d'onderste kimmen ende dat den wijn (niet te zeer troubel) dan zoo claer was als nieuwen wijn behoort te zijne.

Joris Bucquet weerd in de Rose (Goes) oudt ontrent 45 jaeren, verclaert als voren Dat op eenen Woensdag (naer dat den voormelden wijn op den saterdag te voren ingebracht was) bij hem deposant gecomen es den voorn. Lievin Rose segghende 1 stuck wijns van Rijckeghem ontfanghen te hebben t'welck al te troubligh was als voll zaeghelinghe ende van Intenten te zijne tzelve wederom te stieren. Dat Daeromme hij comparant den zelve eens zoude comen proefven, Sulcx aldaer comende Dat Lievin getapt heeft vuyt dit voors. stuck ende vuyt j ander bij hem te voren opgedaen. D'welcke hij deposant bejide proefvende geseijt heeft dat hem dochte dat dit stuck van Rijckeghem gesonden t'beste was als meer wijnnigh. Daerbij zegghende Laeght in mijnen kelder, ic en zoude t niet weder stieren maer t 'een int ander storten oft met

¹⁵² RAZE 2040, fol 114, 18-11-1595

t'andere vuyttappen. Ende dat Lievin Daerop antwoorde Naedemael ghij 't mij raedet, zoo zal ic ooc houden, etc. Goes ter presentie van Jacob Janss Braeniendijc ende Clais Michielss Oostdijc, poorters Goes.

1.123 Gegeven Gruywaert¹⁵³

(In de marge:) *Gegheven Grieuwaert j acte langh 4 pag. conpres*

1.124 Procuratie Philips van Asperschlag aan Jan Corneliss Croone¹⁵⁴

(Type acte:) *Commissie oft procuratie ad reci(iendum) et lites. vuyten naem van Maijken lodijcx Vide Prothocol B pag 384 Ontfanghen van Philips vij ½ stuijver*

Comp. Philips Asperschlag wonende bij d 'abdisse van Sinte Ursula ende xij in? Joncvr(ouwe) binnen Colen aen den Rhijn Ende heeft vuyt crachte van zeecker Commissie ende volmacht gescreven ende onderteeckent bij d'eijgen handt ende met t'cachet beseghelt van Joncvrouwe Maria van Romerswalle Adriaensdr binnen Colen voorn. den 25^e octob. laestleden alhier gexhibeert, geconstitueert etc. Jan Corneliss Croone wonende binnen ter Goes hem ghevende (etc. ut supra pag 17). Om in den naem, qualiteit ende van wegghen zijns constituents te administreren oirboren ende wel te bewaeren haere landstede, hoefve, metten huijsinghen, schuijren, buijren, hoven Boomgaerden ende voorts alle haere goederen staende ende gelegghen binnen den eijlandt van Zuijdtbevelandt. Midsgaders te maenen, heijtschen, innen ende ontfanghen alle die renthen, innecommen, Pachten, schulden ende achterstellen haer van den baenders der voorscreven hoefven ende andere thoecomenden, Quitancie ende (etc. uit supra pag 17usque in finem). Aldus ter Goes voor Cornelis Bonsincx deure, ter presentie van Adriaen Gillissen vlaemigh ende Jan Adriaens Goeree, beide inwoonders van Goes.

1.125 Procuratie Pieter Michiels¹⁵⁵

(Type acte:) *procuratie ad recipiendum*

Comp. Pieter Michielsz poorter Goes, zoo voor hem zelven ende als voocht van Jobs zijns broeders weese ende oock vervanghende Apollonia zijne zuster, Ende heeft geconstitueert Cornelis Michielsdr zijne zustere, die alle weke als bode van der Goes op Middelburch es frequente-rende, haer ghevende etc. om te moghen heijtschen, lichten ende ontfanghen Alsulcke elf ponden thien schellinghen grooten vls. als Magdalena Michiels wijlen haere zustere (zonder kindt overleden) ende wijens erffgenaem hij constituent in den voorseide qualiteijt mette geconstitueerde zij over volle betalinge van 1j ballingschap van date den 17 julij 1590 van Schepenen in Middelburch bij preferentie toegewesen zijn den 8 aug. 1591 ende gheordineert betaelt te worden vuyte paije verschenen in Julio 1595. Van 1 brouwerije achter Sinte Pieterskercke in den Schotsen Hoec, d'welcke op den 7 July 90 gecocht heeft Christiaen de meijere ende de welcke somme van 11 £ 10 sch. gr. berustende es ter Griffien onder den griffier Pieter Baerdgije ofte anderen Quijtancie ende quijtscheldinghe van haeren ontfangh te geven etc. Ende Indient noodt zij Daeromme rechts te plegghen. Aldus binnen Goes, ter presentie van Govaert Claisz van den Eijck ende Jan Bolders beenhouwer beide poorters.

1.126 Testament Pieter Cornelis in de 3 haringen¹⁵⁶

(Type acte:) *testament tusschen man ende wijf, gheen kinderen hebbende, met legaet reciproque Obijt die vrou 27 Juny '99*

Comp. Pieter Corneliss wonende in de drie haeringhen binnen deser stede van der Goes, en Cornelia Inghelsdr zijne huijsvrouwe tesamen in houwelijcke wettelijck vergaert, beide ge-

¹⁵³ RAZE 2040, fol 116

¹⁵⁴ RAZE 2040, fol 116, 23-11-1595

¹⁵⁵ RAZE 2040, fol 116, 27-11-1595

¹⁵⁶ RAZE 2040, fol 117, 30-11-1595

sondt ende (etc. al ut supra pag. 18). Voorts disponerende (etc.) ghevende de Langstlevenden van haer beijden tgebruijck vant huijs daerinne zij nu wonen genaemt die drije 3 haringhen D'welcke den langstlevende zal gebruijcken zoo langhe hij ofte zij overleven zal. Alle den huijsraet die ten overlijden van d'eerste binnen den voorseiden huijse bevonden zal werden als ijser, tin, metaelenwerck, bedden, cussens, lijsten, tresoren, schilderijen, lijnwaet niet vuytgesondert ooc alle tgheldt, silver ende goudt gemunt ende ongemunt. Bij vooroverlijden van Neelken: Soo laet zij aen Pieter Corneliss voornoemt, het timmerhuijs staende in de Nieuwstraete, Ende Daerthoe alle die gereedtschappe die timmerage van zijn ambacht aenghaende D'welcke timmerhuijs mette gereedschappen hij, in vollen eijghendomme themwaerts trecken zal gelijk van den huijsraet hiervoren verhaelt. Noch legateert zij testatrice aen Neelken Adriaensdr haere nichte huijsvrouw Harrents Gandolphsz tot een gratuiteijt Die somme van 200 guldens eens etc. Aldus ter Goes op den ter presentie van Adriaen Andriessen cuijper en Herman Vervoort deurwaerder, beijde poorters Goes.

1.127 Verklaring over impost bier¹⁵⁷

(Type acte:) *attestatie*

Comp. die personen naegenoemt. Verklaere ten ernsten versoucke etc. van Jan Jacobsz Bom (die geweest es Impostmeester van de bieren over t quartier van Shr. henricxkinderen, Wiskercke ende Sr. Aerskercke (MPS: 's Heer Hendrikskinderen, Wissenkerke, 's Heer Arendskerke) cum suis, over 't half jaer geexpireert den laetsten martij 1593 zoo hij zeijde. In den eersten Wolphardt Marinusz oudt ontrent 46 Jaeren wonende onder die prochie van Wiskercke, attesteert etc. hem wel kennelijck te zijne Dat in t laetste van den meerte anno 1593 hij comparant geweest es op den sluijs ter lucht ende aldaer gehoordt ende gesien heeft Dat Cornelis Dignusz (die bruijdegom was in shr. Henricxkinderen) voor zijne bruloft opgedaen heeft van Michiel Horen biersteker, vijf tonnen dobbelbiers, verclarende tselve geschiedt te zijne, noch binnen de voorseide maendt van maerte, den juijsten dagh onbegrepen, Ghevende redenen etc. Want hij comp. noch dijsendaechs Daernaer een tonne biers van Jan Masuer gehaelt heeft d'welcke noch In de voorseide maendt van meerte opgedaen es geweest.

Clais Gillis Rose, oudt ontrent 36 jaeren, wonachtigh onder die prochie van shr. Aerskercke, verclaert als voren. Dat hij op den zelven opslagh aldaer mede geweest es ende tselve brulofts bier ooc geproeft heeft. Ende dat tselve opgeslaghen es in de maendt van meerte. Want hij comp. ooc alsdoen 1 tonne biers opdede d'welcke hij aen den voornoemden requirant (als in de maerte opgedaen) betaelt heeft. Aldus ter Goes ter presentie van Jan Adriaens Zeuwe ende Lenardt Meussen beijde wonachtigh in Elfsdijck (MPS: Ellewoutsdijck).

1.128 Verklaring over het merken van schapen¹⁵⁸

(Type acte:) *Attestatie om te ontfangen 8 st*

Comp. Adriaen Stevenss, oudt ontrent 31 Jaeren, Cornelis Geerdss oudt 33 Jaeren, Lenard Janss oudt 28 ende Adriaen Cornelissen, oudt ontrent 18 jaeren zoo zij zeijden, alle poorters en beenhouwers binnen der stede van der Goes. Verklaren ten versoecke van Jan Bolders, medepoorter ende beenhouwer der zelve stede. Dat zoo langhe den requirant hier binnen deser stede geresideert heeft, zij comparanten gesien ende geweten hebben dat hij voor t'Merck Daarmede hij zijne schaepen es merckenden gebruijckt heeft Een peck oft tarmerck Een streecke over die neuse tot aenden cop ende wederom van de neuse onder trechter ooghe over die caecke, midsgaders op de voorschoudren d'weers over t lijff. Sulcx als zij comparanten zoo langhe zijluijden hem ambacht gepleeght hebben, hebben aengemerckt ende want recht etc. Ter presentie van Pieter Crijnss hollander wonende opt ambacht en Jacob Laureijss coster deser stede.

¹⁵⁷ RAZE 2040, fol 118, 5-12-1595

¹⁵⁸ RAZE 2040, fol 119, 9-12-1595

1.129 Verklaring over aenwasch in de Slaecke¹⁵⁹

(Type acte:) *attestatie*

Comp. Willem Dignuszoon d'Eversdijck, Inwoonder der stede van der Goes, oudt ontrent 61 Jaeren, verklaert ten versoucke van Cornelis Martinsz mede poorter Goes. Dat alle den Aenwasch die zedert twintich oft dertich Jaeren herwaerts aengegroeijt ende van nieuws afgedolfven es vuijtte Slaecke In de nissestelle Baerlants ambacht Noijt ijemande int particuliere aengecomen oft aengheijghent es Dan generalijck den gemeenen Ambachtsheeren der voors. prochien van Baerlandt Ende dat denzelven Aenwasch bij den ambachtsheeren int gemeene altijds verhuijrt ende onderlinghe genoten is geweest. Ghevende redenen van zijn wel wetenschap ende verclaeren, want gij comp geweest es Rentmeester van eenighe ambachtsheeren aldaer tzedert tjaer 1551 ende zulcx altijds gehoordt, gesien ende geweten heeft dat den voorseiden Aenwash, tzedert hij rentmeester es geweest, noijt bij eenighe particuliere persone alleene geprofijteert oft getrocken e, maer onder alle d'ambchtsheeren int gemeene, zoo voeren verhalet es. Aldus ten comparants huijse ter presentie van Quirijn Bouwenss schoenmaker en Mr. Corneliss Bruijne secretaris Goes.

(In de marge:) *hier achteraan volghen noch ij attestaton, p. 129*

1.130 Overdracht schepenbrieven¹⁶⁰

(Type acte:) *transport oft overdraght van Schepenen briefven*

Comp. Digne filia Jacobs de Witte weduwe. Admirael de Zwaef, eertijds wonende in Vlaenderen in Waterlandt op den Oudeman, In haer handen houdende ende ons vertooghende zeeckere drie Chaerteren oft Schepenen briefven te weten den eenen gepasseert voir Bruno de Wulf burchmr. ende Christoffel de Zuttere schepenen van der heerlichede van Waterlandt Daerinne verhaelt staet zeecker Contract gedaen tusschen Jacob Donckers ende Michiel Lems ter oirzaecken van coop ofte overlaeten van een landtstede metten gepachten landen d'welcke Michiel overgenomen heeft ende daervoren belooft 500 £ grooten vlaemss op zeeckere termijnen etc zijnde den voors.brief gedateert den 24 Sept. 1581 ende op de plique geteeckent C. Vecke. De anderen brieff gepasseert voir Karele de Corbehem ende Joachim Fraij, schepenen van der Sluijs Daerinne Pieter Baltijnc ende Grietken Alaerts zijn wijf vercocht hebben aen Adriaen de Zwaef een huijs binnen der stede van der Sluijs Gedateert den 7 aprilis 1583 op de plijcquen geteeckent H. Coutere Ende beseghelt met twee groene zeghelen.

Den derden es verleden voir Roelandt Cortewille ende Jan de Neve, Schepenen slandts van den Vrijen Daerinne Guillaume Danckardt, poorter ter Sluijs ende Betkin de dochter Daneels Piersen zijn wijf vercocht oft overgegeven hebben aen Jacob Donkere ende Digna zijn wijf (comparant in desen) Vijf gemeten twee lijnen vijchtich roeden landts binnen den ambachte van IJsdijske prochie van Ste Margriete. Gedateert den 10 sept. 1583 op de plicque geteeckent J. Bricx ende overgesteld int register van den oostquartiere fol Cxij met twee roode zegelen onder vuijthangende.

De welcke drie voorseide brieven met alle die baeten, proffijten ende Inhouden der zelve ende met alle die rechten en de actien die zij Comparante Daeraene hadde, Midsgaders ooc noch alle die Materialen als steenen ende anders Die alnoch bevonden moghen worden op de Landtstede Daer zij comparante was woonende ende Daervan zij moeste vluchten ende verbrandt es als Coninx van Spaengien legher quamp int landt van Eeckeloo ende Waes ao 1583 Ende Daert-hoe noch die boomen op den boomgaerden staende (maer niet den grondt) etc. heeft zij overgedragen aen Franchoijs haeren sone geprocreert van Jan Leverinck wijlen haeren eersten man etc. etc. Aldus ter Goes ter presentie van Jan Bolders vleeschouwer ende Cornelis Pieterssen Heetenmaijer, beide poorters.

¹⁵⁹ RAZE 2040, fol 120, 18-12-1595

¹⁶⁰ RAZE 2040, fol 120, 20-12-1595/23-12-1595

Franchoijs zone Jans Leveringhe bij Digna zijne moederse voorseid nu noch hem onthoudende binnen deser stede van der Goes, ooc mede alhier voir mij als voren comparerend ende voors. overghifte ende transport ten dancke accepterende, Naerdijen hij zeijde van meeninghe te zijne in Vlaenderen te vertrecken ende aenmerckende die periculen van desen troublen tijdt ende oft hij van den dootd verrascht werde heeft verclaert bij desen zijnen ernsten wille te wesen Ingevalle hij zonder wettighe kinderen oft kindt geraecte van desen weereldt te scheijden. Dat zijne voors. moeder Alle die goederen inde drie brieven hiervoren verhaelt zal wederom aenveerden ende dezelve gebruijcken in tochte zoo langhe zij overleven zal, etc.

1.131 *Accoord over een lege plaetse*¹⁶¹

(Type acte:) *Accoordt ende indemnissatie*

Naerdijen Jan Pieterssen bocxmaecker van den Armmeesters der stede van der Goes in Erfpacht genomen hadde zeecker hoff thoebehoorende den Crucebroeders aldaer geleghen achter Daer die kercke plagh te staene, Ende Daervoren bekent schuldigh te zijne aen den Armen alhier de somme van Vier guldens erffelijcken Chijns vrij gheldt sonder eenighe cortinghe, losbaer den penning 16 e Volghende t Verlijt. Daervan voir schepenen gedaen den 12 meije 1585 Ende Daerna alnoch die ledighe plaetse bezuiden t voorseide hoff aende beestemarct (nu nieu gheordineert) vuytcomende insgelijcx aengenomen hadde om dezelve te betimmeren. Voor gelijcke Renthen van Vijf guldens jaerlicx.

Es dan voors. Jan Pieterss ter eenre met Bouduin Assuerus ter anderen zijden veraccordeert dat Bouduin dese ledighe plaetse met haeren voors. Last overgenomen heeft Midts dat Jan voorn. bij voerwaerde bedonghen heeft Een vrijen deurgangh van vier voeten wijdt Omme van der straeten zijne voors. hoff te besoecken, tusschen Boudewijns en de Jacob Cornelis meulenaer huijs aldaer, D'welcken Gangh overzulcx gemene zoude blijfven, Alvolgens t contract etc. gepasseert voir mr. Jan Arnoldi Notaris op den 13 Juli 1592.

Met d'welcke Boudwijn ooc wel tevreden was. Soo oft gebeurt dat Boudwijn tzedert dese leighe plaetse betimmert hebbende In de leveringhe Daer hij tselve huijs ende erfve ontfanghen heeft, verleden ende bekent heeft schuldigh te zijn aenden Armen deser stede Goes niet alleen de nieuwe renthe van de voors. vijff guldens jaerlicx maer ooc den Chijns van de vier guldens erffelijk Daermede Jans Pietersses hoff te voren belast was etc. etc. Aldus ter Goes ten huijse van Jan Pieterssen ter presentie van Jacob Janss braengendijc ende Lowijs SerWouthers, beijde inwoonders Goes.

1.132 *Contract vercoep tienden door Jacob Jobs*¹⁶²

(Type acte:) *contract van Coop van Thijenden*

Comp. Jacob Jobsz ter eenre ende Cornelis Martinsz ter anderen zijde, beijde poorters Goes, zijn veraccordeert. Jacob heeft vercocht ende Cornelis gecocht Des voors. Jacobs gedeelte in de Thienden in 's Graevenpolder D'welcke hij Jacob vercreghen heeft vuyt successie van wijlen Joncvr. Willemijne Claisdr eertijds huijsvrouwe ende Daerna weduwe Jans Adriaens Blancx wijlen Dijkgraeve van bewester IJersicken Te weten vijf grooten vlaems vuyten ponden etc. Aldus ter Goes ter presentie van Jacob Janss Maegh ende Cornelis Franssen van der Straeten, beijde poorters van Goes.

1.133 *Nog tienden verkocht door Jacob Jobs*¹⁶³

(Type acte:) *andren coop van thijenden. Jacob Jobsz ter eenre, Cornelis Martinsz ter anderen. thienden in de Lowijsenpolder, gekomen als voren etc. etc. Present Cornelis Franssen van der*

¹⁶¹ RAZE 2040, fol (MPS: fol en datum weggevalen???)

¹⁶² RAZE 2040, fol 124, 23-12-1595

¹⁶³ RAZE 2040, fol 124, 29-12-1595

Straeten ende Geleijn desselfs zone. Noch andren coop van landen nu noch drijvende Daervan die dijcken midts d'oorloghe deurgesteken zijn

Comp. Jacob ende Cornelis als voren. Jacob vercocht, Cornelis gecocht, een oprecht 24 ste deel hem vercoopere (als getrouwt hebbende Lijsbeth Geerds Claisdr¹⁶⁴) competerende is in de geheel hoeftve met alle die landen ende erfven Daermede ghaende ende toebehoorende ende volghende geleghen in Den Doel bij Lijfckenshoeck in Vlaenderen. D'welcke hij Jacob vercreghen heeft vuijtte successie als voren, 16 £ grooten vlaems eens etc. Aldus ter Goes op de marckt ter presentie van Jacob Janss Maegh ende Jacob Adriaens geseijt Boom, beide poorters Goes.

1.134 Verklaring over huisjes in Kloetinge¹⁶⁵

(Type acte:) attestatie op j depositie cum mortus ende agreatie desselfs

Comp. Jaspas Diericxs geboren van Cappellen ende nu voerende die carre binnen der stede van Zirickzee (MPS: Zierikzee), oudt ontrent 45 Jaeren, heeft verclaert ten versoecke van Jan Dignusz cleermacker als getrouwt hebbende Soete Hubrechtsdr zijne comparants nichte wonende in Cloetinghe (MPS: Kloetinge) Dat hij Hubrecht Diericxs wijlen sijnen comparants broeder, dicmaels heeft hooren segghen, dat sijne begheerte ende ernsten wille was dat nae zijn overlijden t'huijsken staende binnen Cloetinghe in d'Ouwestraete comen ende in eigendomme blijfven zoude op Soete zijne dochtere voornoemd eenedeels Om ten opsiene datzij crepel ende ongevaligh was ende midts ooc Om dat t'ander huijsken aldaer in de Nieustraete zoude comen op zijne andere kinderen naemelijck op Cobmijnken, Inghel ende Marinus zijne dochter en zonen, Deze gaen hiermee accoord.

Ter presentie van Jacob Franssen van der straeten en Michiel Michiels, wever, beide inwoonders Goes.

Cobmijne Hubrechts mede voor notaris verschenen, accoord met voorgaand 29-12-1595 ter presentie van Cornelis Corneliss Mathijss en Jan Jacobss Bom, inwoonders Goes.

1.135 Verklaring over vaderlijk goet¹⁶⁶

Alzoo Anthoni Benict sloetmacker wonende binnen der stede van Maestricht deser weereldt overleden es, aldaer op Sint Thomas dagh 1576 naelaetende een eenighen sone genaemt Hansken, alsdoen oudt zijn ontrent 11 maanden, geprocreert bij Janneken Jansdr zijne huijsvrouw Ende dat den Staet van zijn achtergelaten goederen zoo cleijn ende sober wesende, niet van noode en was den zelven ter weescamere te bringhen oft daervan eenighe scheijdinge oft vuijcoop te doene, heeft zij Janneken weduwe ende moedere Den zelven Hans haeren zone opgevoedt, onderhouden ende hem 1 ambacht doen leeren, zoo zij best vermoght heeft met t'ghene zij bij haeren dienst (als naaister den goeverluijden ? gedaen ?) heeft connen veroveren. Al t'welcke den voors. Hans Anthonis overdenckende, als nu tot mannen daghe comende ende op ghisteren geworden zijnde twintich jaeren oudt ende nu dienende als soldaet onder die compagnien van den grave van Solms in garnisoene binnen Axele es op huijden voir mij notaris gecomp. verclaert te vreden te zijn met zijn vadelijk goet¹⁶⁷. Bedanckende den zelven zijne moedere van alle die periculen, pijnen, moeijten, sorghen, neersticheijt ende costen Die zij tot noch thoe aen hem gedaen ende bewesen dus verre opgebraght ende doen leeren heeft. (Zijn moeder is nu getrouwd met Lievin Govardssen schuijtmans te Goes). Aldus ter Goes op den naestlaetsten decembris anno 1595 Lambrecht Schippers, brouwer en Dierick Neijts beide inwoonders van Goes.

¹⁶⁴ Een Smallegange!

¹⁶⁵ RAZE 2040, fol 126, 27-12-1595

¹⁶⁶ RAZE 2040, fol 128, 30-12-1595

¹⁶⁷ d.w.z de opvoeding die hij genoten heeft

1.136 Nog een verklaring over aenwasch Slaecke¹⁶⁸

(Type acte:) attestatie achter die voorgaende supra pag. 120 bijgevoeght

Jan Janss beenhouwer, oudt ontrent 48 Jaeren parochiaen onder Oudelande, verclaert als voren Dat den voorseiden Aenwasch vuijte Slaecke in de nisse stellen Baerlandts ambacht altydts (zoo langhe hem heught) beheert ende verhuurt es geweest bij den gemeenen ambachtsheeren van Baerlandt etc. Ghevende redenen etc. Want hij Daerontrent geboren es ende nu ontrent 24 Jaeren op zijne landtstede staende benefens die voorseide Slaecke gewoont heeft. Binnen d'welcken tijde hij comparant den voorseiden Aenwasch altydts vernieut ofte gehuijrt heeft van den gemeenten ambachtsheeren ende zijn betaelinghe gedaen aen den zelven int gemeente, te weten aen elcx zijn gedeelte, Ooc naemelijck aen wijlen Matheus Michielssen niet meer dan voor zijne meesters aenpaert. Dat ooc hij compt. als hij op zijne voorseide landtstede quamp als trouwende zijne huijsvrouw (die was weduwe van Michiel Jan) de zelve dicmaels heeft hooren verhaelen Dat alle heure voorsaeten den voors. Aenwasch zulcx zoo voorschreven es gebruijckt hebben. Doch verclaert hij deposant Dat nu geleden ontrent 8 jaeren, als den voors. Matheus Michiels (die te voren maer ontfanger was, gecregghen hadde een gedeelte int ambacht van Baerlandt, hij, wijlen Matheus den voorseiden Aenwasch oft gordsinghe verpacht heeft voor de gemeente ambachtheeren aldaer Dan behielt voor hem selven tsijnen eijghen proffijte twesteijnde van de voors. heeren Slaecke streckende tot ontrent aen den dijk van t nisse ambacht, twelcke hij Matheus verhuijrt heeft aen Truije Poldermans, Die Daernae getrouwt es met Maillard Pieterssen, Twelcke nochtans hij deposant ontrent 18 jaeren te voren gebruijckt hadde ende zou langhe aenden gemeenten ambachtsheeren zijne betalinghe gedaen. Aldus ter Goes op den naestlesten december 1595 ter presentie van mr. Jacob Franssen van der Straeten ende Jan Heijndricxssen lijnewever, beijde inwoonders van Goes.

Damiaen Hertssen oudt ontrent 54 jaeren balieu der voors. prochie van Oudelande. Attesteert insgelijcx hem wel kennelijck te zijne van zoo langhe hij in Oudelande gewoont heeft. Twelck nu in meije '92 naestcomende zijn zal 25 Jaeren Dat den voors. Aenwasch vuijten Slaecke Baerlands ambacht altijs verhuijrt es geweest bij de Ambachtsheeren van Baerlandt. Int gemeene sulcx dat hij deposant noijt gehoordt noch geweten en heeft Dat eenighe ambochtsheere int particuliere voor hem zelven alleene Daerinne ijert verhuijrt oft geproffijteert heeft ende es den voorseide aenwasch streckende tot der Nisse ambocht thoe. Aldus ter presentie van Jan Adriaens int Radt en Hugo Joosz schipper, poorters van Goes.

1.137 Testament David Benedictus¹⁶⁹

Comp. David Benedictus gesworen bode van 't Landrecht over Zuiddbevelandt ende Christina Zeghersdr zijne huijsvrouw wonende Goes, hij zieck te bedde ligghende etc. Testament van man en wijf met legaten reciproque. Gerevoceert midts t naevolghende int Prothocol D (getekend als een zonnetje) pag 261. Langstlevende erft etc. etc. Te Goes ten huijse van de comparant genaemt die spaensche zee ter presentie van Danckardt Danckardss¹⁷⁰ en Cornelis Marinussen, beijde timmermans en poorters Goes.

1.138 Testament Jan Jacobs Poolsens¹⁷¹

(Type acte:) testament van een jonghman

Comp. Jan Jacobs Poolssens zone, bouwknicht, wonachtich op Bouduins Assuerus landtstede in de Lowijsen polder, ghaend, staende daert hem liefdefde. Stelt hij tot zijne eenighe Erffgenaemen Neelken en Adriaenken Jacobs, drs., zijne zusters van halfven bedde, in alder voeghen

¹⁶⁸ RAZE 2040, fol 129, 30-12-1595

¹⁶⁹ RAZE 2040, fol 131, 1-1-1596

¹⁷⁰ MPS: Verselewel?

¹⁷¹ RAZE 2040, fol 132, 2-1-1596

oft zij van geheelen bedde waeren etc. Aldus ter Goes ter presentie van Bouwen Wissens zone schouteth te Cloetinghe (MPS: Kloetinge) en Marinus Adriaenssen schouteth t'Eversdijck

1.139 Procuratie tienden St Salvatoris¹⁷²

(Type acte:) *procuratie om thijenden te verheffen. Vide Prothocol B pag. 218 et pag. 288*
Comp. Niclais Gerards zone, inwoonder van der stede van der Goes heeft geconstitueert den Eersamen mr. Jan de Castro, Canonic tot Sint Jans, Jan Wijel Notaris, Jan van Heusden, Dierick van Gronsveld ende elck van hen in het bijsondere om te compareren voir mijn Eerwaarderde Heeren Decaen ende Capittle Sinte Salvatoris (geheeten Oude Munster) t'Utrecht Ende aldaer te versoucken naer ouden hercomen ende costuijmen Dat alzulcken Thijenden als Cornelis Geerdssen, (nu onlancx op pincxterdagh laestleden overleden) waeren competerende ende midts zijn doot op hem compt (als zijn broedere) bij successie thoegecomen Te weten: In Wemelinghen tot ontrent 2 ½ gem. 5 quarten thijenden. Ter presentie van Lowijs Ser Wouthers, graincooper, Jacob Crijnss schipper, Inwoonders van Goes.

1.140 Wel te vreden schout Pieter Corneliss van Schuijlen voogd Mattheus Geerts¹⁷³

(Type acte:) *agreatie¹⁷⁴*
Pieter Corneliss Schuijle, schouteth van Capelle (MPS: Kapelle) nu inwoonder van Goes, comparant als voocht van Matheus Geerdssen des voorseide Niclais eenigh broeder heeft verclaert Dat hij geconsenteert heeft ende wel te vreden es Dat die voorseide thijenden in Wemelinghe op Niclais alleen verleent en overgeset werden. Actum als voren.

1.141 Verklaring overlijden Cornelis Geerts¹⁷⁵

(Type acte:) *attestatie vant overlijden Cornelis Geerdssen*
Alnoch gecomp. d'Eersame Hubrecht Adriaenssen schepene en Jacob Janss Braeniendijc, oudt schepen Goes ende beide nu kerckmeesters aldaer hebben ten versoucke van Niclais Geerdssen gheattesteert en gecertifieert dat Cornelis Geerdss des requirants broeder van desen weerelt gepasseert es op den pincxterdagh laestleden in den jaer '95 ende des anderen daeghs begraven. Ghevende redenen etc.: Want zijluijden onder vraecht hebbende den Coster die t Recht der begraeffnisse heeft ontfanghen ende oversien hebbende tkerckeboek, bevinden zulcx warachtich te zijne. Aldus ter presentie van Lowijs Ser Wouthers en Cornelis Cornelis Balthens, inwoonders van Goes.

1.142 Restitutie erfrenten¹⁷⁶

(Type acte:) *contra protest*
Comp. den Eersamen Willem Dignusz d'Eversdijck inwoonder der stede van der Goes, als die eertijds geweest es ontfangher ende nu onder andere mede erfgenaem wijlen Willemijne Claisdr Wedue Jan Adriaens Blancx, Verhaelende hoe dat Johan van Eijewerven nu wonachtigh binnen Middelburch deur Hieronimo Griewaert als Notaris op ghisteren aen hem comparant in desen heeft doen versoecken die restitutie oft overtollighe van de erfrenten van 62 £ 11 sch. 9 gr. tot 40 grooten vlaems t pondt ende 20 £ 10 sch. tsiaers op den thol van H. Iersickenoordt hem Eijewerven zoo hij seijt, nu eijghen competerende Volgende die belofte die Willem voor-noemt aen hem Eijewerven gedaen etc. etc. Aldus ten huijse van de compt ter presentie van Jan Pierssen bocxmaker ende Macharis Martssen lakensnijder, poorters van Goes.

¹⁷² RAZE 2040, fol 133, 5-1-1596

¹⁷³ MPS: ?????

¹⁷⁴ Instemming

¹⁷⁵ RAZE 2040, fol 134, 5-1-1596

¹⁷⁶ RAZE 2040, fol 134, 5-1-1596

Notaris is volgende daag naer Eijewerven gegaan en “gedaen die lecture ende insinuatie van ’t voorseide verclaers” Die niet anders antwoordde dan “Laat hem Willem Dignus dan dijen Eedt doen”. Goes ter presentie van Adriaen Corneliss Callo stadtbode en Cornelis Cornelis baljuw, poorters van Goes.

1.143 Verklaring over coop van terwe¹⁷⁷

(Type acte:) *attestatie*

Comp. Herman Joachims zone en Jan de Ridder beide graincoopers ende poorters van Goes. Hebben verclaert ten versoucke van Joffvrouwe Baijken Thielmans van Breughel, coopvrouwe nu wonachtich ter Goude (MPS: Gouda), dat Herman Joachims zone oudt ontrent 51 jaeren naerdijen op den 2 aprilis oft Daerontrent is den jaere ’91 de voorseide requirante van hem binnen Goes gecocht hadde den number van 101 viertelen Terwe tot 14 schellingen grooten den vierthel. Dat hij depositant de zelve 101 viertelen gescheept heeft, zoo den meesten nombre op H’Iersickendamme in de schuijte Michiels Crijnsen ende de reste alhier binnen Goes in de schuijte van den schuijzman genaemt Fonteijne Ende dat hij depositant zelfs in personen meet een van de voornoemde schuijte gevaren es tot Aermuiden (MPS: Arnemuiden) ende aldaer de zelve 101 viertelen terwe heeft geleverd vuyt zijne zacken die gedraeghen zijn op den solder van mr. Henric Sonnius Alwaer de zelve vuytgestort zijn geweest. Verclarende voorts van de van de voorseide nombre terwe wel en deuchdelijck betaelt ende voldaan te zijn.

Jan de Ridder, oudt ontrent 45 jaeren, verclaert Naedemael die voors. requirante an hem binnen Goes insgelijcx gecocht hadde 91 viertelen terwe etc. in zijn eijgen zacken gescheept heeft int marchtschip deser voors. stede dwelcke geschiet es int beghinsel van den April inden jaere 1591, den juiste dagh onbegrepen. Ende dat hij comparant zelfs in persone Daermede gevaeren es binnen Middelburch, Aldaer hij verclaert dat hij dezelve 91 viertelen terwe vuyt zijnen zacken geleverd ende overgestort heeft in anderen zacken d’welcke d’Aerbeijders aldaer in haere requirantes naeme ontfanghen ende droeghen in een ander schip van Vlissinghe . . etc. verclaert daervan voldaan te zijn. Aldus ter Goes ter presentie van Gerardt Govardsz handtwerckvercooper en Pieter Adriaensen craemer, poorters van Goes.

1.144 Testament Jan Cornelis Croone¹⁷⁸

(Type acte:) *Subscripte testamenti clausi. Vide Prothocoll B pag. 156 die huwelijckse voorwaerden die hiermede es gecasseert. Obijt Jan Croone ultimo september 1600 subito reticta vidua*
Comp. Jan Corneliss Croone en Francijnken Jan Bollaertsdr, verclaerende dat in dit tegenwoordige Instrument (t welck met hun eighen handt onderteeckent ende met zijn cachet toegesloten es, zoo zij seijden etc. Ter presentie van Lowijs Frutiers graincooper ende Ghisbrecht Henricxsen cleermaker, poorters van Goes.

1.145 Huwelijckse voorwaarden Adriaen Cornelis Jan Leijssen¹⁷⁹

(Type acte:) *contract antenuptiael. Sijne broeders contract vide/pag 371*

Comp. Adriaen Cornelis Jan Leijssen wonende in Baerlandt ter eenre en Lodgierken Jans Pauwelsdr nu wonachtich ter Goes ter anderen zijnden. Beide jongheluijden. Huwelijckse voorwaarden. Indien zijn vader en moeder Cornelis Jan Leijssen en Janneken Marinusdr noch in leven zijne ende dat ooc hier niet en werden bevonden eenighe kinderen oft kindt van den huwelijcke tusschen deze conthorale geprocreet. Soos al sij weduwe voren vuyjttrocken ende thaerwaerts behouden alsulcken gerechte helft in 30 of 31 gemeten landts als zij tot desen huwelijck heeft ingebracht gemeene met haeren broeder zoo int Goesche als in t Cloetinghse ambacht. Al-

¹⁷⁷ RAZE 2040, fol 135, 14-1-1596

¹⁷⁸ RAZE 2040, fol 136, 18-1-1596

¹⁷⁹ RAZE 2040, fol 137, 23-1-1596

dus ter Goes ter presentie van Jan Jans Nissepadt oudt oom des bruijts en Adraen Adriaenssen schoenmaecker, beijde poorters.

1.146 **Kopie van het testament Geerdts Jans backer**¹⁸⁰

(Type acte:) *testament gemaect, gescreven ende thoegesloten van Geerdts Jans backer voir mij als nots. genuncupeert Ut in Prothocoll A pag. 367 et B pag 430. Ende op mij versochte naer zijn overlijden op den vuytvaert voir den vrienden te openen Alhier te registreren ende alsdan die Principale met een authenticque copie te leveren aen den Executeurs Om hier vuyt iijghe-lijcke van de erfgenamen (die se begeerden) copie te gheven t'haeren coste. Gegheven die testamenteurs een copie authenticque van t'zelve met die codicillen langh x paginen. Gegheven Hieronimus Griuwaert ooc zulcken copie. Noch aen Lenard Iacobss zulcken x paginen ende van hem ontfanghen viij sch. iiij gr. 19 nov. 1596*¹⁸¹

In den Name Godts ons Heeren Amen. Bij den Inhoudt van desen Sij kennelick eenen Ieghe-lijcken Dat in den Jaere des selfs ons Heeren duijsent vijff hondert ende vijf en tachtentich (1585) den x.e october Regnerende der alder victoriasten: Prinse Philippus Coninck van Spaingen etc., Grave van Hollandt, Zeelandt etc. Dat Ick Geerdts Jans backer van Schule in-geseten der stadt Goes ghelegen Int quartier van suijtbevelandt, Door de gratie Godts, Be-merckende die broosheijt der menschen nature, Ende datter op der eerden niet zekerder is dan die doot, Ende niet onsekerder dan die ure Ende maniere der selver, Hebbe ick met goede voor-dachtiger ende wel beraden sijnnen Van mijn Tijtelijcke goeden mij bij Godt almachtich op de-se werelt verleent, willen dijsponeren ende dijsponere als hier naer volghet

In den Iersten bevel Ick mijn ziele soe wanneer dioe door Godts belijfte wuyt mijn sterffelick lichaem sal zijn gescheijden, In den handen ende ghenade Godts aelmachtich Mijn schepper ende salichmaker, Ende Inde Patrocinie van zijn gebenedijde Moeder ende maghet Maria. Met het gheheel hemelsche gheselschap. Ende mijn doode lichaem der heijligher eerder, Willende ende ordinerende datme die kerckelicke Rechten Ende Wettighe schulden vergelden ende be-taelen sal van mijn ghecortste goeden Soo dit behoirt.

Ende voer ael wederroepende alle ander voergaende Testamenten, Codicillen, Donatien ende wuijterste willen, hoedanich die souden moghen hier voeren van datum van desen eenichsins ghemaect zijn.

Ende Ick voornoemt legateere tot lavenisse mijnder zielen drie viertellen terwen Te deelen bij mij Testamentuers van stonden aen naer mijn overlijden Fransken Jeronimus dochter mijn nichte woonende ter Goes Ende haer suster woonende te Cappelle ghenamdt Baerken elck een achtendeel ende Job Jacobss woonende tot Wemellinghe ghenamdt die bode van Wemellinghe een achtendeel Ende Neelken Buijcks woonende tot Cloetinghe mijn nichte een achtendeel Vi-deto reg. E pag. 264. Ende Crijn Janss blauverwer mijn compere¹⁸² een achtendeel, Ende Wil-lem Danckaerts Weduwe ghenamdt Paes een achtendeel. Ende soo daer eenighe van de voor-seide legataessen overleden zijn Soo salment gheven daert van doene is naer dijscretie van de Testamentuers noch Soo geve Ick ende legateere Om Wettelijcke Redenen mij daer thoe move-rende Claerken Willem Nijs dochter mijn wettighe getroude huijsvrouwe Tgheheel ende vrij ghebruijck vant huijs daer Ick metter selve minder huijsvrouwe nu ter tijt in woonende ben staende an de Westzijde van de oude beestmert Te bewoenen oft tselve huijs te verhueren, Ende die penninghen van de huere t'ontfanghen, Procederende t'haren behoude ende beliefen. Midts conditien dat het selve huijs naer haer doot devolueren ende wederkeeren sal aen mijn erffge-namen die haernaer genomineert ende verclaert sullen werden.

¹⁸⁰ RAZE 2040, fol 138

¹⁸¹ Maar in RAZE 2038, fol 367 staat niets van dien aard, en bij de acte in RAZE 2039 fol 430 wordt ook v erwe-zen naar Protocol A fol 367. Voor mij onduidelijk

¹⁸² Het Middeleeuws Nederlands Woordenboek zegt doopvader of in uitgebreidere zin ook vriend, kameraad

Item Ick gheve ende Legateere Legateert Claerken mijn huijsvrouwe ende dat tot een bij leven vijfenvirtich ghemeten landts ende een half vijf roeden ghelegen in de Middel Swake daer baender aff is Adriaen Piers woonende aeldaer, Ende sal hebben Die Jaerlijcx profijten van dien naer wuijtwijzen mijn pacht bouck ofte pacht zele daer aff wesende. Noch dat ghepacht heeft Hughe Euwotss ende baent nu Jan Hugenssen ende Marinus Corneliss Hughens zwagher beide wonend in Tsgravenpolder Ende baenen aeldaer sesentwintich ghemeten hondert vieren-dertich roen ende is saijlant Noch dat deselfde baenen ende is weije ghelegghen in de prochie van der Nissen ende ende daer is thien ghemeten hondert drie en dertich Roen,

Noch dat deselfde baenen inden Polder van menheer van Beveren Ende is ghelegghen In twee stijcken groot acht ghemeten acht en dertich Roen. Noch een ende dijck Anden Ronghen Pol-der groot 3 gem. 75 r. Ende aen de Langhemaere een ende dijcx Anden Ronghen Polder groot drie ghemeten lxxv Roen ende aende Langhemaere een ende dijcx groot vier honder Roen Datse met haer twee baenen is groot 49 ½ gem. 30 Roen, Ende haeren eersten pacht sal ver-schijnen katerijnen daeghe naer mijn overlijden Ende sal mede genieten ende hebben die Jaer-licxe profijten als voorscreven staet. Midts dat het selfde landt voorseit naer haer doot devolue-ren ende wederkeeren sal aen mijn Erffgenamen als vooren.

Noch legateere Ick de voornoemde mijn huijsvrouwe, ende dat in Rechten vrijen eijghendom, Alle mijn huijsraet te weten Thijn ende Metael, Kossens ende bedden Ende ael het lijwaet datter bevonden mach warden naer mijn overlijden, Tsij tot mijn Liefte oft anders. Noch die bar-ninghe, hout ende turf, vlas, garen, Boucken, Ende alle haer cleren, Juwelen ende cleinoghien. Maer mijn daeghelicxe cleren salmen om Godts wille geven ende dat bijde Testamentuers, En-de mijn beste cleren sullen comen tot behoef vande naer genomineerde Erffghenamen.

Noch salse hebben ende behouden twe schoen sacken terwen van de schoenste, Boven dese gheffe Ickse noch eenen zilver lepel met een vergulden knop oft eeckel, met een zilver thonge scrabber, alsoo vaerde alser noch is. Ende noch gheve Ick haer dat gelt datse in mijn leven van mij Testatuer voorseit met mijne wille vercreghen sal hebben, dat salse hebben ende behouden. Dies en salse vande Testamentuers oft executuers niet meer ontfanghen oft hebben. Ende Isser ander sijlver dan hier ghespecificeert staet, Dat sal comen tot behoef vande naerghenomineerde Erffghenamen. Dies is mijn begheren dat Clara mijnder huijsvrouwe voorscreven van Tghene haer hier gegeven is, Ende dat daer aff overblijven sal Int laeste van haeren leven. Sal alsdan gehouden wesen dat wederomme te legateeren den ghenen diet als dan van mijn Erffghenamen van doene sal hebben, Ende indien daer niemandt sulcx en waren

(In de marge:) *Videto Prothocol E pag. 264*

Soo salset gheven tot behoef van ander armen daert haer belijven sal. Ende oick mede datter enighe van mijn Erffghenamen tseghen haer rebelleeren oft haer Calomnieren (calumnieren is lasteren) enichsijs met woorden oft wercken, die en salse niet ghehouden wesen te legateren oft ijet te gheven, het welcke ael staen sal tot haerder dijscretie ende belijffen.

Noch gheve Ick Maijken Ingels Dochter die daer met mij woont een Roet corale Pater noster met vergulde hooftcijken ende vergult cruse.

Noch gheve Ick Maijken Cornelis Dominicus dochter een Christelline Pater noster met vergulde hooftcijken met een Ruijte.

Noch gheve Ick Jacob Janss Jan Dominicus sone Eennen ouden Jochghendaelder mij eertijts aenghecomen bij een Testament van Dominicus Janss S.M.

Noch gheve ick Dominicus Adriaenz, Adriaen Dominicus zone mede eenen Jochghendaelder gheslaghen bij farnando¹⁸³.

Noch gheve Ick Jan Dominicusz mijn kosijn woonende in Slabbecorne Eennen knop van een sloetel Rieme die eertijts mijn Heer broer thoebehoort heeft Soo die Is .

¹⁸³ Bedoeld is de joachimsdaelder een grote zilveren munt. Fernando = Ferdinand 1 (1556 – 1564) Duits keizer onder wiens bewind dergelijke daalders geslagen werden.

Noch gheve ick Cornelis Jaspersz mijn kosijn Al alsulcken ambocht ende dat van vlieghe ende Jaeghen, als mij Int leven aengecomen is met Cornelis Jasperz voorseit ghemeenne ligghende Inde Middelswake

Noch een kiste met ijsere banden Daer sal hij In doen ende bewaeren alle die Monimenten vande Middelswake Om alle dinghen bij den anderen te blijven dat hij In mijn sterfhuijs vinden sal. Ende waer Inne hij oock bewaeren sal mijn huijsvrouwens brieffen In een dose Apart

Noch gheve ick hem een Reijkskofer gecomen van zijn broeder Pieter Jaspersz S.G., dat Ick daer choeste Alsoo u aerde alst In mijn sterfhuijs bevonden werdt, ende anders niet.

Noch gheve ick Cornelis Dominicusz een oostersche kijste een van de twee die tot mijnent ten huijse zijn Maer om daer Ierst in te sluijten alle pampieren ende ander Monimenten int sterfhuijs wesende Ende alsoe gebesicht is, dan salsse Cornelis voerseit behouden tot een Testament Noch Soo wil Ick ende ordinere, Dat mijn Testamenttuers oft Executuers volbringhen, volvueren ende ter executie stellen aullen, Allet tghene dat Ick Testatuer hemlieden naemaels heijmelick oft Int openbaer te kennen ghegeven sal hebben Ende soo Ick hem dat belasten sal, In alder manieren al oft hier inne van woorde te woorde waere gescreven.

Noch hebbe Ick gestelt, ende stelle bij desen In handen van mijn Testamenttuers oft executuers, Alle Ende besondere mijn goeden, beruerlijck ende onberuerlijck, Tegenwoordich ende thoe-commende, ende dat met volcomende macht, Ende oft oock noot ware op den kost van mijn goeden voir alle Rechters van werden te sustineren dienende om desen mijn wuijterste wille te volvueren naer mijn begheerten, Oick met macht dat mijn Testamenttuers oft executuers dese mijn wuijterste wille Interpreteren sullen, bij alsoo daer enighe donckerheijt inne viele, Sonder thoeganck van enighe overste daer af te hebben. Ende ist bij ael dijen datter een van mijn Testamenttuers ofte executueren quame te overlijdene eer dat dese mijn wuijterste wille ter executie soude gestelt ende volcomen hebben, Soo sal die daer noch Int leven Is, een ander daer thouwe stellen, die hem daer thouwe duncken sal bequaem te sijne, ghevende die gelijcke macht sonder ijemants wedersegghen.

Noch Soo wil Ick dat mijn Testamenttuers oft executuers comen sullen Int Sterfhuijs, van stonden aen naer mijn overlijden Ende sullen hebben die administratie ende handelinge van den ont-fanck ende wuijtgheven, dat den sterfhuijse aen cleven mach, binnen den Jaere, Ende als dan tenden Jaere sullen die Testamenttuers voorscreven doen Rekeninghe ende Reliqua, Ende dat van alle den goeden dije sij ten sterfhuijsse bevonden sullen hebben, Ende sullen die Rekeninghe doen oft doen doen, voor den ghenen dije de ses staecken sullen behooren te verantwoorden, oft aen comen sal, Ende oft waere datter ijemandt waere die niet en quame, nochtans sullen die Testamenttuers voorscreven die Rekeninghe doen alsoe die meestendeel hebben, Sonder naer ijemande te wachten, Ende dat waken ende andere kosten staende den Rekeninghe sal gaen vant gemeente sterfhuijs. Ende niet van de weduwens lasten, Maer naer die Rekeninghe sal die last comen opt huijs voorseit.

Noch om mijn Tieghenwoirdich Testament ende Wijterste wille te volvuerene¹⁸⁴ Ende tot behoerlijcke (sic) executie te stellen, Soo hebbe Ick ghemaect ende gecoren, Maecke ende kijese bij desen Mijn Testamenttuers executuers oft Administratuers van alle mijn goeden als voorscreven is D'eersame ende discrete mannen Cornelis Jaspersz Inwoonende poorter der stadt Goes, Ende Cornelis Dominicusz woenende onder die prochie van Cloetinghe, dydt selfde aen haerliden int vriendelijcke versoukende, Ende haer biddende dat zij den last van de executie van desen om Godts wille wilden aanveerden. Ghevende elck een voer haer moeijte ende arbeit twalf karolus gulden, den gulden gherekent voor xl grote stijck.

Item In de Reste Ende surplus, van alle mijn Testatuers andere goeden Roerende ende onroerende, haeffelicke ende erffelick van wat natueren oft qualiteijt die zijn ofte wesen sullen Ende alomme waer die bevonden ende ghelegen sullen moghen wesen. Soo heb Ick om Reden ende

¹⁸⁴ Hier bedoelt hij volvueren of volvoeren, uitvoeren

Motijffen mij daer thoe beweghende ende Moverende Gheinstituteert ende genoempt, noeme ende Instituteere midts desen mijn gherechte Erffghenamen te wesen die hier naer genomineert werde, Ende Nominere ende Instituteere Mids desen Mijn gherechtighe Erffghenamen Adriaen Cornelisz Mannee, Ende Dingne Cornelis dochter, kinderen van Jacobmine Jans dochter, Met Cornelis Willemsz, Sone van Cornelie Jans dochter, Representerende In plaetse van haerlieder moeders Jan Jansz mijn broeder was S.G., die eerste staecke van de sesse.

In de tweede staecke Die vijf kinderen van Ingel Ingelsz, Anthonis Ingelsz, Ingel Ingelsz, Jacobmine, Agte, Maijken, Representerende Ingel Jansz mijnen broeder was S.G.

In de derde staecke vier kinderen Lauwe Jeronimus, Baerken, Fransken, Abbelonie, Nu dese hebben noch gehadt een broer daer is aff gebleven eennen sone genaemdt Jeronimus Jansz.

Dese vijfte Representerende Jeronimus Jansz mijnen broeder was S.G.

In de vierde staecke de wettighe kinderen van Jeronimus Marinusz Griuwer, de kinderen van Maijken Marinus dochter, De kinderen van Luenken Marinus dochter, De kinderen van Nelken Marinus dochter, Die welcke Ick wil datte voorseide kinderen sullen Representeren Tanne Jans Dochter mijn suster was S.G.

In de vijfste staecke, Die kinderen van Willem Cornelisz Hoechcamer, De kinderen van Maijken Cornelis Dochter, dat kint genaemdt Luenken Nelken Cornelis Dochter gheprocreert bij Barnart Cornelisz, Die welcke Ick wil datte voorseide kinderen Representerende Cathaline Jans dochter, mijn suster was S.G.

Inde seste staecke Jan Dominicusz, Cornelis Dominicusz, Adriaen Dominicusz, Marinus Dominicusz, Representerende Maijken Jans Dochter mijn suster was, S.G.

Willende ende ordinerende voirts, dat bij zoo verre ijemant van de voirseide mijn genomineerde Erffghenamen dese werelt overleden sonder wettich kint oft kinderen achter te laeten, Dat alle alsulcke goeden als zij van mij voornoemt souden moghen gedeelt hebben, blijven ende devolveren sullen aende sijde daerse aff gecomen zijn, Sonder dat de selve enichsins sullen Tsij wuijt crachte van hijlicxse vorwerde, Testamenten, legaten oft enighe ander manieren oft bij huwelicke buiten den bloetgenoten, oft maeschepe¹⁸⁵ vervremden ofte gedeelt werden. Ende als noch sonder oock dat de zelve mijn Erffghenamen enighe van de selve goeden sullen moghen bij enigher manieren vercoopen oft belasten, becommen Dan In noot. Ende dan oock anders niet dan bij kennisse ende consente van mijn genomineerde Testamenttuers, oft In cas dat die overleden oft wuijtlandich waeren. Ende als dan bij kennisse ende consente van de voorgenoemde vier sonen van Dominicus Jansz voorseit of den ghenen daer aff Int leven sullen wesen. Opte verbuerte van tzelve goet dat sij soude moghen vercocht oft belast becommert hebben. Dwelck Indien gevalle aanveert sal moghen werden In Rechten vrijen eijghendom Bijde ander erffghenamen, van die staecke daer vervremdinge oft belastinghe van goeden dedaen sullen hebben. Soo welck belast ofte verschoeft goet Ick den ander Erffghenamen van elcke staecke voornoemt ben midts desen gevende, Ende hem daer Inne Erffghenamen Instituwerende ben, Ende comen dese mijn legateerde Erffghenamen enighe penninghen wuijt mijn sterfhuijs, Die wil Ick dat mijn Testamenttuers aen leggen aen Renten, Ende oock wirt eenighe Renten afgheleijt, die sullen die Testamenttuers weder aen leggen op die kinderen voorscreven alsoe drae alst mogheelijck is. Wel verstaende, dat dit niet suxcederen, oft devolueren sal op de ghene dier aengeheijlicht sijn, Oft ande ghene dier aenhijlicken sullen, Maer op haere kinderen. Ende als haer kinderen weder kijnt ofte kinderen hebben, Ende die kinderen wederomme gecomen sijn te huwelicke staete, Dan salt wederkeeren ende devolveren, Te weten elcke staecke Voir zoo veel als mijn broeders ofte susters die zij Representeren, Sal alsdan gaen naerde Rechten van de lande sullent alsdan competeren sonder verbintnisse, ende niet eer.

Ende Ick Geerdts Jansz voornoemt verclaere dat alle hier voorscreven is, Is mijn Testaement ende wuijterste Wille, de welcke Ick beghere, dat vast ende In weerden wesen ende blijven sal,

¹⁸⁵ Hier is bedoeld maagschap

Tzij bij Rechte ofte tijtelle van Testamente, Codicille, giften diemen noept om saecken des doots, Oft enighe andere van Wuijterste Wille, niet Tgegenstaende dat bij aventueren bevonden mochten weerden allen solemniteijten daer inne niet onderhouden te zijne, Die daer naerde stracte keijserlijcke Rechten soudē moeten onderhouden werden, Die Ick begherende dat dese niet hinderlijck wesen en sullen. Begherende ende willende dat bij zoo verre Iemant dese mijn wuijterste wille Bij feijten oft metten Rechten poochden te Inpugneren¹⁸⁶ oft In eenigher manieren Jeghens te doene oft doen doene, Oft oick den voornoemde executeurs In eenigher manieren Injurieerde, Colomnieerden oft haer executie behinderde, Daer sullen deselve metter daet verliesen ende verbueren haer erfdeel ofte legaet, Dwelcke Ick wil dat het selfde erfdeel oft legaet sal geappliqueert wende thoegelijt werden. Te weten het een derdendele die ghemeene huijsarmen, Ende die twe andere derdendeelen die dese mijnder wuijterste wille ende Testamentaire dispositie Advoneren ende van weerden houden sullen.

Tvoirscreven van desen hebbe Ick dit zelfs met mijn eigghen handt ghescreven, Ende met naem ende thoenamen ghewoonte onderteijckent, ten daghe, maende Jaere ende Regnatie als voeren. Ende es tprincipale Instrument ghescreven in papiere bijden testateur met zijn eigghen handt geschrift onderteekent aldus: Bij mij Geerdt Jansz backer van Schule.

Op de rugghe buijten staet ghescreven als hier nae volght:

Op huijden den thienden octobris Ao. xvc vijventachtentich (10-10-1585) Compareerde Voir mij als publicq Notario bijden Grooten: ende Raeden van brabant etc., gheordineert ende getuijghen ondergescreven Geerdt jansz backer, inwoonder deser stede vander goes, Ende heeft verclaert Dat in dit Jeghenwoordich Instrument, (twelck hij in onser presentien metn zijnen zeghele toegheseghelt heeft) begrepen ende ghescreven staet sijn testament ende wuijterste wille, D'welcke hij begheert sulcx als ghescreven es, van weerden gehouden ende voldāen te werden soo d'selve subsisteren magh. Versoeckende aen ons inder voorseiden qualiteit, t'selve te willen attesteren ende teeckenē. Soe hebbe ick Notarius ter nuncupatien ende begheerten als voren, dit Jeghenwoordigh Instrument in behoorlijcken formen voorseit erkent, gheacht, geverificeert ende onderteekent. Aldus gedaen binnen deser stede vander Goes tmijnen comptoire ten daghe alsboven In de Jeghenwoordicheijt van Mrs. Ocher Hallinck ende Jan de Ridder, inwoonders der selver stede als looffelijcke getuijghen hier thoe geroepen ende geboden.

P. Levendale publicq Nts.

Ende es bijden getuijghen geteeckten aldus: Ocherus Hallinck spt, J. De Ridder sst¹⁸⁷

Geerdt Jansz testateur in desen, es deser Weereldt overleden den xxij January smorghens nae twee uren. Ao. xvc zessentneghentich (22-1-1596)

Dit testament es opgebroken bij ende on presentie vanden gemeenen naesten apparenten erfgenaemen. Op den vuijtvaert op den xxij January 1596, Mij daerover geroepen ende versocht. P. Levendale publicum Notaris.

Ende was t voorseide testament ghescreven mette eigghen handt zijns testateurs, ende met zijnen zeghel in roode wasse gedrukt toegesloten.

Ander Copie

Kont ende kennlijck zij een ijeghelijcken bij desen Soo wijē dese letteren sullen zijen ofte hoo- ren lesen, Saluijt. Als dat Ick Geerdt Janssen backer van schule, Int Tiaer vijfthijen hondert vijf- en tachtentich ghemaect hebbe mijn Testament ende Wuijterste Wille, Ende dat tselfde met mijn eigghen handt ghescreven, Ende met mijnen zeghel thowe gesegelt, ende dat In de presen- tie van notarius ende getuijghen, van mij Testatuer daer thowe geroepen ende sonderlinghe

¹⁸⁶ Bedoeld is impugneren = bevechten

¹⁸⁷ De afkortingen spt en sst betekenen waarschijnlijk superscript = ondertekend

ghebeden. Ende soo Ick mijn Erfghenaemen daer gelegateert hebbe In mijn beslooten testament. Alst daer gespecificeert staet. Ende nu anno xvc xciiij tich den xj en Maerte (11-3-1594), als doen noch gelegateert die selfde In de ses staecken daer verhaelt. Soo comt daer die derde staecke, Ende zijn mijn broeders kijnderen, Lauwe Jeronimusz ende Baerken Jeronimus dochter, ende Franske Jeronimus ende Baerken voorseit, Hadde ten daeghe voorscreven vijer kijnderen, ende die bij eenen Willem Jansz. Dese heeft zijn huijsvrouwe desoolaet ghelaeten, ende heeft met een ander geboeleert, ende daer mede doer gheghaen. Soo ist dat Ick Testatuer haer legaet oft erffnisse dat se van mij sal moeghen sucxscederen, daer af niet en sal moghen genieten dan die blaije, ende dat met haer kijnderen. Dies en salt niemande moeghen belasten ofte becommeren, Alst Int voorgaende beslooten Testament staet begrepen, met Instinxie ende punten aldaer. Nu als de Testamenturs oft Executuers haer Rekeninghe sullen hebben ghedaen Dan sal haer legaet ofte erffnisse Jaerlicxsen ontfanghen werden bij de testamenttuers, ofte die sij daer thouwe sullen ordineeren, Ende haer daer af Rekeninghe doen naer behooren. Nu heeft daer noch geweest Inde selfde staecke een dochter ghenaemt Loonken Jeronimus dochter, Dese is overleden tot Middelburch S.M. ende die was daer gehilicht met eenen ghenaemdt Lijven Machilsz, Daer is een kint aff ghebleven mede ghenaemdt Abbelonie. Ick Testatuer wil dat dit legaet oft erffnisse vant voorseide kint niet en sal devolveren dan naer wuijtwijzen die Instinxie ende punten als Int voorgaende beslooten beslooten testament staet begrepen, Ende dat voerscreven kijnt en sal daer af niet moeghen genieten dan die blae, ende noch soo wil ick Testatuer dat hier oick niemande handlinghe oft administratie en sal hebben dan de Testamenttuers of die sij daer thouwe ordineeren, Ende en sullen niet ghehouden wesen enighe Rekeninghe te doene, dan alle Jaers voor Lauwe, Jeronimus ende Baerke ende Fransken, wandt mij soo gheleift. Anders onderffe Ickt naer die Instinxie van mijn voorgaende beslooten Testament. Nu dese staecke voerscreven hebben noch gehadt een broer ghenaemdt Jan Joensz, die es overleden.S.M., daer is af ghebleven eennen zoone ghenaemdt Jeronimus Jansz, Dese wesende wuijtte lande, Sijn legaet ofte erffnisse, ben Ick Testatuer legaterende te comen an Baerken Jeronimus dochters kijnderen, ende an Fransken dochter ghenaemdt Lijnken, mede met sulcke Instinxie punten als Int voorgaende beslooten Testament staet begrepen, ende sal mede ontfanghen worden als vooren. Ende men salse Jaerlicxs loonen nar geleghentheit van de sake die de selve administratie ende handlinghe hebben sal.

Noch ben Ick Testatuer voerscreven Confirmerrende ende statuwerrende mits desen ael alsulcke Testamenten ofte legaten als Ick Claerken Willem Nijs Minder huijsvrouwe ghemaectt ende gelegateert hebbe, Nu alleenne te weten van de Erffe, die zij sal besijdten naer mijn doot aelsoe langhe alse leeft, maer naer haer doot ande Legateerde erfgename dat sal wesen die erffe die In pachte heeft Matheus Cornelissen woenende Inde Middeldzwake op die plate, die aldaer baent onder weije ende saijlandt xlviii½ gemet r Roen (48½ gemet 5 roeden). ende dat ael alst ghepacht is. Noch sal hebben als voeren een block saijlandts groot xvij gemeten ende jc xxvij roen (18 gemeten 128 roeden) gheleghen In Tsgravenpolder In Oostmoerpitsant ende Westmoerpitsant ende comt ael an een, Ende heeft in pachte Adriaen Brechts, ende leijt aen zijn hof. Ende ael alst gepacht is. Sonder enich lant meer te hebben naer mijn doot. Wel verstaende dat Ick Testatuer daer mede te niete doende ben haer hilicxse vorwarde voor bant van huwelijcke gemaectt. Dies wil Ick Testatuer datme haer doet maken vant sterfhujs weghe een paer rouwe cleren, daer se mede eerlicker rouwe mede draeghen mach. Ende voirts alle ander testamenten Int voorgaende beslooten Testament, blijven haer gelegateert alse daer ghespecificeert staen. Sonder dat Hier voerscreven verhaelt is. Nu is daer bij mij testatuer een huijs ghechoeft staende ter Goes Int Susterstraetken om honder pont grooten vlaams, te betaelen meije eenentneghentich ses pont, ende voirts alle meije ses pont ter volder betaellinghe thouwe. Soo wil Ick Testatuer dat die Ierste vijf paijen, te weten 91 ende 92 ende 93 ende 94 ende 95 betaelt sullen werden vant ghemeene sterfhujs, dies salder die vijf Jaeren In moghen woenen Franske nichte met haer dochter ende Baerken met haer kijnderen, dies salder Claerken mijn huijsvrouwe dese

voerseide vijf Jaeren haere soudaet¹⁸⁸ In moghen legghen sonder ijemants wedersegghen ende tenden dese vijf Jaeren voorscreven, Sal zij haer soudaet In moghen leggen blijfve onghijlickt¹⁸⁹, mits datse daer alle Jaere af sal betaelen drije pont groote vlaems, midts hebbende die profijten van die kamer daer die soudaet in leijt, ende als haer belijft soo macher wuijtscheijden mits betaelende haer verloop. Nu Baerken ende Fransken sullen tende vijf Jaeren met haer twee mede betaellen alle Jaere drije pont groote, daer sullense dan de loopende paije mede betaellen. Ende huijs betaelt wesende, Soo sullen Baerken ende Fransken met haer kinderen besidt alse langhe alse leefpen. Ende naer haerlijder doot an haer gherechte erfgenamen. Ist gelegateert.

Item Ick Testatuer hebbe In mijn besloten Testament gelegateert Maijken Ingels die doen met mij woende, gaef ick als daer een root corale Pater noster. Nu wil Ick Testatuer, dat nu hebben sal Cornelis Dominicus dochter genaemdt Susanne mijn matere.

Item dat comt noch In mijn besloten Testament gelegateert te hebben Maijken Cornelis Dominicus dochter een krijstelline Pater noster met vergulde hooftcijken met een ruijte. Ende is haer gegeven in mijn leven. Item Ick Testatuer hebbe in mijn besloten Testament gelegateert Jan Dominicus een knop van een sloetel rieme, die eertijts is gecomen van mijn heer broeder S.M., die legateere Ick nu dat hebben sal Adriaen Cornelisz Manné, met noch een kastelijnen glas met sijn decsel, ende heeft eenen sijlver voet. Item noch soo is daer eenne silvere croes, ende daer en isser gheen meer. Dien wil Ick dat Claerken Wilms mijnder huijsvrouwe onder haer sal behouden ende bij haer blijven Alsoe langhe alse leeft, ende tenden haer doot sallen comen an Marinus Jeronimusz Griwer, mijn kosijn. Alsoo varde alse Int landt is, Ende bij aeldien datte niet thuijs en is, soo sallen comen an Cornelis Dominicusz, ende dat Cornelis Dominicus alsdan waere overleden soo sallen comen an zijn outste broeder.

Item Soo ist dat Ick Testatuer ten daeghe voorseit die Testamenttuers ofte executuers begrepen in mijn beslooten Testament, die ben Ick Renoncerende ende gae die te buijten, ende stelle weder ten daeghe voorscreven, Ende hebbe gemaect ende gecoren, Maecke ende kijse bij desen Mijn Testamenttuers, executuers oft Administratuers van desen beslooten Testamente, Ende alle ander administratie van alle mijn goeden d'eersame ende discreten mannen Cornelis Dominicusz woonende onder die prochie van Cloetinghe, ende Adriaen Cornelisz Manné, Inwoonende poorter der stadt Goes, dijd selfde aen haerliden int vriendelicke versoucken, Ende haer bidde dat zij den last van de executie van desen om Godts wilden aanveerden, gevende elck daer In mijn beslooten Testament ghespecificeert staet.

Ich Testatuer voerscreven Confirmerende alle ander ghelegateerde Testamenten met alle haer Instinxcie ende punten, begrepnde. Ende die voer mijn doot overleden zijn, haer legaet oft Testament stelle Ick tot tot discretie van van mijn Testamentuurs ofte executuers, Soo dat haer goet duncken sal ende beliefen sal.

Oirconden mijn naem hier onder ghestelt, ten Jaere ende daeghe voirscreven, Ende es tprincipale Instrument gescreven in papiere mette testateurs eijghen handt, ende bij hem onderteeckent aldus:

Geerdt Jansz backer van schule

11 martij.

Daer onder volght ende staet gescreven aldus.

Voir mij als publicq Notario ende getuijghen onderscreven es op huijden gecompareert Geerdt Jansz backer van schule, Inwoonder deser stede van der Goes, Ende heeft gheapprobeert dese confirmatie, ampliatio oft veranderinghe van zijn vuijtterste wille, In zijn besloten testamente ende voerghaende codicille oft Donatie hier boven verhaelt. Begherende van ons dit zelve te willen accepteren, solempniseren ende bevestighen, Soo hebbe ic Notarius tsijnen ernstelicke

¹⁸⁸ Geen idee wat dit is. Er staat zeker geen fondaet of foudaet, maar mogelijk sondaet

¹⁸⁹ onghijlickt = onghewwd

begheerte ende versoeck, Dit Instrument voor sulcx In behoerlicken formen gheacht, erkent ende geverificeert.

Aldus gedaen binnen desen voorscreven stede op den elfsten martij anno xvc vierentneghentich (11-3-1594), Ter presentien van Clais Antheunisz ende Jan Adriaensz Goeree, beide poorter der zelve stede ende gesworen boden van tLandt Recht over Zuydtbevelandt, als looffelijke getuijghen hier thoe geroepen ende sonderlinghe geboden.

Dies t'oirconden hebbe ick als publicq Notarius hier over gheroepen ende versocht dit Instrument met mijn gewoonlijcken handtgeschrift onderteeckent.

P. Levendale publicus Notarius 1594

Ende es ooc bij den voornoemden getuijghen onderteeckent aldus Nicolaes Anthoniss en Jan Adrianis Goeree

Naer diligente collatie metten originelen Testamente, Codicille ende Recognitie gescreven, onderteeken ende beseghelt als voren bij mij als publicq Notario gedaen. Zijn dese Copijen bevonden van worde te worde accorderende. Actum binnen der voorseide stede van der Goes Op den xxvj January 1596.

Dies t'oirconden P.Levendale publicus Noatarius per cop.

1.147 Testament Henric Claiss Waelburg van Venloo¹⁹⁰

(Type acte:) *testament. Zij sieck te bedde ligghende etc. Obijt op den goeden Vrijdag 16 aprilis 1604*

Comp. mr. Henric Claissen Waelburg van Venloo ende Susanna Henricx dochter zijne huisvrouw beide ingesetene deser stede Goes. Zij sieck te bedde liggende, nochtans haeren sinnen, verstandt, discretie ende memorie wel machtigh sijnde soo ons genoegh bleeck. Langstlevende erft, moet "hunnen sone" mr. Henric¹⁹¹ (??) zijn vaderlijck goet vuytreicken. Ten waere dat Godt almacht gunde ende zijn gratie ghaeve dat die onder die oude Catholicke Religie wederom alhier gepleegt werde, want als d'zelve zijne goddelijcke Majesteit believen zal, es beide hunne comparantens wille Indien hun voors. kindt geraect te passeren Sonder wettighe afcomste Dat die voorseide sommen van twaelf ponden gegeven werde hunne plaetse oft convent respectelijck binnen deser stede Daer zij plaeghen inne te wonen oft den Aermen alhier etc. Aldus ter Goes int susterstraetken, ter presentie van Jan Scharis en Jacob Rijcke, beide inwoonders Goes.

1.148 Testament Apollonis Laureijsdr¹⁹²

(Type acte:) *testament*

(In de marge:) *obijt Martin Willem 15 Junij 1597*

Comp. Apollonia Laureijsdr wed. Michiels Matheusz, nu wonend Goes, gesondt en welvaerend etc. Aen de armen 6 viertelen terwe oft broodts op den dagh haerer begraeffenisse Noch geeft ende besett zij aen den Heilige Gheest in Drijenweghen (MPS: Driewegen) een stuck zaijlandt groot ontrent een gemet min 30 roeden, twelck nu gebaent wordt van Martin Pierssen ende es gelegen in ... (niet ingevuld) bij den Heiligen Gheests landt aldaer.

Voorts laet zij aen Leenken Lammens haere nichte wonende in Drijeweghen de somme van 2 £ grooten vlaems ende alle haere daeghelicxen cleederen etc.

Aen Marinus Jan de meulenaerszone, haere neve, wonachtich in Baerlandt (MPS: Baarland) 2 £ grooten vlaems.

Item aen Martin Willems in Goes haeren couzijn een stuck zaijlandts groot ontrent een gemet 30 roen ligghende in drijeweghen in Pier huijzen hoeck twelck ooc gebaent werdt bij den voor-

¹⁹⁰ RAZE 2040, fol 151, 26-1-1596

¹⁹¹ Er staat geen naam van hun zoon

¹⁹² RAZE 2040, fol 153, 26-1-1596

noemden Martin Pieters. End aen Machielijken zijne huisvrouw een Rosennobel in specie tot een memorie. Als erfgenaem stelt zij die kinderen ofte kindtskinderen gecomen bij wijlen Willem Janssen in de pauwe, Matheus Michielssen ende Grietken Michielsdr haere testatrices sonen ende dochter

Aldus (etc.) binnen der voorseide stede van der Goes t'mijnen comptoire op den sessentwintichsten januarij anno xvc zessentneghentich. Die xxe indictie. Ter presentie van mr. Henric Claissen van venloo ende Michiel Michielssen lijnewever beijde inwoonders der zelve stede als looffelijcke getuijghen hier thoe geroepen.

1.149 Procuratie Jacob Rijcke¹⁹³

(Type acte:) *Procuratie ad lites ende Cautie voor de kosten. Intfanghen van Rijcke nomine omnium liberalijck xv st*

Compareerde Jacob Rijcke, voor zichzelf en zich sterkmakende voor Adriaen Arnoudsz en Pieter Claiss zijn oom en zwager, poorters van Goes. Zij hebben geconstitueerd Adam Pietersz, poorter van Goes, om te compareren voor schepenen van Baarland om te declineeren, defenderen, vorderen, vervolgen, solliciteren ende tot goet eijnde te stieren alsulcken Proces, clachte oft crackeel als hem constituant mette sijnen opgeworpen oft aengeseijt werdt van Cornelis Leijsz ofte zijn broedere met zijnen consoorten vuijt gesochte oirzaecken ende pretensien van den aenwasch in den Dierick. Aldus ter presentie van mr. Henric Claiss van Venloo en Jan Scharis, inwoners van Goes.

1.150 Coop van meede¹⁹⁴

(Type acte:) *Contract oft Coop van Meede te velde met obligatie*

Comp. Cornelis Cornelis Matthijssen en Clais Ezechiels, ter eenre en Cornelis Janss Camerlinck geseijt den Roon, ter anderen zijden, allen poorters van Goes. Ende hebben zij comparanten tegader verclaert, wel vriendelijk veraccordeert te zijne, als dat Cornelis Mathijsz met Clais hebben vercocht ende Cornelis Jansz gecocht zeeckere groen meede te velde ligghe in s'Gravenpolder op zeecker stick landts groot nae de metinghe van 1 gesworen landtmeter 2 gem. 85 r. Ende d'zelve jeghens 41£ 10 schelingen grooten vlaems elck gemet etc. Aldus ter Goes ter presentie van Pieter Cornelis Matthijs en Pauwels Willemss Goeree, poorters van Goes

1.151 Gift van een huis in de Vorst¹⁹⁵

(Type acte:) *donatie inter vivos ofte met Levende lijfve van j moeder op haer voorkinderen*

Comp. Barbara Ottens, van Berghen op den Zoom, nu huisvrouw van Mathijs Aerdssen Hel-spieghel, wonend Goes, Verhaelende Naerdijen zij comparante bij t'contract van houwelijke Op den 19en July anno 1595 laestleden voir mij Notario tusschen haeren voornoemden jeghenwoordighe man ende haer gestipuleert etc. voren vuijt besproken ende gehouden heeft thuijsken als zij getimmert hebben met zijnen thoebehooren zulcx als d'zelve nu staende ende geleghen es in de vorst benefens den biecorff etc. Overgedragen in der voeghen ende manieren aldaer verclaert ende dat zij comparante ooc bij vuijtertse wille oft Ghifte, tselve voren vuijt magh maeken oft geven aen den ghenen dient haer belijft. Soo heeft zij comparante vuijt haer eijghen vrije wille rijpelijk voordacht, beraeden ende wel overleijt in alderbeste manieren als sij can oft magh gegeven, gecedeert ende overgedraeghen, gheeft, cedeert ende draeght wettelijk over bij desen, liberaelijck vuijt ghoeder gunsten, als ghifte metten levende lijfve aen ende tot profijte van Tanneken, Lijnken en Truijken haere dochteren bij wijlen Christiaen Stevenssen haeren man geprocreert etc. Ter Goes ter presentie van Pieter Henricxssen Waeghemacker en Matheus Wuijts, arbeijder, beijde inwoonders Goes.

¹⁹³ RAZE 2040, fol 154, 26-1-1596

¹⁹⁴ RAZE 2040, fol 155, 27-1-1596

¹⁹⁵ RAZE 2040, fol 156, 3-2-1596

1.152 Verklaring Jacob Jans Cuijper¹⁹⁶

(Type acte:) *attestatie*

Comp. Jacob Janss Cuijper alias kieckeman ofte Pouillet oudt ontrent 62 jaeren, inwoonder van Goes heeft ten ernsten versoecke ende instantie van Hubrecht Adriaens en als voocht van wijlen Corneliss Jaspars weesen verclaert waracht te zijne Dat ontrent inde maendt van meije 1595 laestleden hij comparant binnen Goes op den straeten int gemoet comende Jacob Corneliss Kelle wonachtigh in Ovesandt (MPS: Ovezande), hij deposant, onder andere propoosten den voors. Kelle heeft hooren zegghen ofte spreken dese oft gelijcke woorden in substantie: Ick hebben zeecker landt ligghende in shr. Abbekercke (te weten 1 weije groot ontrent 1 gemet oft 2^e quartier onbegrepen) aen wijlen Cornelis Jaspers vercocht D'welcke noch niet en es geleverd, hoe-wel ic bekenne daeraff ten volle betaelt te zijne. Ende ick en denckt ooc noch niet te leveren, oft zij zullen mij meer gheldts Daeraf gheven dan hijt gecocht heeft oft ick zalt doen Aenboorden (hiermede hij attestant zijne getuijghenisse sluijtende) etc. Aldus ter Goes, ter presentie van Adriaen Zeijs en Jacques Potvliet, metser, beijde poorters van Goes.

1.153 Testament Marinus Passchiers timmerman¹⁹⁷

(Type acte:) *testament van vetten Marinus ende zijne huijsvr. Neelken es eerst overleden*

Comp. Marinus Passchiers, timmerman en Neelken Jacobsdr zijne huijsvrouw, poorters van Goes. Zij zieck bij de viere sittende etc. Voorts disponerende van haeren tijdelijcke goederen, Soo stellen ende laeten zij tot hunnen Erffgenaemen alle haere gemeene kinderen (oft hunnen kindtskinderen in hunne overledens plaetse alreede geprocreert ende die noch geboren moghen werden, Sulcx als naer costuijme van desen Landt behoort. Dan aenmerckende den Staet harder goederen meest staet int gebruijcken van zijn ambacht tWelcke hij met eenighe zijner sonen es hanttierende, Ende ooc mede int coopen ende vercopen van Delen, Sparren, ende alderhande hout D'welcke coopmanschap beijde zij comparanten, zoo wel wijf als man zijn pleghende ende oefnende Soo es haer beijde begheerte ende wille Dat die langhstlevende, tware hij oft zij, wel gehouden zal zijn, behoorlijck staet ende Inventaris van alle die goederen In den gemeenen sterfhuijs bevonden, roerende ende onroerende, actien, vuijt ende inschulden (Doch gheest-meert naer die waerde tot dijen tijde ende naer de zelve zoude moghen veranderen) Ter weeskamere over te leveren om aldaer bewaert te worden. Aldus ter Goes, ter presentie van Tobias Jooszoon van der Werfve, Arent Janss houtcooper en Joos Janss timmerman, poorters Goes.

1.154 Procuratie Marinus Grieuwaert¹⁹⁸

(Type acte:) *procuratie om erffnisse te deelen Vide Supra pag. 199, 150.*

Comp. Marinus Grieuwaert, geboren poorter deser stede, verclaerende dat hij bereedt zijnde buijten dese landen over zee in vranckrijck te reijsen, heeft geconstitueert Hieronimus Marinus-zoon Grieuwaert sijnen vader, hem ghevende volle maght etc. 't aenveerden etc. erffenisse ende Successie welcke op hem met zijnen consoorten Souden moghen thoevallen oft met rechte competerende deurt overlijden van wijlen Geerds Janss backer, zijn oudt oom etc. Aldus ter Goes ter voorseiden vaders huijs ter presentie van Gillis Janss rentmeester van de confiscatien ende Claais Anthonissen, gesworen bode van t Landrecht over Zuijdt-bevelandt.

1.155 Bekentenis coop huis¹⁹⁹

(Type acte:) *bekentnisse van coop ende procuratie om een huijs te leveren*

Comp. Mr. Daniel Lansbergh nu medicijn wonachtigh binnen der stede van Hulst in Vlaenderen bekennde etc. vercocht te hebben aen Joos Diviers Een huijs staende in den hoeck voort

¹⁹⁶ RAZE 2040, fol 157, 3-2-1596

¹⁹⁷ RAZE 2040, fol 158, 5-2-1596

¹⁹⁸ RAZE 2040, fol 159, 6-2-1596

¹⁹⁹ RAZE 2040, fol 159, 8-2-1596

Schuttershoff binnen zijn gemercken etc. 800 guldens, te betalen Goesche Jaermarct in augusto naestcomende 60 guldens, ende voorts jaerlicx 60 gld. etc. Constitueert Gillis Janss rentmeester van de confiscatie om het huijs te leveren. Aldus ter Goes, ter presentie van Adam Storm, smit, en Adriaen Franssen lijnewever.

1.156 Procuratie Cornelis Adriaens Bolle²⁰⁰

(Type acte:) *procuratie om een coop te retraheren oft aenboorden Videto pag. 176*

Comp. Cornelis Adriaenss Bolle, craemer, poorter van Goes, heeft geconstitueert Pieter Boogaert en mr. Gabriel, Frans Melse om te compareren ter vierscharen Daert van noode zal zijn. Om te aenboorden Alsulcken stuck landts groot (s. pag. 54) in Poortfliet (MPS: Poortvliet), als Pieter Adriaens Bolle zijn constituants broeder en Cornelis (ut ibi) in St. Annalandt oft ijmande vrempte andere vercocht heeft, etc. etc. Aldus ter Goes ter presentie van Jacob Marinus en Jan Baert, beijde arbeijders ende inwoonders Goes.

1.157 Verklaring Pieter Corneliss in de 3 haringen²⁰¹

(Type acte:) *attestatie en Quijtantie*

Comp. Pieter Cornelissen in de drie haringhen, poorter Goes, verklaarde etc. t.b.v. Jan Tartron Naerdijen Anthonij Tartron, wijlen Secretaris der prochien van Weerde en Valckenisse, zijn requirants vader, eertijds gecocht hadde van Adriaen Jacobs molenaer, een Osse om 12 ponden grooten te betalen als Adriaen met zijn huijsvrouw getrouwt zoude zijn, Ende daarvan hadde verleden een schriftelijcken obligatie, Ende hij Adriaen de zelve obligatie vercocht ofte getransporteert hadde aen hem comparant. Dat hij deposant den voormelden Anthonis Tartron in rechte betrokken heeft om die betalinghe van de voorseide 12 ponden grooten, Dat ooc hij Tartron Delselve somme aen hem deposant betaelt ende voldaan heeft al in septembri anno '93 Ende dat niettemin hij Tartron de selve zijne voorseide schriftelijcke obligatie (hoe wel die al betaelt ende gequeten was) niet weder geheijst en heeft, Maer midts zijne negligentie ofte onachtsaemheijt, onder hem deposant heeft gelaeten. Doch hij deposant begherende ter goeder trouwen te wandelen, verclaert bij desen daarvan over langhen tijdt voldaan te zijne ende seght de zelve verloren te hebben. Belovende daeromme (oft de zelve obligatie in tijden en plaetsen gevonden werde, oft ten voorschijne quaeme) te beneerstighen Dat die aen Tartrons Erffgenamen overgelevert ende gerestitueert werde, om naer behooren gecasseert te worden. Aldus ter Goes ter presentie van Adriaen Andriessen cuijper en Anthoni Anthonis Caers knopmaecker, inwoonders van Goes.

1.158 Verklaring Martina Davidsdr over huwelijk Costen Pauwelsz²⁰²

Comp. Martine Davidsdr weduwe Cornelis Cornelissen, weerdinne in de drie Coninghen binnen der prochie van Cruninghe (MPS: Kruiningen), oudt zoo zij zeijde ontrent 60 jaeren, heeft verklaard t.b.v. Costen Pauwels zone Dat int jaer van de troubelen, eer die legher voor die stede van der Goes quamp, t'haerder herberghen gecomen es den voors. Costen Poolssen om met Gabrielken Jacobsdr (die te voren zijn Jonghwijf was) in houwelijk te versaemen. Dat den zelve Costen thaeren voorseide huijse ontboden ende versocht heeft Heer Jan Bartholomeeus zone toegenaempt Boter Pastoir aldaer. Ende dat voor banden van houwelijkke Tusschen den voorseiden Costen ende Gabrielken gemaect, besloten ende voir den voornoemden Heer Jan als Notaris gepasseert ende gecreven es een houwelijkse voorwaerde, Daerover ende bij als getuijghen Jegenwoordigh waeren Domis Jacobssen ende Niclais Goesoon ende ooc mede Cornelis Cornelis zone wijlen haer deposantes man Dan es haer deposante midts die langheijt van den tijde ment ontghaen hoe de conditien int sonderlinghe al verhaelt waeren

²⁰⁰ RAZE 2040, fol 160, 8-2-1596

²⁰¹ RAZE 2040, fol 161, 9-2-1596

²⁰² RAZE 2040, fol 162, 10-2-1596

Doch emmers verclaert zij deposante haer noch wel indachtigh ende kennelijck te zijne Dat aldaer vuytdruckelijck voorsproken ende bedonghen was Ingevalle die voorn. vrouwe quaeme te overlijden zonder kindren oft kindt, Dat Costen met alle zijn goedt voren vuyt zoude ghaen Midts alleene aen haere vrienden vuyttreickende een somme van penninghen D'welcke zij deposant sonderlinghe niet onthouden heeft Ghevende redenen van haer wel wetenschap ende verclaeren, want zij als weerdinne voorseit vuyt ende in die camer Daer zij vergaedert waeren, onder ende tusschen geghaen ende gestaen heeft. De zelve besproken conditie merckelijck heeft hooren verhaelen, ende dat t voorseide houwelijck Daernaes aldaer es voort geghaen ende een proper maeltijdt gehouden Doch anders en weet zij comparante niet naerder te verclaeren. Ende waert recht etc. Aldus binnen de voors. prochie van Cruninghe t'haeren comparantes huijse, ter presentie van Adriaen Claissen cuijper ende Mr. Cornelis Janssen schoolmeester, beijde inwoonders aldaer.

1.159 Verklaringen Willem Olleman en Cornelis Jan Pieters Lems²⁰³

(Type acte:) *attestatie*

Comp. Willem Olleman, wonachtigh te Weerde, oudt zoo hij zijde ontrent 42 jaeren ende Cornelis Jan Piers Lemsz oudt ont(rent) 33 jaren Inwoonder der prochien van Cruninghen (MPS: Kruiningen), beijde alhier ghearresteert zijnde, om kennisse der waerheijt te gheven, Ende hebben etc. etc. verclaert ten versoucken van Jacob Cornelis Jacobs Bouwensoen zone, inwoonder der voors. prochie van Weerde Dat in den maendt van meije laestleden, onbegrepen den Juisten dagh, zijluijden daerbij ende mede geweest zijn binnen deser stede van der Goes in de herberghe genaemt onse Lieven Vrouwen Polder, Daer vergadert waeren zij comparanten metten voorseiden requirant, ende Jacob Dommissen wonachtigh binnen Cruninghe voornoemt Aldaer gebeurt es Dat naerdijen den voors. Cornelis Janssen ende Jacob Dommissen op keure ende optie (midts terstont t verclaers te doene) vercocht hadde een hondert vierthelen gheerste Daervan die leveringhe dienen zoude Sinte Martins misse Daer aen volghende ende op dat hij Jacob Dommissen betalen zoude die seven schellinghen grooten die alsdoen aldaer verdroncken waeren ende dat deghene die de Leveringhe ontfanghen zoude Daerthoe ten gelaeghe gheven zoude noch ses schellinghe grooten; Ende hij Cornelis die voors. gheerste stellende om 6 schellinghen 1 ½ grooten den vierthel heeft Jacob Dommissen verclaert dat hij die leveringhe zoude ontfanghen. Ende dijen volghende van dat een hondert ter gelaghe aldaer moeste gheven tsamen derthien schellinghe grooten.

Heeft Jacob Corneliss voornoemt Jeghens den zelven Jacob Dommissen geseijt: Gheeft noch derthien schellingen ten gelaeghe. Ick zal u ooc een diergelijcken hondert setten. D'welcke Jacob Dommissen belovende, heeft Jacob Cornelissen die op den zelven voorsch. prijs gesett ende Jacob Dommissen heeft ooc aengenomen die leveringhe t'ontfanghen, soo heeft Jacob Corneliss geseijt, Laettet zeshondert viertelen wesen. Dijes sullen wij d'een d'anderen souffisante borghe stellen ende ghij zult van elc hondert hier gheven derthien schellingen grooten. Daerinne Jacob Dommissen consenteerende, hebbende zij Jacobss beijde d'eene d'andere die coopmanschappe thoe gheslaeghen Dan terstont es daer geschill gevallen, zoo om die borghe te stellen, als om van elc hondert diegelijcken derthien schellingen ter gelaghe te gheven. D'welcke den voors. Jacob Dommissen weijgerende zij parthijen niet eens en waeren maer zoo zeere discordeerden Dat zij hertelijcken crackeel ende bij naest Jeghens elcanderen int gerecht quamen, Soo dat Jacob Dommissen vuytgesteken, ende Cornelis Janssen met hem wech geghaen es etc. etc. Aldus ter Goes, ter presentie van Jacob Jansz alias corte coppe Jan ende Gabriel Corneliss Bosschaert, beijde inwoonders der voorseide prochien van Weerde.

²⁰³ RAZE 2040, fol 163, 13-2-1596

1.160 Procuratie Henric Adriaen Bouts²⁰⁴

(Type acte:) *procuratie ad recipendum et lites*

Comp. Henric Adriaens Bouts geboren van Berghen op den Zoom ende nu inwoonder Goes, heeft geconstitueert den eersaemen Adriaen van Stapele inwoonders der stede van Steenberghe, Om te moghen maenen etc. ende ontfanghen alsulcken somme van 5 £ vls d'welcke Cornelis Leunissen Climmer, eertijds wonachtigh ter shr. Abbekercke (MPS: 's Heer Abtskerke) aen hem constituant als huerder schuldich es over Imposten van 20 tonnen biers tot 5 s de tonne gestelt tot onderhoudt van de wachten over desen Eijlande van Zuijdtbevelant int half Jaer beghinnende 1^e octobris 1593 ende gheexpireert ultimo martij '94, volghende die specificatie Daervan zijnde etc. Aldus ter Goes, ter presentie van Pieter Henricxssen waeghemaecker en Michiel Michielssen lijnewever, inwoonders Goes.

1.161 Procuratie van Jan Peters van Cats²⁰⁵

(Type acte:) *commissie oft Procuratie ad recipiendum elocandum et lites*

Comp. Jr. Jan Peters van Cats inwoonder van Goes heeft geconstitueert N. Serlippens borghe-meester Guillaume Anthonisz beide wonachtigh in oft onder die heerlicheijt van der Neuzen Om te administreren etc. etc. zijne hoefve ende leenlanden geleghen in de polder genaemt die Triniteijt in Vlaenderen, etc. Aldus ter Goes ter presentie van Laureijs Adriaens Laureijs zone en Jan Clais Jans zone, poorters Goes.

1.162 Borg voor een huijs in Goes²⁰⁶

(Type acte:) *cautie van Indemnisatione²⁰⁷*

Comp. Arendt Janssen houtcooper, wonende Goes, heeft zich borg gestelt voor 50 £ gr. vls. welke Joos van den Putte handschoenmaker op zijn huijs staende alhier int Zuijdeijnde gelicht en de gestelt heeft etc. Belooft bij desen Jacques Ferraris(Die tselve huijs van Joos voornoemt gecocht heeft) Dat costeloos en schadeloos t'ontheffen ende t'ontlasten etc. Aldus ter Goes ter presentie van Abel van der Varent en Hans van der Beecken beide brouwersknechts ende inwoonders Goes.

1.163 Verklaring van Paschasius Revel²⁰⁸

(Type acte:) *attestatie*

Comp. mr. Paschasius Revel medicijn geboren van Burghvliet ende nu wonend Goes, oudt ontrent 48 Jaeren, verclaert ten versoucke van: Mr. Jan Vermeijen, Dat Jan Greffon heeft opgedraeghen aen Jan van der Meren tsijnen deposants proffijte, zekere stallinghe metten hoff Dae-raene geleghen gestaen neffens int straetken van den huijs genaemt tpeerdeken, binnen Berghen op den Zoom in de Steenberchsche straete, Volghende d'opdracht Daeraf zijnde gedateert den 16 meije 1578, op d'welcken pandt aldaer es vuytgesteken tot s'coopers laste en Renthe van twee karolus guldens, thien stuivers erffelijck ooc vuytghaende op de zelve huijsinghe Die de blaubroers van Sinte Elizabeth Daerop heffen etc. etc. Aldus ter Goes ter presentie van Jacob Jacobsz Keijser en Lambrecht den zeijlmaecker, beide inwoonders alhier.

1.164 Geen testament gemaakt²⁰⁹

(Type acte:) *protestatie animo declaratoria oft acte van gheen periudicie*

²⁰⁴ RAZE 2040, fol 164, 13-2-1596

²⁰⁵ RAZE 2040, fol 165, 19-2-1596

²⁰⁶ RAZE 2040, fol 165, 19-2-1596

²⁰⁷ indemniseren = schadeloos stellen

²⁰⁸ RAZE 2040, fol 166, 21-2-1596

²⁰⁹ RAZE 2040, fol 167, 26-2-1596

Comp. Joncvrouwe Adriana van Bruhesen, zoo voor haer zelven ende voor die weesen Mrs. Hieronimus van Borre wijlen Raedt in de provincialen hove van Hollant etc. ende Jans van Borre Als erfgenaem ab intestato van Petronelle van Borre Gillisdr den 23en deser (noch jonghe-
dochter) overleden; Midsgaders Willem Ockerssen in gelijcke qualiteit, Verhaelende Dat zij-
luijden hier ontboden zijnde ter begraeffenisse des voors. joncvrouwe Petronelle, ende gehoordt
hebbende Dat zij een testament oft ander dispositie gemaect zoude hebben, Daerinne zij onder
andere aen den Aermen zeeckere distributie oft legaet gegeven heeft, Hebben zij comparanten
verclaert dat zij wel geconsenteert hebben ende tevreden zijn Dat zulcken deelinghe aenden
Aermen gedaen werde, als aelmoesse. Dan Protesteren midts desen Dat zijluijden met zulcken
consent niet en verstaen haer pretens testament te lauderen noch advoueren, Sulcx dat tselve
niet en zij tot hunne comparantens prejudicie Maer dat haerlieden ernste intentie en verstandt es
Op de zelve dispositie naerder te letten ende vorder op te consuleren, Versoeckende daeromme
van mij Notario van dese verclaeringhe ende proteste, notule gehouden (etc. ut supra pag 35)
Aldus verclaert ende versocht binnen deser stede van der tmijnen comptoire, eer die be-
graeffenisse ende deelinghe gedaen werde ter presentie van Abel (etc. ut supra pag. precedente)
100 carolus guldens en cleedren etc.

1.165 Testament Cornelia Bonsinck²¹⁰

(Type acte:) *testament van een vrouw sieck liggende*

Comp. Cornelia Bonssinghs²¹¹ Cornelisdr huijsvrouw van Pieter Cornelissen van Schuijle,
poorters van Goes sijeck int kinderbedde liggende, nochtans etc. Aermen in Goes een renthe
van 20 schell. groot vls. erffelijck; Noch legateert etc. Pieter Corneliss Schuijle haeren
voors.man t'huijs te Capelle staende aenden ringh der prochien mette twee cleijn huijskens
(noch niet volmaect) daer west aen staend Metten schuijren, stallen, keeten, waeghenhuijs en
ganghen, rijdtbaenen ende alle t'theen daer aerdtvast ende naeghelvast es. gelijck hij d'zelve nu
Jeghenwoordelijck es gebruijckende. Midsgaders noch Daeraen eerst 4 gem. 12 r boomgaerd en
2 gem. erfpacht Daervan die grondt aencomt die Kercke aldaer. Noch 5 quartier genaemt
t'Inthoff ende daer west aen noch beplante weije 4 gem. oft Daerontrent alsamen boogaert
Ende alsnoch een Jonghen boogaert genaemt d'Abdije geleghen int vroomlandt van Capelle
groot ca 6 ½ gem. etc.

(Indien er geen kinderen zijn zal Pieter Corneliss Schuijl in het bezit blijven) etc. etc. Behalfven
verclaert zij haer ernste wille te zijne dat Jan Cornelisz Croone, haeren oom, noch zijn kinderen,
tot gheenen daeghen en zullen deelen in haer erffenisse. Begheerende dat hij oft zijn kinderen
hun lauter contenteren ende tevreden houden met die somme van 200 guldens eens. Voor een
memorie Ende dat die Reste van haers moeders zijde werden gedeelt end succedere onder die
kinderen oft kindtskinderen wijlen Pieter Cornelissen Croone die haeren anderen Oom was. Om
redenen dat zijluijden d'selve zoo wel van doene hebben etc. Aldus ter Goes, 7 marty 1596
smorghens tusschen drie ende vier uren ter presentie van Martin Cornelissen Mazuer en Jan
Claissen bejide poorters van Goes.

1.166 Procuratie Pieterella Lievensdr²¹²

(Type acte:) *procuratie met ratificatie in forma*

Comp. Pieter Willemsen en Jan Corneliss Croone als Aermmeesters binnen Goes, hebben ge-
constitueert Pieterella Lievensdr eertijds woonachtigh Goes om te mogen heijschen, ontfang-

²¹⁰ RAZE 2040, fol 169, 7 marty 1596

²¹¹ Neelken Cornelisdr Bonsinck staat in het parenteel van Wisse Rogiers, als dochter van Jacobmine Cornelisdr en kleindochter van Crijnken Jansdr Mertsz. In het weesboek van Goes, VN 5, fol 16-23, 27-10-1590 staat zij vermeld als de 14-jarige dochter van Cornelis Nicolaess Bonsinck (MPS: Cornelis Claess Bonsinck) (overleden) en Jacobmijnken Cornelis Croonendr. Zie De Spuije, 61, voorjaar 2004, pag 22

²¹² RAZE 2040, fol 167, 27-2-1596

hen etc. 6 £ 6 schell. twee gr. vls. als Adriaen Jans Romeijn, oft Neelken Lievins zijne weduwe ontfanghen hebben ende was thoecomende Pieter Janssen Vereijcke voor t'onderhoudt desselfs Volghende t'accoordt tussche d'Aermmeesters voorseid ende Adriaen gemaect den naestlesten Julij 1587 etc. Aldus ter Goes ter presentie van Jan Clais Janssen en Jochim Hermans graincoopers ende poorters Goes.

1.167 Testament van Mathijsken Macharisdr²¹³

(Type acte:) *testament van een gehijcte vrouw wel te passe ende gheen kinderen hebbende. Vide Prothocol B pag. 167. Geerd haer man es overleden dec. '99*

In den naem ons Heeren Amen, Kennelijck zij etc. dat gecompareerd is Mathijsken Macharisdr geboren van Rosendale (MPS: Roosendaal), huijsvrouw Gerards Govardssen, nu wonende binnen deser stede van der Goes gesondt ende wel vaerende, ghaende ende staende etc. etc. Soo geeft besett ende maeckt zij aen Maijken, natuijrljcken dochter van Marinus Corneliss clerck wonende in Somersdijck (MPS: Sommelsdijk), haere nichte ende meteren (oft aen haerer kinderen indien zij overleden waere) den somme van 100 carolus guldens midsgaders alle die cleedren, lijnen ende wollen, ende juwelen thaeren lijfve dienende, Ende aen Jacob Lambrechtssen haeren neve wonende te Cloetinghe (MPS: Kloetinge), ofte aen zijnen wettighen kinderen, 50 carolus guldens eens, Alnoch aenden vrienden van haers vaders zijde Die alsdan zouden behooren te ervfen (Indien daer ijemandt sulcx bevonden werde, dat indien niemandt en comt Aenden Huijsaermen deser stede van der Goes) Ses guldens eens Tot een memorie. Als erfgenaam in haeren helft scheijdinghe hare voors, wettighe man Geerd Govardssen etc. Aldus ter Goes op den laetsten february 1596 int schrickeljaer 1596 ter presentie van Adam Storm Smit en mr Willem Claissen minister etc. beide inwoonders Goes.

1.168 Protest tegen belediging van Willem Diericks²¹⁴

(Type acte:) *protest van Injurien*

Comp. Willem Diericxssen poorter deser stede van der Goes, verhaelende Naerdijen Maijken Coijs inwoonderesse Goes, tot verscheijden plaetsen en stonden ende sonderlinghe op ghisteren ontrent den middagh tsijnen comparants woon-huijse, hem schandelijck gheinjurieert heeft Segghende te zijne een schelm ende verraeder, Alsdan hij haer verraeden hadde aenteghaen zeeckeren coop oft manghelinghe van huijsen Jeggens Jan Reijmersz timmerman D'welcken Iniurien hij niet connende noch willende verdraeghen, Heeft de zelve ter deuren vuijt gedraijt segghende dese ofte desgelijcke woorden "Waert ghij mijne gelijcke Ick zoude dit stuck houts (te weten een stock Daarmede hij qualijcke te beene achter den huijse ghingh) op u rubben slaen". Ende dat nu Daerenboven tot zijnder kennisse gecomen es Dat zij aen diverse luijden met eeren geclaeght heeft Dat hij haer alsdoen met een stock heeft geslaeghen.

Alle d'welcke Iniurien ende loghenen tot vercleeninghe van zijnen goeden naem ende faeme Hij comparant niet willende lijden, noch stilswijghende laeten passeren ende henen ghaen heeft Daeromme geprotesteert bij desen Jeggens die voormelde Iniurianten Dat hij de zelve Injurien ter herten treckt ende alsulcke loghenen zal afweeren ende hem verdedighen In tijden, plaetsen ende wijlen als hij geraeden worden zal versoeckende van mij notario d'insinuatie van desen proteste, aenden voornoemden injurianten gedaen ende hier af, midsgaders van haere antwoorde notule gehouden, acte ofte instrumente gemaect ende (etc. supra 35 usque in finem). Aldus-verhaelt ende verclaert ende versocht binnen deser voorseide stede van der Goes, 't mijnen comptoire. Ter Goes ter presentie van Jacob Franssen van der Straeten en Govaert Crijnsen aarbeijder, beide inwoonders der zelve stede als getuijghen hiertoe (etc. ut pag 18).

²¹³ RAZE 2040, fol 168, 29-2-1596

²¹⁴ RAZE 2040, fol 171, 8 martij 1596

Ten zelven daghe ben ic Notarius geghaen aen de persone van Maijken Coijs voornoemt ende hebbe aen haer gedaen d'insinuatie ende 't verclaers van den voorscreven proteste.

Die mij antwoordende ende zijde Dat zij niet en wiste Dat zij tot hem geseijt hadde verraeder oft schelm Dan zoo zij gecomen was tsijnen woonstede ende hem maende die verschenen huijs-huijre ende hij zegghende dat hij haer van den huijre niet en kende Dat zij vergrammende onder anderen propossten wel zijde de ghene die mij verraeden heeft Jan Reijmersz huijs te coopen die wetet wel, oft diergelijcke woorden maer anders niet. Ende zo vele die reste aenghaet seght naerdijen Willem haer dreijghde oft emmers hem hielt oft hij haer geslaeghen zoude hebben metten stock d'welcke hij in zijn handt hadde Dat zij terstont vuijt haer huijs, Daerinne hij woonde geweken es als vreesende geslaeghen te werden. Twelcke zij bekent ooc aen sommighe personen verhaelt te hebben. Ende anders en heeft mij Maijken Coijs, op den protestants verclaeren niet geseijt. Actum ten huijse Daer zij Maijken nu es wonende, ten daeghe ende jaere als boven. Dies t'oirconden (etc. ut supra pag 18.)

1.169 Bekentenis schuld aan tarwe²¹⁵

Comp. Barbara Cornelis) Woutersdr oudt ontrent 40 j. geboren van Antwerpen, weduwe Jan van Overbeke ende nu huijsvrouw van Jacques Furquest, soldaets, ligghende in garnisoene opt fort te Lilloo, Ende heeft ten ernsten versoecke van Pieter van de Perre, nu wonende ter Goes verclaert etc. Naerdijen Pauwels Reijloff eertijds wonende tot Saeftinghe aen Henric van Deijnse, wonende binnen Hulst, schuldigh was twaelf vlaemsche zacken terwe oft twaelf ponden grooten Daervoren, te verschijnen Baefsmisse anno 1593 of 1583? ende Daervan Pauwels aen Henricke gepasseert hadde gewillighe condempnatie, Ende den zelven Henric schuldigh zijnde aen Pieter requirant voornoemt, gelijcke twaelf ponden grooten hadde aen Pieter die voorseide acte van condempnatie te betalinghe getransporteert.

Dan (naer dat Hulst bij de Prince van Parma overwonnen was) hij Pieter van daer vertreckende, De zelve Acte onder Henric hadde gelaeten Om den voorseide schuldt van voorn. Pauwels te innen. Ende belast die terwe ofte tgheldt te leveren In handen van den voors. van Overbeke zijne Pieters huijsvrouwens broedere die alsdoen woonde te beoostenblijde bij Axele. Verclaert zij deposante (om die waerheijt getuijghenisse te gheven, alhier ghearresteert zijnde) alsvoren haer wel kennelijck te zijne Dat den voors. Pieter van de Perre, als hij vuijt Vlaenderen naer Zeelandt vertrock, t'haeren huijse zijnde, Den voorn. Jan van Overbeke haeren man belastede de voorseide terwe oft somme van twaelf pnden grooten van Henric van Deijnse te maenen ende heijsschen, Verclaert ooc warachtigh te zijne Dat Daernaen Henric t'haeren herberghe logerende, ende vermaent zijnde van haeren man, dat hij last hadde de voorseide terwe oft somme t'ontfanghen, Dat Henric van Deijnse Daerop duidelijck gheantwoordt heeft Dat hij de zelve noch niet ontfanghen en hadde. Dan beloofde ernstelijck segghende, Ick zelze zelfs met mij derwaert nae Zeelandt mede voeren want Pieter requirant en zoude anders mij aldaer met vrede niet laeten.

Dat ooc als Axele wederom van die van Zeelandt cum suis overrumpelt ende Ingenomen was, hij Pieter comende aldaer (Dan zij deposante met Jan van Overbeke als doen woonden) afgevraeght heeft oft Jan die voors. terwe oft penninghen ontfanghen hadde ende hij Jan segghende neen. Dat hij Pieter niet wel te vreden en was en de hertelijck over haeren man geclaeght ende becroont heeft, waarom hij Henric in arreste niet en hadde gehouden Dan Jan zijdt, Henric be loof dat mij zoo vaste, dat hij d'zelve, zelfs aen te draeghen zoude, Dat ic Daeraengheen vreesen noch twijffel en hadde. Etc. aldus te Goes, ter presentie van Jan Wouters in de Catte ende Michiel Stoffels graincooper, beijde inwoonders Goes.

²¹⁵ RAZE 2040, fol 172, 9-3-1596

1.170 Verklaring Clais Jans Cousmaker²¹⁶

Comp. Clais Janssen Cousmaker, oudt ontrent 55 jaeren coopman en poorter Goes, Ende heeft ten ersten versoecke van Pieter de Windt, coopman, ooc wonend Goes, verclaert Dat hij deposant Naerdijen hij In den Winthers des jaere 1594 zeeckeren voorcoop op keure ende optie gedaen hadde met Joos de Ruddere coopman tot Middelburch van Olijen ende rondtsaet, als tselve noch stondt ende groeijde, Ende dat hij deposant in den somers als die Leveringhe zoude dienen, hem zoo grootelijck miscocht vondt Dat hij met Joos affcoop maeckende, hem verleden hadde een obligatie tot 45 £ 13 sch. 8 gr. Om d'welcke somme hij voir de Magistraet deser stede Goes in rechte betrocken zijnde, Niet Jeghenstaende dat aldaer verbaelijck verclaert was Voorde geheijchte somme niet geproffijteert t'hebben, Dan gesproten te zijne van affcoop van de voorseide Voorcoop ende Daeromme hij hem Deposant gedaechde versocht es geweest Surcheance van de Executie tot Sint Martins misse naestcomende. Es hij deposant gedaechde evenwel bij vonnisse van Borghemeesters ende Schepenen van Goes op den 12 junij '95 niet alleene gecondempneert In de voorseide somme van den afcoop Maer ooc zijn versoecke van Surcheance es hem afgeslaeghen. Als breeder blijkende in de maendaeghsche rolle der zelve stede RAZE 2040, fol 198 Daerthoe hij comparant hem refereert. Aldus ter Goes, ter presentie van Jan Henricxs Munter, timmerman ende Michiel Michiels lijnewever, beide inwoonders van de stede van der Goes.

1.171 Procuratie Andries Kerckardt²¹⁷

(Type acte:) *procuratie ad recipiendum et lites*

Comp. Andries Kerckardt, geboren van Ghent ende nu wonachtigh binnen Amsterdam, Ende heeft geconstitueert mr Jan de Ridder, Procureur postulerende voir t'Landt Recht over Zuijdtbevelandt ende voir den magistraet der stede Goes, hem ghevende voll macht, autorisatie etc. etc. Om te moghen maenen, heijtschen ende ontfanghen alle alsulcken somme van 305 gulden 11 ½ stuvers metten behoorlickeren Interesse 't zedert den 24 majij '93 als Jan Janssen Rauvlees eertijds wonachtigh binnen Middelburch ende nu binnen desen eijlande van zuijdtbevelandt, aen hem constituent schuldigh ende noch resterende es over Leveringhe van haver, etc. Aldus ter Goes, ter presentie van Louis Frutiers ende Pieter Henricks Waeghemaker.

1.172 Huwelijckse voorwaarden Dignus Hubrechts²¹⁸

(Type acte:) *huwelijcxse voorwaarde*

Comp. Dignus Hubrechtssen, vergeselschap met Huijgh Adriaenssen zijnen vader, wonende te Bieselinghe ter eenre ende Jasparina Anthonisdr wonende onder die prochie van Capelle (MPS: Kapelle), gheassisteert met Jan Jacobs Bom, haeren couzijn ter anderen zijden Ende hebben zij comparanten verclaert Dat Naerdien apparentelijck was dat die voors. Dignus met Jasparine (Jonghman ende Weduwe) In houwelijck zouden vereenighen. Sij alvoren, ende voor alle banden van houwelijcke vuyt haer eijghen vrijen wille (etc supra pag 28) In den eersten dat zij bruijdegom ende bruijt (indijen tselve houwelijck voortghaet(m zullen tsamen inbrenghen alle haere goederen, roerende ende onroerende ende actien die zij nu hebben ende noch moghen gevrijgen Vuytgesteken alsulcken silverwerck als zij nu heeft, Twelcke zij compte gheeft bij desen aen haer voorkint Om den gemeenen last des houwelijcx daer mede te onderhouden. Dan es onder den zelve contrahenten expresselijck gheaccordeert ende voorsproken. Indien zij vrouw eest comt t'overlijden, Dat in alle gevalle, tsij oft hier kindren oft kindt bevonden wert oft egheene, Aen de zelve kinderen, oft aen haer voorkint geprocreert bij wijlen Adriaen Janssen Ouweman ofte indient selve ooc overleden waere aen haer vrouwens Erffgenaemen comen

²¹⁶ RAZE 2040, fol 173, 11 martij 1596

²¹⁷ RAZE 2040, fol 174, 16 martij 1596

²¹⁸ RAZE 2040, fol 174, 16-3-1596

ende blijfven zullen voren vuyte Neghen gemeten landts, te weten vijf gem. geleghen in Capelle ende die reste in Valckenisse in Geerdts Claissen hoeck, etc. Aldus ter Goes ter presentie van Lenardt Jacobs en Jan Adriaenssen, beide inwoonders der prochie van Capelle.

1.173 Accoord sterfhuis Maijken Geerts²¹⁹

(Type acte:) *vuytcoop van een sterfhuijs*

Comp. Adriaen Cornelis Faesz schipper, ter eenre en Geerdts Michielssen met Cornelis zijn sone ter anderen zijde, alle poorters van Goes, etc. hebben verclaert veraccordeert te zijne ter oorzacken vant sterfhuijs ende erffvenisse wijlen Maijkens des voorn. Geerdts dochter ende Cornelis zuster die geweest es huijsvrouwe des voorseiden Adriaens etc. Adriaen zal in het bezit blijfven etc. Hij moet onderhouden hun enig dochterken genaemt Janneken, oudt ontrent 2 jaeren, van hem geprocreert etc. Tot dat d'zelve volcomelijck bejaert zijn zal. Dijn zal aen zijn voorn. dochtere blijfven den Eijghendom van alle alsulcken Landt, als van zijne moedere zaligher memorie gecomen es etc. Item alnoch zullen de zelve dochtere volghen in eijghendom twee corale paternosters, een roodt ende een swart, ende voorts wijlen zijns moeders properheijt tot een memorie etc. Aldus ter Goes ter presentie van Pieter Henricxssen waeghemaker en Pauwels Janssen schipper, beide poorters.

1.174 Procuratie Cornelis Adriaens Bolle²²⁰

(Type acte:) *procuratie gegrosseert achter aen die voorgaende: pag. 160*

Comp. Cornelis Adriaens Bolle, heeft geconstitueert alsvoren bij desen Den voors. Frans Mels wonende in Scherpenisse, zijnen couzijn, om de zelve voors. twee gemeten en 50 roeden, bij hem comp. vernaerdert, te moghen vercoopen wijen ende waer hij will etc. Aldus ter Goes ter presentie van Pieter Jans Bolringh en Pieter Willemsen cleermaker.

1.175 Proces om zeeuwsche gerst²²¹

(Type acte:) *transactie op j proces*

Questie, different ende Proces geresen zijnde tusschen Cornelis Corneliss Schalck, wonende tot Berghen op den Zoom heijsscher ter eenre ende Jacob Jobs zone poorter Goes ter anderen zijde, heijsschende 9 £ 1 sch. 4 gr. etc. van wege in gebreecke te zijn te leveren 200 viertelen zeusche gheerste die verweerder aen hem heijsscher vercocht hadde etc. Zaak was geappeleert in het Hof van Holland. Willen hun geschil termineren. Is gecomp. Neelken Jansdr wed. wijlen voorn. Cornelis Schalckx ende voors. Jacob Jobs zone zijn veraccordeert. Jacob Jobs zal haer vuytreicken 6 £ gr. vls. eens en elc zal eigen onkosten dragen. Aldus ter Goes, ter presentie van Mr. Jan de Ridder Procureur en Pieter Andriessen cuijper, beide inwoonders van Goes.

1.176 Verklaring Willem Dignus Everdijck over verpachten hoeve²²²

(Type acte:) *attestatie*

Comp. Willem Dignus zone d'Eversdijck, Inwoonder Goes, oudt ontrent 61 jaeren, heeft ten ernsten versoecke etc. verclaert Jaspas Adriaenssen, landtman wonende in den Cloetinghe polder etc. Dat hij Daerbij ende over gecomen es, voor die deure van wijlen Matheus Smalleganghe op de marct Den juijsten dagh onbegrepen, Doch binnen den behoorlijcken tijdt als men naer costuijme Die pachten van hoefven ende Landen gewoonlijck es te vernieuwen. Daer den voorseiden Matheus Smalleganghe In den naem van Willemijne Claisdr weduwe Jan Adriaens Blancx, wijlen dijcgraeve van bewesten H'Ierseke Aen hem requirant verpacht heeft Die hoefve den voorseide Willemijne als dochtersse etc. thoecomende groot ontrent 51 oft 52 gemeten, ge-

²¹⁹ RAZE 2040, fol 176, 19 martij 1596

²²⁰ RAZE 2040, fol 176, 20-3-1596

²²¹ RAZE 2040, fol 177, 26-3-1596

²²² RAZE 2040, fol 178, 29 martij 1596

legen in de Cloetinghe polder Daerop hij requirant es wonende. Tot vijf guldens elck gemet affslaens gheldts Die huijsinghe Daer binnen begrepen Midts dat hij pachter de zelve moet onderhouden van oesijen ende veersten²²³ etc. etc. 7 jr. Aldus ter Goes tsijnen deposants huijse ter presentie van Jan Pieterssen bocxmaker en Cornelis Lenardssen schoenmaecker, beide poorters van Goes.

1.177 Testament Adriaen Sport en Francijne Pieters²²⁴

(Type acte:) *testament reciproque tusschen man en wijf*

Comp. Adriaen Sport geboren van Ghendt ende nu inwoonder van Goes, en Francijne Pieters zijne huijsvr., beide gezondt en wel. Op den rugghe van dit principale testament staat gescreven die confirmatie ut prima pag. 351 etc. Aenmerckende den soberen staet der zelve ende dat zij beide gecomen zijn totten ouderdom Om Daerinne die reste van hun leven onderhouden te worden, Sonderlinghe ooc dat hij zijne eenighe dochter tot houwelijk heeft geholpen ende beghift naer zijnen staet, Soo legateren etc. Behalve als den langstlevende ooc comt te sterven, Dat zijne testateurs dochter Neelken oft haere kinderen oft vrienden zullen haelen ende trecken d'eene helft ende haere testatrices naeste vrienden etc. d'andere helft. Aldus ter Goes ter presentie van Cornelis Adriaenssen Smit en Hans van den Hooghert, tambourijn, beide poorters van Goes.

1.178 Verklaringen over het vechten van kinderen²²⁵

(Type acte:) *attestation*

Comp. Martin Pauwels, oudt tusschen 60 ende 70 Jaeren, inwoonder der prochien genaemt Onse Lieve Vrouwe Polder, heeft verclaert ten versoucke van Willeboordt Cents zone Dat geleden ontrent 3 Jaeren, tJuijste jaer onbegrepen Alsoo hij van sinne was seeckere stoppelen te laeten begroijen²²⁶ om zijne beesten Daerop te laeten ghaen, Dat eenen Adriaen pachtenaer ooc woonachtigh in den zelve polder hem niet vermijdt en heeft zijn kinderen met zijne beesten Daerop te Jaeghen oft emmers te laeten ghaen, buiten zijns comparants consent. Ende naedemael de zelve beesten bij zijns comparants zoonken, alsdoen oudt ontrent 4 oft 5 Jaeren, vuyt gejaeght waeren ende die kindren Daeromme Jeghens elcandren hadden gekeven oft gevochten, Dat den voormelden Adriaen Daeromme zulcx hem ontsteken heeft Dat hij Adriaen met j blooten opsteker gecomen es voort hof der voors. deposants Ende hem (die hem binnen den thuijn hielt) zulcx gedreijght heeft, al oft hij Adriaen de voorseide stoppelen (d'welcke hij deposant was baenende) met foortsen²²⁷ hadde willen affsetten. Segghende voorts Dat den voormelden Adriaen tot meermael Jeghens zijne gebuijren, hem moetwillighe heeft gedroghen, Ende zoo hij hem gelaett ende men zeijt, wel daeghelijcx meer doen zoude. Daermede zijn depositie sluijtende Aldus binnen den voors. Polder, ter presentie van Matheus Jacobssen wonende aldaer en Martin Claissen wonend onder Weerde.

1.179 Geen beslag meer door Jan Jans van Cuijk aan Joos Jaspers²²⁸

(Type acte:) *procuratie*

Comp. Jan Janssen van Cuijk, geseijt Hans in de mouwen, poorter der stede van Berghen op den Zoom, verhaelende Naerdijen Joos Jasparsen schuijtmán wonachtigh tot Valckenisse aen hem comparant vele schuldigh was van geleverde bieren ende hij Joos gevanghen werde van de malcontenten, zulcx dat hij comparant voor zijn tachterheijt beducht zijnde Dat hij comparant

²²³ Veersten zijn waarschijnlijk de nokpannen van een dak. Wat oesijen zijn? (goten misschien?)

²²⁴ RAZE 2040, fol 179, 1 April 1596

²²⁵ RAZE 2040, fol 179, 6 April 1596

²²⁶ begroijen = begroeijen = laten wortel schieten

²²⁷ met kracht

²²⁸ RAZE 2040, fol 180, 9 aprilis 1596

arrest oft Verboth hadde doen doen aen alle tappers ende landtluijden (aen d'welcke Joos die bieren voorts vuytgesteld hadde) Van gheen penninghen te scheijden, noch eenighe betalinghe te doene dan in zijns comparants handen. Maer alsoo hij Joos nu wederom gecomen es, heeft hij comparant verclaert etc. Dat hij d'voorseide beslaghe ende verbodt herroepen heeft. Ende consenteert dat alle die ghene die aen Joos ijet ten achteren moghen zijn Dat zijluijden vrijelijck tselve aen hem moghen betaelen etc. Aldus ter Goes, ter presentie van Cornelis Crijnssen van Berghen voorseit en Cornelis Geerdssen vleeshouwer poorter van Goes.

1.180 Procuratie Jan Jans van Cuijk procuratie²²⁹

Comparerende Jan (etc. als inde voorgaende acte) Janse van Cuijk Ende heeft geconstitueert Mr. Jan de Ridder Om te mogen maenen, heijsschen etc. alsulcke penninghen als Joos Jasparsen, Guilleaem Wijnocx en Pieter Baecke wonachtigh tot Crabbedijcke (MPS: Krabbendijcke), Valckenisse en Weerde oft daerontrent aen hem constituant schuldigh ende ten achter zijn, Daeromme recht te pleggen in forma. Aldus ter Goes, ter presentie van Cornelis Corneliss Matthijss Commissaris van 't Landt Recht over Zuijdtbevelandt en Marinus Henricxsen landtmeter.

1.181 Constituering voor den Hove van Hollant²³⁰

Rochus Adriaensen cop, voor hem zelven ende Cornelis Adriaenssen beide woonende onder die prochie van der Nisse, vervanghende etc. Cornelijs Adriaens Pere, haeren zwaegher wonachtigh op Heijnkenssandt, beide als mans haerder huijsvrouwen, Hebben geconstitueert Cornelis Molenijser, Mr. Adriaen Jong Dirixzone, procureurs postulerende voir den Hove van Hollant, Jacob Janssen procureur voir t'gerecht van der Vere, om te defendieren etc. proces ende zaecke als Jan Adriaenss Inghel Heijpe, Impetrant van mandaet van Reformatie van zeecker sententie bij den magistraet der voorn. stede van der Vere Jeghens hem constituenten triumphanten ende nu gheappeleerde es innoverende etc. Aldus ter Goes ter presentie van Pieter Hendricxssen Waeghemaker ende Michiel Michielssen lijnenever, beide poorters van Goes.

1.182 Verkoop land door Adriaen Molenaer aan Jacques Wijnrich²³¹

(Type acte:) *seecker verclaeringhe van tghene gepasseert es tusschen Adriaen Jacobssen molenaer en de Jacques Wijnrich Ter camer van zeecker landt dat den voors. Wijnrich van den voors. Adriaen Molenaer (MPS: waarschijnlijk Adriaen Jacobs molenaer) eertijds gecocht hadde, tvoors. landt geleghen onder die prochie van Cruninghen (MPS: Kruiningen)*

Tis alzoo Dat den voorn. Adriaen molenaers aen den voors. Wijnrich vercocht heeft den nombre van ontrent 5 gemeten landts ligghende bij de blauwe hoeve aldaer. Tvoorseide landt heeft den voorn. Adriaen Molenaers voor date van de voors. vercoopinghe beseten voor zeeckeren tijdt Sonder dat ijemandt heeft connen presumeren Dan met goeden tijtel.

Tis nu zulcx dat naemaels gebleken es Dat t voors. landt eertijds thoebehoordt heeft gehadt eenen Jaspar van Utrecht Ende alsoo den voorn. Van Utrecht Een renthe van hondert pondt gr. tsiaers In zijn leven verleden heeft gehadt tot prouffijte van shr. Adriano Manmacker, eertijts thresorier qualificatum van Zeelandt Daerinne hij verbonden heeft zijnen persoon ende alle zijne goederen present ende thoecomende Soo ist Dat den voors. tresorier bij faulte van betalinghe van de voors. zijne Renthe benoodicht es geweest tot voldoeninghe van zijne tachterheijt te zoeken zulcken perceelen van goederen als ten tijde van t verlijdt der voors. renthe Den voormelden Jaspar van Utrecht waren competerende ende oversulcx subiect ? de betalinghe van dijen. Ende alsoo den voors. tresorier bij goede Informatie verwittight was dat de voors. gemeten landts midsgaders noch andere thien gemeten daer benefens den voormelden Jaspar van Utrecht waeren thoebehoorend ende subiect de betalinghe van dijen. Ende alsoo den voorseiden

²²⁹ RAZE 2040, fol 181, 9-4-1596

²³⁰ RAZE 2040, fol 181, 9-4-1596

²³¹ RAZE 2040, fol 182, 9-4-1596

tresorier bij goede informatie verwittigt was, dat de voorseide gemeten landts midsgaders nogc andere thien gemeten daerbeneffens den voormelden Jaspar van utrecht waren thoebehoorende ende subiect de betalinge van de voorseide Renthe. Heeft hij die rechtelijck voir de vierschaere van Cruninghen doen besoecken met eenen vuytganck naer costuijmen des Landts van Zeelandt.

Ende doen verdaghvaerden den voorn. Wijnrich en de andere possesseurs van de voors.landen, Om hem in rechte te defenderen Jegdens den voors. tresorier. Den voors. Wijnrich ende andere geturbeerde In heuren coop ende possessie en hebben gheen stoff gehadt om hem lieden teghen den voors. Thresorier te defenderen overmits zij luijden van den voormelden Adriaen Molenaers niet en waeren gesecondeert ende gesuppeditteert²³² van de munimenten²³³ tot behoerlijcke defensie dienende Deurdijen den voors. Adriaen Molenaers ter tijdt hem hadde begheven in dienst van eenen Milord Willigby binnen Berghen op den Zoom om metten zelven dienst (zoo men zeijde) te latiteren voor zijn Crediteurs vuijte voors. proceduren van voors. Tresorier is gevolgt Dat den voors. Wijnrick benoodight es geweest hem te transporteren binnen Berghen voors. tot diversche reijzen vindende den voors. Adriaen molenaers. Welcken voorseide Adriaen Molenaer gesproken zijnde van den voornoemden Wijnrich altijts voor antwoorde ghaff dat den thresorier hem belooft hadde het aenspreken oft d'aentastinghen vanden voorseiden landen te laten vaeren, overmits het goedt bescheet ende deucgdelijcke possessie die den voornoemden Adriaen molenaers daervan hadde, etc. etc.

Ook vermeld zekere Glaude Herlin, Jacob Manmaker, Wouther Buijs, Dignus Keetlaer, Pieter van Eerdenbodeghem, Andries Commers

1.183 Verklaring Jacques Wijnrich tbv Pieter Willems²³⁴

(Type acte:) *attestatie*

Comp. Sr. Jacques Wijnrich oud Rentmeester van Zeelandt Bewestenscheldt, poorter Middelburg, heeft verclaert ten versoucke van Pieter Willemsen poorter van Goes dat t'Inhouden in de voorscreven 19 Artijclen des voors. verclaers zulcx warachtigh geschiedt ende inder waerheijt geloffelijck te wesen etc. Aldus te M'burch t'sijnen attestants huijse ter presentie van Adam de Picker en Joris de Moor, clercken oft dienaers van Lieven de Meulneer coopman wonachtigh binnen den zelven huijse.

1.184 Ingeplakt copie van een sollicitatiebrief²³⁵ ([Zie foto 26](#))

Datum onbekend: Zeer wijse zeer voorsienighe Heeren D'Heeren Burgmrs. ende Schepenen der Stadt Goes. Geeft met behoorlijcke Reverenten ende Oitmoet te kennen uw Eerd: dienstwillighe inwoonder Willem Janssen Biersteker geboren tot Iersicke dat alsoo hij suppliant heeft verstaen dat den Dienst ende plaetse van Cornelis Mannee is vacerende ende dat hij Uw Eer: In den eersten wel mocht in de plaetse van de selve een ander bequaem persoon worden gestelt, ende met de selffde officie werden voorsien soo keert hij suppliant hem selven seer oitmoedelijcken tot Uw Eer; versoeckende dat des selffs goede gelieffte sij hem supliant het voorschrijven der vacerende plaetse te vergunnen Daer Inne verhopende (alsoo hij tamelijcken ter penne wel ervaren is) Uw Eer: alle goede Diensten ende contentementen te doene, welck doende etc.

1.185 Verklaring op verzoek van joffvrouw Baijken Thielmans²³⁶

(Type acte:) *attestatie*

²³² suppediteeren = verschaffen

²³³ munimenten = bevestiging, bescheid

²³⁴ RAZE 2040, fol 185, 11-4-1596

²³⁵ RAZE 2040, fol 185, 11-4-1596

²³⁶ RAZE 2040, fol 185, 16-4-1596

Comp. naegenoemde personen ende hebben ten ernsten versoecke ende instantie van Joffvrouw Baijken²³⁷ (etc. ut supra pag. 135) nu wonachtigh ter Goude (MPS: Gouda). Te weten: Lowijs ser Wouthers Jacobs zone, oudt ontrent 37 Jaeren, graincooper ende poorter Goes, verclaert dattet hem noch wel Indachtigh es Dat den 26^e martij oft Daerontrent (den juijsten dagh onbegrepen) Ao 1591, de voors. Requirante van hem deposant gecocht ende betaelt heeft 20 viertelen Terwe jegens 13 sch. 2 gr. vls. ende noch andere 11 viertelen Terwe jegens 14 sch. gr. elcken viertel. Tsaemen 31 viertelen terwe ten prijse voors. Onbegrepen. Ende dat zij de zelve 31 viertelen terwe gescheept heeft Int schip Pieter Adriaenssen schipper van der Goude Ghevende redenen van zijn wel weten ende tot een memoriael teecken van Indachtigheijt Heeft hij deposant Daerbij onthouden Dat zij requirante int zelve schip alsdoen hadde zeecker quantiteit van haver Die zij van den voorn. Pieter Adriaenssen gecocht hadde, Soo dat int zelve schip, die voors. 31 viertelen terwe gelaeden ende wegh gevoert zijn.

Inghelken Pietersdr oudt ontrent 47 Jaeren, weduwe Jans van Ghendt, weerdinne alsdoen wonende In de fortuijne binnen Goes, Verclaert insgelijcx Dat in den voors. Jaere 1591 Int eijnde vanden meerte juijsten dagh onbegrepen doch t'was op een marctdagh Dat die voors. Requirante alhier op de marct van den Landtluijden gecocht ende thaeren herberghen doen bringhen heeft Acht viertelen terwe De welcke gehaelt zijn bij den voorn. Pieter Adriaens van der Gouwe ende in zijn schip gelaeden Gevende zij comparante redenen van haer verclaren ende memorie, Want zij zelfs haer Joncwijff stuurde om die zecken te huijren Daerinne die terwe overgestort werde, D'welcke Pieter Adriaens voors. wederom heeft gebraght ende zij gerestitueert aen den ghenen die zij thoebehoorden etc. Aldus ter Goes ter presentie van Pieter Jobs zone backer en Adriaen Ezechiels beide aerbeijders ende poorters Goes.

1.186 Procuratie Jacob Jacobs Maeght en Jan Cornelis Geerdijck²³⁸

(Type acte:) *procuratie generalis ad lites*

Comp. Jacob Jacobssen Maeght ende Jan Corneliss Geerdijck, beide wonachtigh onder die prochie van Baeckendorp (MPS: Bakendorp), Midsgaders Isaac Anthonis zone wonende in Oversandt (MPS: Ovezande) ende Reijnier Claissen wonende in ts Gravenpolder etc. Hebben geconstitueert Jan Jacobssen Maeght, hunnen broeder oft zwaegher respectivelijck, inwoonder der stede van Middelburgh hem ghevende etc. etc. te innen schulden etc. Aldus ter Goes ter presentie van Cornelis Cornelisz van den Bleijck weerd in de rose Goes en Anthuenis Adriaenss wonachtigh ten huijse des voors. Isack in Ovesant

1.187 Onderaan pag 185²³⁹

Onder aan de pagina een aantekening in Latijn, moeilijk leesbaar op de copie: Calotum in Gallia ad Portum . . .etc.

1.188 Huwelijks voorwaarden Lenard Jacobs en Tanneken Paeschdr²⁴⁰

(Type acte:) *contract antenuptiael*

(In de marge:) *Gegheven Jan Crijnssen des bruits stiefvader tprincipale instrument langh 4 pag. ende van hem ontfanghen een halven gouden reael etc*

Comp. Lenard Jacobssen vergeselschapt met Dignus Enghelssen inwoonder der prochie van Bieselinghe (Blezelinge) ter eenre Ende Tanneken Paeschdr gheassisteert met Claissen Leijnsdr ende David Jacobssen haere moedere ende voocht ter anderen zijden, alle inwoonders van Goes. Huwelijks voorwaarden Jonghman en Jonghedochter. Landen en thuijs Tanneken aenbestorffen van haeren vader etc. Aldus ter Goes ten huijse van David Jacobss voorn. ter presentie

²³⁷ = Thielmans

²³⁸ RAZE 2040, fol 185, 16-4-1596

²³⁹ RAZE 2040, fol 185. Zie Persoonlijke aantekeningen Levendale in "Krenten uit de Pap".

²⁴⁰ RAZE 2040, fol 187, 18-4-1596

van Ocher mrs. Gillis zone ende Marinus Simons zone beide geboren van Ste Martinsdijk (MPS: Sint Maartensdijk) ende Tolen (MPS: Tholen).

1.189 Verklaring over een Pieter Henricxs van Aerschot²⁴¹

(Type acte:) *attestatie van een vuyterste wille*

Comp. Henric Adriaenssen en Stoffel Slock, beide wonende aen den Nissepadt, midsgaders Lenardt Janssen wonende ten huijse genaemt den Voghelensangh buijten die Gansepoorte Alle opt Goessche ambocht, hebben verclaert etc. ten versoeke van: Pieter Geerdssen Jongh en Jan Cornelisz Croone als Aermmeesters der stede van der Goes Dat t'sijnen Henric's voorseide huijse ofte hoefve gedient heeft als bouw knecht wijlen Pieter Henricxssen geboren van Aerschot oft daerontrent vuyt Brabant Van Baefsmisse 1594 totten 3 aprilis laestleden, D'welcke Pieter zijeck zijnde al voren tot hen geroepen ende ontboden heeft Den voorn. Henric, sijnen meester ende Daernae de voorseide Stoffel ende Lenardt comparanten voir d'welcken hij P(iete)r ernstelijck verclaert heeft Dat hem was deuchdelijck competerende van Jan Geerdssen schouutteth in Cattendijcke (MPS: Kattendijke) de somme van twintich ponden grooten ter oirzaecke dat hij Pieter bij hem gedient hadde. Noch van Lodgier Leunissen vijff ponden drie schellinghen vier grooten van geleenden ghelde. Ende van Henric Adriaens voors. zoo vele als bij afrekeninghe bevonden zal worden Alle d'welcke parthijen hij Pieter ernstelijck begheert heeft Dat d'Aermen der stede van der Goes zouden Innen, opbeuren ende behouden, zoo verre nijemant en comt van zijne vrienden Die wettelijck proberen zal zijn Erfgenaem te zijne. Noch verclaerde hij Pieter Dat Adriaen Adriaens thijshoecke zijn compere²⁴² hem schuldich was baefsmisse hantcomende vijftich guldens van geleenden ghelde. D'welcke hij beset ende gegeve heeft desselfs Adriaens zoonken zijn testateurs peteren.

Noch dat Jan Adriaens Brabander in Cattendijc hem insgelijcx schuldich was seshien guldens D'welcke hij testateur den zelven Jan gegeven oft quijtgescholden heeft. Item noch heeft hij testateur gegeven aen Lenardt Janssen voorn. zijn swarte bocxens met drie van zijne beste hemden ende zijne nieuwen hoet. Ende aen de twee Jonghwijfs metten ander knape binnen den huijse Ghaf hij tgheldt dat in zijn kiste was Alle d'welcke verclaeren zij comparanten de voors. Pieters ernste begheerte ende wille geweest te zijne.

Aldus ten huijse van Henric Adriaens zone aen de Nissepadt opt goesche ambocht ter presentie van Philips Calferis, wonachtigh tot Pieter Cijnssens gebuijre aldaer en Marinus Cornelisse wonachtigh onder Cloetinghe (MPS: Kloetinge), beide aerbeiders.

Ten zelven voors. huijse gevonden Dese specien den voorn. wijlen Pieter Henricxssen thoebehoorende. Twee obligatien d'eene sprekende tot last van Adriaen Adriaens tot 47 guldens, ende den anderen tot last van Jan Adriaens in Cattendijcke tot 2 £ 15 sch. gr. Ende in ghelde Een gheelen gouden reael, Drie inckele spaensche pistoletten, een halfven milrez²⁴³, ses geheele ende vijf halfve Realen van viij tot 45 s(tuijvers) tstuck samen 3 £ 3 s 9 gr. Een gheelen ende 4 halve rijcxdaelders 23 s gr. Noch twee oude hemden, boven die drie die aen Lenard Janssen voors. gelaeten zijn. Ooc een swarten broeck, aen Lenard gelaeten insgelijcx, Een rooden hemderock, Een rijeme met twee oude coussens, Altsaemen ligghende in een nieuwe kiste. Aldus bevonden ten huijse ende daeghe voorcreven

1.190 Procuratie van Daniel Junius de Jonghe²⁴⁴

(Type acte:) *procuratie oft commissie Om te administreren ad recipiendum et lites*

Comp. Jr. Daniel Junius van Crabbendijcke (MPS: Krabbendijke), nu wonachtigh binnen der stede van der Goes Dwelcke verhaelende van meeninghe te zijne buijten slandts te reijsen Heeft

²⁴¹ RAZE 2040, fol 187, 18-4-1596

²⁴² doopvader

²⁴³ milreis = 1000 reis een Portugese muntwaarde van 1 gulden

²⁴⁴ RAZE 2040, fol 189, 23-4-1596

midlertijt geconstitueert etc. Zacharias de Jonghe zijnen neve, hem ghevend etc. Om te moghen Administreren in zijne absentie alle zijne goederen ten meesten oirbore Midtsgaders te mogen maenen, heijtschen ende ontfanghen Renthen, Pachten etc. etc. Aldus ter Goes ter presentie van Hubrecht Janssen stebode aldaer en Jaspar van der Horst oudtschoenmaecker aldaer.

1.191 Procuratie tot administratie goederen²⁴⁵

(Type acte:) *procuratie om heerlijcke goederen te administreeen*

Als voren comp. Jr. Daniel heeft geconstitueert Jr. Jan de la Salle zijn susters man, hem ghevende etc. etc. met advijse van Zacharias de Jonghe, te administreren al zijne heerlijcke goederen binnen Crabbendijcke. Aldus etc., als voren.

1.192 Testament Martin Corneliss Jongman²⁴⁶

(Type acte:) *testament van een Jonghman sieckelijck qualende. Videto een pag. 193, 211*

Comp. Martin Cornelissen Jonghman, Inwoonder, Schepene ende secrtaris der prochie van Eversdijc, ghaende, staende etc. Gheeft aen de Aermen in Eversdijc Een stuck landts groot ontrent een gemet gelegen in 't Westambacht van Capelle over die watergangh t'welcke bij hem testateur zelfs werdt gebaent. Ende voorts gesien ende overleijt hebbende Die laetste Rekeninghe Die Pieter Ponce zijn stiefvader ende ontfangher zijner goederen gedaen heeft etc. Quij-teert deze van alle ontfangh rekeninghe te doen. Betreft land etc. als hem testateur aengekomen zijn van Jacquemijne Leijns zijne grootmoeder en legateert ende gheeft van voren vuijtte aen zijn broeders ende zusters (etc) geprocreert bij zijnen moedere van Pieter Ponce. Alnoch laet ende beset hij aen zijnen lieve moeders Alsulcken huijs als hij heeft binnen Bieselinghe bij de smits.

Voorts begheert hij Dat alsulcken somme van penninghen als Marinus Adriaenssen schoutteth in Eversdijc bevonden zal worden hem schuldigh ende ten achteren te zijne, Dat hij de zelve zal moghen betaelen met drie ponden grooten tsiaers etc. Aldus ter Goes, ter presentie van Barthel Willouts en Jacob Janssen Braeniendijc poorters van Goes.

De minuut is ondertekend: Maerten Corneliss, met dusdanighen merck bij Barthel gestelt en Jacob Janssen Braingendijck ([zie foto 25](#)).

1.193 Persoonlijke aantekening van Levendale²⁴⁷

Den xxij martij saterd. sub primis vespers..?Letare hebbe ick gecocht mijn huijs, staende bin-nen deser stede Goes voir de kercke bij de Marckt Twelcke mij levert es mette behoirlijcken solempniteijten alhier gepleeght Den 8 Aprilis, ende ick ben gecomen Daerinne metter woone den 25 Aprilis ipradie D. Marci post litanias maiores celebratis. Donderd. post livasimodo que etiaen orat octava mei natalis. Sulcx hebbe ick alhier voirts aen mijn Comptoir gehouden Daer-van hier Memorie Deus Pr.Celestis hic mihi..dere ..suam benedictum Pare .. ac salutem corporis et .. mi in hac terrena habitats .. et t.. dem Requiem ..Domo sua In terre vinentium Leven-dale.

1.194 Testament Maijke Pieters weduwe cooman Job²⁴⁸

Comp. Maijken Pietersdr weduwe come Jobs (etc. ut supra pag. 57) poorter der stede van der Goes, redelijck gesondt etc. etc. Testament. Maeckt aen Tanneken Jobs haere dochtere de some van 25 £ gr.vls. eens D'welcke zij voren vuijttrecken zal In gevalle zij noch ongehylickt es, Maer Indien zij gehuwelijckt ende beghift es Zoo zal dit legaet te niete zijn. Stelt tot erfge-

²⁴⁵ RAZE 2040, fol 190, 23-4-1596

²⁴⁶ RAZE 2040, fol 190, 24 aprilis 1596

²⁴⁷ RAZE 2040, fol 190, 24 aprilis 1596

²⁴⁸ RAZE 2040, fol 192, 25-4-1596

namen haere kinderen Dies begheert zij Dat Maijken Cornelisdr²⁴⁹ weduwe Pieter Jobs zone wijlen haere sone was haelen en trecken zal die helftscheijdinghe van tghene Pieters voors. kinderen In haere testatrice sterfhuijse erfven zullen. Omdat zij testatrice gebleven es sittende gemeente int sterfhuijs haers voorn. mans Soo dat desselfs Pieters voors. huijsvr. daerinne zijne gedeelte niet en heeft genoten. Aldus ter Goes, Die 9^e indicie ter presentie van Pieter Janssen Caemer en Hubrecht Janssen stebode beijde inwoonders Goes.

1.195 Procuratie Cornelis Adriaens Bolle²⁵⁰

(Type acte:) *procuratie ad tradendum gescreven op den rugghe van den voorgaende pag. 176*
Voir mij es als voren noch gecomp. Den zelven Cor(neli)s Adr(iaensse) Bolle Ende heeft gestelt eerder cracht gegeven bij desen Pieter Boogardt Pieter Diricxsen en Cornelis Jans del Pours om te leveren aen Frans Mels zone etc. Aldus den laetsten aprilis 1596, ter presentie van Jan Cornelisz Masuer en Jaspar van der Horst, beijde poorters Goes.

1.196 Testament Martin Cornelissen van Eversdijck²⁵¹

(Type acte:) *testament van een Jonghman sieckligghende, Vide supra pag. 190 et prima 211.*
Die minute es bij Mr. Henric Sonnius pensionaris te Middelburgh beworpen tot totte conclusie thoe.

Comp. Martin Cornelissen, Jonghman, Inwoonder, Schepene en secretaris der prochie van Eversdijck, sieckelijck te bedde ligghende etc. Gheeft aen de Aermen van Eversdijck Een stuck landts, groot ontrent een gemet geleghen in Westambacht van Capelle over die Watergangh etc. bij hemzelf gebaent. Quijtschelding van zijn stiefvader Pieter Ponce etc.

Zijn moeder 't huijs binnen die prochie van Bieselinghen bij de smits. Een stuck zaylandts gelegen in IJersicken (MPS: Yerseke) voor Leijn Cob Hughens deure groot 435 roeden.

Zij moet uitreiken aen Lijnken Cornelis mijnheer kindt (zijne testateurs meteren) 50 guldens eens.

Aen Tanne Vette ter Vlaecke 4 £ gr. vls.

Aen Macharis Adriaens te Bieselinghen 2 £ gr. eens Aen eene onnoosele (zijne naemoers meteren) nu wonachtigh int lant van Sintemartinsdijck (MPS: St Maartensdijck) oft ontrent Steenberghen 2 £ grooten om Daerom cleederen te coopen.

Aen Adriaens Pieters kinderen te Wemeldinghe 3 £.

Noch aen zijn Meteren in Baerlant 20 schellingen ingsgelijcx om daervoor laken te coopen.

Ende noch aen Tanne Marinus Adriaensdr zijne meteren een nieu keurs ende een nieu roccken. etc.

Legateert Marinus Adriaens schoutteth tot Eversdijck wat hij schuldigh en ten achteren is

Aen naeste vrienden die naer costuijme van Zeelandt zijn erfgenaemen ab intestato zouden wesen

Naemelijck aen Maijken Macharisdr, midsgaders de kinderen Jan Macharissen Dese naebescreven gronden van erfven In Schore zijdt aen Marinus Adriaens Balthens boogardt 2 ½ gemet 15 r. In Vlaecke voor Govards deure, weije 1 ½ gem. 22 r. In IJersicken aenden wegh een weije genaemt Den briel groot 4 gem. 15 r. Noch in Schore op den soutepit zaylant groot 2 g. 42 r. Ende Daer oost aen teijnden aen Marinus Adriaens Balthens boogardt 1 gem. 46 r. Noch in Vlaecke een weije die Marinus Jan Maenssen baent 2 ½ gem. 10 r.

Pieter Ponce dese naest voorgaende drie stucken in pachte hebben zal voor de heventijdt die tsijnen overlijden lopen zal Jegghens 15 sch. tgemet affslaens ghelt

²⁴⁹ Goes weesboek VN5, fol 41, 28-12-1591: weesakte Pieter Come Jobs Cramer overladen, en Maijcken Cornelisdr, kinderen Cornelis Pieters 12 jaar, Janneken 10 jaar, Job 6 jaar, Sara 4 jaar, Abigaël 2 jaar, Pieter Pieters c. ½ jaar. Aanwezig waren de moeder, Jacob Jobs als oom ende voogd, Bernard Hubrechts behuwdoom van de wezen

²⁵⁰ RAZE 2040, fol 192, 30-4-1596

²⁵¹ RAZE 2040, fol 193, 30-4-1596

Alnoch aen die voorseide Maijken ende Jans kinderen een weije in Vlaecke die Adr(ian) Andriess baent groot 2½ gem. 30 r. In Schore weije 1½ gem. Dwelck Jan de Winther baent. In Vlaecke aen den Danckardssen wegh 7 quarten. Noch in Vlaecke Die platte meet groot 2 gem. 87 r. Aldaer noch een weije aen den west zoeckwegh 3 gem. 20 r. In den grootenhoec een gemet dat Jan Scharis gebaent heeft. Noch zaylant aenden oostwegh 5 quartier. Op de eede 250 r. Aen den ee wegh 2 gem. preter 36 r. Ende aen den iersicke wegh een gem. 80 r. Tesamen tot ontrent 31 gem. 131 roeden.

Item Aen den kinderen metten kindtskinderen van Adriaene Macharisdr wijlen moeder was van Pieters Corneliss Schuijle met zijne zusters oft haere kinderen Laet ende maeckt hij testateur Een weije geleghen aen den breewegh genaemt de streke, met noch een weije Daer west aen tsaemen groot 7 gem. preter 18 r. Noch in Schore een weije genaemt het derrighlant groot 3 gem. 33 r.

Alnoch Aen den kinderen oft kindtskinderen van wijlen Gertruijdt Claisdr Naementlijck aen Janneken, Adriaenken ende Neelken Adriaens de molenaersdochters Een weije gelegen in Vlaecke voor de steene heule groot 4 gem. 110 roeden etc.

Nomineert voor al zijn andere goederen als erfgenamen Zijne halfve broeders en de zusters, wettighe kinderen van zijn moedere geprocreert bij Pieter Ponce zijn stiefvader etc.

Aldus binnen Eversdijck 1 Meije 1596 ter presentie van Cornelis Corneliss Knuijt Inwoonder aldaer Jacob Jacobsen Vette wonachtigh Vlaecke beijde landtluijden.

1.197 Procuratie Hans Verheghen²⁵²

(Type acte:) *procuratie om erffvenisse te deelen*

Comp. Hans Verheghen weerd in den eenhoren, poorter van Goes. Heeft geconstitueert Maijken van Hamme zijne huijsvrouw Om te treden aen te ghaen (etc. ut supra pag. 49) Dwelcke op hem thoegevalen es deurt overliden van wijlen Laureijs Verheghen sijne vader zal. memori, nu onlanx overleden binnen der stede van Rotterdam etc. Aldus ter Goes ter presentie van Joos Benedictus en Matheus Vierendeel bode ende knape van den gilde der Edelen Handtboghe aldaer.

1.198 Procuratie Bouduin Assuerus²⁵³

(Type acte:) *procuratie ad recipiendum et lites*

Comp. Bouduin Assuserus, poorter Goes voor hemzelfven ende als getrouwt hebbende die weduwe van Frans van den Berghe voochdesse haerder kinderen. Heeft geconstitueert Jan Baeck procureur binnen den eijlande van Wolphardsdijck (MPS: Wolfaartsdijk), Om te moghen maenen, heijtschen etc. alsulcken somme van 15 £ gr. vls. als Jan Balthens wonachtigh binnen den voors. eijlande aen hem comparant ect noch schuldigh is. Aldus ter Goes opt Landtrecht ter presentie van Cornelis Corneliss Mathijssen ende Jan Adriaens Goeree commissaris en camerbode van 't zelve Landtrecht over Zuijtbevelandt .

1.199 Testament Jacobmijnken Ingels²⁵⁴

(Type acte:) *testament van een vrouwe int craem oft kinderbedde ligghende*

Comp Jacobmijnken Inghelsdr huijsvrouw van Jans Arentssen van Horen, schipper, poorter van Goes, zijeck int kinderbedde ligghende, nochtans etc. Legateert aen broeders en zusters alle die cleederen etc. Stelt tot erfgenaam haerer lieven man Jan Arentssen. Aldus ten huijse van de testatrice 8 meije 1596 ter presentie van Cornelis Adriaens Huijzen, craemer en Barthel Martinssen schipper, beijde poorters Goes.

²⁵² RAZE 2040, fol 196, 5-5-1596

²⁵³ RAZE 2040, fol 196, 8-5-1596

²⁵⁴ RAZE 2040, fol 197, 8-5-1596

1.200 Procuratie Catharina Reijmers de Vos²⁵⁵

(Type acte:) *procuratie ad cernendum et addendums hereditatem*

Comp. D'eerbaere Catharina Reijmers de Vosdr, weduwe Jacobs Vincx poorteresse van Goes. Ende heeft met Hubrecht Janssen stadtbode alhier haeren in desen gecoren voocht ende assistent, geconstitueert Joffrouwe Cristijne Jans Beuckelaersdr weduwe Dominicus de Harde, wonachtigh binnen Antwerpen, haere comparantes nichte, haer gevende volle macht etc. om vanweghen haers constituantes Tecomen In communicatie met Joffr. Quirijne, weduwe Sr. Jans de Vos (wijlen haer constituantes eenigh broeder was nu onlancx binnen Bruesselen sonder wet-tigh hoir deser weereldt overleden wijens zijele den bermhertighen Godt genaedigh zij) Ende bij zoo verre zij zailigher memorien wettelijck getesteert heeft, Copije authenticque van alle zijne dispositien te versoecken etc. Aldus ter Goes ter presentie van Willem Claissen Codde, cleer-maker en Jaspar van der Horst oudtschoenmaecker, beijde inwoonders Goes.

1.201 Testament Belieken Jansdr²⁵⁶

(Type acte:) *testament van een vrouwe sieck wezende*

Comp. Belieken Jansdr weduwe Cornelis Michiels Blaubeen, wonende Goes sieckelijck te bedde ligghende etc. Gheeft zij voren vuijt aen Belijken Simonsdr haere beminde moedere haere daeghelicxe cleederen, Een half dozijn hemden, een half dozijn halsdoecken, drie voor-schooten, Een cleen beddeken, dan die kinderen op slapen. Met twee oircussens ende twee paer zacxkens, midsgaders twee pae slaepplaeckens ende twee deeckens, Ende Daerthoe noch hondert guldens eens In gereeden ghelde etc. Aldus ten huijse van de testatrice ter presentie van mr. Henric Claissen van Venloo en de Pieter Gilliss Pluijm beijde inwoonders van Goes.

1.202 Huwelijks voorwaarden David Corneliss schoenmaker van Cruininghen²⁵⁷

(Type acte:) *contract antenuptiael*

Comp. David Cornelissen schoenmaker woonende binnen die parochie van Cruninghe ter eenre en Maijken Hermansdr gheassisteert met Maijken Erasmusdr haere moedere ende Pieter Adriaenssen haer stijfvaders Inwoonders der prochien van Weerde ter anderen zijden. Huwelijks voorwaarden. Jonghman en Jonghedochter etc. Aldus ter Goes, ter presentie van Cornelis Clerck poorter Goes en Jacob Jacobssen Mets wonachtigh te Cruninghen.

1.203 Procuratie voor den Hove van Holland²⁵⁸

(Type acte:) *procuratie ad lites voor j gedachvaerde Voir den hove van Hollant*

Comp. Costen Pauwelssen, landtman wonende onder die prochie van Cruninghen, heeft geconstitueert Mrs. Anthonij Florij, Adriaen Jong Dircxs zone, Adriaen le Seur procureurs postulerende voir den hove van Hollant etc. alsucken Proces ende Zaecke als hij constituent ende gheabsolveerde bij Sententie van Schepenen der voors.prochien bij mandaet van Reformatie voir den voors. hove beroepen ende verdaghvaert van ende jeghens Cornelis Stevenss, Marinus Jacobs Plasman en Pieter Hubrechts etc. Aldus ter Goes ter presentie van Herman Vervoort deurwaerder vant Landtrecht over Zuijdtbevelandt en Jaspar van der Horst oudt schoenmaker, beijde inwoonders Goes.

1.204 Insinuatie aan Heijlken weduwe van Joos Matthijss²⁵⁹

(Type acte:) *insinuatie gescreven op den brief Adriaens van Stapele wonende tot Steenberghen ende tsijnen versoecke nomine Margriete etc.*

²⁵⁵ RAZE 2040, fol 197, 11-5-1596

²⁵⁶ RAZE 2040, fol 199, 11 mei 1596

²⁵⁷ RAZE 2040, fol 199, 14 mei 1596

²⁵⁸ RAZE 2040, fol 200, 21 Mei 1596

²⁵⁹ RAZE 2040, fol 201, ?-5-1596

Ick onderscreven als publicq Notarius hebbe die Lecture deser ende d'Insinuatie Daerinne verhaelt gedaen aen die persone van Heijlken weduwe Joost Matthijssen, die desen brief eenen nacht bij haer houdende ende beradende des anderen daeght mij voor antwoorde ghaf Dat zij van den deuchdelijckheijt des gepretendeerde schuldts van Margriete Beke Ignorant was, Dan Indien sij wel gefundeert es Dat zij haere actie aldaer Instituere daer tsterfhuys es gevallen Daerover geroepen die daer behooren geroepen te worden ende sonderlinghe Enghel Melchiors²⁶⁰ haere volmachtighe Den welcken Indien hij haere procuratie niet accepteren wille Dat hij deselve weder zijnde met alle die instrumenten ende papieren hem overgelevert.

1.205 **Aanslag op Matthijs Faes met een opsteeker in Waarde**²⁶¹

(Type acte:) *chirurges et Medicis unicum j ex vulnere Interijt*

Alsoo Jan Pieterssen geboren van Lokeren in Vlaenderen, jonghman, aerbeijder, oudt zoo hij zijde ontrent 18 oft 20 Jaeren (wiens vader was Pieter Janssens die eertijds gevoert heeft t marckschip in Zuïdtlandt) thuys ligghende tot Quilliaem Wijnocx²⁶² zijnde in een gelagh binnen die prochie van Weerde in Zuïdtbevelandt in Zeelandt, ten huijse van Willem Olleman op een sondagh ... (niet ingevuld) laestleden, des avents ontrent 6 uren, van Mathijs Faes zone, jonghman geboren van Saeftinghe (des voorseiden Ollemans herbergiers stiefsone) met eenen opstecker gesteken was in de rechter borst, Hadde hij sich betroudt te doen cureren aen mr. Andries Stehouwer, chirugijn binnen Cruninghen, Dan naerdijen den zelve chirurgijn die wonde thoegeheelt hadde, hij gequetste hem noch zeer qualijck gevoelende, Heeft aen Pieter Geerdssen Jongh (een van de zes aermmeesters binnen der stede van der Goes) doen versoecken ende verworfven Om int gasthuys alhier ontfanghen en de volcomelijck genesen te worden Soo dat d'Aermmeesters alhier bevolen ende belast hebben Mr. Jan ex alto Doctoir der medicijnen ende mr. Pieter Vitu apothecaris ende chirurgijn beide gegaigeert binnen Goes, Den voors. quelden persone te cureren zoo dat behoorde. Maer zijluijden Medicijn ende chirurgijn aenmerc-kende die quade dispositie, cranckheijt ende debiliteit desselfs, Dat hij zoo qualijck zijnen aeesem conste gescheppen ofte moeste op de lucht gebracht werden, Vreesende de voorseide wonde niet wel gesuver al te gesloten te zijne, hadde bij missive Den voormelden mr. Andries alhier ontboden om die zwarichheden die zijluijden bevonden ende periculen hem te verclaren. Niet willende alzulcken dangireusen Cure lichtveerdelijck ofte temere aenveerden. Dan hij mr. Andries zelfs alhier niet comparerende, heeft bij zijne missive van date 20 meije laestleden verclaert Dat hij niet en hadde connen bevinden de wonde te moghen penetreren oft eenich bloedt Innewaerts gegaen te wesen ende dat de patient over menighen tijdt genesen is van voorn. zijne wonde, dan dat hij in quade dispositie is van den borst dwelck accident hem dochte aengebleven te wesen van twee diverse zijeckten hem in zijnen meesten noodt aengecomen, mede deur quaet toesicht op hem zelve, als anders qualijck tractament. Emmers zoo ist geschiedt Dat den voorn. gequetsten crancken van deser wereldt es gepasseert op ghisteren den 26 majj ooc op eenen sondagh des avonts ontrent vj uren Waeromme die voors. Medicijn ende chirurgijn om haer t'ontschuldighen ende om een ijghelijck bekent te maecken Dat zijluijden niet sonder redenen zwarichheijt gemaect hadden alzulcken cure t'aenveerden, hebben aen den Aermmeesters ernstelijck versocht Den voors. gestorfvn opgesneden ende ghejudiceert te worden indie presente van twee schepenen deser stede ende eenighe aermmeesters Sulcx es op huijden ter presentien van de genoemden personen d'Judicie gedaen ende es bij Judicium des voorn. Medicijns ende chirurgijns ten aensiene van de presenten naegenoeemt merckelijck bevonden die voormelde quetsure vuijtwendigh geconsolideert ende gecicutrizeert te wesen, nochtans dat de zelve gepenetreert heeft ontrent die cartilagineuse parthijen tusschen de derde ende vierde ribbe Nemende voor zeecker ende sichbaer teijckenen Dat hem die borst gheopent zijnde terstont den

²⁶⁰ MPS: Engel Melchiors de Bonte?

²⁶¹ RAZE 2040, fol 201, 27-5-1596:

²⁶² Is hier bedoeld Wijnocxbergen in Frans Vlaanderen?

etter openbaerde ende met groote menichte den chirurgijn inciseur overvijel Niet zonder grooten stanck, ende voorder die cartilagines ostarus met het os pectoris oplichtende, es bevonden die interne musculen gewondt geweest te zijne ende noch niet geconsolideert, maer in een leelijke purulente ende rottende hulceratie verandert, vol pus ende gedigereerden dicken etter. Soo occk die quetsure in opsa pubstantia pulmonis, ooc geheel vol purulente dicke materie oft etter, Oock het Medistinum, geheel gepultrifieert.

Voorts in de capaciteijt ofte vollicheijt van de borst, vol stanck ende vuilicheijt, wesende eensdeels geronnen bloedt, noch geheel swart, geclonttert ende in gheen etter verandert zijnde zom etterachtigh ende eensdeels scherpe venineuse ende virulente materie, Soo dat hier alle die pelliculus oft internae membranae als het diaphragma oft middelschot, het pericordicum oft omwissel vant herte, (doorgestreept: het voorseide mediasstinum) principalijs daer tselve aent diaphragma vast es, het voorseide mediastinum Jae therte selfs, midts de voorseide materie geheel gheinflammeert, ende meestendeel gheexcorieert waeren. Al zoo den voorn. medicijn. Medicijn ende chirurgijn oordeelden ende den ommestanders naergenoemt wel bleeck, versoekende Daeromme van mij Notario ter ewiger memorien, hier af notule gehouden, ende Indient noodt waere acte of Instrument gemaect ende hun geleverd te werden. Aldus bij den voorn. medicijn ende chirurgijn gheincideert, opgesneden, bevonden, gesien gheoordeelt ende versocht Int gasthuys binnen deser voors. stede van der Goes.

Op den 27 maij Anno 1596 Daerbij ende over geroepen waeren Jan Corneliss Croone ende Jan Claiss backer, als schepenen deser stede, mr. Fredericq Wagheners chirurgijn alhier ende mr. Jacob Claissen chirurgijn vant vendel Van Wijngaerden hier in garnisoen liggende Pieter Willemsz met den voors. Jan Croone als aermmeesters, Willem Claisz minister etc. ende mr. Arnoudt van den Blocque, gasthuysmr. alle als getuijghen hier Jegenwoordigh Dies t'oirconden etc.

1.206 Verklaring Reijn Jansen over nieu dijkage Crabbendijcke²⁶³

(Type acte:) *attestatie*

Comp. Reijn Janssen toegenaemt borghemeester, Ingeboren inwoonder der prochie van Valckenisse, oudt zoo hij zijde ontrent 58 jaeren Ende heeft ten ernsten versoecke etc. van Jan Jacobssen Bom, poorter deser stede van der Goes verclaert etc.

Dat hij daerbij ende mede geweest es op t clooster te Crabbendijcke In de husinghe (of hutte) van van Xander Strauget Schotsman, Daer vergadert waeren onder andere Tobias Wicxdorp, pennincmeester van den nieu dijkage van Crabbendijcke die alsdoen beverscht was, ende gij requirant voornoemt Ende tes geschiet in de weecke naede goesche iaermarkt in augustus laetstleden, Den iuijsten dagh onbegrepen, Aldaer, Naerdijen Hans Couelens Soetelaer zwarijcheijt maeckte, meer te soetelen ofte cost ende spijsse te leveren aend den dijckers van den zijddijck aldaer, Sonderlinghe zoo die zelve dijckers, alveele gehaelt ende afgeborghd hadden ontrent 200 guldens, Verclaert hij deposant alsvoren Dat hij den voors. requirant totten voorn. Soetelaere wel heeft hooren zegghen, Den oft gelijcke woorden in substantie. Den dijckers aen den zijddijck zal comen hondert ende veertich ponden grooten vlaems eens als zij hun werck voldaan zullen hebben. Voor d'welcke somme Ick u versekere, Dan dat hij requirant duijdelijck Daerbij zijde, Ingevalle ende als zijluijden hun werck zullen hebben voldaan, Maer anders niet, sulcx mocht ghij hun tot zoo veele wel soetelen ende gelooff gheven Dan onder die voors. conditie ende tot hoogher somme niet Want wij en willen den dijckers gheen gheldt gheven, noch Daervoren staen, Dan zoo verre zijluijden hun werck voldaan sullen hebben etc. Aldus te Goes, ter presentie van Michiel van Schagen tavernier ende Jaspas van den Horst oudtschoenmaker, beijde poorters Goes.

²⁶³ RAZE 2040, fol 205, 1-6-1596

1.207 **Huwelijkse voorwaarden Pieter Henricxcs en Maijken Jansdr**²⁶⁴

(Type acte:) *bespreek van huwelijcx goedt ende beloffte tusschen tsbruijts vader ende bruidegom*

Comp. Jan Janssen beenhouwer ter eenre ende Pieter Henricxssen ter anderen zijden, beide wonende onder die prochie van Oudelande binnen desen eijlande van Zuijdt-Bbeveland hebben verclaert 'Naerdijen hij Pieter weduwaer met Maijken des voors. Jans dochter vereenight waeren om in houwelijkce te versaemen, zij comparanten en voorn. vriendelijck gheaccordeert waeren als dat hij Jan vader belooft heeft etc. met zijne voorn. dochtere ten houwelijkce te geven 50 £ vls eens. Ende Daerenboven oft geviele dat een van den voorn.man oft wijf, Pieter oft Maijken quamen te passeren voor den voors. Jan ende zijne huijsvrouwe (Maijkens vader ende moeder) Soo es gestipuleert etc. dat hij Jan vader voors. in Pieters met Maijken gemeene sterfhujs alsdan zal bij brenghen tot 200 ponden grooten vls. eens etc.

Aldus ter Goes ter presentie van Cornelis Berghenaer, weerd in de Rose ende Jan Mathijssen inwoonder Oudelande. De minuut alhier is door Jan Janssen met zijn merck ondertekend ende bij Jan Mathijssen geverifieert.

1.208 **Verklaring Bastiaen Jans schipper**²⁶⁵

(Type acte:) *attestatie*

Comp. Bastiaen Janssen Schipper, geboren van Romerwalle ende nu wonende binnen Berghen op den Zoom, oudt ontrent 48 jaeren, heeft verclaert ten versoecke etc. van Pieter van Eerdenbodeghem, ontfinger van de heer van den tempel etc. Dat geleden ontrent 8 oft 10 jaeren, den juijsten tijdt onbegrepen, hij deposant gecocht heeft van hem requirant binnen den voors.stede van Berghen, Twee grauwe merrij-peerden d'welcke hij Pieter zeijde dat thoebehoorden den voors. heer van den Tempel etc. Verclaerende hij deposant de zelve deuchdelijck gecocht te hebben, beide tsaemen (nae zijn beste wetenschap) om thien ponden thien schellinghen grooten vls. eens, dan niet hoogher Ende waert recht etc. Aldus te Goes ter presentie van Pieter Adriaens Bolle ende Hans van den Graeve hoeijmaecker (hoedemaker) alhier.

1.209 **Procuratie Margriete van Cuijk**²⁶⁶

(Type acte:) *procuratie ad lites*

Comp. Margriete van Cuijk, Jacobsdr huijsvr. Jacques van Hulsen, moutmaeckers, wonende tot Delft. Ende heeft geconstitueert Hans Verhaeghen procureur postulerende voir borghmeesters ende schepenen der stede van Aermuijden, etc. om te mogen maenen, hejschen etc. somme van 39 ponden schell en penningen volghende d'obligatie ect. Anthonis den Ouweman ende Xandrijne zijne huijsvrouwe wonende aldaer etc. Aldus ter Goes ter presentie van Pieter Adriaens Bolle, poorter van Goes, Theunis Janssen schuijtman van Aermuijden.

1.210 **Betalen huur boomgaard**²⁶⁷

(Type acte:) *protestatio animi declaratoria*

Comp. Adriaen Arnoudssen poorter van Goes Verhaelende hoe wel Pieter Ruth fruictenier wonende binnen Middelburgh alvoren besichtet ende oversien hebbende d'oppervruchten staende in saijsoene in den boomgardt zijns comparants groot ontrent vier ende een half gemet en geleghen beneffens dese voors. stede. De zelve met rijpen beliefvende absolutelijck gehuijrt hadde voor den aenstaenden oughst ende Jaerschaere²⁶⁸ 1596 voor hondert ponden grooten vls. eens. Daervan hij huurder tderdendeel alreede gefurniert ende betaelt hadde, Ende naedemael mits

²⁶⁴ RAZE 2040, fol 205, 4-6-1596

²⁶⁵ RAZE 2040, fol 206, 11-6-1596

²⁶⁶ RAZE 2040, fol 207, 12-06-1596

²⁶⁷ RAZE 2040, fol 207, 19-6-1596

²⁶⁸ Jaerschaere= de opbrengst van een jaar

zeecker (doorgestreept= plaeghen) gemeene plaeghen, smette oft faulte der natueren vierighe ende veninighe winden, luchten oft dompen, die voors. vruchten, zoowel niet ontfanghen ende aengeghaen waeren als hij wel hadde verhoopt, Des niettemin zij contrahenten noch op den 13 en deser maendt Daerinne veraccordeert waeren dat Jacob (die in den boogaerd woont) beghinnen soude die keersen te plucken tsijnen huijrders proffijte, Dat nochtans tot kennisse zijns comparants gecomen is dat hij huijlder tvoors. contract niet en wel onderhouden noch sich metten vruchten onderwinden, heeft Daeromme hij comp. wel willen zijnen wille en de meeninghe verclaeren Gelijck hij Protesteert midts desen Dat zijne ernste Intentie es de voors. huijre oft Accoordt, van weerden te houden etc. die reste van zijne beloofde penninghen ten verschijn-daeghen met rechten te vervolghen, etc. bij faulte etc die vruchten int openbaer te veijlen ende vercoopen, (aan de meestbiedende). Verzoekt de notaris dese insinuatie aan te bieden. Aldus ter Goes ter presentie van Lowijs Ser wouthers graincooper en Lenardt Janssen vleeschouwer, beijde poorters Goes.

1.211 Testament Janneken Jacobs Vincx²⁶⁹

(Type acte:) *testament van Janneken Jacobs Vincx ende Cathrijnen de Vosdr vide s(upra) pag. 28, 102* In den naem ons Heeren Amen etc. Comp. Janneken Jacobs Vincxdr wed. mr Pieters Lenardssen, poorteresse Goes, gesondt etc. Stelt tot enige erfgenaem Catharina Reijmersdr Vosdr haere beminde moedere In den volle eijghendom van alle die goederen etc. Midts . . etc. uitkerend aen den vrienden van haer testatrices vaders zijde die anders sonder testament zouden behooren te succederen, de somme van Twintich s. gr. vls. tot een memorie etc. Aldus ter Goes ter presentie van Jan Corneliss Masuer en Jan Adriaenssen schoenmaecker, poorters van Goes.

1.212 Testament Baelken Jansdr²⁷⁰

(Type acte:) *testament van een maerte, jonghe dochter*

In den naem ons Heeren Amen Comp Baelken Jans jonghe dochter, dienstbode, ingeboren poorter Goes, sieck sittende vuijten dienst, nochtans etc. etc., aen den Armen Eenens Daelder eens, aen Maijken Modde haer daeghelijcx roodt keursken met gelijcke rocxken ende themde Daerinne zij overlijden zal Doch indien tzelve quaet waere zal men aen haer een goetd hemde gheven; Item aen Janneken van Antwerpen die met haer testatrice eertijds bij Cornelis in Berghen gewoont heeft ende nu es wonende tot Barbel Joos zone laet zij twee silvere schort-haecxkens Tot een memorie ende gratuiteijt Dat zij haer testatrice so wijlen bij bestaen heeft. De rest van haere goeden: Janneken Matthijsdr gemeenlijck geheeten Janneken Kijne Meertens, weduwe Cornelis Corneliss met haere kinderen etc. Aldus ter Goes ten huijse daer de voors. Janneke woonde en zij testatrice sieck lagh. Ter presentie van Adriaen Arnoudssen en Pieter Claissen van Ovesant, poorters van Goes.

1.213 Persoonlijke kanttekening van Levendale²⁷¹

Op St. Jans dagh 24 Junij es PLVR geconstitueert Commiss(aris) overt Landt Recht, etc. ut supra pag. 75 voor noch j jaer/ Ende beneffens hem zijn alsdoen gecommitteert Jan Claissen ende Jacob Rijcke Ende tsamen Justitu gheadministreert Donderd(agh) 4 July

(d.i. Jacob Jacobse Rijke)

die ook in 1605 stond

Jan Claesse 1599, 1602

en Pieter Levendale ook 1591, 1595

Ende 1588, 1592)

²⁶⁹ RAZE 2040, fol 209, 20-6-1596

²⁷⁰ RAZE 2040, fol 210, 2-7-1596

²⁷¹ RAZE 2040, fol 210, 2-7-1596

1.214 **Procuratie Boudewijn Assuerus**²⁷²

(In de marge:) *Procuratie om vruchten te velde te moghen arresteren*

Compareerde Bouduin Assuerus, poorter van Goes, gehuwd met Maijken Geerds Claisdr, weduwe van Jan Adriaensz Blancx, heeft geconstitueerd Jan Storm, secretaris van Kruiningen, om “te arresteren alsulcken terwe als hij sal vinden op den erfve des voorseiden weduwe Blancx ofte nu bij cavelinge toegevallen aen Cornelis Gillissen, gelegen onder den Oostdijck, voor alsulcken aenpaert in den pacht hun constituenten aengecavelt als Anthonis Tolenaer, pachter, hem schuldig es in 1595, £ 12”

1.215 **Huwelijkse voorwaarden Martin Corneliss en Maijken Adriaensdr**²⁷³

(In de marge:) *Contract antenuptiael*

In den Naem des Heeren Amen, Compareerde Martin Cornelissen, inwoner en secretaris van Eversdijck, met Pieter Ponce, zijn stijfvader ter eenre, ende Maijken Adriaensdr, geassisteerd met Dierick Jansz, schipper te Biezelinghe, haeren couzijn ter anderen zijde.

1.216 **Procuratie van Octavia Galieris**²⁷⁴

(Type acte:) *procuratie ad recipiendum et lites*

Comp. Octavia Galieris taefel houdende binnen der stede van Hulst, ende heeft geconstitueert. Ser. Basilio Gracies coopman binnen der stadt van Antwerpen hem ghevende ... etc. om te maenen, te ontfanghen etc. 50 £ gr. vls. als Susanna Simons oft haeren man houdende aldaer den wissel op Berghen op den Zoom aen hem constituent noch schuldich ende ter achteren is, etc. Aldus ter Goes ter presentie van Jan Jacobssen Bijle ende Cornelis Corneliss Balthens poorters Goes.

1.217 **Procuratie van allemaal Smallegange's**²⁷⁵

(Type acte:) *procuratie om thienden te leveren oft overdraeghen*

Comp. Cornelis Adriaens Smalleganghens zoo voor hem zelven ende veranghende Willem Dignusz getrouwt hebbende Maijken, midsgaders ooc Cornalia Cornelisdr Smalleganges dochter zijne moeijen ende Jacob sijnen broeder, ooc mede als voocht van Matheus Corneliss Smalleganghens weesen eentsamentlijck Bouduin Assuerus ende Jacob Jobs zone als getrouwt hebbende Maijken ende Lijsbeth Geerds Claissens dochters, Niclaes Geerdssen ende Pieter Cornelissen Schuijle ende Harrent Pieters als voochden van Matheus Geerds ende van Marinus Marinus weese Daerof moeder was Grietken Geerds. Alle erfgenaemen van Willemijne Claes dochter wede Jans Adriaens dijcgraeve van bewesten H'Iersicken hebben geconstitueert Herman Vervoort deurwaerder van het landrecht over Zuijdtbevelandt, hem gevende etc. Om te compareren voir leenmannen der graeffelickeijt van Zeelandt ofte voir schepenen ende alomme daert van node zal zijn. Ende aldaer te versoecken naer ouden hercomen ende costuijmen. Dat alsulcken Thienden als zij constituenten onlanx bij consente vercocht hebben geleghen in den Lowijsen polder Cloetinghe ende Daerontrent overgesett werden op den coopers ofte hun actie hebbende ende hun daarvan verleent werden hunne behoorlijcke brieven. Dezelve aldaer te leveren oft opdraeghen den coopers daerinne te erffven. Met alle behoorlijcke solempniteijten, bekentenissen, beloften van warandt ende voorgaende lasten die aldaer verheijst worden. Ende voorts generalijck te doene dat zij constituenten (etc. ut supra pag 26, mutato numero constituentum in pluralem). Aldus ter Goes ter presentie van Hubrecht Janssen stadtode ende Jaspas van der Horst poorters van Goes.

²⁷² RAZE 2040, fol 211, 2-7-1596

²⁷³ RAZE 2040, fol.211, 9-7-1596

²⁷⁴ RAZE 2040, fol 212, 9-7-1596

²⁷⁵ RAZE 2040, fol 213, 24-7-1596

1.218 Testament Jan Aernouds²⁷⁶

(Type acte:) *testament Jans Aernoudssen Vide Prothoc(ol) B. pag. 269, of 444 Obijt 1^e dec. 99* Comp. den eersaemen Jan Arnouds eertijds burghemeester der stadt van Romerswalle ende nu wonend binnen Middelburgh, gesondt etc. begheerende zijne begraeffenisse binnen Berghen onder den zarck bij wijlen zijne huijsvrouwe oft binnen Goes bij zijne moedere²⁷⁷. Indient doemlijck zij, oft ommers binnen der kercken daer hij zal overlijden. Voorts disponerende van zijne tijdelijcke goederen etc. Josijne zijne eenighe dochter huijsvrouwe Pieters Janssen Bemont²⁷⁸ erfgenaam in 1/3 deel. In den anderen 2/3 deel: Adriaen Arnouds sijnen beminden broeder etc. kinderen kleinkinderen etc. Indien zij alle zonder hoir passeren: op Geleijns (wijlen zijns broeder) kinderen ende naecomelingen etc. item ordineert ende begheert gij testateur Dat zijne voorseide gheinstitutioneerde oft gesubstitueerde erfgenaam Jaerlicx vuytreijcken, zoo langhe zij Josijne zal overleven ende die stadt van Romerswalle bij twaelf huijsgezinnen bewoont worden zal, Die somme van Ses ponden grooten Vlaems, in ghelde, cleederen oft lijnwaet Aenden Aermen aldaer. Dient haerlieden goet duncken zal noch aen Barbel Pietersdr zijne nichte zoo langhe zij leeft Drije ponden grooten vls. tsiaers tot haere onderhoudt. Legateert daer en boven aen Maijken Pietersdr, Janneken Meus ende Maijken Jansdr alle zijne nichten elcx vier ponden vls. eens. Scheldt ooc quijte Grietken Nieupoorters alle tghenen zij hem schuldigh es. Daerbij hij haer noch gheeft 3 £ vls. etc. Gheeft aen Arnoldus Vosbergh sijnen Petren ende neve een dobbel-dobbel docaet van spangien in specie. Gheeft etc. aen Janneken Clais de costersdr zijne meteren ende aen Anthonis Marinus Vocxens zone zijne peteren elcx 1 £ vls. eens etc. Aldus ter Goes op den naestletsten July 1596 ter presentie van Mr. Jan de Ridder ooc Notaris ende Niclais Anthleunissen gesworen bode vant LandRecht over Zuijdbevelandt, poorters van Goes.

1.219 Coop schaepen in Steenberghen²⁷⁹

(Type acte:) *coop ende overnemen van schaepen. Gegheven den overnemer i Instrument langh ij pag. gescreven ter wijlen ic wel zijeck was ende van d'overlatorsse ontfanghem xijj st(uijvers)* Alsoo Joncvr(ouwe) van Almaras, weduwe Jr. Adolphs van Haemstede met Aelbrecht Floris zone pachter van de gorssinghe int quartier van Steenbergen gecontracteert hadde volghende tscriftelijcke contract gedateert 4 febr. 1596 Dat hij pachter aen genomen ende ontfanghen heeft xxvj oije schaepen te gorssen ende wachten totten 15 febr. 97 midts genietende die helft van alle die wolle van den oijen ende alle die lammeren die Daerop vallen zal Ende ooc die gerechte helft van alle die lammeren onder bespreck. Indien eenighe van de voors. oijen opt gort sterven Dat hij gehouden es te leveren t'oirmarck ende van de lammeren te leveren een in plaetse vant gestorven schaep. Daerenboven noch xvij weeren ende vij rammen te weijden voor desen aenstaende zomere ende Daervan genieten alle die vliessen ende wolle daerof comende. Soo zijn op huijden voir mij etc. gecompereerd de voorseide Joncvr. ter eenre en Jr. Willem van Ghistelles Capitain onder te regiment der Staeten van Zeelandt ter anderen zijde, etc. zijn veraccordeert dat Joncvr. vercocht ende Jr. Willem gecocht ende overgenomen heeft alle die oijen weeren ende rammen die de voors. Joncvr. moghen competeren mette lammeren ende wolle als voren, 18

²⁷⁶ RAZE 2040, fol 214, 30-7-1596

²⁷⁷ L.J. Abelmann beschrijft in zijn "De grafzerken inde grote of MariaMagdalenakerk te Goes: zerk nr 158 pag 66 "Hier leit begraven Anthonia Marinusdr wilen weduwe van Aernout Adriaens van Romerswalle sterf den VI octobris anno XVIXXXI. N.27. Noch begraven Ghelein Aernoutsen haeren soone sterf den XIX Junii Anno XVIXXVIII, Noch begraven Johanna Marinis haere suster sterf den eersten Martii anno XVIXCV, nogc begraven Cornelia Geleijnsdr sterf de 18 April Anno 1599.

Het schijnt dat Jan Aernouts hier niet begraven ligt. Jan Arnouts was geboren te Reimerswaal c. 1538 en overleed 1-12-1599. Gehuwd c. 1565, maar de naam van zijn vrouw is (mij) niet bekend.

²⁷⁸ Beaumont

²⁷⁹ RAZE 2040, fol 216, 3-8-1596

grooten per schaep. Aldus Goes ter presentie van Clais Baeck knecht van mr. Jan ex alto doctoird der medicijnen ende Jacob Soete wonende ter Capelle bij Ghistelles zusters.

1.220 Verklaring Pieter van Eerdenbodeghem²⁸⁰

(Type acte:) *attestatie*

Comp. Pieter van Eerdenbodeghem, oudtstadthouder over deser eijlant van Zuijdbevelandt Ende Joncyr. Catharina de Wijse zijne huijsvrouwe, ende hebben ten schriftelijcken ende ernsten versoecke ende instantie van Jr. Everardt Delvaille verclaert Dat zijluijden Deposanten eertijds menighael ende tot verscheijden stonden hebben expresselijck ende duijdelijck gehoordt Dat Vrouwe Anna Delvaille vrouwe van Essesteijn etc. zaligher memorien (des voors. requirants moeije) met ernstighe meenighen ende voorgedachte Intentie Sprackende verclaerde dusdanighe woorden in substantie Ten derf mijnen neve (sprekende van den voorn. Jr. Everard) niet verdrieten nu mij behulpsamigh ende ten dienste te zijne, Ick zalt hem wederom wel recompensen verghelden ende loonen zal ende segghende expresselijck Ick zal hem alleene Erfgenaem stellen ende Maecken dat hij alleene alle mijne goederen erven zal etc. Ghevende zij deposanten redenen van hunne scientie ende verclaeren. Want hij Pieter haeren rentmeester geweest es ende sulcx bij haer gefrequiteert binnen Berghen op den Zoom als zij daer noch woonde, Ende Daernae die Vrouwe Delvaille nemende haer residence in Zuijdtbevelandt thaeren deposantes huijse te Capelle, hebben zij beijde iterrativelijck d'zelve haer tot verscheijden stonden hooren verclaeren etc. Aldus ter Goes ter presentie van Jan Corneliss Mazuer en Marinus Lambrechts zone, partizeerder²⁸¹, beijde poorters.

1.221 Testament Cornelis Jan Marinuss²⁸²

(Type acte:) *testament van een jonghman buiten slandts reijssende*

Comp. Cornelis Jan Marinussen geboren binnen die Heerlijckheijt van H'lersicken, Jonghman, gewoondt hebbende zeeckeren tijdt binnen Rouen in Vranckrijck bij eenen coopman ende ooc aldaer die coomanschappen handelende. De welcke van Intentie zijnde aldaer wederomme te vertrecken ende een wijle te blijfven, Om hem midltijdt ijert menschelickx overquaeme ende oversiende die cranckheijt des levens etc. Enige erfgen. Marinus Jan Marinussen zijnen wel beminden broedere etc. Deze moet uitreiken aen de andere broeders en zusters of hun kinderen wat hem goeddunkt etc. Aldus ter Goes ter presentie van Jan Corneliss Mazuer en Jaspar van der Horst oudtschoenmaker, poorters van Goes. Tekent Cornelis Jansen.

1.222 Toevoeging aan testament Lijsbeth in de apteecke²⁸³

(Type acte:) *ampliatie oft additie (twelck gecreven staet supra pag. 1)*

Voir mij (etc. ut supra p. 17) gecomp. Lijsbeth in de apteecke poorteresse Goes, ende heeft verclaert Dat in dit Jeghenwoordighe Instument, met haer laetste mans crachet toegesloten begrepen. en gescreven staet haer testament oft vuijterste wille D'welcke zij alsnoch approbeert etc. Versoeckende dat dit zelve zulcx besloten werden gedepositeert ende te bewaeren geleiijk in de weescamer ofte griffie der zelve (om te openen na haer overlijden) Aldus Goes ter presentie van Jr. D. van de Werfve etc. getuige David van de Werve en Crijn Cornelisz.

1.223 Onderaan bladzijde een persoonlijke aantekening van Pieter Levendale²⁸⁴

Hulst, flandricoppidum quod Geuse rebbelatis invaerunt, citu Regis Hisp. duce parmerensi 1 novemb. 83 recuperatum iter..a Geusis inter?tum erat Nunc her a'ubi predictum exercitis duce

²⁸⁰ RAZE 2040, fol 217, 6-8-1598

²⁸¹ patrizeerder = partrizeerder, patrijzenjager

²⁸² RAZE 2040, fol 218, 17-8-1596

²⁸³ RAZE 2040, fol 219, 24-8-1596

²⁸⁴ RAZE 2040, fol 219

Alberto austriaco, In Hulsterambacht modo Insulaen factam, noctu inter 8 et 9 July irrupicet munitiers ex une parte et fortalitium op de Moervaert superasset 19 July, termenlis 6 augusti capto antemurali Verti folium
(voortgezet onderaan pag. 220)
et iter.? 16 quassatum Tandun licet v..dig z? etc.
tam cinctum obsidior(um) ernt qum commentus et rev(c ?)ins miles naviculis Inve. poterat et
In presidio haberet ad h. cad 3000 validas
? ellatorus conditionibus 18 aug. acceptis
summa virtule vi actimodate compulsum
et Diditum fuit 20 augusti 1596

1.224 Coop en levering platsaets²⁸⁵

(Type acte:) *presentatie van ghelde ende protest*

Comp. Jan Jacobsen Smack, poorter Ziriczee (MPS: Zierikzee) Verhaelende dat hij comende gevaren met Willem Lenardssen Spaen wonende in Somersdijck (MPS: Sommelsdijk) t'saemen in een schuijte, Den voors. Willem aldaer verclaerde Dat hij binnen deser stede Goes Inde Jaermarkt gesonden hadde 27 ende noch andere 12 sacken platsaets. Ende dat hij compt. nae de zelve vraeghende om te coopen Dan voors. Willem dije lovende om 23 sch. grooten den sack, hij compt. vuijterlijck den coop aanvaardt heeft. Op zijn bezien ende op een stoop wijns. Ende hier binnen gecomen die markt aenhoorende Dat hij compt den voors. coop finalijck heeft thoegeslaeghen. Dan dat hij Willem in gebreecke was De zelve te leveren als aen anderen vercocht zijnde zoo hij zijde etc. Protesteert. Aldus ter Goes in de Goesche markt ter presentie van Michiel Pieterssen glaesmaker en Pauwels van Dale inwoonders van Goes en Cruninghe respectivelijck

1.225 Coop coolsaet²⁸⁶

Comp. Cornelis Remeus poorter Hulst, nu wonend Goes Verhaelende dat hij binnen Hulst op den 23 Januarij laetstleden van Hubrecht Neuijt woonachtigh binnen Middelburgh, gecocht heeft 25 zacken goet leverbaer Coolzaet etc. 21 ? sch. 4 gr. elcken Hulsterschen sack, te leveren etc. Vercooper in gebreke gebleven etc. Protesteert etc. Aldus Saterdagh in den iaermarkt den laetsten augusti 1596 ter presentie van Jan Corneliss Masuer en Hubrecht Janss stadtbode, poorter Goes

1.226 Borgstelling Jan Keijser Hellingh²⁸⁷

(Type acte:) *versekeringhe bij een schuldenaer gedaen voor zijn borghe*

Comp. Jan Keijser Hellingh eertijds woonachtigh in Heijnsdijck onder Hulsterambacht in Vlaenderen, ende nu midts d'oorloghe hem onthoudende binnen die prochie van Ellewoutsdijc in Zuijdtbevelant heeft verclaert Alsoo Hubrecht Janssen stadtbode Goes, hem gestelt heeft borghe ende cautionaris voor hem comparant aen Cornelis Janssens eertijds baliu in Hulst etc. ende anderen ter sommen van 36 £ .gr.vls... heeft ter garantie gestelt alle zijn comparant meubelen, cleederen, Juweelen, huijsraet, Peerden, koeijen, ossen, runderen, schaepen, verckens ende alle bestiael ende alle zijne vruchten, grainen en de saet, op solder, in schuyre ende te velde etc. Aldus ter Goes den laetsten augusti 1596 ter presentie van Jan Corneliss Mazuer en Jaspar van der Horst, poorters van Goes.

²⁸⁵ RAZE 2040, fol 220, 27-8-1596

²⁸⁶ RAZE 2040, fol 221, 31-8-1596

²⁸⁷ RAZE 2040, fol 222, 31-8-1596

1.227 **Constituering overdracht tienden**²⁸⁸

(Type acte:) *procuratie om thienden ende ambachten te leveren ofte overdraghen vide 5 pag. 213*

Comp. Cornelis Adriaens Smalleganghe, als voocht van Matheus Corneliss Smalleganghes zes weesen, ende Niclaiss Geerdssen poorters der stede van der Goes, hebben geconstitueert Herman Vervoort deurwaerder dat alsulcken Thienden ende Ambachten als zij constitueerden onlancx bij consente vercocht hebben geleghen in de prochien van Cloetinghe, Hoedekenskercken, Baerlandt, SHr. Aerskercke (MPS: 's Heer Arendskerke) ende in den Selnissen, Louw-ijsen en Sint Anthonispolders overgeset word op dese coopers. Ter presentie van Marten Gillissen Coije, Adam Pieterssen, Hieronimus Grieuwaert, Pieter Willemsen, poorters van Goes.

1.228 **Testament Geert Michiels timmerman**²⁸⁹

(Type acte:) *testament tusschen man ende wijf met reciproque legaten*

Comp. Geerdts Michielssen, timmerman, poorter Goes, Agatha Adriaens Goereedr zijn huijs-vrouwe. Actum het huijs daerinne zij nu woonen genaemt St. Joris ter presentie van Pieter Andriesz Cuijper, Michiel Stoffels graincooper, inwoonders van Goes.

1.229 **Verklaringen over een “zwaar depressieve man”**²⁹⁰

(Type acte:) *attestatie*

(In de marge:) *Obijt aldaer aug. 1597*

Comp. Martin Corneliss Mazuer en Pieter Claiss Ovesandt, schepenen, midsgaders Pieter Jacobsz Borsselaer en Pieter Rijmelant poorters van Goes. Verclaeren ter institutie van Adriaen Arnouds medepoorter alhier, dat .. Arnouldt Vosburgh²⁹¹, Geleijns zone, geboren van Romerswalle, wonend bij eenen procureur in tsGravenhaeghe in den jaere “94 licht ofte ijdel van zijn zinnen berooft es geworden, Ende zulcx binnen deser stede Goes ten huijse des voors. requirants (Die zijn oom is) comende es geheel freneticq oft melancolicq geworden. Soo dat hij aldaer zeer sorghelijck ende strictelijck gesloten moeste gewacht ende bewaert worden. Ende den geheel winther in zulcke ziejcken zeer deerlijck ende miserabel in den voorseide siecten continueerende Naedemael dattet in den Lenten ende Zomer des naervolghende jaers 95tich niet en beterde. Den voorseijde requirant hem meer den een jaer zulcx onderhouden hebbende ende niet connende langher t verdriet aensien ende ooc vreesende verscheijden periculen. Heeft hij requirant met consente der Staten van Zeeland, hem in october “95 met stercke mannen tschepe doen leijden ende voeren t’Antwerpen Om midts t’veranderen des lichts aldaer te beter gecureert ende bewaert te werden. Ende verclaeren Sij deposanten gehoord te hebben dat hij noch aldaer ten celledoers es ligghende niet oft zeer weijnigh van zijne melancholijc gebetert. Ghevende redenen van haer verclaeren scientie ende wel wetentheijt want zij door zelven crancken dickmaels hebben verzocht ende zijne ellendicheijt aangesien. Gelijck ooc alle d’inwoonders deser stede Goes d’zelve genoegh notoir ende bekend es Dat ooc zij comparante als gebueren des requirants naerden voirseijden jonghman hebben vernomen ende ondervraecht van luijden t’Antwerpen friquenterende ende anders niet verstaen dan dat hij noch quelende ende niet wel te passe en es. Aldus ter presentie van David Corneliss Wicxdorp en Cornelis Clais Balthens, poorters.

²⁸⁸ RAZE 2040, fol 222, 31-8-1596

²⁸⁹ RAZE 2040, fol 224, 2-9-1596

²⁹⁰ RAZE 2040, fol 225, 17-9-1596

²⁹¹ Zie L.J. Abelmann, De Grafzerken etc. Mr Arnout Gelijns Vosbergen, geboren c. 1572 te Goes overleden te Antwerpen 24-8-1597, begraven te Antwerpen, zoon van Gelijn Arnouts en waarschijnlijk Maria Jaspers

1.230 Trouwbeloften²⁹²

(Type acte:) *attestatie op heijmelijcke belofte van trouwe oft consessie der zelve*

(In de marge:) *gegeven een acte langh 3 paginas ende hier voren midsgaders van een missive aenden vrienden gescreven, ontfangen 3 s*

Comp. Leunis Janssen, geboren van Middelburch nu wonachtich ten Crommenhoecke in Walchren ende Neelken Jacobsdr geboren te Gripskercke nu wonend tot Sinte Marienkercke binnen den voorseijde eijlande, beide door naebestaende getuijghe wel bekend. Ende hebben vrijmoedigh (doorgestreep: bekend) verclaert dat zijluiden over sekeren tijdt onder malcandren van weder zijden gelooft hebben Dat zij d'eene d'andere trouwen zullen. Ende dat zijluiden in die belofte langhen tijdt eendrachtelijk hebben geseten ende verduijrt Ende daerenboven heeft Neelken Jacobs comparante voorseijt verclaert ende bekend bij desen Dat zij nu binnen deser stede Goes metten voornoemden Leunis gecomen es vuijt haeren eijghen vrijen wille Sonder dat zij bij denzelven Leunis daerthoe gesoliciteert ofte verleijdt es, Maer dat haere beijder goede ende ernste meenighe es in alle eerbaerheit ende goede gehoorsaemheijt tot solempnisatie des houwelijcx te procederen naer d'ordonnancie der H. Kercke ende anders niet Waeromme zij comparanten versochten aen mij Notario van hun verclaers, bekentenisse ende Intentie notule gehouden acte gemaect ende hun geleverd te werden. D'welcke ic hun niet en hebben connen weijgheren. Sonderlinghe zoo zij luiden verclaerden d'zelve tot gheenen andren fijne te begheeren Dan te dienen als ootmoedighe regueste²⁹³. Om met alle reverentie eerbiedinghe ende onderdaenicheijt te bidden, Gelijck zij beijde suppliceren bij desem aen haeren Ouders, ooms, broeders, zwaeghers, vrienden ende voochden Dat haerluijder E. believe hunne goede wille Consent oft Authoriteit te gheven ofte interponeren. Om hun supplianten gegundt te werden dat die Proclamatien oft geboden behoorlijk gedaen ende vervolghens zijluiden ordentelijk getrouwt moghen werden Hopende ende betrouwende dat die voorseyde ouders, vrienden ofte voochden hun supplianten zulcken eerlijcken Versoeck niet weijgheren en zullen. Aldus verclaert, bekend, verzocht ende geboden binnen deser voorseijder stede van der Goes op den 23 Septembris anno 1596 ter presentie van Jan Martinss, poorter der stede van Middelburch, des voornoemden Leunis behouwt oom ende Joos Janss, timmerman, poorter deser voorseijden stede Goes als loffelijcken getuijghen hier thoe geroepen. In kennisse ons handtgeschrift hier onder gestelt Ende es die principale acte bij mij Pieter Levendale publicq Notario, 1596.

1.231 Procuratie voor geven van rentebrieven²⁹⁴

(Type acte:) *procuratie om legaten t'accepteren ende den legataris in de possessie te stellen ende voorts ad recipiendum et lites*

Comp. Joncivr. Levina Marinusdr weduwe Jr. Martinus van de Weerde nu wonend binnen de stede van der Goes heeft geconstitueert Gerardt Cornelisz Nieupoorter wonend binnen der stadt Ziericzee om te aenvaerden alsulcke Giften etc. als haer van Joncvrouwe Petronella van Borne, Gillis ende haere eenighe dochter zaliger memorie gegeven ende gelaten heeft volgens testament voor Nots. Jan de Ridder december laetstleden verleden Twee Renten op Staten van Zld. betaald door Clais Janss Hulst, 8 £ en 2 £ in een rente op goederen van Jans van der Nats £ 3:14:4 Eijgendom en gebruik van 12 gem. Bosch, liggend in Noortgouwe genaemt Copkens Gors etc. Aldus ter presentie van Mr. Henrick Claissen Waelburgh van Venloo en Jan Scharis inwoonders van Goes.

1.232 Procuratie tot verkoop rentebrief²⁹⁵

(Type acte:) *procuratie om een renthebrief oft hoofdsomme Daerinne begrepen te vercopen*

²⁹² RAZE 2040, fol 226, 23-9-1596

²⁹³ Ik denk requeste = verzoekschrift

²⁹⁴ RAZE 2040, fol 227, 26-9-1596

²⁹⁵ RAZE 2040, fol 208, 28-9-1596

Comp. Cornelis Diricxss als man en voocht van Janneken Anthonisdr en Adriaen Antheunis zone, beide timmerluijden en inwoonders van Goes. Vervanghende Antonia hunne zustere. Alle kinderen van Anthonis Gabriels, schipper binnen Berghen op Zoom en Tannekens Corneliss Broersdrs hebben geconstitueert Janneken Anthonisdr om te vercoopen Renthebrief 11 Karolus guldens tsiaers losbaer penninck 16^e, verleden voor Schepenen in Steenberghen van Jacob Adriaensz alias Crijtere aen Mels Claesz en zijne naecomelinghen. Gehypotheceert op 9 gem. lants aldaer en gedateert 23 febr. 1535 stijl van Camerijck. Etc. Aldus ter presentie van Adriaen Balthens, metser, Herman Janss, cleermaker, poorters Goes.

1.233 **Procuratie voor't Hof van Holland**²⁹⁶

(Type acte:) *procuratie voor een Appellant voir t Hof van Holland*

Comp. Hans Verheeghen weerdt in den eenhoren binnen der stede van der Goes Heeft geconstitueert Martin Rose, procureur Hove van Holland in zake Proces Jegghens Matheus Pieterss wonachtich t'Abbekinderen onder die prochie van Cloetinghe en in een andere zaak jegghens die naeste bloetvrienden van de naergelaten kinderen van wijlen Jr. Jans van Berchem, etc. Aldus ter presentie van Anthonie van Hecke goudtsmit en Jacob Janss Maegh, poorters Goes.

1.234 **Huwelijkse voorwaarden Jan Claiss en Cornelia Smallegange**²⁹⁷

(Type acte:) *contract antenuptial Vide Prothoc. A. pag 292, 485, B. 360, 403 et 85, 322, 388.*

In den naem ons Heeren Amen kennelijck zij eenen (etc) gecompareert zijn in haeren properen personen Jan Claesz ter eenre ende Cornelia Smalleganghe Cornelisdr gheassisteert met Cornelis Adriaenss Smalleganghe haeren couzijn ende in deser zaecken gecoren voocht, ter anderen zijden, Alle poorters deser stede van der Goes, Ende hebben zij comparanten te gader verclaert, Dat Naerdijen apparentelijck was, dat die voorseide Jan met Neelken, weduwaer ende weduwe. in houwelijcke vuijt haeren eijghen vrijen wille met (etc. ut supra pag.28) Op dese conditien naebescreven. In den eersten Dat zij bruijdegom ende bruijt (etc. al ut ibi) Om den gemeenen last des Houwelijcke daer in te onderhouden. Dan es onder den zelven contrahenten expreselijck gheacordeert ende voorsproken Dat Indijen hij man eerst comt t'overlijden, ende hier niet en werden bevonden eenighe kinderen noch kinde bij hun beijden geprocreert, Soo zal zij weduwe voren vuijt trecken ende in vrijen vollen eijghendom voor haer ende haeren erfgenaemen behouden, Eerst tHuijs daerinne zij comparante nu woondt, mette huijsinghe ende hovinghe over straete. In zulcken rechte zoo zij nu d'zelve es besittende. Ende noch zekere Landen alhier gespecificeert, te weten In Cloetinghe De moerput boogaert, groot ontrent anderhalf gemet, Met een weije daeraen groot 3½ gemet 27 roeden. In beooster....(weel?) 3 gem. preter 30 roeden weije, die gebaent wordt bij Jan Marinusz. Item een gerecht derde part in 29½ gem. 73½ roeden in de Lowijssen polder gemeene mette cavelen B ende C maeckende hierin 9 gem. 234½ r in Oudelande int Oosteijsde van Huijgh Costershc, in 3 stucken 4 gem. 131 r. baent Jan Michielss, in Ellewoudsdijck in Jan Moens hoec Den gouden boom 2½ gem. 19 r. baent Hüge Adriaens. Aldaer in den Oosterschelhoec. 2 ½ gem. 11 r. ende 3 gem. 38 r. zaijlants baent den zelven. Item noch int Middellambacht van Cloetinghe in den bijganck 2 g. 5 r weije baent Cornelis Soetwaeter, ende int Noordtambacht bij den hoogen padt het tweede stuck 2 gem. 128 r. baent den zelven. Ende noch alder tusschen den Jockwegh ende Dopwegh 2½ gem. preter 14 r. baent Jacob Lambrechtss.

Alsnoch tusschen Waenskinderen ende ter Vaeten 3 gem.1 quartier baent Leunis Rijcx. Tsamen ontrent 40½ gem. 24½ r. weijnigh min of meer. Item daerenboven zal haer nogh volghen Alsulcken gedeelte als haer aenbestorfvén es in d'onsterfvelijcke Thienden in sGraevenpolder gemeene met Joos Janss van den Werfve, des dijcgraevens Blancx, Geerds Claissens en Cornelis Mattheuss erfgenaemen. Ende noch haer Recht ende Actie in den Thyenden in der Nissen, in

²⁹⁶ RAZE 2040, fol 229, 2 Oct. 1596

²⁹⁷ RAZE 2040, fol 230, 4 oct. 1596

den Lowijsenpolder op de hondert gemeten Landts aencomende die weduwe Poldermans Met den voors. erfgenaemen Blancx, Geerds en Cornelis Matheuss gemeene. Daerthoe noch gelijcke gedeelte in als in beijde die voorseijde Thyenden zoo in sGravenpolder ende Nisse, Die zij Neelken nae t'overlijden van Willemijne dijegraeve van een van haer medeerfgenamen gelijcke actie hebbende gecocht heeft. Sulcx tsaemen twee hooftgedeelten in de voorseijde Thyenden vuijt der staet van Cornelis Mattheussen voornoemt. Item zal die voorseide weduwe insgelijcx voren vuijt behouden haere cleederen ende Juweelen thaeren lijfve behoordende Midsgaders tbeste bedde met zijnen thoebehooren ende noch zesse gesteecken tapijtsche cussens. Noch es bevoorwaert Dat die voorseide comparante naert overlijden van Jan voornoemt, Ingevalle als voren ongehouden zal zijn Aen Jans erfgenaemen voor haere Scheijdinghe Vuijt den Staet van alle die resterende goederen (boven de ghene die zoo voorscreven es, zij voor haer vuijtgehouden heeft) meer te laeten volghen dan een gerecht Derdendeel, Midts daerthoe ooc zijne cleederen ende Juweelen tsijnen lijfve dienende. Alnoch dat zij inden zelve gevalle zal moghen aen haer laeten taxeren alle oft eenighe meublen d'welcke haer believen zullen, Sonder jeghensegghen van Jans erfgenaemen. Doch bij onpartijdighe taxateurs buijten den sterfhuijse te verkrijgende alle tghene voorscreven es. Indien ten overlijden van Jan Claiss hier gheen gemeene kindren noch kindt en werden bevonden. Dan ingevalle Jae, Soo zal zij weduwe voren vuijt behouden Die voorseide Veertich gemeten landts oft daerontrent met die voorseide gedeelten in d'Actien vande Thijenden Ende ooc haers cleederen, Juweelen, tbeste bedde met zijn thoebehooren ende die zes voorseide cussens, Sonder meer. Soo dat alle dander resterende goederen zullen deijlbaer zijn tusschen haer ende Jans kindren oft kindt. Behoudens ooc dat tkindt oft kindren insgelijcx volghen zal die cleederen ende Juweelen tot Jans Claiss lijfve dienende. Ten waere alle dese kindren geraecten beneden haere mondighe jaeren te sterfven. In welcken gevalle Aen Corneliae zal volghen alle tghene haer gevolgt zoude hebben indijen hier gheen kindt bevonden en waere. Ende ingevalle zij vrouw eerst comt te passeren Soo zullen haere kinderen oft erfgenaemen themwaerts voren vuijt trecken ende behouden doe voorseide Veertich gemeten oft daerontrent metten Gedeelten inden voornoemden thijenden, Midsgaders die cleedren ende Juweelen thaeren lijfve behoorende ende die zes gesteken cussens. Dan alle dandere goederen zullen gedeelt werden Volghende die keure van Zeelandt, Tsj oft hier gemeene kindren zijn ofte egheene. Midts dat die daerteghens aen Jan Claiss ooc volghen zullen Die cleederen ende Juweelen tsijnen lijfve dienende, midsgaders tbeste bedde met zijn thoebehooren Sulcx als zij vrouw gehadt zoude hebben indien zij langhst overleeft hadde.

Ende want zij contrahenten willen ende begheren Dat zulcx als voorsproken es geschiede ende (etc. al ut supra pag. 29 usque ad finem)

Aldus (etc) binnen deser voorseide stede van der Goes ten huijse daer die bruijt woondt, staende aende Westzijde van de merct Op den vierden Octobris Anno 1596, Inde jeghenwoordicheijt van Guillaume Baten van Antwerpen, nu ten zelve huijse ooc woonachtich en Maerten Mazuer, poorter der zelve stede als looffelijcke getuijghen (etc.)

Ende want ick (etc. ut supra d. pag. 29)

Ende es die minute bij beijde contrahenten ende getuijghen onderteeckent aldus: Jan Claesz, Neelken Smalleganghe C. Smalleganghe, Maerten Mazuer, G. Baten.

1.235 **Huwelijkse voorwaarden Adriaen Jacobs Steijn en Maijken Marinuss Raven**²⁹⁸

(Type acte:) *contract antessuptial Videte Prothoc. E. pag. 177*

(In de marge:) *die vij es eerst gepasseert 7 aprilis 1600, Naelaet een kindt*

In den Naam ons Heeren amen. Adriaen Jacobss Steijn, waeghemaecker, vergeselschap van Marinus Jacobss zijn broeder, beijde wonend in de parochie van Capelle, ter eenre Ende Maij-

²⁹⁸ RAZE 2040, fol 233, 5 Oct. 1596

ken Marinus Ravens, geass. met Digna Jans en Jan Jooss haer moeder en grootvadere ooc woon. in Bieselinghe en Capelle ter anderen zijd. Huwelijckse voorwaarden. Joncman en weduwe. Stucken landts te weten in Vlaecke Voor Pieter Heernissens 7 gem. of daerontrent, in geershoec het olijputken 400 r. Noch dat Gertruijdt Naijers baent. 1½ gem en ½ g. hofstede d'welcke baent Clais Castaengie. Cleederen. Aldus, ter presentie van Jan Crijnss blauverwer, patroon van dien huijse en den voorn. Marinus Jacobsen Steijn.

1.236 Schuldbekenenis Anna Stoffelsdr²⁹⁹

(Type acte:) *confessie of bekentenisse van afgereken verscoten penningen*

Anna Stoffelsdr nu wonend Gendt, daer of moeder was Bavina sConincx. Verhaelende Naerdijen zij nu bejaert ende vuijter voochdijen ontslegghen zijnde, gehoorde ende overleijt heeft die menighfuldighen onkosten ende verscoten penninghen die haer beminden vader Michiel Stoffelsens nu wonachtich binnen der stede van der Goes aen haer comparante gedaen ende vuijtgeleijt heeft. Om haer op te voeden ende dus verre te reeden Boven die groote vrijenschappen, lijefde ende vaderlijcke affecten die hij aen haer alijds heeft bewesen etc. Verclaert 100 guldens schuldich te zijn. Aldus etc. ter presentie van Pieter de Wilde pasteybacker en Jan Janss craemer, inwon. Goes.

1.237 Testament Pieternelle Henricxdr³⁰⁰

(Type acte:) *testament van j vrou Instituerende nepotes ex filia relicto filu usufructu*

In den naem ons heeren. Comp. Pieternelle Henricxdr wed Jacobs Pierssen (ut supra pag. 39). Legateert aen Gillis Cornelis (remissive ?) ende Baldijne Jans sone en dochter van Neelken Jans haere testatricesdr ofte aen hunnen kinderen. Zeecker stuck zaijlants groot weijnigh min dan 4 gem. genaemt Vlieghvuijt gelegghen onder Cloetinghe. Aldus ter presentie van Jan Heijne stadsroeper en Pieter Adriaenss Craemer, poorters van Goes.

1.238 Testament Gillis Corneliss uit Sabbinge³⁰¹

Comp. Gillis Cornelisz, jonghman, wonachtich onder die prochie van Sabbinghe int eijlandt van Wolphardsdijck gesondt en wel etc. Soo gheeft ende beset hij testateur alle alsculcken landen als hij heeft ligghende in Sabbinghe int zuijrlant tot ontrent 21 gem. aen Neelken Jans zijne beminde moeder voor die eene helft en aen Baldijne Jansdr zijn halfve zuster dander helft. Item aen Pieternelle Henricxdr zijn grootmoeders legateert hij een weije groot ontrent 420 r. gelegghen in Sijnskercke en 3 quarteren zaijlants vroone ligghende in Baersdorp. Na haer doot op Neelken Jans en den ½ zuster Baldijne dan vrienden van vaders zijde. Aldus ter presentie van Jan Heijne stadsroeper en Pieter Adriaenss Craemer, poorters van Goes.

1.239 Testament Anthonis Adriaens Brandt³⁰²

(In de marge:) *testament van een jonghman te weten van Anthonis Adriaens de naijer zone*

Comp. Anthonis Adriaens Brandt j.m. wonend Bieselinghe, gesondt etc. 16 jr. . Erfgenaem zijn moeder Geertruijdt Pietersdr die hem onderhouden heeft. Aldus, ter presentie van Hubrecht Janss stebode, Jaspar van der Horst oudt schoenmaker, poorters

1.240 Obligatie Laureijs Rombouds³⁰³

(Type acte:) *obligatie: vide pag. 160*

Comp. Laureijs Romboudszone poorter van Goes schenkt aen Mr. Daniel Langsbergh wonend Goes 10 p. Garanten zijn huijs en erfve staende ende gelegghen Goes in den houck voor 't schut-

²⁹⁹ RAZE 2040, fol 234, 9 Oct. 1596

³⁰⁰ RAZE 2040, fol 235, 13 Oct. 1596

³⁰¹ RAZE 2040, fol 236, 13-10-1596

³⁰² RAZE 2040, fol 237, 13 Oct. 1596

³⁰³ RAZE 2040, fol 238, 14 Oct. 1596

tershoff Dwelcke hij compt. overgenomen heeft van Marinus de Prater gecomen zijnde van Gil-
lis Pieterss die t selve van Mr. Daniel gecocht hadde. Ter presentie van Hubrecht Janss stebode,
Willem Janss graincoper, poorters Goes.

1.241 Procuratie Cornelis Crijns³⁰⁴

(Type acte:) *procurate ad recipiendum at lites*

Comp. Cornelis Crijnss, poorter van Berghen op den Zoom heeft geconst. Mr. Jan de Ridder,
procureur Landrecht Zuïd Bevelandt om te mogen manen, ontfanghen etc. 20.10.0 £ gr vls als
Joos Jaspars, wonend te Valckenisse schuldich is. Ter presentie van Pieter Willems en Jaspar
van der Horst.

1.242 Procuratie Arent Anthonissen³⁰⁵

(Type acte:) *procuratie ad recipiendum et lites*

Comp. Arent Anthonissen, corencooper binnen Delft, heeft geconstitueert Mr. Jan de Ridder in
functie als voren, om te ontfangen schuld specialijck van Cornelis Corneliss Cuijper biersteker
wonend Cruninghen. Aldus ter presentie van Hubrecht Janss stebode en Carel Hermans inwo-
ners Goes.

1.243 In gebreke levering van zomergerst³⁰⁶

(Type acte:) *protest achter i ander voorgaende gedaen binnen Delft*

Comp. Clais Lenardsz wonend in den Brijel heeft verhaelt van Cornelis Corneliss biersteker
wonend te Cruninghen gecocht te hebben vijftich viertelen zomergerst om 42 st. den viertel
Goesche marct te leveren baefsmisse laetstleden oft 14 dagh daerna in gebreke gebleven etc.
Aldus ter presentie van Hubrecht Janss stebode en Carel Hermans inwoners Goes.

1.244 In gebreke levering van pajbrieff³⁰⁷

(Type acte:) *protest*

Comp. Isaack Martins, coopman wonend Middelburgh verhaelt Dat over 7 of 8 dagen Cornelis
Barthelss Vermuijden wonend t Abbekinderen onder den prochie van Cloetinghe van hem
Compt. gecocht heeft zeeckeren Pajbrieff verleden voor Schep. van Baerlant bij Michiel van
Goetsberghe tot 400 £ vls, te betalen Kerstmisse naestkomende. In gebreke gebleven. Aldus in
de herberghe den Eenhoorn, ter presentie van Hans Verheeghen weerd aldaer en Jacob Adri-
aens Smalleganghe, poorter Notaris heeft de insinuatie overgebracht 25-10-1596

1.245 Genealogie Foort Andriess³⁰⁸

(Type acte:) *attestatie op 1 genealogie*

Comp. Adriaen Gillissen Vlaemigh 77 jr. inwoner Goes. German Foortss geboren van We-
meldinghe, 79 jr. Joachim Janss Boeije, c 70 jr. beide nu wonend binnen de prochie van Biese-
linghe en Capelle. Verclaeren ten versoecke van Hieronimus Marinusz Grieuwaert zoo in zijn
eijghen als in den naem van zijn zuster ende zusters kinderen (ut supra pag. 7) warachtigh te
zijne etc. Dat zij deposanten zeer wel gekent hebben Foort Andriessen die als hij leefde was
wonende in de Maelcote onder die prochie van Wemeldinghe ende zijne wettighe huijsvrouw
Janne Cornelisdr De welcke geweest zijn vader ende moeder van Jan Foortsen wijlen dijk-
graeve van bewesten IJersicken, nu onlanx overleden. Dat den voors. Foort ende Janna vuij-
terlijck eghene anderen kinderen, zone noch dochter naegelaeten en hebben. Dat ooc zij depo-
santen zeer wel gekent hebben Pieter Cornelissen geseijt Grieuwaert die plach te wonen aen den

³⁰⁴ RAZE 2040, fol 239, 15 Oct. 1596

³⁰⁵ RAZE 2040, fol 240, 17 Oct. 1596

³⁰⁶ RAZE 2040, fol 240, 17 Oct. 1596

³⁰⁷ RAZE 2040, fol 241, 22 Oct. 1596

³⁰⁸ RAZE 2040, fol 242, 23-10-1596

burgh binnen den voorseijde parochie van Wemeldinghe Ende dat hij was broeder van een geheel bedde van Janne Foort Andriessens huisvrouw voornoemt als wettelijck geprocreert van Cornelis Jacobssen ende Soete Cornelisdr. Doch en hebben sij deposanten den Cornelis en Soete niet gekent

Verclaeren voorts zij deposanten Dat zij noijt gehoort en hebben ende niet en geloofven Dat die voorseide Janna eenighe andre broeder of zuster gehadt heeft. Emmer niet van voorseijde geheelen bedde geprocreert. Voorts dat zij ooc zeer wel gekent hebben Marinus des voorseijde Pieter Corneliszone. Dat desen Marinus ooc gebleven es eenigh zone desselfs Pieters geprocreert bij Janne Pieters. Ende dat Marinus Pierss Grieuwaert getrouwt met Anna Ians Janss van Deurloo geseijt Backersdr naergelaeten hebben vier kinderen. Te weten Hieronimus (producent in dese) Maijken, Luenken ende Neelken.

Ghevende zij deposanten redenen van hun affirmeren ende wel wetenschap want hij Maene Foortss een inboorlingh es in Wemeldinghe ende alder gewoont heeft tot dat hij ontrent 47 jaeren oudt was, daeghelicx zijnde int geselschap der voors. Pieter Corneliss en Janne Foort Andriess huisvrouw zijne zustere.

Ende Adriaen Gillissen verclaert dat hij nu geleden ontrent 51 jaeren es comen wonen in Wemeldinghe aldaer hij constinuelijck is gebleven, behalfve onlancx eenighe jaeren dat hij binnen Goes zijn woonstede heeft gehouden Dat ooc hij Adriaen geweest es eertijds op een eerlijcke maeltijt Dan hij onder andere propoosten den voorseijde Pieter Corneliss heeft ernstelijck hooren verhaelen Jeghen Janne Foorts voorn. segghende dese oft gelijcke woorden in substantie: Janna zuster en hadde Marinus mijn zone Daerinne niet versien ende tselve zoo wel besteecken u en de mijn goedt zouden moeten ghaen in de breede maeghschappe.

Jochim voorseijt seght dattet nu meije naestcomende zijn zullen 51 jaeren dat hij es comen wonen in Cattendijcke daer hij (ende in Capelle) tot noch thoe continuelijck gewoont heeft ende tot verscheijden stonden ende plaetsen metten voors. Pieter Corneliss ende Janne zijne zuster heeft verkeert. Heeft ooc goede memorie dat de zelve Janne jaerlics heeft doen celebreren haers vader jaergetijde. Daervan hij deposant verclaert gesien of gelesen t hebben die fundatie te weten op een half gemet landts ligghende in Cattendijcke Dwelcke Cornelis Jacobss voornoemt gefundeert hadde ende tlandts gesett op zijne kinderen. Ende dat Janne voorseijde half gemet heeft geseten (alsoo haer broeder Pieter Corneliss voor haer gepasseert was) ende den last doen doen. Ende naer haer doot es de voors. half gemet gecomen op de kercke in Cattendijcke zoo alhier gheen andere kinderen van Cornelis Jacobss fundateur bevonden en werden. Ende waert recht etc. etc. Aldus binnen Goes ter presentie van Jan Jacobss Bijle ende Adriaen Cornelis Mannee, poorters van Goes.

1.246 Coop land in Crabbendijcke³⁰⁹

(Type acte:) *protest*

Comp. Adriaen Andriessen poorter Goes, verhaelende hoe dat Pieter Corneliss in de drij haerlingen, medepoorter alhier, van hem gecocht heeft 18 gem. landts ghelegghen in Crabbendijcke jeghens 25 p.gr.vls. t gemet, te besitten op Renthen den penninck¹⁶^e. Comparant heeft verstaen dat de cooper het land aen een derde vercocht heeft “die zoo negligent es dat den penninckmeester bij faulte van den geschoten ter Dijckagen te betaelen de voors. gemeten beghaen ende vercocht heeft. Ter presentie Jan Corneliss Mazuer, Hubrecht Jansse stebode. Notaris heeft Pieter Cornelis bezocht etc.

1.247 Accoord onderhoud wees Catharina Pietersdr³¹⁰

(Type acte:) *vuijtkoop v.e. sterfhuijs bij den vader, weduwnaer gedaen. Siet die naevolgende acte.*

³⁰⁹ RAZE 2040, fol 244, 25-10-1596

³¹⁰ RAZE 2040, fol 245, 26-10-1596

Comp. Willem Jacobss Loose ter eenre en Pieter Frans Wauwelaer met Jacob desselfs Pieters zone ter anderen zijden, allen poorters Goes. Geaccordeert te zijne ter oirzaecken vant sterfhuijs ende erffvenisse wijlen Catharine des voors. Pieters dochter, Jacobss zuster ende Willems huijsvrouw was. Weduwnaer zal eenig zoontje Jan, c. 3 jr. oud, opvoeden. Ter presentie van Goossen Mathijss en Michiel van Schaeghen, poorters.

1.248 Accoord sterfhuys Cornelis Corneliss³¹¹

(Type acte:) *vuijtcop van een sterfhuijs bij de moeder weduwe gedan, siet die voorgaende acte*
Comp. Janneken Mathijsdr ter eenre en Goossen Mathijss haeren broeder ter andere zijde ghe-
accordeert te zijne ooc in de presente van Cornelis Adriaens Smit geseijt Pranghe (alle pooerters
der stede van der Goes).die Daerinne mede geconsenteert zoo zij comparanten zeijden, ter oir-
zaecke van 't Sterfhuijs ende erffvenisse wijlen Cornelis Cornelisz, Janneken man was) als dat
zij weduwe zal aenveerden, behouden ende (etc.al als in de naestvoorgaende acte remis....
Midts dat zij boelhoudster haer verbonden heeft ende Beloofte bij desen des voornoemden wijlen
haers mans tweelinghen zoonkens, genaemt Cornelis en Pieter nu oudt ontrent 11 jaeren, bij
haer geprocreert t'Onderhouden (etc.) naer haeren staet zoo dat behoort. Tot dat d'zelve vol-
comenlijck bejaert zijn zullen. Wel verstaende Indien zij moeder, zoo langhe overleeft, maer
anders niet. Sulcx dat haeren overblijfvende man die zij zal moghen trouwen oft erfgenaem on-
gehouden zijn naer haer dootd tvoorscreven onderhoudt te veldoene. Verbindt ende hypothe-
ceert zij boelhoudster haeren persone ende alle haere goederen, roerende ende onroerende die
zij nu heeft ende noch magh gecrijghen, Alwaer die bevonden moghen worden. Al zonder arst
oft list. Ende naerdijen zij weduwe comparante voorseid met Willem Jacobsz Loose, weduwaer,
vereenicht zijn om in houwelijcke te versaemen, Soo es tusschen den voorseide contrahenten
ende Willem besproken ende int voorseide Contract van Vuijtcop ooc mede bedonghen Dat hij
Willem Jacobsz voornoemt, hier mede present, ende Voir ons comparerende, heeft Beloofte bij
desen Dat hij sal besorghen ende voren vuijt betaelen Alsulcken somme van Achthien ponden
thien schellinghen grooten vlaems eens, oft Daerontrent alsser nu noch resteert te betaelen opt
huijs dat Janneken es thoebehoorende ende Daervan zij met haeren voorseide weeskindren die
paijementen zoo nae betaelt heeft. etc. Aldus gedaen ter presentie van Pieter Frans Wauwelaer
en Jacob desselfs Pieters zone, beijde aerbeijders ende poorters der zelve stede als looffelijcke
getuijghen hier thoe geroepen

1.249 Genealogie Foort Andriess deel twee³¹²

(Type acte:) *attestatie op een genealogie Vide supra p. 242*

Comp. Barthel Willouts oudt 81 jr. poorter van Goes, Germaen Foortssen ende Joachim.
Verklaring ten verzoeke van Pieter Cornelis Schuijle, Hubrecht Janssen van Oosten ende Lau-
reij's Anthonis zone Hebben wel gekendt Foort Andriessen die als hij leefde was wonende in de
Maelcote onder die prochie van Wemeldinghe ende geweest es Vader van Jan Foortss wijlen
dijcgraave van bewester IJersicke nu onlanghs overleden. Dat hij geen kinderen naegelaeten
heeft.

Dat zij luijden alle drie ooc zeer wel gekent hebben Willemijne Andriesdr die desselvs Foort
zuster es geweest van geheelen wettighen bedde, van eenen vader ende moeder.

Dat zij deposanten te weten Barthel ende Maene voornoemt ooc wel weten Dat Andries des
voorn. Foorts en Willemijns vader naer hunne moeders overlijden getrouwt heeft een andere
huijsvrouw ende bij haer geprocreert heeft drie kinderen naemlijck Cornelis, Jacob en Lijsbeth
Dewelcke drie zij deposanten alle beijde wel gekendt hebben Dan Joachim en heeft die niet
gekent Doch wel hooren zegghen dat Foort voornoemt noch zulcke twee broeders en eene zus-

³¹¹ RAZE 2040, fol 246, 26 oct. 1596

³¹² RAZE 2040, fol 247, 29 oct. 1596

ter van een halfve bedde gehadt heeft, maer dat Willemijne zijnen zusters van den geheelen bedde was.

Verclaeren voorts zij deposanten alle drie Datte voornoemde Willemijne Andriesdr bij Pieter Adriaens haeren man geprocreert heeft, ende vuyterlijck naergelaeten heeft twee sonen Jaspars Pierss ende Cornelis Pierss ende van hem zijn twee weesen ende Pieter Cornelisz Schuijle, requirant in desen met Cornelis aijn zusters. Voorts dat van den voorseijde Cornelis Andriess getrouwout met Aeghte Jacobsdr afgecomen es Marinus en Lijnken Ende dat Marinus Cornelisse bij Tanneken Adriaensdr naegelaten heeft zeven kinderen, Cornelis, Adriaen, Maijken, Jacob, Samuel, Pieter ende Lijnken Marinus zonen ende dochters.

Ende van Lijnken Cornelisdr getrouwt met Laureijs Antheunissen, requirant in dezen naegebleven zijn neghen kinderen namelijk, Anthonis, Cornelis, Petronelle, Cornelia, Jacob, Maijken, Bouwen, Lijsbeth ende Marinus Laureijs zonen en dochters. Dat van Jacob Andriessen voorseijt getrouwt met Emme oft Emmerentia afgecomen es een dochter gent. Janneken die bij Pieter Adriaens, haeren man haegelaten heeft eenen dochter Neelken Piers.

Item dat Lijsbeth des voornoemde Andriesdr getrouwt zijnde met Hubrecht Janss Huijsen naergebleven es een Janneken Hubrechts die nu getrouwt is met Hubrecht Janss van Oosten, schoutteth van Sr. Aerskercke, requirant voornoemt.

Redenen van wetenschap. Want hij Barthel zelfs getrouwt heeft gehadt die voornoemde Aechte Jacobsdr die alsdoen weduwe was van Cornelis Andriess voorsseijt. Ende zulcx menichmael mette voornoemde Foort, Willemijne, Cornelis, Jacob en Lijsbeth (alle Andries voorsseijde kinderen) verkeert heeft, zoo binnen Wemeldinghe, Cattendijcke, Capelle en elders. Ende hij Maene Foorts, want hij een inboorlingh es in Wemeldinghe en de aldaer gewoont heeft tot dat hij ontrent 47 jr. was. Joachim (zoals in vorige acte). Aldus ter presentie van Laureijs Adriaenss, weerd in de meebaele en Jan Heijne stereoep, poorters.

1.250 Huwelijks voorwaarden³¹³

(Type acte:) *contract autenuptiael Vide Protocol B pag., 191*

Comp. Jacob Jans Braengendijck ter eenre en Francijnken Frans Dignus D'Eversdijckdr ter anderen zijden. Huwelijks voorwaarden weduwnaer en weduwe. Hij zal voren uitmogen trekken Den boomgaert die hij nu bijgebracht heeft geleghen aen d'oostzijde aen den cingel deses stede. Weduwe mag in het bezit blijven van 't geheele huijs daer inne zij nu woont volghend het testament tusschen haer en Pieter Corneliss Croone haer voorgaende man gemaect. Aldus ten huijse van de bruit ter presentie van Adriaen Corneliss Calloo stebode, Jacob Adriaensz geseijt Boom, poorters.

1.251 Testament mr Paschasius Revel³¹⁴

(Type acte:) *testament.*

(In de marge:) *Obiit Paschasius 5 may 1600*

In den naem ons Heeren etc. Comp. Mr. Paschasius Revel, medicijn, geboren van Burghvliet, eertijds wonende binnen der stede van Berghen op den Zoom en nu te Goes Ende Magdaleene Martins de Wintherdr zijne huijsvrouw. Hij van een accident aens been te bedde ligghende doch zij beijden redelijck gesondt. Aldus ter presentie van Mr. Henric Claiss van Venloo en Adriaen Aernoutssen, inwoners van Goes.

1.252 Testament Janne Boijs³¹⁵

(Type acte:) *testament van Janne Boijs*

(In de marge:) *Obijt 27 martij '97 Vide Proth. D. pag. 17*

³¹³ RAZE 2040, fol 249, 29-10-1596

³¹⁴ RAZE 2040, fol 250, 2-11-1596

³¹⁵ RAZE 2040, fol 252, 2-11-1596

In den naem ons Heeren Amen. Comp. Janneken Boijs, Jan Claisdr, huijsvrouw Gelijn Jacobs weerd in 't Casteel van Rijsselen binnen Goes, gesondt etc. haer man: Alle die cleederen wol- len ende lijnen t'sijnen lijfve behoorende. Catharine Boijs haere zuster een gouden caebelringh die zij van haer moeder gehadt heeft voor een memorie. Erfgenamen die wettighe kinderen oft kindtskinderen geprocreert van Martin Mertss haeren zone ende die kinderen oft kindtskinderen van Maijken haere dochtere. Midtsgaders Hans, David, Janneken, Susanne ende Neelken alle haere zonen ende dochteren oft hunnen wettighen kinderen etc. ... ende David voors. den eij- gendom respectivelijck bij zoverre zijlieden niet en wonen in plaetsen die Jeghens dese landen parthije houden. Dan indien zij in zulcke plaetsen bevonden weerden soo onterft zij testatrice om dijer oirzaecken de zelve ter tijdt thoe, dese landen met hun verdsoent ende zijlieden hier comen zullen Willende dat in zulcken gevalle den volle eijghendom aen Martins kinderen wer- den toegedaen ende Davids portie den anderen erfgenaemen aenwasse .Ter presentie van Corne- lis Corneliss Baltens en Marinus Henricxss lantmeter inwoners Goes.

1.253 Procuratie Willem Zagarus³¹⁶

(Type acte:) *procuratie ad recipiendum et at lites*

Comp. Willem Zagarus inwon. Goes, heeft geconst. Cornelis Laureijs Anthonis zone wonend in Baersdorp, Zuid Bevelandt machtiging om te eisen, oft etc. 44 £ vls. als Cornelis Zeghers met zijn huijsvrouw woonachtich tot Schorel in Noordt Hollandt aen hem comparant schuldich is per obligatie. Aldus ter presentie van Hieronimus Griewaert en Adam Pieterss, poorters.

1.254 Procuratie Pieter Corneliss van Schuijle³¹⁷

(Type acte:) *procuratie om geldt te produceren oft in te dinghen, vide supra pag. 247*

Comp. Pieter Corneliss van Schuijle, voor zich als voor zijn consoorten naeme die hun preten- deeren te zijn erfghenaem van Jan Foortssen dijkgraeve. Heeft geconstitueert Adam Pieterss procureur om te compareren ter vierschaere der prochie van Capelle, ende Bieselinghe om in rechte te betrecken etc. etc. Te gheven getuijghenisse ende kennisse der waarheijt Op den boom ende afcomste der voorseijde Jans Foortssen ende van hem constituent metten zijnen vrienden desselfs van vaders zijde. Aldus ter presentie van Jan Jacobss Bijle en Adriaen Mr. Hugo zone.

1.255 Testament Geerdts Claissen³¹⁸

(Type acte:) *attestatie op oft van een vuyterste wille. Obijt Geert Claiss Pieters³¹⁹ den 23 nov. '96. Ick onderschreven (Levendale) certificeere en attesteere bij desen dat ic etc. ontboden ben deur Henric Adriaens Nissepadt te comen ten huijse Geerds Clais Pierss, poorter deser stede wonend buijten shr.Henricx poorte bij den weel, Om te hooren verclaeren ende Instrument te maecken van zijn, met zijne huijsvrouw testament of uijterste wille. Aldaer ic comende op den 11^e november 1596 naeden middagh ontrent drie uren hebbe bevonden den zelven Geerdts Claissen sieck te bedde ligghende. Den welcken ic hoorde zelfs verclaeren dat hij alsdoen niet gestelt en was noch zoo veele woorden ende moghte maecken om zijn testament te verclaeren dan dat hij zijne vuytste wille verhaelt hadde voir zijne vrienden aldaer tegenwoordigh zijnde. Sulcx ic begheerde wegh te ghaene hebben die vrienden om mij in den voirseijden qualiteijt*

³¹⁶ RAZE 2040, fol 253, 5 nov. 1596

³¹⁷ RAZE 2040, fol 253, 6-11-1596

³¹⁸ RAZE 2040, fol 254, 11-11-1596

³¹⁹ Weeskamer Goes VN. 5, 30-5-1599, folio 272-280: Geert Claess Piers (overl.eden) en Anthonia Jacobss, kin- deren Willem Geertss ca 20 jr., Maijken Geertse ca 4 jr. Getuigen: de moeder, Jan Claess, oom en voogd, Heyndrick Adriaensz Nissepat.

Weeskamer Goes VN 29, 3-10-1587: Geert Claes Pierss x Maijken Willems (overleden), kind Willem Geertss ca 10 jr. Getuigen: de vader en Simon Domis voogd.

Zie ook RAZE 2040, fol 221-222v

ernstelijsk versocht Dat ic des voorseijde Geerds met zijne huisvrouw vuyterste wille (Dewelcke zij beide voir hun verclaert hadden) ter ewigher memorien zouden opteecken. Dijen volghende ben ic vertrocken in de keucken.

Aldaer voir mij als publicq Notaris gecompereert zijn Anthonia Jacobsdr den voorseijde Geerds huisvrouw Willem Geerds zone, Jan Claiss zijn broeder wonend in Elfsdijc, Laureijs Roelants waeghemaecker in Baerlant (den voorseijde Tuenkes zwaegher) Witte Janss wonachtich te Blancxkinderen ende Maijken Adriaens Poelmansdr. Alle welcke comparanten hebben tsaemen verclaert dat nu een cleenen stondt geleden zijluijden daerbij ende mede geweest zijn en de gehoordt hebben dat Geerdt Claissen met Tuenken zijne voornoemde huisvrouw hen comparanten als vrienden en maghen versocht kennisse te draeghen dat zijluijden beide tsaemen voor hun vuyterste accordeerden ende vuytspraecken die dispositien, ghunsten ende ghiften hier nae volghende. Dat zij beide vuyt hunnen gemeenen goederen legateren ende laeten aen Willem zijn testateurs zone van den voorgaende bedde midtsgaeters aen Maijken hunne beide gemeen dochterken oft aen hunnen wettighen kinderen Een stuck landts (zijnde voor een deel boogardt) groot int geheele ontrent 800 roeden genaemt die kerckhoecksen boogert, etc. Noch laeten ende maecken zij aen den langhstlevende van haer beijden Dat hij oft zij zal moghen bewonen ende gebruijcken den nieuwen Caemer staende binnen deser stede zoo langhe hij oft zij overleven zal Midts midler tijdt d'zelve in reparatien te houden ende den jaerlicxen last te betaelen etc. Aen Maijken Adriaens zijne moeije den ouden caemer dat zij zal moghen bewonen ende gebruijcken haer leven geduijrende. Aen Luenken Jacobsdr haere testatrices zustere helpt in het huys staende in Baerlandt genaemt die Quaele. Aen Jacob Laureijs zone des voors. Luenkens zone zijne testateur peteren geleet werden geheel nieu van den hoofde totten voeten. Aen Adriaen Willem Thonissen gheven zijluijden insgelijcx vuyte gemeene goederen die somme van vijf ponden grooten vlaems eens Ende aen Jan Claisz sijnen testateurs broedere zijnen besten hoet. Alle de welcke legeaten ende ghiften verhaelden die voorscreven comparanten dat zij beide tesateuren met gemeenen wille voir hun verclaert ende ernstelijsk begheert hadden, dat zij voldaan zouden worden, Versoeckende daeromme van mij notario hier af notule gehouden, acte ofte instrument gemnaeckt. Aldus gedaen ter plaetsen, daeghen ende Jaere als voren.

1.256 Procuratie Crijn Mathijsz³²⁰

(Type acte:) *procuratie ad recipiendum et lites*

Comp. Crijn Mathijsz³²¹ wonende onder die prochie van Nisse heeft geconstitueert Willem Jans Mathijssen Borsselaers zone geboren van H'Iersickendamme ende nu wonend onder die Westzelcke buijten deser stede (van der Goes) om te moghen ontfanghen etc. 16 sacken terwe ongeschoten, ongebroeijt ende niet blaueijndigh, als Dignus Erasmus eertijds woonachtich onder die prochie van Hoedekinskercke ende nu hem onthoudende bij Ossendrecht oft Santvliet of daerontrent in Brabant aen hem constituant vercocht heeft ende ooc den prijs daervoor ontfanghen jeghens 11 schell. groot den sack ende daervan de leveringhe behoorde gedaen te sijne Sinte Martinsmisse 1594 ... Aldus ter presentie van Harrent Pieterss en Cornelis Adriaens Callo, poorters.

³²⁰ RAZE 2040, fol 256, 13-11-1596

³²¹ Kwartierstaat Roose, Zeeuws kwartierstatenboek deel 4, kwartier 2328, pag 37. Matthijs Matthijs Bosselaer, geboren Koudekerke, overleden voor 17-6-1622, maar hierin staat geen Crijns Matthijsz.

RAZE 1277 overleden 17-6-1622 ?, Roose (deel 4) ??????

Cornelis Mathijs Bosselaer geb. Zoutelande overl. 6-8-1678
overloper 1547

RAZE 2037 1564 Jan Matthijss Borsselaer overl. x Janneken Simons, geb. 1519

RAZE 2038 Cornelis Corneliss Matthijs x Maijken Janss 1587, Pier Jan Mathees en Gheert Jan Mathees

1.257 **Accoord successie huijs en paijbrief**³²²

(Type acte:) *accoordt op successie ende consent om een huijs ende hereditieit gemeen te moghen belasten*

Comp. Heijlken Jans, weduwe Joos Matthijsz, schrijnwercker, poorter deser stede ten eenre en Mathijs met Jan vervanghende ende hem sterck maekende voor Tanneken, Josijne ende Niclais alle desselfs Joos ende Heijlkens gemeene kinderen Zijn geaccordeert successie van een huijs, een paeijementbrief sprekende op t huijs t'welcke nu genoemd wordt Onse Lieve Vrouwenpolder, ter presentie van Hubrecht Goossens, metser en Adam Pieterss poorters.

1.258 **Testament Dignus Pieters Rijcke**³²³

(Type acte:) *testament van Dignus Prsz Rijcke, vide Prothocol zonnetje pag 187*

In den naem ons Heeren etc. Comp. Dignus Piersz Rijcke, Inwoonder Goes zizeck te bedde liggende etc. Legateert aen Maijken zijne dochtere d'eene helft in den huijse (Daervan haer d'andere helft es competerende) Midts dat zij voor den gegeven helft vuijtrijcken aen Geerdken wijlen Pieters zijns zoons dochteren de Somme van Duisent guldens eens bij paeijementen een Jaer naer zijn overlijden. Noch gheeft hij die beste tapijtse deeckene ende het buffet op de camer. Item aen desselfs Maijkens kinderen geprocreert bij Cornelis Geerdsz Bijsterman een stuck landts groot ontrent 15 gem. geleghen int oude nieuwwandt binnen zijn dijcken en wegghen. Noch thien gem. of daerontrent liggende in t'oudt Sr. aerskerckepolder in sluijshoec A; int ambacht van Sheer aerskercke (MPS: 's Heer Arendskerke). Item alsnoch vijf gemeten oft Daeromtrent vuijt zijn testateurs helft scheijdinghe, die hij heeft gemeente metten voorn. Bijsterman. Int Noordt oft Maeghs polderken onder Crabbendijcke. Item verhaelt hij testateur Dat hij bij Cornelis Antheunissen zijnen neve op huijden heeft doen schrijven bij specificatie Alle zijn gereedt ghelddt.

Testateur heeft twee soutkeeten gemeene met voorn. Bijsterman. Na zijn dood zal voors. Pieters dochter in beide keeten erven. Alsnoch verclaerende Dat alle tLandt d'welcke hij met Bijsterman int voors. Noordpolderken bedijckt heeft (vuijtgestecken die voors. geprelegateerde vijf gem.), midsgaders huijs en schuyre Daerop staende zijn tusschen hem Rijcke comparant en Bijsterman al gemeene half en half. Voorts geeft hij aen Willemijne, Lijs en Maijken zijne dienstboden 27 guldens eens. Maijken zes guldens, ende die reste aen dander beijde tsamen. Noch aen blindt Bethken de somme van 2 £ vls. Verder tot erfgenamen Maijken zijne dochtere en Geerdken Pieters wijlen zijn zoons dochtere. Aldus ter presentie van Cornelis Antheunissen en Jacob Rijcke beijde zijn testamenteurs neven, poorters.

1.259 **Verklaring overname hoeve in Baersdorp?**³²⁴

(Type acte:) *attestatie*

Comp. Joos Geerdss, oudt intrent 40 Jaeren wonende in Wicxdorp onder die prochie van Baersdorp heeft verclaert ten ernsten versoucke van Cornelis Cornelis Matthijszn en Pieter zijns broeders warachtich te zijn dat hij deposant overgenoemen hebbende eertijds van Cornelis Jan Mercx zoon zeeckere zijn hoefve mette baeninghe Dat hij onder dezelve ooc gebaent heeft zeecker stuck zaylandt groot 483 r mettet wegelinck gelegen in Pittemeehoec Den voors. Pieter Cornelis Matthijsz thoecomende. Dat ooc hij deposant den pacht van voors. stuck aen Pieter betaelt heeft bij compositie van de Jaeren hij deposant aldaer gewoont heeft. Dwelck zij geweest ontrent 5 oft 6 jaeren. Aldus, ter presentie van Ghisbrecht Jooss, stoeldraijer binnen Goes, Jacob Claiss wonend in Oudelande.

³²² RAZE 2040, fol 257, 13 nov. 1596

³²³ RAZE 2040, fol 258, 18 nov. 1596

³²⁴ RAZE 2040, fol 260, 19 nov. 1596

1.260 Procuratie ivm erfenis Willemijne Claistr, weduwe Jan Adriaens Blancx³²⁵

(Type acte:) *procuratie ad recipiendum negocia et lites. Videto de naevolgende acte*
Comp. Niclaes Geerdss, Pieter van Schuijle, als voocht en Matheus Geerdss, Jacob Jobsz en Henric Willemsz als mans en voochde haerder huijsvrouwen. Midsgaders Harrent Pieters als voocht van Marinus Marinus Weese, Daer moeder off was Grietken. Alle zonen en dochters wijlen Geerd Claissen ende erfgenaemen in de goederen Willemijne Claistr wijlen wede Jan Adriaens Blancx Dijkgrave van bewesten H'Iersicke. Hebben geconstitueert Boudewijn Assuerus hunnen zwaegher en mede erffgenaem om te moghen maenen, heijschen etc. Allen alsulcken pachten ende huijren van de hoefve ligghende in Cruninghen etc. Aldus te Goes 19 ste, ende bij Henric Willemsen op den 21 novem. 1596 ter presentie van Adriaen Corneliss Callo stebode en Herman Vervoort deurwaerder vant Landrecht over Zuijd Bevelandt en bij Henric ter presentie van Jan Adriaens Goeree en David Benedictus gesworen boden van t'Landrecht.

1.261 Constituering Pieter Cornelisz Schuijle voor Hove van Hollant³²⁶

Comp. Niclais Geerdss en Bouduin Assuerus, Jacob Jobsz en Henric Willems als mans ende voor haerder huijsvrouwen. Alle zone ende dochters (etc. als in de voorgaende procuratie) H'Iersicken hebben geconstitueert Pieter van Schuijle etc. als voren zaecke van Appelatie als zij constituenten in der voors. qualiteijt (hem beswaert vinden van een vonnis bij den Provincialen Raede in Hollant gegheven) aen den Hooghen raedt aldaer beroepen ende betrocken hebben Jegghens d'erffghename Maijkens Adriaen Bols wijlen des voorn. dijkgraves zuster wonende binnen der stede Goes. Aldus als voren.

1.262 Belofte salaris³²⁷

(Type acte:) *compromis oft belofte van Salaris, Vacatien ende Indempnatie, Vide 1^e pag. 288*
Naerdijen Niclais Geerts ende (etc als in de naest voorgaende acte) H'iersicken Gecommitteert ende vollen maght gegeven hebben Pieter van Schuilen, etc. etc.

1.263 Toevoeging testament Dignus Pieters Rijcke³²⁸

(Type acte:) *additie totten voorgaende testamente*
Alzoo Dignus Prs. Rijcke bij zijn voorseide testament gedateerd den 18 nov. laestleden ..
Dat die goederen van hem gecomen zullen aen die zijde van zijnen bloede blijfven ende stede houden.

1.264 Testament Jan Reijns en Bette Germaens³²⁹

(Type acte:) *testament reciproque tusschen twee oude conthoralen³³⁰*
(In de marge:) *die vrouwe es eerst overleden. Videte proth. E pag. 225 et 1 pag. 473*
Comp. Jan Reijns, Aerbeijder, geboren vuijt tlandt van Gulich, Ende Bette Goemans zijne huijsvrouw geboren van Stekene tsaemen gewoont hebbende binnen Hulst ende nu midts den troublen hun onthoudende binnen deser stede Goes den naegenomden getuijghen wel bekend beijde redelijck gesont ende te passe doch metten ouderom beswaert, gaende etc. etc. Aldus ter presentie van Jacob Danielss Goeman, bessenmaecker en Cornelis Soetaert aerbeijder inwoonders onder deser stede.

³²⁵ RAZE 2040, fol 260, 19-11-1596

³²⁶ RAZE 2040, fol 261, 21-11-1596

³²⁷ RAZE 2040, fol 262, 21-11-1596

³²⁸ RAZE 2040, fol 263, 21-11-1596

³²⁹ RAZE 2040, fol 263, 23-11-1596

³³⁰ conthoralen = bruid en bruidegom, bedgenoten

1.265 Testament Johanna Aerds³³¹

(Type acte:) *testament van de maistresse in de Walsche schole Vide Prothocol D pag. 140*

In den naem ons Heeren Amen. Comp. Johanna Aerds schoolvrouwe binnen deser stede Goes, gesondt etc... Disponerende etc. prelegateert, gheeft ende maeckt zij grootmoeder voren vuijte aen Guillaume, Jan ende Tabitha zonen ende dochter van Dominicus Govaerts haeren sone geprocreert bij wijlen Neelken Willems Polvoet de somme van 300 guldens eens d'welcke zij testatrice begheert ende wilt, dat aengeleijt werde aen verzeekerde renthen oft coop van lande ... Om op te loopen tot proffijte van de voorseide drie hare neven oft hunnen kinderen etc. Aldus ter presentie van Anthoni van Hecke, goutsmit, ende Jaspar van der Horst oudt schoenmaker, poorter van Goes.

1.266 Verklaring Frans Corneliss baenen zaijlandts³³²

(Type acte:) *attestatie*

Comp. Frans Cornelis oudt ontrent 66 jr. wonende onder die prochie van Sinoutskercke ende heeft ten ernsten versoucke ende instantie van Catharina Boijs, weduwe Cornelis Pietersz Polderman ende van Jacques Cormet verclaert etc, .. warachtich te zijne, dat hij al te hans baent ende over die zeven jaeren gebaent heeft zeecker stuch zaijlandts zijnde vroone, groot in erve ontrent twee gem. 23 r t'welck genaemt wordt t'meulwaeter D'welcke eertijds voor hem gebaent heeft Jacob Geerdssen ende daer te voren Pieter Cornelis Willems zone, Ende dat hij deposant den pacht van den voorseiden zeven jaeren aen den voornoemden Cathrine Boijs betaelt heeft. Aldus ter presentie van Jan Cornelis Masuer en Anthoni Helder, beenhouwer, poorters Goes.

1.267 Procuratie Adriaen Arnoudts³³³

QT *procuratie ad recip. et lites Vide 5 pag 98, 101*

Comp. Adriaen Arnoudssen poorter Goes Verhalende alzoo Pieter Janss Bemont (verderop in de akte gespeld Beaumont) zijnen couzijn wonachtich binnen Middelburgh in Zeelant, gestelt es in curatele van Jan Aernoudss ende sijns comparants des voorseiden Pieter huijsvrouwens vaders ende ooms, Ende hij comparant (midts zijne eijghen affaires) altijds niet en can vaceren ende alomme reijssen in desselfs Bemonts zaecken Heeft Daerom geconstitueert etc. den eersamen Jan Arnoudss sijnen voorseiden broeder ende concurateur ende Jan Cannoij beijde wonende binnen Middelburgh, etc. volle macht etc. Ende specialijck van Henrick Poppe principael debiteur, Lenardt Ottensz, Jacques de Meulmeester, Marinus de Beer, Bernardt Stoffels wonende in den ambacht ter Neuzen oft Daerontrent ende Andries Bastiaenssen wonend in Heijnsdijck in Vlaenderen als borghen. Te heijtschen eenen Paijbrieff inhoudende noch zuuvers boven alle betalingen 826 carolus guldens te betalen mej '92 etc. etc. Aldus ter presentie van Pieter Claissen van Ovesant, ende David Janss Schoudee, poorters.

1.268 Verklaring over Anthonette Clairbou³³⁴

(Type acte:) *attestatie op een huwelijckse voorwaerde*

Comp. Carel Janss, oudt ontrent 37 jr. wonende onder die prochie van der Vlaecke heeft ten instanten van Jacob Cornelis Bouwenss inwoonder der prochie van Weerde verclaert etc. Dat hij deposant geleden wel twee jaeren gehoordt heeft meer dan eens, dat Anthonette Clairbou wijlen huisvr. des voors. requirants Jegghens hem comp. wel ernstelijck bekende en verclaerde dat int contracteren vant houwelijck metten zelve Jacob Corneliss, hij alvoren besproken ende bedonghen heeft voren vuijte, bij huwelijckse voorwaerde, zijne Landtstede, Ende dat nae dat zij

³³¹ RAZE 2040, fol 264, 26 nov, 1596

³³² RAZE 2040, fol 265, 26-11-1596

³³³ RAZE 2040, fol 266, 3-12-1596

³³⁴ RAZE 2040, fol 267, 3-12-1596

een wijle tijds te gader versaemt waeren, hij van haer versochte dat zij alnoch zulcken verclaringhe solemnelijcke doen zoude Te weten dat zulcx voorsproken was Dan dat zij tselve was weijgherende omdat hij die boomgaerden Daermede ghaende, ooc begheerde onder dezelve landstede begrepen te zijne D'welcke boogaerden zij niet begheerde hem voren vuijt te laeten volghen. Aldus ter presentie van Jennin de Waele, wonende in den polder, en Aerdt Storm wone[n]d binnen Cruininghe.

1.269 Transport goederen door Joncvr Margriete van Zevecoten³³⁵

(Type acte:) *transport van hereditieit en actie*

Comp. Joncvr. Margriete van Zevecoten zoo in haer eigghen als weduwe Mr. Mathijs Horen ende ooc als moeder ende voochdesse van haeren kinderen bij wijlen den zelve[n] Mr. Mathijs geprocreert Ende daerthoe geauthoriseert zijnde bij den oppervoocht (zie pag. 82) (in 82 stad wezerij in Ieper) gedateert 30 January 1595 onderteeckent Meersch. Heeft getransporteert etc. aen Willem Janss poorter van Goes getrouwt mette weduwe ende boelhoudster Michiels Horen wijlen broeders der voornoemde Mathijs D'welcke Willem d'zelve ooc accepteert bij desen, Alsulcken contingent ende gedeelte te weten d'oprechte helft als haer comparante voor haer zelve[n] ende inder voorseide qualiteijt competeert ende noch magh thoecomen int Recht van d'Erfvenisse ende successie van allen den goederen roerende, onroerende, vuijt ende in schulden van wijlen Martin Damman daer moeder af was Maijken Horen des voors Mr. Mathijs ende Michiels zuster naegelaeten ende in d'acten tot zulcken portie in gheele hereditieit etc. Aldus ter presentie van mr. Pieter Horen, ende Gerardt Govardss houtwerckvercooper inwoonders Goes.

1.270 Procuratie voor proces Hove van Hollant³³⁶

(Type acte:) *procuratie voor gheappelleerde voir den hove van Hollant ad lites met ratificatie.*

Comp. Willem Janss poorter Goes als getrouwt mette weduwe en boedelhoudster van Michiel Horen³³⁷. Heeft geconstitueert Martin Rosa, procureur postulerende voir den Hove van Hollant hem gevend macht van Appellatie Jegghens Maijken Marinusdr, huijsvrouw van Martin Mertsen etc. Aldus ter presentie van Jaspas van der Horst oudt schoenmaker en Jan Pieterss clerck in de griffie.

1.271 Testament Cathalina Jans Foorts Schoudee³³⁸

(Type acte:) *testament van Lijnken Jans Foortss Schoudee wede. Margriete haer dochter es eerst overleden 1^e January 1600 smorghens vroegh.*

In den naem ons Heeren etc. Comp. Catharina Willemsdr wede Jans Foortssen Schoudee, inwon. Goes, gesondt etc. Gheeft en de laet aen Willem haeren jonghen sone haeren boomgaerd groot bet. dan twee ende een half gemeten geleghen onder die prochie van der Nisse, Dwelck hij ende zijne wettighe kinderen voren vuijttrecken ende behouden zullen in vollen eyghendomme Midts vuijtreijckende aen Margriete haere teste. dochter de somme van 20 schell gr. vls. jaerlicx. In-

³³⁵ RAZE 2040, fol 267, 6-12-1596

³³⁶ RAZE 2040, fol 268, 6-12-1596

³³⁷ Michiel Jansse Horen, schepen Goes 1542/43, baljuw 1547. Trouwboek Goes 20-11/15-12-1593: Michiel Hoorn, weduwnaar van Goes x Catharina Jaspers van Raemsdonck weduwe van Govaert Mattheusz. En ondertrouwd 24-12-1594: Willem Jansen van Alcmaer x Catelijne van Raemsdonck van Melsen weduwe Michiel Hoorn. (Op 24-6-1593 is de echtgenote van Michiel Hoorn begraven, hij is toen hertrouwd 15-12-1593 met Catharina, op 15-2-1594 is Michiel zelf begraven en Catharina is toen in december 1594 hertrouwd met Willem Jansen). Weeskamer Goes VN 5 Govert Matheussen van den Annen overl. 27-11-1593, Moeder 2^e huw. Catharina Jaspersdr, kinderen Digneken 18 j. Elsen 15 j., Catalijnken 13½ j. Moeder 1^e huw. Aemelken Cornelisdr., kind 2^e huw. Matheus Govertssen 9 j.

³³⁸ RAZE 2040, fol 269, 7-12-1596

dien Willem overleden, de boomgaerdts naer zoon David³³⁹. Verder: die hoeftve geleghen tot Sr. Aerskercke met alle 't landt Daer in eijghendom ende baeninghe thoebehooren Te weten t landt in Paephoec voor zijne last (taxatie vier neutrale personen) etc. 't Grootste huijs binnen Goes metten hof over straete volghende, ende t Cleene huijs etc. Erfgenamen David, Willem, Margriete en den Janneken haerer sone en dochters etc. Aldus ter presentie van Marinus Passchiers timerman en Hubrecht Janss stebode, poorters.

1.272 Schuldbekentenis Josijnken Cornelis Meersman³⁴⁰

(Type acte:) *confesse van /.. oft obligatie*

Comp. Josijnken Cornelis Meersmansdr wed. Cornelis Remeuss, nu woonachtich binnen Hulst. Heeft verleden etc. schuldich te zijn aan Hubrecht Janss stebode Goes 20 £ vls. geleende penningen. Ter cause van penninghen die hij aen haer geleent heeft geduerende die belegheringe der voorseide stede van der Hulst, ende nae t'overghaen der zelve D'welck penninghen zij comparante bekent bij dese in gereede ghelde haer aengetelt te zijne ende ontfanghen te hebben ende daermede haeren panden die binnen Vlissinghen verbonden waeren, gelost. Belooft terugbetalen binnen zes weken. Pand: twee kisten met cleederen ende voorts andere huijsraet ende bedden D'welcke zij t'zijn huijs heeft gelaeten. Ter presentie van Vincent van Mullen (die haer comparant wel bekent) ende Jasper van der Horst oudt schoenmaker, inwoonders van Goes.

1.273 Huwelijks voorwaarden Jan Marinus Biersteker³⁴¹

(Type acte:) *contract antenuptial*

In den naem ons Heeren .. Comp. Jan Marinus Bierstekers vergezelschap met Marinus Cornelis Nelemans zijns moeders broeder beide inwoonders der heerlicheijt van H'Iersicken ter eenre en Tanneken Cor(neli)s Janss Poppedr. gheassisteert met Adriaenken Cornelisdr huijsvrouw van Jacob Adr(iaen)s naegenoemt haere zusters ter anderen zijden. Huwelijks voorwaarden jongman en jongedochter. Weduwnaer zal voren vuyt trecken. Den nombre van ontrent 14 gem. landts, te weten 8 gem. weije te Iersicken gelegen in den hoec tusschen den everssen wegh ende 't rijetspierweghelinghe die nu gebaent werden van Henric Gort. Noch 3 gem. weije int cleen moerken gebaent van Pieter Corneliss van Sinte Margriete ende 3 gem. in Bouwensee daerbaende es Geerdts Jacobss. Midsgaders ooc t'huijs staende binnen die heerlicheijt van Iersecke aen de Burse, ende d'zelve ingevalle ten voorseiden tijde als zij vrouw verscheijdt, haere moeder noch op deser werelt levend bevonden wordt, dan alle die andere goeden in den gemeenten sterfhuijs bevonden, midtsgaders die conquesten zullen zijn deijlbaer tusschen den kinderen oft erfgen. van de vrouwe ende den voorn.weduwnaer etc. etc. Aldus ter presentie van Jacob Adriaens Boom poorter Goes en Quirijn Foortss wonend binnen Wemeldinghe als zwaegher ende broeder van voors. bruijdt.

1.274 Huur huis den Oijevaer in Goes³⁴²

(Type acte:) *huijrcedulle*

Comp. Andries Simonssen backer ter eenre en Lowijs Ser wouthers graincooper ter andere zijden, beide inwoonders van Goes. Andries heeft verhuurd t'huijs daerinne hij verhuijrder nu woont genaemt den Oijevaer mettet hoff ende erve voor den tijdt van vier thoecomende jaeren Om daerinne te comen meije naestcomende anno '97, Voor die somme van £ 18:10:- grooten

³³⁹ Trouwboek Goes otr. 3-4-1599 David Janssen Schoudee, j.g. met Hendrixken Hendrix, j.d. beide van Goes; getuigen: Catharina Fortssen, moeder bruidegom; Jacob Hendrix Boonman oom bruid; Adriaen Verstellen oom bruid

³⁴⁰ RAZE 2040, fol 272, 12-12-1596

³⁴¹ RAZE 2040, fol 272, 12-12-1596

³⁴² RAZE 2040, fol 273: 16-12-1596

vlaems elck jaers. De verhuijrder heeft bedongen voor hem te beouden beijde die kelders, met een plaetse in den hoff voor zijn hout te legghen. Omme zelfs, maer niemandt anders daerinne te moghen wonen ende zijn backerije te plegghen, dan indient hem verhuijrder belieft elders zijn woninghe te nemen, zal den voorseide huerder mede hebben 't gebruijck vanden achterkelder, doch den voorkelder magh den verhuijrder wel voorts verhueren maer niet om ijemandt anders inne te wonen. Alnoch zal desen verhuijrder (maer anders niemandt) aen de noordtzijde voor dit hujs met zijn broodt daeghelicx moghen voorstaen, midts dat hij den huijrdere in zijn voortstellen niet hinderlijck en zij. Aldus ter presentie van Steven Adriaens Huijzen en Laureijs Adriaensz weerdit in de meebaele en ooc Simon den voors. Andries zone, alle poorters van Goes.

1.275 **Huur van schors en olijmolen in Goes**³⁴³

(Type acte:) *huijrcedulle van een schors*³⁴⁴ *en olijmole* Vide supra pag. 6

Comp. Mr. Joos Govardss Spelt, timmerman ende architect wonende binnen der stede van der Goude ter eenre en Pieter Adriaensz (voorseeide mr. Joos dochters man) met Pieter van Wallegem³⁴⁵ geboren van Thielt in Vlaenderen, nu beijde inwoonders deser stede Goes ter anderen zijden. Beijde: mr. Joos verhuijrt, Pieters gebaent zijne mole, d'welcke hij verhuijrder zelfs gemaent ende gestelt heeft aen d'oostzijde van deser havene om boven schorssenmaelen³⁴⁶ ende beneden olije te slaene, voor den tijdt van een jaer om Daerop te comen Meije as '97 ter somme van 200 guldens ende op de conditien naebescreven. Dat dese huijrders ooc zullen gebruicken het schors oft olijhujsken daerbij staende. Dijes zijluijden hem verbinden bij desen hier ontrent te maecken een ander hujsken om daerinne te moghen wonen. Daervan alle die maeterialen ende arbeit zullen zijn tot coste ende laste van den huijrders. Midts dat den verhuijrder gehouden es alleen daerthoe te leveren een half hondert delen ende een quartier capravens³⁴⁷. Met die heijc die int voorseeide schorshujsken nu leijt etc. Item die huijrders moeten alnoch gheven een tonne goede appelen. Daerjehens den verhuijrder hun luijden leveren zal een oft twee stucken appelboomenhout om daer af Lauwwerck te maecken (Dan over het vernieuwen van de huur na 1 jaar) Aldus ter presentie van IJsaar Bert boeckbinder en Hubrecht Janss stebode alhier.

1.276 **Testament Jacobmijne weduwe Frans Bouwens**³⁴⁸

(Type acte:) *testament van Jacobmijne wede van Frans Bouwenss, metser, qui mentis non bene compos aut delirans in puteum desiliens sibi met ipsi mortem conscr.....s it Inter 14 et 15 aprilis* 96

In den naem ons Heeren Amen. Comp. Jacobmijne Fransdr, geboren van ontrent Honscoten wede Frans Bouwenss, metser, wonende binnen deser stede Goes, zijeckelijck ende metten ouderdom beswaert te bedde liggende, nochtans haeren sinn verstant discretie ende (etc. ut ibi d. pag 1^e remissive). Aen de hujsarmen deser stede Een zekere vrije renthe tot 20 sch. groten als erfelijck, losbaer den penning 16^e, spreckende opt nieu hujs staende alhier beneden den oostdijc beneffens den tinnen pot t welcke Job Laureijs zoon mandemaker van haer gecocht heeft. Noch aen een schamel kindt genaemt Catelijken Hans de Vosdr. gheeft zij 2 ponden grote eens. Item aen der naesten vrienden haers voorn. overleden mans Gheeft of laet zij de somme van 6 £ gr. eens midts dat haer verstandt ende wille es dat onder den somme begrepen ende gesmolten zij alsulcke somme van 4 £ grooten vls. eens d'welcke bij zeeckere Donatie reciproque, gepasseert voir Mr. Jan Arnoldi, Notario, den 21 July 1589 tusschen haer ende wijlen haeren

³⁴³ RAZE 2040, fol 274, 19-12-1596

³⁴⁴ schors = olijhujsken, zie verder in deze acte

³⁴⁵ otr./tr. Goes 27-2/16-3-1599 Pieter van Wallegem, weduwnaar van Thielt met Pierijntien Cocks, van Ritten weduwe Pieter Brant. En otr. 8-4-1598 Abraham Danckaert jg. van Medston in Ingeland Maijken van Wallegem, jd. van Thielt getuigen Balten Dancker, vader bruidegom, Pieter van Wallegem, vader bruid.

³⁴⁶ malen van eikenschors gebruikt bij het looien van leer

³⁴⁷ bouwmetaal, dakspaar

³⁴⁸ RAZE 2040, fol 275, 19-12-1596

voorn. man, den zelven vrienden in plaetse van hunne successie gemaect es. Voorts aen Jan Fransz bocxmaeckers ende Hubrecht Janss ste bode alhier legateert ende maect zij t'eerste paijement dat naer haer dootd verschijnen zal vant voors. huijs aen Job Laureijss vercocht Ende d'selve voor verscheijden diensten en vriendtschappen haer comparante bewesen ende noch te doene. Ende aen Janneken, desselve Jans Fransz huijsvr. 2 £ gr. vls.

Daerenboven stelt ende maect sij testatrice tot haeren erfgenaemen denselven Jan Franss ende Hubrecht Jans in alle de reste van de goederen die zij naelaeten zal. Item noch es haer testatrices begheerte ende ernsten wille Indien Adriaen Cornelissen zone van Adriaene haer testatrices zuster oft sijne wettelijke naecomelinghen comen tot haere successie Dat men denzelven ofte ooc ende Indien hij zonder hoir overleden es, aen desselfs haere voorn. zuster andere afcomste, voren vuyt reijcke ende betaele de somme van 30£ gr. vls. eens. Ende verhaelt zij testatrice dat zij gehadt heeft een broeder genaemt Thomas de verwer die een sone Bouduin heeft naegelaeten. Noch 3 zusters Micheline de Peijsters die overlijden es dan heeft kinderen gelaeten, Mijnken Meulecants ende die voornoemde Adriane. Ende om alle clappernije ende nijdicheijt af te weeren verclaert zij comparante wel ernstelijck dat als haeren voorn. man gestorfvn es zijluijden beijde in hun gemeen sterfhuijs niet zoo vele gereedt geldts en hadden dat vijf schellinghen grooten eens zoude hebben connen maecken. Aldus ter presentie van Jan Jasperss cleermaker en Jacob Foortss cuijper, poorters van Goes

1.277 **Verklaring over dood kindt in Kloetinge**³⁴⁹

(Type acte:) *attestatie oft Informatie tot laste*

Comp. Jan Pietersz Coolhaes, ende Jan Jooss beijde oudt ontrent 32 jaeren, ende sheerendienaers binnen Zuydt Bevelandt ten plattenlande Ende hebben etc. ten versoucke etc. van Pieter Jansz van der Hooghe rentmeester generael van Zeelandt bewesterschelt deur Jan Slese nu zinnen stehouder overt voorseide quartier verclaert getuijght ende geaffirmeert. Verclaeren getuijghen ende affirmeren midts desen bij haere manne waerheijt ende eede als sheerendienaers die graeffelijcheijt van Zeelandt gedaen, waerachtigh te zijne ende hem wel kennelijck hem Dat in augusto 1595 op eenen dijstdagh voor de goesche Jaermarckt zijluijden in der voorseide qualiteijt van Jan Brau alsdoen stehouder desselfs voorn. rentmeester over Zuydt Bevelandt voorseid ontboden zijn geweest binnen den stede Goes, Aldaer gecomen zijnde, dat zijluijden metten zelven stehouder, alsaemen geghaen zijn tot Cloetinghen Om t'Aenschouwen een Jongh kindeken oudt ontrent twee of 3 daeghen dat int water geworpen ende verdroncken was, Naer d'welcke beschouwinghe, verclaeren zij comparanten Dat zijluijden den voorn. Jan Brau, stehouder hunnen meester afgevraeght hebben oft hem liefde dat zijluijden deze personen, te weten een ongehoutw meijssen (die berucht was 't selve kindeken gebaert ende verdaen te hebben ende die aldaer ontrent was) wilden apprehenderen. Dat hij stehouder Daerop gheantwoordt heeft: Neen. Dan dat hij last ende bevel ghaff aen hem Coolhaes ende Anthoni (een anderen dienaer) naer huijs tot Bieselinghe te ghaene ende des anderen daeghs aldaer tot Cloetinghe zouden keeren ende hun wel informeren oft vernemen, wie die moeder vant voors. kindeken was ende wij t'selve faict misdaen zoude moghen hebben.

Daerop zij Coolhaes deposant ende Anthoni wederom vraeghden ingevalle zijluijden consten achterhaelen wij tfeijt gedaen hadde, Oft zij dijen persone zouden apprehenderen. Dat hij stehouder Daerop andermael zijde: Neen. Maer comt eerst bij mij op Heijnkensandt. Ic en beheere niet dat ghij tselve doet dan in mijne presentie, want zulcken apprehensie en es zoo niet te doene. Ende es hij stehouder zulcx metten voors. Jan Jooss deposant naer Heijnkenssandt t'sijnen woonhuijse gekeert, Ende den voors. Coolhaes met Anthoni, des anderen daeghs binnen Cloetinghe comende en de naert feijt vernemende, hebben genoegh verstaen wij die persone was, te weten een Jongh meijssen genaemt Janneken Laureijsdr. die daer af moeder was ende

³⁴⁹ RAZE 2040, fol 277, 19-12-1596

ooc van tfaict werd beschuldicht, D'welcke mejssen zij beide ooc aldaer noch gesien hebben, Dan en durfften die zelve niet vanghen zoo 't hun was verboden als voren. Maer zijn beide tot Heijnkenssandt gegaen ende hebben t'selve den voors. stedehouder te kennen gegeven Die hen dienaers belaste dijen dagh aldaer te blijven Ende es hij stehouder met Jan Jooss deposant ter Jaght geghaen om een haes te vanghen Ende danderdaeghs dat was ten derden daeghe smorgens vroegh es hij stedehouder met Coolhaes Anthoni en Jan Joos voornoemt tot Cloetinghen gegaen, Dan het voormelde mejssen was haes op van daer vertrocken. Sulcx datter aldaer niet meer vuytgerecht en werde hiermede zij comparanten hunnen depositie sluijtende .. etc. Aldus ter presentie van Jaspar van der Horst oudt schoenmaker en Jan Pieterss lantmeter, inwoonders Goes.

1.278 Borgen voor Sebastiaen Barensteijn³⁵⁰

(Type acte:) *cautie oft borghtochte*

Comp. Pieter Marinussen van Sijnskercke ende mr. Marinus Joossen Haestaendijc, chirurgijn beide wonend Goes. Hebben hun gestelt, verobligeert ende verbonden stellen obligeren ende verbinden bij desen hem selven te zijne zeeckere Borghen ende Cautionarissen voor Mr. Sebastiaen Aerdsz Baerensteijn. Voor alzulcken ontfangh, handel ende administratie Daertho hij Baerensteijn gecommiteert zal worden ende vercrijghen zal van de wachte oft collectatie van den Thollen van H'Iersickenoordt (twelcke es den Tholl van Zeelandt) Die binnen deser voors. stede Goes ontfanghen wordt. etc. Aldus ter presentie van Adam Pieterssen, Adriaen Geerds Michielsen, poorters van Goes.

1.279 Obligatie Adriaen Jacobs Molenaer³⁵¹

(Type acte:) *transport van een obligatie onder de zelve geschreven*

Comp. Cornelis Quirijnssen, wonachtigh in Dijckwel onder die prochie van Capelle, transporteert aen.. Henric Adriaens Nissepadt, poorter Goes. Dese bovenschreven obligatie verleden bij Adriaen Jacobssen Molenaer, wonachtigh tot Bieselingh aen hem compt. voorn. tot 35 £ 18 sch. 6 gr. over coop van 1 gem. 59 r. meede, te betaelen kerstmisse naestcomende zevenentnegentich gedateerd 5 aug. 1596. D'welcke hij cedeert aen voors. cessionaris vercocht heeft om 28 £ gr. vls. eens ende 10 sch. ten gelaeghe. D'welcke so hij compt. bekent ontfangen te hebben in gereeden ghelde. Aldus ter presentie van Jan Pieterssen lantmeter en Marinus Cornelissen aerbeijder, inwoner Goes.

1.280 Bewijs vaderlijk goed³⁵²

(Type acte:) *bewijs van 't vaderlijck goedt bij een moeder, weduwe aen hunnen kinderen gedaen. Vide S pag. 70*

(In de marge:) *Gegheven die comparante (die bruijdt zijnde) instrument langh 3 pags*

(In de marge:) *Jacques Denijs³⁵³ als hij met weduwe naer B..? (MPS: Klein iets bijgeschreven dat moeilijk leesbaer is, gedat. 17-12-1602)*

Comp. Elizabeth van der Eelen brouwsster weduwe Wouthers brouwers poorteresse deser stede Goes. Verhaelende alzoo bij den toestamente reciproque tusschen den voorn. wijlen haeren man ende haer voir mij Notario op den 7 Juni 1595 gemaect. Zij comparante als langstlevende ge-

³⁵⁰ RAZE 2040, fol 279, 22-12-1596

³⁵¹ RAZE 2040, fol 279, 27-12-1596

³⁵² RAZE 2040, fol 280, 27-12-1596

³⁵³ Trouwboek Goes 11-1/26-1-1597: Jaques Denijs, weduwnaar van Bergen op Zoom met Elizabeth van Elen van Antwerpen weduwe Wouter Brouwers. Getuigen: Pieter Boudewijns, cousijn van de bruidegom, Maeijken Arnouts, suster van de bruidegom.

Trouwboek Goes otr./tr. Goes 19-5-1601, Kloet. 10-6-1601: Jacob Denijs, brouwer weduwnaar van Bergen op Zoom met Janneken Christiaens (of Christoffel?), j.d. van IJerseke. Getuige Christiaen (of Christoffel?) Marinuss vader bruid.

bleven es, etc. ... kinderen Maijken, Wouther, Elijsabeth ende Tanneken. Bewijst bij desen voor hun vaderlijck goedt De somma van 800 Carolus guldens eens tot twintich stuvers den gulden. Te weten aen elck kindt 200 guldens. Tot garantie: haer Brouwerije. Stelt tot executeurs Guilhelmus Claijssen minister en Hans van der Beecke brouwersknecht. Aldus gedaen in de brouwerije genaemt de Weereldt ter presentie van als boven.

1.281 Testament Adriaen Gilliss Waeijack³⁵⁴

(Type acte:) *testament van een man met verclaers van zijn vrienden. Vide Prothocol B pag. 170 D. pag. 38/ 494.*

In den naem ons Heeren amen. Comp. Adriaen Gillissen Waeijack, geboren vuyt tlandt van Waes ende nu inwoonder Goes redelijck gesondt etc. doch metten ouderdom beswaert, ghaende etc. Dat hij noch van weerden houdt alsulcken testament oft Ghifte ten opsiene van den doot als hij met Maijken Marten Pietersdr. zijne huijsvrouw reciproc. voor mij Notario op den 14 sept, 1590 gemaect hebben.. Soo verhaelt hij comparant Dat hij gehadt heeft drie broeders ende twee susters altsamen van eenen vader ende moedere geprocreert. Naemelijck Pieter, Jan, Matheus, Magdalena en Tanneken. Pieter heeft naegelaeten een eenigh sone Jan Waeijack, die noch leeft, zoo hij comparant meent. Jan ende Tanneken voorn. zijn vuyterlijck zonder hoir gepasseert. Matheus insgelijcx. Dan zou het heijligh Sacraments Ghilde binnen Dordrecht met zijne comparants consente den zelve Matheus aengenomen hadden zijn leven langh om zijn goedt te onderhouden. Soo begheert ende wilt hij testateur dat t'selve ghilde oft Gasthuijs representeren zijnen staeck ende zulcx succedere als erfgenaem in zijn testateurs goeden, zulcx als men t'sijnen overlijden bevinden zal dijen staeck te competeren volghende die costuijme van Zeelandt. Maer voordr niet. Magdalena heeft naegelaeten twee zonen, Gillis ende Bouduin de Loose, beide overleden. Dan van Gillis is gebleven een eenighe dochter Maijken hier binnen deser voors. stede (Goes) wonende ende van Bouduin drie weesen. Item verhaelt hij comparant dat hij gehadt heeft noch twee broeders van een halven bedde te weten van eenen vadere Naemelijck Simon ende Gillis Waijck. Van Gillis es gheen hoir gebleven, Simon heeft naegelaeten Anthony, Gillis, Pieter en Maijken. Anthoni heeft geprocreert een eenighen zone Pieter nu wonende binnen desen eijlande onder die prochie van Wiskercke, Gillis Simonssen heeft een zone Simon naegelaeten nu in Vlaenderen wonachtich ende Maijken Simons meent hij comparant dat een kindt heeft gelaeten. Dan oft Pieter Simonssen eenighe afcompste heeft en weet hij niet Dijen volghende soo stelt, noemt ende laet hij testateur Die voorn. vrienden Erfgenaem in alle goederen die hij achterlaeten zal, gheen vuytgesondert. Te weten elck zijnen staeck als die daer leven zullen representerende die plaetse van hun overleden ouders. Al volghende de costuijme van Zeelandt.

Dan oft gevijele dat ten tijde van zijns testateurs overlijden eenighe der voors. vrienden waeren wonachtich in plaetsen die om die Teghenwoordighen troublen Jegghens dese landen parthijen draeghen oft midts d'Oorloghe geduijrende niet en consten oft moghten tot zijne successie geraecken So ordineert ende beveelt hij testateur dat die Portie van alsulcke personen dien noch niet genieten en moghen aengeleijt werden tot goede verzekerde Renthen. Al waerinne hij testateur Erfgenaemen maect bij desen die voorscreven Maijken Gillisdr. midtsgaders Pieter Anthonisz Waeijack zijne nichte ende neve hier in Zuijdt bevelandt wonende half en half oft hunnen wettighen kinderen ende doene dandre reciprocelijck daerinne substituerende etc. Aldus ter presentie van Adriaen Andriessen en Jan Jacobsen Bom, poorters van Goes.

1.282 Verklaring over een rente op het huis te 's Gravenpolder³⁵⁵

(Type acte:) *attestatie, ten verzoeke van Hubrecht Adriaenssen door Adriaen Diericxssen Verstelle poorter*

³⁵⁴ RAZE 2040, fol 282, 27-12-1596

³⁵⁵ RAZE 2040, fol 284, 31-12-1596

Naerdijen hem comparant competeerden twee jaeren renthen tot 20 sch. gr. tiaers staende opt huijs van Willem Janssen Hoeck in sGraevenpolder verschenen 93 en 94 Ende hij daeromme voir 't Landrecht over Zuiddbevelandt verworfvē hadde condempnatie ende zijn executie hadde begonst te dirigeren op de voorseide zijne hypotheecque Es midler tijdt gebeurt dat den voorseiden Willem Janssen Hoeck tselve zijne huijs vuijter handt vercocht heeft aen Jacques Weerd in de Corenbloeme, Waeromme hij depositant den zelven Jacques gewaersschuwet heeft, te weten dat dit huijs becommert was mette voorseide iaerlicxe renthe, ende dat ter die voors. twee jaeren ende ooc 1595 daernaē noch vervallen waren. Daerop (verclaert hij depositant als voren) dat Jacques cooper voormeldt gheantwoordt heeft. Vertoeft tot dat die renthe 96 ooc verschenen es. Ick belove u d'eene met d'andere van tgheene Willem Janssen aen u ten achtereren es alsaemen te betaalen. Dan zoo Jacques dese zijne belofte niet en voldede Dat hij comparant genoodtsaect es geweest zijn voors. begonste executien te vorderen t'selve huijs vuijt te winnen ende bij Decrete vant voors. Landrecht te doen int openbaere vercoopen, als ooc gedaen es. Hiermede zijne depositien sluijtende .. Dierick Groenevelt gesworen deurwaerder oft exploitier van 't voors. Landrecht verclaert als voren Dat in zijne handen als deurwaerder bij den voors. Adriaen Verstelle overgelevert is het Executoriael om die verschenen renthen bij Executie te innen etc. Heeft op 17-10-96 gedecreteert t'voormelde huijs bij executie vercocht heeft ende daervan cooper is den voors. Adriaen Verstelle voor de somme van vijf schellinghen ter presentien van Jan Bartelssen en Marinus Cornelis Schouts, als schepen van sgravenpolder den 26 oct. 1596. Aldus 31-12-1596 ter presentie van Anthonis Franssen timmerman en Jan Pieterss lantmeter, inw. Goes.

1.283 Begin jaar 1597³⁵⁶

Prothocoll ende Register vVan den Instrumenten ende ander publicque Acten als Testamenten, Donatien, Voorwaerden, Procuratien, Beloften ende Verclaeringhen Voir mij Pieter Levendale van Romerswalles als publicq Notario etc. verleden. Beghonst metten nieuwen Jaere 1597. Omnes declinaverunt simul inutiles facti sunt: non est qui faciat bonum, non est usque ad unum Psal. 52 Dixit principiens. Et dixit ut disperderet eos: si non Moyses electus eius stetisset in confractione in conspectu eius, Psal. 105 Confitemini domino (In de marge:) *L(ectu)ra d(omi)nicale E (=Zondagsletters), Aurens numerus, E(x)pecta xij Pascha 6 aprilis, Indictio X.*

1.284 Testament Jacobmijnken Jacobs Hubrechts³⁵⁷

(Type acte:) *testament van een jonghe dochter. Vide pag 407*

(In de marge:) *vide supra pag. 278*

In den naem ons Heeren Amen. Comp. Jacobmijnken Jacobs Hubrechtsdr jonghedochter geboren van Cloetinghe ende nu wonachtigh binnen der stede Goes, ghaende, staende etc. Zo maect etc. aen Lijnken Jacobs Vincx weduwe daer zij nu bij woontd zeeckere drije gem. oft daerontrent, zoo zaijlandt als weije ligghende int zuijdambacht van Cloetinghe in Werfhoec Ende d'zelve in vollen eijghendomme. Tot universele erfgenenamen stelt zij de vrienden alleene van haers moeders zijde, die naer costuijme van Zeelandt alsdan zouden behooren te deelen. Laetende aen de vrienden van haers vaders zijde zulcx als bij haer ouders ordonnantie verclaert es. Doch soo stelt zij testatrice in plaetse van Janneken Laureijsdr. (die buijten desen lande gevluucht es ende d'welcke zij testatrice vuijt haere successie gansch vuijtsluijt) Maijken Simons weduwe ende Jan Pieterssen Tabbeke haer moije ende oom, oft indien Maijken gepasseert es Jan Pieters alleene oft zijne wettighe kinderen. D'welcke zij will dat erfven zullen alzulcken ge-deelte als Janneken voorn. thoegecomen zoude hebbe. Behoudens niettemin de zelve haere

³⁵⁶ RAZE 2040, fol 286, Januarius 1597

³⁵⁷ RAZE 2040, fol 286, 3-1-1597

moeije ende oom hun erfdeel in hunnen staeck zo voorscreven es. Aldus ter presentie van Jan Corneliss Mazuer en Laureijs Adriaens weerd in den meebaele, poorters Goes.

1.285 Procuratie voor den Hoogen Raedt van Holland voor erfenis Willemijne Claistr, weduwe Jan Adriaens Blancx³⁵⁸

(Type acte:) *procuratie ad lites voor den Appellanten aen de hoeghen raedt in Holland*
Comp. Jan Claissen als getrouwt hebbende Cornelia Cornelisz Smalleganghedr, Cornelis Adriaens Smalleganghe zoo voor hemzelven ende als voocht over zijne zustere ende over die weezen naegelaeten van Matheus Smalleganghe, Christiaen Bartelssen Vermuijen als getrouwt hebbende die weduwe desselfs Matheus ende moeder der voorseide weesen, Jacob Adriaens Smalleganghe, Maijken Corneliss Smalleganghedr zoo voor haer zelven ende als moeder haeren kinderen naegelaeten weesen van wijlen Willem Dignusz, zij gheasissteert met Pieter Rijmelant haeren toesienden voocht, Midsgaders Mr. Cornelis Cornelis Brune als voocht van dese weesen. Ende zij allen hun sterckmaekende ende caverende voor Daniel Anthonisz daerof moeder was Adriaenken Corneliss Smalleganghe, Alle als erfgenaemen van smoeders zijde in de goederen Willemijne Claistr. wijlen weduwe Jans AdriaensBlancx Dijkgraeve van bewesten H'ersicken ende hebben geconstitueert Jan Claissen ende Cornelis Smalleganghe hunnen mede erfgenaemen (om op te treden in een proces hangende etc.) Aldus ter presentie van Adriaen Corneliss Maenee en Niclais Ezechiels, poorters

1.286 Afspraak tot salaris³⁵⁹

(Type acte:) *compromis oft belofte van Salaris, vacatien en Indemnitasie*
Naerdien Jan Claissen als (etc. al als in de naestvoorgaende acte) van bewesten H'ersicken Gecommitteerd ende volle maght gegheven hebben den voorn. Jan Claissen ende Cornelis Smalleganghe hunnen mede erfghenaemen ende elcx van hen bijzondere te moghen inbrenghen Intent, defend etc. etc. Soo zijn voir mij als publicq Notario ende getuigen onderschreven gecompareerd die voorn. Erfghenaemen van Willemijne Claesdr. van haer moeders zijde. Alle die hier voren verhaelt zijn Ende hebben al tsaemen ende elcx voor hem in der voors. qualiteit belooft etc. Betreft vergoeding van reizen etc. 13 sch. 4 gr. daeghs.

1.287 Accoord over successie thienden³⁶⁰

(Type acte:) *accoordt ende transactie op een proces ter oirzaecke van successie van thienden. Vide S pag. 133*

Alzoo Cornelis Geerds Claisszone besitter van zeeckere thienden in Wemeldingen tot ontrent 2½ gem ½ quartier thienden van deser weereldt passerende naegelaeten heeft 5 zusters ende 2 broeder Naemelijck Maijken, Grietken, Lijsbeth, Digne, Baldijne, Niclais ende Matheus alle dochters en zonen van Geerdts Claissen soo was er tusschen den zelven erfghenaemen een accoordt gemaect dat die voors. thienden gestelt zouden worden ende volghen op Niclais Geerdss voorn. Midts dat hij aen elck van d'andere zesse vijftreijcken zoude hondert guldens. Dan denzelven Niclais daerinne in rechten betrocken zijnde voir scheopenen deser stede Goes ende midler tijdt verstaen dat die Statuijten van den Capitle van Sint Salvatoirs geseijt Oudemunster t'Utrecht (daervan dese voorschreven thienden verleent worden) expresselijck dicteeren dat die Dochters alsser sonen zijn nemmermeer daerinne en succederen, Waerom hij Niclais pretenderende insgelijcx zoo hier broeders waeren dat deze zusters niet ende behoorden in de voors. thienden te comen noch daerteghens begroot te moeten worden etc. etc. Zijn nu veraccordeert dat die voors. thienden in Wemeldinghe zullen blijven op den naem desselfs Niclais, zulcx als die bij zijn verlijdtbriefven aen hem verleent zijn. Midts dat Matheus Geerdss ende zijne nae-

³⁵⁸ RAZE 2040, fol 287, 3-1-1597

³⁵⁹ RAZE 2040, fol 288

³⁶⁰ RAZE 2040, fol 288, 7-1-1597

comelinghen Jaerlicx daerin trecken ende ontfanghen zullen die helft van den innecomen. Ende datr hij aen elcx van zijn voors. vijf zusters oft hun kinderen ipv 100 guldens 3 guldens eens zal vuytreijcken voor en gratuitejt oft gedencknisse etc. Als getuijghen zijn gecompereerd: Bouduin Assuerus als man en voocht van voorn. Maijken, Harrent Pieterse als voocht van Marinus Marinus weese daeraf moeder was Grietken voorn. Henric Willems cuijper, Jan Vergouwe als mans en voochden van Digna en Baldijne midsgaders Pieter Corneliss Schuijle als voocht van Matheus Geerdss voorn., vervanghende etc. Jacob Jobsz getrouwt mette voorn. Lijsbeth, etc. Aldus ter presentie van Pieter Adriaens Craemer en Guilliaem Castelain oudt schoenmaeker, beijde inwon. Goes.

1.288 Schuldbekenten³⁶¹

(Type acte:) *obligatie, intercessie oft borgtochte. Alzoo Frans Carels mandemaecker wonend Goes met Janneken zijn huisvrouw aen Clare Colfve zeeckere somme van geleenden ghelde ten achteren was ende Clara hem in rechte betrocken heeft en condemnatie vercregen hadde etc.* Comp. Maijken Coijs Willemsdr weduwe Willem Pauwelss met Joris Gillissen Coije haeren zone, beijde inwoners Goes en bekenden schuldig te zijn aen Clare Colfve 16 £ gr. vls. eens als reste van de geleende penningen die Frans en Janneken ten achteren waren etc. etc. Aldus ter presentie van Willem Corneliss Rose en Jan Pieterssen, beijde oude schoenmaker en inwoners Goes.

1.289 Verklaring over koop van koolzaad³⁶²

(Type acte:) *attestatie*

Ten verzoeke etc. van Gheese Diricxdr. huijsvr. Frans Pieterss Schippers van der Goude. In den eersten: Louis Fruictiers geseijt die Waele, oudt ontrent 43 jaeren, graincooper ende poorter Goes.... Dat in den zomer anno 94, onbegrepen etc. hij comparant gesint zijnde om rondt coolzaet te vercoopen bij hem gecomen es die voorn. requirante ernstelijck verclaerende dat zij gemoet was ende begheerde neffens hem zulcken vercopinghe te doene. Soo dat hij comparant hem gevonden heeft int geselschap van Vincent van Mullem als doen ooc wonachtich binnen der stede van der Goes. Ende heeft vuyterlijck aen hem vercocht 400 viertelen coolzaets tot 17 sch. 6 gr. vls den vierthel te leveren Vastelavent 95 naestvolghende etc. Reguirante verclaerde voor die prijs ooc wel aen Vincent te leveren etc.

Dit is een lange acte waarin ook genoemd is Pieter van de Perre. Vincent van Mullem was 42 jr. legt ook verklaring af. Louis Serwouters 37 jr. ooc graincooper leggen eveneens een verklaring af.

1.290 Testament Thomas Ebbrechts met Susanna Arents van Stichele³⁶³

(Type acte:) *testament met reciproque donatu tusschen man ende wijf, kinderen hebbende*

In de naam ons Heeren Amen. Comp. Thomas Ebbrechts, servetwever, poorter Goes en Susanna Arents van Stichele zijn huijsvrouw; zij sieckelijck bij de viere sittende, etc. hij welvaerende, ghaende, staende etc. vaderlijck of moederlijck goed 25 £ gr. vls. eens waervoor zij verbinden hun huijs daer zij nu in wonen staende aen d'oostzijde van de vorst, genaemt 't Lammeken, Aldus ter presentie van ten huize compten. Gillis Goethals en Pauwels de Vos smit, poorters Goes

1.291 Kwestie erfgenamen Mattheus Smallegange en Marinus Corneliss Gort³⁶⁴

(Type acte:) *transactie op een proces*

³⁶¹ RAZE 2040, fol 290, 8-1-1597

³⁶² RAZE 2040, fol 291

³⁶³ RAZE 2040, fol 295, 18-1-1597

³⁶⁴ RAZE 2040, fol 295: 22-1-1597

Questie, geschil ende proces geresen zijnde voir 't Landrecht zuijtbevelandt tusschen de weduwe ende erfgenaemen van Matheus Smalleganghe, wijlen rentmr. van de confiscatien over den voors. eijlande heijssers ter eenre, Marinus Corneliss Gort, schoutteth tot Weerde verweerder ter andere. Pretenderende die voors. heijssers de somme van 94 £ 5 sch. gr. vls. welke den voors. verweerder als ontfangher van Michiel de Moulijn, wonende 't Antwerpen ontfanghen hadde van zijn goeden tot Weerde ende daerontrent geleghen etc. Zijn vuijterlijck door tusschenspreken van goede mannen zoo verre geprocedeert dat zij dezelve geschillen hebben gesubmitteert in de arbitrage van Gillis Janssen nu rentmeester. van de voors. confiscatien van wegghen de heijssers Pauwels van Dale genomen bij den verweerder Jan Claissen als Commissaris voors. etc. Volghende welke vuijtspreken zijn voir mij als publicq Notario ende getuighen onderschreven gecompt. Christiaen Barthels Vermuijen als man der voors. weduwe, midsgaders Cornelis Smalleganghe als voocht van de weesen der voors. Matheus Smallegange ter eenre ende den voors. Marinus Corneliss Gort ter andere zijn veraccordeert etc. Aldus ter presentie van Pauwels van Dale en Henric Bouts.

1.292 Kwestie brouwerij te Quaendamme³⁶⁵

(Type acte:) *attestatie* Vide supra pag. 38, et 1^e pag. 379, 388 et. Prothocoll D. pag. 27, 28 Comp. Henric Danielss, oudt ontrent 66 jr., poorter Goes, verclaert etc. ten ernsten versoucke etc. van Pieter Borsseleer cum suis (als Intervenienten voor Adriaen Bouwenss gedaechden zulcx als hij geconvenieert wordt) .. Dat hij eertijds van wijlen Matheus Michielssen als voocht oft maght hebbende van Magdaleene weduwe Willems Janss in de Pauwe gecocht heeft die brouwerij met haer gevolghe staende te Quaendamme onder die prochie van Hoedekinskercke binnen desen eijlande van Zuijd Bevelandt. (Daervan hij comparant verstaet dat den voors. Adriaen Bouwenss in zulcker qualiteijt Proces gemoveert werdt van Crispijn Heule zoo hij procedeert) Ende verclaert hij deposant dat eer hij den zelve coop dede noijt eenich wettelijck verboth, noch waarschouwinghe hem gedaen es bij oft van wegghen Claere Verheule wed. van Jacob Adriaenssens Ja ooc noijt eer hem de Leveringhe der voors. brouwerie gedaen werde. Wel es waer als hij comparant dezelve leveringhe wettelijck ontfingh, dat hij tot dier stonden ende plaetsen gesien heeft die voorn. Clare de welke aldaer scheen wat te screijen ende te lamenteeren als zegghende Sal men nu mijne brouwerij wegh leveren oft dier gelijcke woorden. Dan verclaert hij deposant dat dies niet teghenstaende die Schepenen aldaer t'hoofd te gader stekende ende beraedende expresselijck wesen dat die leveringhe zoude hebben haer voortgangh. Segghende totte coorn. Clare hebt ghij eenighe actie, oft duncket u dat ghij eenighesins beswaert zijt, Ghij moeght onder den cooper die penninghen doen beslaen, oft andere uwe preten-sie daeromme vervolghen. Segghende voorts hij deposant dat hij ooc tzedert noijt gehoordt heeft dat zij Claere, cooppenninghen (die hij bij pajementen moest betalen) oijt beslagghen of daerop geprecedeert heeft. Aldus ter presentie van Mr. Jan Exalto, doctoir der medicinen. en Jan Pieterssen Cole, lantmeter, inw. Goes.

1.293 Verklaring over overdracht van goudstukken door Jacob Adriaens Smallegange in delfshaven³⁶⁶

(Type acte:) *attestatie*

Comp. Cornelis Claissen Smorre oudt ontrent 33 jr., schipper en poorter van Goes heeft ten ernsten versoucke van Anthony Marinusz mede poorter alhier. Dat geleden ontrent anderhalf oft twee jaeren onbegrepen etc. hij daer bij ende mede geweest es op Delfshaven in de herberghe genaempt die Druijfvē daer bij den anderen versaemelt waeren den voorn. requirant ende Jacob Adriaensz Smalleganghe geheeten Vuijst, ooc poorter deser stede. Daer hij onder verscheijden propoosten gehoordt ende gesien heeft dat Jacob aen Anthoni overgegheven heeft zeecker stuc-

³⁶⁵ RAZE 2040, fol 298, 27-1-1597

³⁶⁶ RAZE 2040, fol 299, 27-1-1597

ken goudts zoo hem dunckt ontrent thiene, doch en weet den juijsten nomber niet, zoo hij de zelve niet en heeft sien tellen Ende dat ooc wel waer es dat daernae onder ander propoosten hij deposant Anthonie heeft hooren spreken dusdanighen woorden in substantie: Daervoren schencke ic u die meede Te weten die geleghen was in twee gemeten of daerontrent inden Goeschen polder. Dan verclaert hij deposant dat hij niet en weet oft die ghifte oft schenkinghe van voorseide meede aen voors. Jacob gedaen werde voor die voors. stucken goudts oft dat Jacob aen Anthoni noch was meer oft anders belooft hadde te gheven. Twelcke hij deposant veel eer vermoedt onder hun beijden voorsprocken te zijn om reden dat daernae als hij wederom naer Delfshaven zoude vaeren van den voorn. Jacob binnen Goes hem mede gegheven es een somme van ontrent 14 oft 15 gulden om aldaer aen Anthonie te gheven. Dan seijt hij deposant alsoo hij Anthonis binnen Delfshaven alsdoen niet en conste vinden dat hij de voors. somme gelts aen Jacob wedergebraght heeft etc. Aldus ter presentie van Tobias Wicxdorp en Laureijs Adriaens Louwerssen, poorters Goes.

1.294 Betaling pajementen huis door Lijsbeth Pieters Willems booghmaker³⁶⁷

(Type acte:) *delegate van schuldt aen een ander credieteur gedaen, ende belofte des debiteurs de zelve te betalen. Daerop gevolght*

Comp. Lijsbeth Pieters Willems Booghmakers weduwe midsgaders Pauwels Jacobssen Booghmaecker inwoonder Goes. Naerdien zij Lijsbeth aen Clais Storck wonachticht tot Middelburgh noch schuldich es twee pajementen tot vijftich guldens tsiaers, verschijnende binnen desen loopenden jaere '97 end '98 ende insgelijcx hij Pauwels aen Lijsbeth voorn. zijne moeije alzulcke pajementen schuldich over coop van 't huijs daer hij inne woont. Soo heeft die voorn. Lijsbeth comparante den voorn. Pauwels bewesen ende belast ende hij Pauwels belooft bij desen aen Bouduin Assuerus in den naeme des voorn. Storck vanweghen des voorn. Lijsbeth te betalen. Alsulcke twee pajementen etc. etc. Aldus ter presentie van Pieter Vitu apothecaris en Dignis Geerdssens Bocxmaker, inw. Goes.

1.295 Verklaring ter bewijs van onschuld van Pieter Deij³⁶⁸

(Type acte:) *attestatie tot ontschulden van een gevanghen*

Voit mij als (etc.) zijn gecompareert die personen naegenoemt ende hebben ten ernsten versoucke ende instantie van Pieter Deij nu gevanghen binnen deser stede Goes verclaert, getuijght ende (etc. ut supra pag 10) warachtigh te zijne ende haer wel kennelijck: In den eersten: Pieter Adriaensz oudt ontrent 36 jr. Cornelis Adriaens oudt zoo hij zeght ontr. 26 jaeren Andries Janssen oudt ontr. 30 jaeren, Michiel Jasparsen oudt ontrent 26 jr., Joos Jasparsen Schipper oudt ontrent 35 jr., Bethken Cornelissdr. oudt ontrent 54 jr. desselfs Joos huijsvrouwe ende Francijnken Jans, jonghedr oudt ontrent 19 jr. altsaemen inwoonders der prochies van Valckenisse in Zuijtbevelandt, verclaeren als boven Dat zij zeer wel kennen ende langhen tijdt gekend hebben den voors. Pieter Deij den requirant in desen. Dat hij in de naestvoorleden jaeren tzedert dat die stede Hulst in Vlaenderen aende zijde van de Staeten benefens die van Zeelandt geweest es, hem meest onthouden ende zijn coopmanschap gedaen heeft in Hulsterambacht binnen die polder van Naemen Doch dat Pieter, evenwel alhier in Zuijtbevelandt binnen die voors. prochie van Valckenisse, een Caemer ende solder in huijre heeft gehadt, aldaer menichmael verkeert, Jae met zijne huijsvrouwe ende jonckwifff genoegh zijn woonstede heeft gehouden. Te weten die Caemer den voorn. Cornelis Adriaensz ende zijne moedere thoebehoorende. Aldaer hij (al eer Hulst van den Spaengiaerden belegert werde) was gestadigh blijvende vuytgesondert als hij vuytreijste om eenighe sauvegarden te solliciteren oft in zijn coopmanschappe. Ende welcke Caemer hij Pieter alnoch es gebruijckende. Ten anderen verclaeren die voorn. Cornelis Adriaens Betken ende Francijnken dat als ende nae dat Hulst van de Spaengiaerden overweldicht

³⁶⁷ RAZE 2040, fol 300, 29-1-1597

³⁶⁸ RAZE 2040, fol 300, 29-1-1597

was ende hij Pieter in Walcheren zouden ghaen solliciteren³⁶⁹ te moghen metten Spaengiaerden oft die met hun parthije draeghen te tracteren dat Hulstermabacht van beide die parthijen zoude ongequelt moghen blijven onder contributie, Dat zij deposanten den voorn. Pieter hebben hooren aen zijn huijsvrouw (die zoo voors. es met hem was wonende binnen Valckenisse) expreselijck verbieden Dat zij vuijt Zeelandt nae Hulsterambacht in Vlaenderen niet en zoude overvaeren voor ende al eer zij tijdinghe zoude hebben Dat 't voors. Hulsterambacht onder contributie zoude sitten Dan dat de voors. zijne huisvrouw des niettemin overgevaren es op eenen son-dagh voor noene van Baefsnisse.

Daer nae Joos Jaspersen schipper voors. Deposeert alsvoren dat hij op zeeckeren dagh (onbegrepen zoo niet wel scrijven can) Doch t'was op eenen Vrijdach gevaeren es metten voors. Deij aent schip van oorloghe van capitein Loncke, vraeghende oft zij zouden moghen overvaeren aen den polder van Naemen volghende zijne paspoorte. Maer dat dijen capitein 't selve hem weijgherde Dan consenteerde dat Pieter van 10 oft 12 bootsgesellen met hunnen sloupe zoude vaeren aen landt om nae zijn zijecke huijsvrouw te vraeghen Doch dat hij aen niemande en moghte spreken dan ten aenhooren van de zelve bootsgesellen. Dat zulcx den voors. Pieter bij de bootsgesellen aldaer aen landt is gevoert (dan hij deposant bleeff met zijn schuijte ant voors. schip) ende corts daerna ter zelve stont wederom aen boordt gebraght Alwaer van hij deposant keerende hem Pieter gevoert heeft ende vuijt gestelt aen den hoeck van Schore Nolle in zuijtbevelant.

Maijken Dignusdr. oudt ontrent 34 Jaeren huijsvrouw Jacques Verleijen ende waerdinne int Witte huijs, Maijken Smaghers oudt ontrent 39 jr. huijsvr. Cornelis Kervingh ende Joris Janssen oudt ontr. 50 jr. geseijt boer al te laete, voerende een vrachtwaeghen Alle inwoonders der prochie van Bieselinghen Attesteren als voren Dattet beide den voors. vrouwen wel voorstaet ende gesien hebbende dat Pieter Deij met Adriaen d'Haen gecomen zijn van der Goes binnen Bieselinghe ende gelogeert zijn in de voornoemde herberghe genaemt t Witte huijs. Twelcke zij beide verclaeren wel zeker te weten Dattet was op eenen Sondagh dan en hebben niet juijst onthouden den hoeveeelsten dagh dattet van de maendt was, Doch 't was ten tijde als men d'Appelen thuijs voerde, Ende dat den voors. Pieter met Adriaen den naevolghenden nacht aldaer zijn gebleven. Voorts verclaert Maijken weerdinne voornoemt Dat des anderen daeghs te weten op maendagh bij Pieter quamp een bootsgeselle van capitein Evert genaempt Lambert de Waele die hem wat zeijde, dan en heeft zij deposant dat niet verstaen Ende beide die voornoemde Maijkens midsgaders Joris voerman voorn. verclaeren dat op denzelven maendagh Pieter Deij zijn jonghwijf die zieck was besteedt heeft achter op den waeghen desselvs Joris die van een ander bevracht was met appelen tot Weerde te voeren Ende dat Pieter benefens den zelve waeghen te voete geghaen is naer Valckenisse. Daerbij voeghende den voorn. Joris dat als hij was rijdende mette waeghen tusschen Hanswarts ende den polder Datter een sloupe quamp roeijen onder 't landt Daeraen Pieter (die daer benefens te voete ghingh zo voorseijt es) sprack Ende dat die bootsgesellen aen Pieter vraeghden oft hij over aen Vlaenderen voeren woude. Dan verclaert hij deposant dat hij als doen Pieter heeft duijdelijck hooren antwoorden ende zegghen: Neen zoutter alsoo staen Ic en wil niet over. Seght ooc hij deposant dattet op den voors. maendagh wel laete in den avendt was eer hij voerman tot Weerde quamp (ende zulcx eer Pieter voorts binnen Valckenisse conste geraecken) Want hij voerman en conste dijen avent niet thuijs keeren dan moeste vuijterlijck in Onse Lieve Vrouwenpolder vernachten Ende die voorn. Maijken verclaert dat Adriaen d'Haene voorn. op den dijsterdagh Daeraenvolghende van Bieselinghe nae ter Goes es gekeert.

Voorts hebben die voorn. Pieter ende Cornelis Adriaensz midsgader Bethken ende Francijnken voornoemt gheattesteert alsvoren Dat op den Dijstdaghe (dant getal van den dagh in de maendt en hebben zij niet juijst onthouden doch zijn wel indachtigh dattet op een Dijstdagh was) smor-

³⁶⁹ bescherming of vrijgeleide te verzoeken

gens zijluiden gesien ende gehoordt hebben datter eenighe bootsgesellen van den voorn. capitein Loncke quamen binnen Valckenisse voor Pieters Deij deure, hem vragende oft hij met hun overvaeren woude, alzoo zij hem die tijdinghe braghten dat zijne huijsvrouw (die zoe voorseijt es te voren in Vlaenderen was was overgevaeren) alsdoen overleden was. Ende dat hij Pieter zulcx metten bootsgesellen ten zelver daghe overgevaeren.

Jan Steven, oudt 50 jaeren geboren vuijt St. Laureijs, es polder onder die vierscharre van Saef-tinghe nu wonachtigh in Weerde Depositant ende getuijght als voren dat hij op eenen Dijstdagh medegeghaen es mettet Lijck van den huijsvrouwes des voorn. Pieters Deij die begraefven es binnen Hulst (d'welcke men 2 daeghen over gehouden hadde om hem te wachten) Ende als zijluiden van de begraefnisse weder quamen ten huijse daer d'overleden was vuijtgedraghen, te weten ontrent 2 uren nae middagh heeft hij depositant hem Pieter Deij aldaer bevonden, zeer bedroeft. Ende verclaert hij depositant dan den zelven Pieter ten zelven daeghe, noch ooc thoecomende nacht, nocht daervolghende dagh nerghens geghaen oft vuijtgereden en es geweest. Ghevende redenen van zijn verclaers, want hij aldaer gebuijre was ende in de maelteijdt op de zelve begravinghe wel tot 10 oft 11 uren in de nacht ende hem ooc des anderen daeghs binnen den zelven huijse gesien heeft.

Andries Janssen ende Michiel Jasparsen hier voren verhaelt verclaeren insgelijcx als voren Dat op eenen maendagh (den juijsten dagh onbegrepen dan twas ontrent drij oft 4 weken voor kerstmisse laetstleden) zijluiden gesien ende gesproken hebben den voors. Pieter Deij binnen Valckenisse die sdaeghs te voren met een paerdt van Bieselinghe was gecomen ende aldaer snachts hadde geslaepen, Ghevende hij Andries redenen van zijn verclaeren, want Pieter zelfs aen hem besteede ende overleverde t'selve peerdt om aen Adriaen Meulenans (van d'welcke hij d'selve gehuijrt hadde) thuijs te voeren gelijk hij tselve ten voors. daeghe ooc gedaen heeft. Ende want Recht etc. Aldus 31-1-1597 ter presentie van Cornelis Joossen timmerman en Jan Laurens bocxmaker, beijde poorters.

(In de marge:) *hier achter aen es noch gegrosseert die attestatie die pag. seq naevolghende*

1.296 Procuratie Hans Verheghen³⁷⁰

(Type acte:) *procuratie*

Comp. Hans Verheghen, weerd in den eenhoren binnen Goes heeft geconstitueert Pieter Berse wonend Middelburch om te mogen heijtschen etc. Alsulcken somme en reste van penninghen als Philips Schaeck en Hans Lob... wonend aldaer schuldig zijn. Aldus ter presentie van Jan de Wulff en Crijn Schobbelantsz beijde schippers en poorters.

1.297 Procuratie Jacques Denijs brouwer³⁷¹

(Type acte:) *procuratie*

Comp. Jacques Denijs brouwer binnen Goes, ende ooc als getrouwd hebbende die weduwe Wouthers de brouwer, heeft geconstitueert Anthonis Battingh, procureur postulerende te Vlis-singhen om te mogen maenen etc. diverse debiteurs. Aldus ter presentie van Marinus Henricxsen lantmeter, Clais Ezechiels beide wonend Goes.

1.298 Verklaring Jan Leemknecht over Pieter Deij³⁷²

(Type acte:) *attestatie*

Jan Leemknecht oudt ontrent 27 jr, geboren en noch onlanx woonende in den polder van Nae-men onder Hulsterambacht ende nu wonende onder die prochie van Weerde, Attesteert als voorseit es. Dat als t'lichaem van de huijsvrouw des voors. Pieter Deij gevoert werde naer Hulst om begraefven te werden (Daarmede zijne depositants huijsvrouw ooc wegh geghaen

³⁷⁰ RAZE 2040, fol 304, 4-2-1597

³⁷¹ RAZE 2040, fol 305, 6-2-1597

³⁷² RAZE 2040, fol 305, 6-2-1597

was) hij deposant midler tijdt heeft sien vuijt Zuijtbevelant aldaer overcomen den zelven Pieter Deij ende op zijn hoff inghaende, Twelck gebeurde ontrent den middagh Ende naeden middagh als die luijden die met t lijck ter vuijstvaert geweest hadden, weder gekeert waren verclaert hij deposant dat Pieter Deij hem ooc ter maeltijdt rijep. Dan hij en quamper niet Doch evenwel heeft hij denzelven Pieter noch aldaer op zijn hof gesien des avonts ontrent der sonnen ondergangh. Meer en heeft hij deposant niet wel onthouden den hoeveelsten dagh der maendt tselve gebeurde. Dan es hem wel indachtigh dattet emmers was op eenen Dijstdagh ende dat op den zelven nacht Daeraenvolghende smorghens vroeg Den grooten aenslagh bij t'Volck van graef Maurits gedaen werde op Hulst, die niet geluckt en es. Verclaert noch voorts dat op Woensdagh des anderen daeghs hij deposant alnoch den zelven Pieter Deij gesien heeft voor zijne deure van den voors. huijse. Ghevende den aerbeijders die zijn mede gedolfven hadden hun loon.

Hiermede zijne verclaeringhe eijndende.

Clais Inghelssen oudt ontrent 49 jaeren wonende binnen Valckenisse verclaert insgelijcx Dat hij wel weet Dat Pieter Deij een Camer in huijre heeft gehadt ende gewoont tot Valckenisse met zijn huijsgesin al eer Hulst beleght werde Te weten de Camer die Cornelis Adriaensz es thoebehoorende den welcken hij Pieter ooc alsnoch bewoont oft gebruijckt als breeder bij Pieter ende Cornelis Adriaens ende andere hier voren verhaelt es. Aldus getuijcht, gedeposeert ende verhaelt 7-2-1597 ter presentie van Jan Broeckaerdts weerdts int Oostersche huijs en Cornelis Crijnsen in de Trouwe, beijde poorters van Goes.

1.299 Procuratie Cornelis Corneliss Wicxdorp³⁷³

(Type acte:) *procuratie*

Comp. Cornelis Cornelisz Wicxdorp inwoonder der prochie van Heijnkenssandt in Zuijdbevelandt als ontfangher van de weesen Hans Leurkens wijlen wonachtigh aldaer, ende heeft geconstitueert Cornelis Lucq, procureur postulerende voor den Hove van Hollant, om te moghen inbrengghen alsulck Proces ende zake van Appellatie als hij constituent etc. teghen Jan Lenardss Hollander wonend Goes. Aldus ter presentie van Hubrecht Janss stebode alhier en Marinus Willemss secretaris van H.zand.

1.300 Contract nieuwe windtolijmolen in Goes³⁷⁴

(Type acte:) *contract, voorwaerde oft besteck van een windtolijmolen*

Comp. Pieter de Wint ter eenre en Jacob Marinussen met Gerardt Andriessen de Vrijese, timmerluijden ter andren zijden, alle poorters Goes. Ende hebben te gader verclaert dat op den derden deser maendt zijluijden vergadert zijn geweest ten huijse der voors. Pieters Ende aldaer gheaccordeert zijn ter presentum van Lieven Mussenbroeck (Twelck contract zij comparanten ratificeeren ende bevestigen bij desen). Dat zij timmerluijden hebben vercocht ende aengenomen Ende Pieter gecocht ende besteedt Een nieuwe windtolijmolen, Te leveren, oprechten ende stellen ter plaetsen daerzijne olijmole den 16 januari laetstleden omgewaeijt es. Ende die te maecken op de forme, steecke en de grootte als d'andere was eer meerder en de niet minder ende op de wijdtte gelijk die mole genaemt Treurniet, staende opt bolwerck bij shr. Henrickkindren poorte. Midts dat die nieuwe steenlijsten moeten zijn twee ende een half duijmen dieper. Ende zijn die voorn. Aennemers verbonden te leveren alle die Materialen van hout, ijser, banden, boutten ende naeghelen daerthoe noodigh ende dienende Dijes zullen zij timmerluijden t'hunnen proffijte hebben alle t'houdt ende ijserwerck dat van de omgevallen mole gecomen es t'welck zij voortsien t'haeren perijckelen zullen achtelaen ende doen bewaeren. Doch daarvan zullen zijluijden tot dese nieuwe mole moghen gebruijcken ende verbesighen tgheen andere stucken dan hier nae gespecificeert oft verhaelt staen. Als te weten die voeghboutten mette zaelbalcken, ende vier afsaeten, Den ouden zetel Den ouden Asse mettet wijel vuijtgesondert

³⁷³ RAZE 2040, fol 306, 8-2-1597

³⁷⁴ MPS: ?????

eenen arm met een borst ende windtpoule, Ooc die steenbalcke, Die trapboomen mette trappens. Die heijen metten stampen, Twee roestucken, Den banck, Het oude schutsel dat noch goet es om te verbesighem tot schaelien om te decken aent storteijnde ende cappe. Die vuijsten ende clincken, Die vlegghels ende die huijsmannekens die daerthoe bequaem zijn. Al wel staende in dien dese voors. parceelen niet gebroken noch gecroockt en zijn ende ooc anders oirboorlijck om tot proffijte te gebruijcken. Oft anders zijn die timmerluijden verbonden andere nieuwe bequaeme te leveren. Vuijtgesteken alleene die voors. Asse ende steenbalcken, die stampen, die heije ende banck Daerinne zijluijden zoo vele t'hout aenghaet niet gehouden en zijn. Ende zul- len die voorn. Aennemers moghen verwercken alle t'oude ijserwerck zoo verre dat daerthoe bequaem zijn zal, oft ander nieu dat oprecht zij te besorghen. Doch zijn ongehouden eenighe jaeghijsers, stuijtplaeten, bodemplaeten oft meijssels (anders dan twee) te versetten. Ende es vuijtdruckelijck voorsproken dat alle die materialen die zij verbonden zijn te leveren moeten goet ende oprecht zijn. Alle t'houdt moet wesen goet eijcken hout, niet riedtschaligh³⁷⁵ rood- tolmigh noch vierigh oft oock onredelijck speckigh. Maer alzulcken moet daervuijt gesondert zijn. Sulcx oft bevonden wiere eenigh hout gebreckelijck te zijne daervoren moeten d'Aennemers ander goet oprecht hout leveren. Ende indient den coopere belieft eenen half- ven banck in te steken, zijn die timmerlieden gehouden den zelven te wercken ende den arbeit te doene ende het ijserwerck daerthoe te leveren zoals t'behoort. Dan den cooper moet zelft t'hout totten halven banck leveren. Item d'Aennemers zijn (zoo verseijd es) gehouden te leveren alle het ijserwerck als anckers, boutten, banden, naeghelen ende ooc een ijseren steert- hout deur die trappen. Al thaere coste ende gheen vuijtgesondert ende dese nieuwe mole zoo sterck te ijzeren als d'omgewaijde mole geweest es.

Alnoch te leveren alle tLaewerck, oock t'haeren coste te doen maecken t'fornaix gewrocht in tijras met het ijserwerck zoo t'ander geweest es doch zijn ongehouden te leveren die jaeghijsers oft die panne. Met noch een saetback indie mole zoo groot als die daerinne valle can. Moeten ooc boven die deuren van den mole maecken een luijfve als dander es geweest. Alnoch moeten zij leveren die vier nieuwe lassen van goeden ende gaeven eijcken houtte als voren naer den heijsch van de mole. Item moeten ooc dese Mole rontsom die drie zijden beschutten met goede eijcken plancken van eenen stucke. De zelve schuttinghen te naeghelen vast oft op wervelen. Alle d'welcke zijden onder en de boven, achter en de vooren moeten die steeckbanden rontsomme gewrocht zijn met pinnen ende gaeten gesloten met houtten naeghelen naer den heijsch van den wercke. Ende tstormeijnde midsgaders die cappe moeten zijluijden daecken en- de benaeghelen met nieuwe houtte schaelien als voorseit es.

Noch zijn zijluijden gehouden die molen te blocken met goede gecruijste blocken ende aen die mole te stellen vier aerdschoren oft windtschoren. Die zolders onder ende boven te voeghen ende vast maecken zoo dat behoort. Item dese timmerluijden zijn verbonden dese mole metten eersten te beroeden ende dat dezelve al volmaect zij Sint Jansmisse in den midsomer naest- comende. Op pene dat zijluijden verbeuren zullen voor elcken dagh drie guldens tot proffijte des coopers, alle d'welcke hij zal moghen corten aen zijn paeijement.

Sijn ooc verobligeert t'haeren coste ende perijckel dese mole ende ooc alle t'laewerck te onder- houden ende volleveren, tot dat ter daermode een geheel last olije geslaeghen zal zijn etc.

Aennemers hebben bedongen 900 guldens te betalen in paijementen, 100 guldens gereedt als zij timmerluijden om hout zullen vuijtvaeren ende noch 200 guldens als met dese mole een last olije zal zijn geslaeghen, t'andere derden deel in noch een jaer daer naer. Midsgaders als die mole volmaect zal zijn aen haeren beijder huijsvrouwen noch te gheven een ducaet in specie oft twaelff schellinghen grooten daervoren etc. Aldus ter presentie van Lieven Mussenbroeck, ende Jaspar van der Horst oudt schoenmaecker.

³⁷⁵ rietschaelde = slecht gegroeid hout waarvan geen goede planken gezaagd kunnen worden

1.301 Verklaring over nog een windtolijmolen³⁷⁶

(Type acte:) *attestatie*

Comp. Pieter Wilts Benedictuszn., smit, oudt ontrent 33 jr. en Cornelis Diericxssen, timmerman oudt ontrent 29 jr. beide poorter van Goes. Hebben ten ernste versoucke etc.. verclaert etc. t.b.v. Jan Arentss Ruijch van Hoorn, schipper mede poorter alhier, zoo voor hem zelven als voor Tobias Wicxdorp verclaert etc. warachtigh te zijne dat zij daerbij ende mede geweest zijn ten huijse der voors. Cornelis Diericxen op sondagh den tweeden february voorleden, daer vergadert waeren Jan Reijmerss timmerman den voorn. Jan Arentssen, Michiel van Goedsbergh³⁷⁷ als getrouwd hebbende die weduwe van Cornelis Jan Danckardss³⁷⁸ wonachtigh in Baerlandt ende Pieter Rose zijn zwaegher. Aldaer zij comparanten verclaeren gehoordt te hebben Naerdijen den voors. Jan Arentss hem offereerde ende sterck maeckte voor den voorn. Jan Reymerss Te weten om te stellen een windt olij mole ende dat hij requirant tselve aldaer presenteerde te doene Dat nochtans die intercessie oft presentatie niet en werde gedaen dan onder expresselijcke conditie. Bij zoo verre den voorn. Michiel in der voors. qualiteit zoude compareren voir schepenen omt contract met Jan Reijmerss gemaect te vernieuwen, innoveren ende herkennen ende van zijn ander pretensien oft clachten (als dat die mole ten prefixen daeghe niet gestelt en was) zoude afghaen. Alsoo zij deposanten attesteren dat den voors. Jan Arentss aldaer duijdelijck verclaerde indien Michiel met zijn consorten die voors. presentatie op den naestvolghenden dijsdagh niet en accepteerden ende hun bescheedt zeijden dat hij Jan Arentss en van zijn voorseide belofte woude ende zoude ongehouden zijn. Dat oock den voors. Michiel met Pieter expresselijck belooft hebben dat zijluijden hun vuijterlijck bescheedt zouden zegghen op den voorseiden dijsdagh. Daeraen volghende ende midler tijdt spreken zouden metten voocht van des voorn. Cornelis Jan Danckards weeskinderen. Doch dat zij deposanten verstaen hebben dat den voors. Michiel noch voocht der weesen op den voorseiden dijsdagh alsdoen naestcomende, Jae noch ooc niet op ghisteren, t'welcke was den anderen dijsdagh daernae volghende hun bescheedt geseijt oft conditie voldae en hebben. Ende want Recht etc. Aldus ter presentie van Anthoni Helder en Christiaen Crijns, beide beenhouders en poorters Goes³⁷⁹.

1.302 Testament Tanneken Lenards³⁸⁰

(Type acte:) *testament van een jonghe dochter*

In den naem ons Heeren Amen. Comp. Tanneken Lenardsdr, geboren en wonend Goes, ghaende en staende etc. Voorts disponerende . . .etc. Aenmerckende ende overlegghende die menighvuldighe ende langhduijrende diensten, vriendschappen ende bijstandt dwelcke zij genoten heeft in haere cranckheijt en de andersins etc. van Aerdt Jorisz hovenier haeren stijfvader ende van Tanneken Jans zijne huijsvr. Ende ooc naedemael zij testatrice noch gheen kinderen noch broeders noch zusters en heeft. Stelt als erfgenamen de kinderen van Aerdt en Tanneken. Vrienden van vaders zijde 5 schell. eens, vrienden van moeders zijde 5 schell. al tot een memorie. De testatrice wenst dat niets in het testament in strijd zal zijn met het Placaet des Keijzers 1540. Daarmede alle ghiften bij testamenten gedaen bij minre van 25 jaeren tot profijte van hueven Curateurs oft bewaerders oft haeren kinderen bevolen werden, wesende nu en van onweerden. Alzoo zij testatrice nu ontrent 25 jr. volcomen zijnde verclaert etc. etc. Aldus ter presentie van Cornelis Martss en Jan Pieters Cole, lantmeter, beide inwon. Goes.

³⁷⁶ RAZE 2040, fol 310, 12-2-1597:

³⁷⁷ Michiel van Goetsbergh bezat het huis De Vergulde Handschoe aan de Nieuwe Borsse te Middelburg

³⁷⁸ De weduwe van Cornelis Janss Danckaerds is Neelken Jorisdr. Zij woonde op de hoeve het Zuijthoff, Baerland

³⁷⁹ Zie Familie Danckaerts geseijt Coomans, werkgr. Blasijntje Danckaerts, 1988, 1.1.

³⁸⁰ RAZE 2040, fol 311, 12-2-1597

1.303 **Huwelijkse voorwaarden Laureijs Kijen en Janneken Jobs**³⁸¹

(Type acte:) *huwelijckse voorwaerde tusschen Laureijs Kijen en Janneken Jobs de glaesmakersdr*

In den naem ons Heeren Amen. Comp. Laureijs Adriaens Kijen, geboren van Brecht ende nu winckelier wonachtich binnen Ovesandt ter eenre Ende Luenken Jobsdr. geboren binnen die stadt Romerswalle wedue wijlen Crijns Adriaens lantmeter in Hoedekenskercke, nu haer onthoudende binnen der stede Goes, ter anderen zijde. Huwelijckse voorwaarden. Indijen hij man eerst zou overlijden ende hier egheene gemeen kindren noch kindt en werden bevonden, dat zij wedue voren vuijt trecken ende behouden zal 10 gem. land in Hoedekenskercke als zij nu ten huwelijck bij brought .. etc. Aldus ter presentie van Jan Cornelis Mazuer en Jacques Adriaens Laddermaker, poorters van Goes.

1.304 **Procuratie Cornelis Corneliss Jans Strijen**³⁸²

(Type acte:) *procuratie om landt te vernaerderen oft aenboorden*

Comp. Cornelis Cornelis Janssen geseijt Strijen dijkgrave van Gorishoec, als voocht van Cornelis Claissen weese genaemt Adriaen Midsgaders Jan Brandijn secretaris van Scherpenisse als gemachtigh (bij procuratie gepasseert binnen Dordrecht voir Niclais Corput, Notaris den 18 dec. laetstleden) van Clais Janss Scheeriaer. Beijde die voornoemde Adriaen ende Clais Erfgenamen in de goederen naegelaeten van wijlen Maijken dochter wijlen Michiel Claissen Scheeriaer ende hebben geconstitueert etc. Adam Pieterssen procureur te Goes om te compareren ter Vierscharen daert van node sal sijn. Ende aldaer wettelijck over te nemen, retraheren, vernaerderen ofte aenboorden Alsulcken landen geleghen in Oosthuyghendijc, Middelswaecke ende daerontrent die voorn. Maijken Michiels thoebehoort hebbende, als Geerdt Andriessen zoo voor hem zelve ende als voocht van de weeskinderen wijlen Anthoni Bullens Daer af moeder was Pieterella Scheeriaers, des voorn. Michiels zuster nu onlancx aen vremde luijden vercocht heeft. Te versoecken dat t'selve landt aen hem constituenten in den voors. qualiteijt rechtelijck geleverd oft overgedragen etc. Aldus ter presentie van Hubrecht Janssen stebode, Jan Pierss Pappot, beijde poorters.

1.305 **Verklaring over de goederen van Martin Damman**³⁸³

(Type acte:) *transactie Vide Prothocol B pag 21 en 25, 398, 416 et supra pag. 82, 267*

Alsoo Michiel Michielsz Horen als heijsscher eertijds Proces gmoveert hadde voir schepenen van Goes contra Martin Mertssen, verweerder contenderende dat hij zoude werden gecondempneert te doene Rekeninghe, bewijs ende reliqua van d'Administatie en Ontfangh die hij gehadt hadde van de goederen wijlen Martins Damman die geweest es zone van Maijken Horen den voors. Michiels wijlen zuster Daer jeghens den voorn. verweerder antwoordende sustineerde te zijne ongehouden, alsoo hij was erfgenaem gestelt van den voorn. Damman volghende zecker testament twelck hij exhibeerde. In d'welcke zaecke nae Replicque oft Debat ende conclusie was vuijterlijck bij schepenen gesententieert den 21 Junij 1591 tot voordeele des voorn. verweerders die van den heijssch werde gheabsolveert volghende die Rolle der voors. stede, fol. 369 verso, van d'welcke Sententie den voorseide Michiel hem gedroghen heeft als reformant aenden Hove van Hollant, Alwaer naerdijen bij hem hier voorts gebrocht werde een ander testament contrarierende t'andere bij den verweerder overgeleijt, waer mede tgelooftve desselfs twijfelachtigh gemaect, oft anders gedebatteert werde. Dat bij vonnisse vanden zelve Hove opden 17 novembris 95 gepronuncieert werde tot voordele des voorseiden heijsschers, Daerbij den verweerder gecondempneert werdt inden heijssch met compensatie van costen. Ende naer-

³⁸¹ RAZE 2040, fol 312, 15-2-1597

³⁸² RAZE 2040, fol 313, 15 febr. 1597

³⁸³ RAZE 2040, fol 314, 19-2-1597

dijen Michiel voornoemt midler tijdt van desen weereldt scheijdende bij zijn huwelicxe voorwaerde voir mij Notario onderscreven den 20 novembris 93 gepasseert, ende den 21 february 94 geconfirmert, aen Catharina zijne weduwe gelaeten heeft alle zijne andere goederen, (behalfven zijne gronden van erven ende renthen in Vlaenderen besett), roerende ende onroerende ende actien met alle vuijt ende inschulden, dwelcke weduwe tzedert getrouwelijck heeft Willem Janss Die ooc vuitcoop gedaen heeft Jeghens die weduwe ende erfgenaemen, Mr. Mathijs Horen, wijlen eenighe broeder des voornoemden Michiels ende Maijken Horen, Die ooc insgelijcx voir mij Notario gepasseert es den 6 decembris laetstleden. Soo dat hij Willem hem nu zulcx funderende als eenigh erfgenaem des voorseiden Dammans, Hadde Voir tLand Recht over zuijdtbevelandt in rechte betrocken Blais Janss wonende in Wicxdorp onder die prochie van Baersdorp. Contenderende Dat hij afstandt doen zoude van alsulcken gronden van erven, die hij es gebruijckende zoo in zijn eigghen als in den naeme van zijne huijsvrouwe, weesen Tsaelmen ontrent tot 6 gemeten, Dwelcke hij Blais pretendeerde gecocht te hebben van den voormelden Martin Mertss inder voorseide qualiteijt: ende hij Willem vendiceerde³⁸⁴ als hem thoegecomen metten vruchten tot noch thoe genoten. Twelck Proces ongedicideert hanghende, heeft den voornoemden Marthijen goet gedocht die voorseide heijschen, pretensien ende geschillen te transigeren ende modereren. Soo dat voir mij als publicq Notario ende getuijghen onderscreven, zijn op heden gecompereert Den voornoemden Willem Janss, poorter deser stede Goes ter eenre, ende Blais Janss voormeldt, ter anderen zijden, Ende hebben te gader verclaert Dat zijluijden ter oirzaecken des voorseiden Proces ende alle voorgaende praetensien veracordeert zijn, Alle de zelve getransigeert, afgemaect ende getermineert hebben. Midts dat hij Blais inder voorseiden qualiteijt metten voorseiden weesen respectivelijck zullen blijfven ende gecontinueert werden int volle gebruijck ende besitt der voorscreven 6 gemeten landts oft daerontrent, etc. Beloofst midts desen aen den voorseiden Willem Janss oft zijns actie hebbende vuijt te reijcken de Somme van 400 guldens eens. etc.

Aldus ter presentie van Cornelis Antheunisz ende Daneel Jobsz poorters der zelve stede ende Adriaen Leijs ende Cornelis Laureijss wonende te Wiskercke als looffelijcke getuijghen hier thoe geroepen.

1.306 Vervolg1 Martin Damman goederen³⁸⁵

(Type acte:) *dese transactie oft accoort volghet thgene hier voren pag 315 verhaelt staet etc*

Ende naerdien hij Willem hem funderende als eenigh erfgenaem des voorseide Dammans hadde voirt landtrecht over Zuijdt Bevelandt rechte betrocken. Adriana Adriaens de Costen wed. wonende onder die prochie van Hiersicken contenderende dat zij afstandt doen zoude van alsulcken gronden van erven die zij es gebruijckende tot ontrent 6½ gemeten Dwelcke zij Jaenen Costens pretendeerde gecocht te hebben van den voormelden . . etc. Ter presentie van Pieter Adriaens Bolle en Jan Bolders Vleeschouwer.

1.307 Vervolg2 Martin Damman goederen³⁸⁶

(Type acte:) *van d'welcke sententie den voors. Michiel hem gedroghen heeft als reformant aen den hove van Hollant Alwaer naerdien bij hem heijsscher voorts gebroght werde een ander testament contrarievende t'anderen bij den verweerder overgeleijt waarmede t'geloofve des-selvs twijfelachtigh gemaect, oft anders gedebattewert werde*

Hierna volgt dezelfde tekst als in "voor-vorige" acte

³⁸⁴ vendiceren = toeëigenen

³⁸⁵ Zie RAZE 2040, fol 345

³⁸⁶ RAZE 2040, fol 369 vso

1.308 Testament Geertruijdt Jacobs³⁸⁷

(Type acte:) *testament van een vrouw instituerende haers dochters kinderen laetende alleen den tocht aen haere dochtere*

In den naem ons Heeren Amen. Comp. Geertruijdt Jacobsdr wed. Simons Cornelis Soetemans, geboren van Middelburgh ende nu wonend Goes, ghaende, staende etc. legateert: Maijken Pieters haere nichtken dochter van Pieter Adriaensz Bol geprocreert bij Cathrijne haere dochtere obligatie van 50 £ gr. vls. eens, d'welcke de voors. Pieter (haer schoonzoon) voir Schepenen deser stede op den 11 sept. 1595 bekent heeft aen haer schuldigh te zijne van geleenden ghelde etc. Dwelcke voors. Ghifte zij testatrice verclaert aen zelve Maijken Pieters gemaect te hebben omdat zij apparentelijck simpel ende miserabel schijnt te blijfven ende haeren vader daervoren cleene sorghe draecht ende ooc eensdeels ten respecte dat Maijken Simons haer testatrices andre dochtere in haere sieckte ende crancsinnicheijt zoo vele gecost heeft. Erfgenamen Catharina Simons haer kinderen $\frac{1}{2}$ en Maijken Simons (beijde haere testatrices eenighe dochters) $\frac{1}{2}$ etc. Aldus ter presentie van Jan Cornelis Mazuer en David Roelands schoolmeester in de Waelsche schole.

1.309 Procuratie Jean de la Salle³⁸⁸

(Type acte:) *procuratie om thijenden te verheffen Vide pag. 427, 434*

Comp. Jr. Jean de la Salle, Heer in Crabbendijc nu wonachtigh Goes als man en voocht van Joncvrouwe Leonora Maria zijne huijsvrouwe, dochter wijlen Jr. Jans Junius de Jonghe. Heeft geconstitueert Jan Storm secretaris der prochie van Cruninghen om te compareren etc. Dat alsulcken Thienden etc. als op zijne voorn. huijsvrouwe zouden moghen aenbestorfvē wesen door overlijden haers voors. vaders (die dezelve van de gravinne van Swartsenborgh als haer gegeven in betalinghe van de vier leden van Vlaenderen gecocht hadde alnoch staende ende competerende op den naem van Remigius Drusius wijlen Bisschop binnen Brugghe als abt van de Doest ende Joos van den Walle religiosus ter Doest olim grangia in Crabbendijcke). Te weten geleghen in Crabbendijcke, Weerde ende Daerontrent op zijne comparants zone Robert de la Salle verleent, op zijnen naem gestelt ende zijne behoorlijke briefven daervan gegheven werden etc. Aldus ter presentie van Zacharias de Jonghe en Jaspas van der Horst oudt schoenmaker, beide inwon. van Goes.

1.310 Testament Franchois van Almaras³⁸⁹

(Type acte:) *testament van een Jonghman zijnde soldaet ligghende nu in garnisoen op Lillo*

In den naem ons Heeren Amen. Comp. Jr. Franchois van Almaras, geboren van Leijden, nu edelman onder die compagnie van Jr. Willem van Ghistelles, capiteijn onder 't Regiment van Zeelandt, ghaende en staende etc. Legateert: Michielijne van Almaras, zijne nichte huijsvr. van mr. Jans Exalto medicijns deser voorseide stede, de somme van 100 £ gr. vls. eens etc. Ende noch aen des voorn. mr. Jans voordochters Joncvrouwen Diericxken ende Anne ex alto oft aen haeren kindren, aen elcx van haer beiden diergelijcken 3 £ gr. vls. eens. Resterende goederen aen Joncvrouwe Adriane van Almaras zijne eenighe zustere etc. substitueert bij overlijden: Michilijne voornoemt. Aldus ter presentie van Dignus Keetlaer rentmeester der Staeten van Zeelandt en Hubrecht Janss stadtbode, poorter Goes.

³⁸⁷ RAZE 2040, fol 316, 26 febr.1597

³⁸⁸ RAZE 2040, fol 317, 4-3-1597

³⁸⁹ RAZE 2040, fol 318, 5-3-1595

**1.311 Compromis in proces erfgenamen Willemijne Clais dr weduwe Jan Adriaens
Blancx tegen Nicolaes Blancx³⁹⁰**

(Type acte:) *compromis in Arbitrateurs op de transactie van een proces Vide 5 pag. 287, 258?, 261, 262*

In den naem ons Heeren Amen. Alsoo Proces hanghend es voir den Hooghen Raede in Hollant tusschen den Erfgenaemen wijlen Willemijnae Claisdr weduwe Jans Adriaens Blancx Impetrant in cas d'Appell ende Relief ter eenre ende den Erfgenaemen van Maijken Adriaensdr. weduwe Jans Bollaerts ter anderen zijden. Ter cause van zekere Ses hondert ponden grooten metten interesse van dijen. Die d'Erfgenaemen van Maijken sustineerden hemluijden te comen van den Erfghenaemen Willemijnae voorn. als gesuccedeert zijnde in alle die schulden bevonden ten sterfhuijse van Johan Adriaenss Blancx haeren overleden man die hem gefundeert hadde eenigh Erfgenaem van wijlen mr. Nicolas Blancx zijnen zone, Vuijt welcken proces geschaepen waeren te rijssen vele en de verscheijden andere questien, geschillen, arghenissen, ende vijantschapen Boven de costen die elck van parthijen zoude hebben noch te gedraeghen, ende die periculen daerinne zij zouden in dese sorghelijcken tijden moghen comen te vallen over ende weder reijssende omme het proces te vervolghen, Ende dat beijde de voorscreven parthijen zoo van mijn heeren Burgemeesteren deser Stede als die Heeren van de weescamer tot verscheijden reijssen waeren vermaent het selve proces int minnelijcke te accorderen ofte asasopieren³⁹¹ soo het doenlijck waere omme de voorscreven redenen, als oock dat zijluijden van wederzijden vele van getale zijnde, ende wel gegoedt ende die animositeijten³⁹² deur t'vervoorderen vant selve proces verweckt werdende de burgerlijcke eenicheijt binnen deser Stede daerdeure meer zoude werden gecronckt Ende daer benevens dat onder hemluijden waeren vele weeskinderen, de welcken goederen beter behoorden gheemployeert te worden dan met processen vermindert, Hadden de voorscreven parthijen, zoo omme de verscheijdene vermaninghen ende redenen wille, hier voren verhaelt, als dat zij oock van beijde zijden geneghen waeren met den anderen als goede burgheren betaemt, in ruste ende goede vrede sonder questie oft geschil te leven, van weder zijden gecoren twee personen over deur derselver tusschensprecken, het voorscreven proces minlijck gheaccordeert ende ter neder geleijt te moghen werden. Dan alsoo naer verscheijden verhandelighen gheeffectueert ende zijluijden evenwel ten vuijtersten zijn vuijten presse te wesen, Hebben Jan Claiss als man ende voocht van Cornelia Smalleganghe, Mr. Cornelis Bruno als voocht van den achtergelaeten weesen van Willem Dignusz D'eversdijck, daer moeder af es Maijken Smalleganghe, Bouduijen Assuerus man en voocht van Maijken Geerdsdr. ende ende Pieter Cornelisz van Schule als voocht van Matheus Geerdss ende Geerdts Marinusz ende zijluijden tsaemen last hebbende van de andere erfgenamen van Willemina Claisdr voorn. ende hen voor de zelve sterck maeckende, ter eenre, Pieter Willemss voor hem zelve ende als voocht van de weesen Adriaens Willemss sijns broeders, gheassisteert met Cornelis Geerdss Bijsterman getrouwt hebbende der voors. weesen moeder, Jan Corneliss Croone ende Cornelis Martinsz als mannen ende voochden van hunnen huijsvrouwen, t'saemen erffgenaemen van Maijken Jan Bollaerts ter andren zijden. Alle tegader voir mij Notario ende getuijghen comparende. Het voorscreven Proces t'welcke zijluijden inde bovengescreven qualiteijten, hanghende, hebben voir den hooghen raede in Hollant, met dat daeraen cleeft buijten allen rechten Gesubmitteert, gelijk zij het selve Submitteren midts desen Aen ende in het segghen ende vuijtsprecken van Mr. Philips Lansbergius, Cornelis Adriaens Soetwaeter, Johan van Stapelen en Albertus Joachimi, Die zij omme een segghen ende vuijtspraecke vandien te doene als goede mannen ende arbiters gecoren hebben ende kiezen mitsdesen, Belovende alle zij comparanten in der voorscreven qualiteijten, In handen van mij Notario tselve wettelijck ex officie stipulerende,

³⁹⁰ RAZE 2040, fol 319, 12-3-1597

³⁹¹ assopieren = sussen

³⁹² animositeit = moedigheid

wes bij de voornoemde Seghsluijden inde voorgemelde zaecke vuytgeseijt ende vuytgesproken zal werden te houden ende doen houden voir goedt vast bestendigh ende van weerden, op heure trouwen ende vroomicheden, In plaetse van Eede, Sonder daerjehens doen ofte gedooghen dat gedaen worde in eenigher manieren Onder verbintnisse van hunnen personen ende alle hunne goederen, al waer doe bevonden moghen worden. Ende de voornoemde gecoren Seghsluijden insgelijcx hier mede comparerende, hebben de voorscreven submissie gheaccepteert ende Accepteren bij desen, Al zonder argh oft list. Versoeckende zij comparanten van mij Notario hier af notule (etc.ut supra pag.124) . Aldus verclaert gesubmitteert, gecompromitteert, gheaccepteert ende gedaen binnen deser stede Goes Opden twaelfsten dagh Martij Anno 1597, Ter presentie van Laureijns Adriaenss weerd in de Meebaele, Jan Corneliss Mazuer, beijde poorters der zelve stede als loofelijcke (etc.)

(in de marge:) *Protestatio animi declaratoria dienden tot Acte van gheen prae judicie.*

Alsoo Maijken Adriaensdr wijlen weduwe Jan Bols Proces gmoveert hadde ende heijtsch gemaect jehens Willemijne Claisdr wijlen weduwe Jans Adriaenss Blancx. Voir den provincialen Hove in Hollant, van zekere 600 ponden grooten Vlaems metten interesse van dijen die zij heijtscherse sustineerde haer te comen van den voornoemden verweerster, als gesuccedeert zijnde in alle die schulden ten sterfhuijse des voornoemden Blancx haere overleden man bevonden, als d'welcken (zoo d'heijtschersche zijde) hem gefundeert hadde eenigh Erfgenaem wijlen Mrs. Nicolas Blancx, haeren beijder zone, daerinne zoo verre was geprocedeert dat d'Erfgenaemen des voorscreven Maijkens voir den voirscreven Hove, verworfven hadden condempnatie tot lasten van d'Erfgenaemen des voorscreven Willemijnae. Ende hoe wel dese Erfgenaemen van Willemijnae, t'voirscreven Proces als Impetranten in cas d'Appell ende Relief, betrocken hebben voir den hooghen raedt van Hollant, daer de zelve zaecke alnoch ongediceert es hanghende, Soo heeftet nochtans desen Erfgenaem beter geraeden gedocht tselve bij vriendelijcken accoorde ende compositie te transigeren ende termineren, Omme verdere costs, moeyten ende periculen (over ende weder reijssende int vervolg desselfs) te schuwen ende ontslegghen te zijne, Sonderlinghe ooc bijde Burghemeesters ende Weesmeesters (zoo onder dese erfgenaem vele weesen zijn) der welcken goederen behooren beter gheadministreert te werden dan met onzekere processen in periculen gestelt tot verscheijden reijsen vermaent zijnde, zoot doenlijck waere, t'voormelde proces af te maken, Ende om ander redenen hun daerthoe moverende. Dan zoo dese voorscreven Erfgenaemen van Willemijnae voornoemt sustineren Dat zijluijden inder voorscreven qualiteijt alleene niet gehouden en waeren in den voormelden heijtsch oft pretensien noch ooc de zelve alleene te verantwoorden, Maer dat die weduwe des voornoemden Mrs .Niclais Blancx oft haere naercomelinghen daerinne die helft behoorden te draeghen ende ghelden, Sijn op huijden Voir mij als Notario ende getuijghen onderscreven gecompareert Jan Claiss ende Bouduin Assuerus als mans haeren huijsvrouwen, Mr. Cornelis Bruno ende Pieter Cornelisz Schule als voochden respectelijck van Willem Dignusz weesen ende van Matheus Geerdss alle Gecommitteerde van alle d'Erfgenamen des voornoemden Willemijnae Claisdr. Ende hebben geprotesteert ende verclaeren bij desen, haere ernste meeninghe, intentie ende verstandt te zijn, Dat zijluijden al ist zoo dat zij comen in communicatie metten erfgenamen van Maijken Bols voornoemt, int voorscreven Proces submitteren int segghen van goede mannen, daerinne compromitteren, transigeren, acquiesceren ende ooc d'vuijtspraecke voldoen, Dat zij nochtans daarmede niet en willen praejudicieren alzulcken Actien ende pretensien als zij hebben int geheele oft deele jehens d'Erfgenamen vande voormelde weduwe des voornoemden Mrs.Niclais Blancx, Maer dat zijluijden de zelve Actien oft regres³⁹³ tot indempnisatie jehens deselve (Die nu in landen wonen daer men midts d'oorloghe niet veijligh en can comen) geheel ende onvermindert willen behouden Om de zelve te moghen intenteren in tijden, stonden ende

³⁹³ regres = verhaal

wijlen zoo hunnen goeden raedt gedraeghen zal. Versoeckende zij comparanten van mij Notario van dese verclaeringhe ende proteste notule gehouden, acte (etc. ut supra pag. 35 usque in finem)

Aldus verclaert ende versocht binnen (etc. al als inde naestvoorgaende acte) Dies t'oirconden (etc.) P. Levendale secretaris

1.312 Verklaring over iniureuse propoosten tegen Cornelis Martins³⁹⁴

(Type acte:) *informatie om gelt te reprocheeren tot verontschuldighing*

Comp. Cornelis Martinsz poorter van Goes. Verhaelende dat hem van mijnen Heeren den baliu deser stede gemoveert wordt een proces als oft hij jeghens d'overicheijt nu alhier duijrende dese troublen gouvernerende eenighe iniurieuse propoosten oft tot oproer tenderende vuijtgeclapt hadde. Ende hoe wel t'selve onwarachtigh es schijnt nochtans dat den voors. baliu t'sijnder intentien eenighe getuijghen Daerop doen hooren heeft als Pauwels den booghmaecker, David den tinneghieter ende Martin Mesoeck. Doch al ist zoo Dat hij compt. niet en geloof datter metter waerheijt tsijnen achterdeele ij et can voorts gewent werden oft nochtans jeghens die waerheijt bij de zelve ij et zoude moghen versiert worden. Om hem comparant te verdedighen ende den voorn. te reprocheren. Heeft aen den naegenoemden personen (onder d'welcke eenighe oudt oft zijeckelijck zijn) versocht kennisse van tghene zij gesien oft gehoord hebben of weten warachtigh te zijne nopende de qualiteijt ende geloofbaerheijt op de voorschreven pretense, clappernijen oft oproerighe propoosten.

Sulcx zijn voir mij inden voors. qualiteijt geproduceert (etc. al ut d. pag 10) In den eersten Matheus Vierendeel, oudt ontrent 50 jaeren, wonende int handtbogenhuijs int Schuttershoff binnen deser voorseide stede Goes; verclaert als boven dat hij den voorn. 3 personen wel kent ende al wat gehoorde heeft dat zijluijden den voors. requirant eenighe haet ende nijdt oft afghunste thoedraeghen vuijt redenen oft oirzaecken hier naer breeder verhaelt. Eerst dat hij dicmaels gehoorde heeft dat zijluijden hem verwijtelijck waeren naesegghende dat hij een Papou was zoomen die nu noemt. Dat hij dicmaels Pauwels heeft hooren verhaelen dese oft gelijcke woorden in substantie: Men zal Caes en broodt (denoteren Cornelis Maerts voorn.) met een briefken vuijter stadt vuijt jaeghen, soodat hij dan zal moeten wercken zoo wel als wij ende met hem alle dander papouwen al zijnt van de notabelste van de stadt, die men wel kent Ende diergelijcken propoosten tot blamatie van luijden met eeren sprekende (D'welcke iniurieusen propoosten hij Pauwels mette 2 voorn. andere inden voorleden zomer bijnaest daeghelix waeren verhaelende, houdende hunne clapscholen tot schamp ende spot van een ijghelijck ten huijse den voorseiden Pauwels ofte Davids. Dat hij depositant den voors. Pauwels dicmaels heeft hooren iniurieren oft emmers versmadelijck spreken ende ghecken niet alleen van de Papouwen ende ander luijden met eeren, maer ooc van zijn gebuijren. Als schimpende den een en te zijne een lammehandt, den anderen een dijefbeijers ? zone, den derden een dijefleijers, een hoere, een man zonder beenen, wijens kindt de ghelijcker es dan die vader, Den zesten een dronckaerd, een leughenaer, een beersteker en de diergelijcke verachtinghen.

Voorts seght hij depositant dat eertijds als den baliu Borsselen³⁹⁵ was overleden hij gesien heeft datter achter der voors. Pauwels huijs over die diltve tusschen t'voetboghenvhof ende tsusterhof heeft zijen legghen een plancke daerover hij gesien heeft Pauwels over ende weder ghaen ende vuijt tsusterhof haelen rooden steen ende witte plavuijsen, daermede hij gesien heeft dat Pauwels zijne smisse gemaect ende gevloert heeft. Alnoch dat hij in den voors. baliuzhof gesien heeft een baelie aent cruijthof daervan hij tzedert gesien heeft datter een langh eijnde houts achter Pauwels huijs geleghen heeft ende dat hij anders niet en can vermoeden dan dattet Pauwels geclooft heeft. Item seght ooc hij depositant dat hij eertijds van Geerd Janss (zijn medegeselle

³⁹⁴ RAZE 2040, fol 322, 17 martij 1597

³⁹⁵ d.i. Jkhr. Wolfard van Borsselen, baljuw van Goes 1582-1591, overl. 1595

die met hem deposant was werckende ende nu woondt te Cattendijcke) gehoordt heeft Alsoo Jacob Smalleganghe eenighe fruijtboomen int hoff achter Pauwels gebracht hadde om Daerinne voor een tijdt te setten, Dat Pauwels een van de beste daer vuyt genomen ende in zijn eijghen hoff geplant heeft ende dat Pauwels expresselijck jeghens Geerdt voors. zijde, Ick ghae hier mede deure. Seght voort hij deposant dat David den tinnghieter voorn. zelfs jeghens hem deposant beroemt oft verhaelt heeft dat hij David drie calcoense hoendren toebehoorende Joos Vergouwe zijn gebruijre omgebraght heeft, als een grauwen met een steen geworpen den anderen ende ooc derden grootsten witten met een cloatboghe³⁹⁶ in de borst geschoten, zoo dat Jan Davids broeder den zelven naelijep hoe wel t'hoen noch bij de dulfve hem ontloopen es. Item atesteert noch hij deposant Dat noch onlancx Martin Mesoeck hem deposant int gemoet es gecomen hem vraeghende oft hij een vercken (zulcx als hij Martin iaeghde) coopen wilde. Daerop hij deposant antwoordende Neen waer zoudict houden ic moet vuyt tshuttershof verhuysen. Dat Martin Daerop weder zijde. Ick hebt van David Ingelss tinneghieter gehoordt die zijde dat Cornelis Mertss u Daer vuyt doet setten. Tselve hij Martin verhaelende (zoo hij deposant conste vermoeden) om alsoo hem deposant jeghens Cornelis voorn. te terghen ende van hem te doen quaet spreken, Dan dat hij deposant Daerop antwoordede ende heeft David niet genoegh op zijn horens tegens Cornelis Mertss, Vuijterlijck naedemael hij deposant int voors. proces ooc mede verhaelt werdt, als oft hij den requirant in desen al zulcken propoosten als voren verhaelt es zou hebben hooren vuijtspreken. Seght ende ontkent hij deposant Daervan tot laste des requirants ijert te weten. Gelijk hij breeder voir Schepenen gehoordt zijnde verclaert heeft. Daerthoe hij hem refereert hiermede zijne depositie sluijgende. Aldus, etc. int handtbogenhoff, ter presentie van Clais Ezechiels ende Cornelis Adriaens Calloo, poorters van Goes.

1.313 Testament Jan Vergouwen en Baldijne³⁹⁷

(Type acte:) *testament tusschen Jan Vergouwen ende Baldijne³⁹⁸ zijne huijsvrouw*

In den naem ons Heeren Amen. Comp. Jan Vergouwe Joosz inwoonder van Goes en Baldina Geerdsdr zijne huijsvr. beide gesondt etc. . . , mutueel test., recht van substitutie etc.; huisarmen 6 p. gr. vls. Mattheus Geerds haer broeder 100 £ gr. vls. eens. Midsgaders haere andere broeder ende zusteren elck 20 £ gr. vls. Aldus ter presentie van mr. Guilhelmus Claijssen minister etc, ende Lieven de Corte, beide inwoners Goes.

1.314 Verklaring over molens te Wemeldinge³⁹⁹

(Type acte:) *attestatie*

Comp. Adriaen Finaerts oudt zoo hij zijde ontr. 39 jaeren, Antheunis Janss timmerman oudt ontrent 40 jaeren, Foort Janss oudt ontr. 35 jr. en Cornelis Marinus Cole, oudt ontr. 30 jaeren. Alle inwoonders der prochien van Wemeldinghe hebben ter instantie van . . verclaert Henrick Janss meulenaer inwoonder der zelve prochie verclaert warachtigh te zijn. Dat zijluijden Daer bij ende mede geweest zijn ter Herkinghe des voorn. Adriaen Finaerts ontrent Sinte Martins misse laestleden doch den juijsten tijdt onbegrepen, Daer vergadert waeren den voors. Henric Janss ende Marinus Henricxssen meulenaer ooc wonachtigh aldaer, alwaer nae verscheijden propoosten den voors. Henric vraeghende vant overlaeten van de beide Meulens binnen Wemeldinghe Die Marinus in huere hadde Dezelve contractanten vuijterlijck gheaccordeert zijn etc. Henric betaelt voor het overnemen aan Marinus 18 £ vls. eens. Marinus moet al het gereedschap op de molen laten behalve: zijn scherphaemers, handtboom, dijszelzaeghe ende spijckebor. Aldus te Goes ter presentie van Jan Broeckaert, weerd int Oostersche huijs, Melchior Mertss, inwoners Goes.

³⁹⁶ cloatbooghe = een boog waarmee men kogels schiet

³⁹⁷ RAZE 2040, fol 325, 17-3-1597

³⁹⁸ Baldijnken Geertsdr Smallegange

³⁹⁹ RAZE 2040, fol 327, 18-3-1597

1.315 Verklaring Franchoijs Vervoort over platsaet en lijnsaet⁴⁰⁰

(Type acte:) *attestatie*

Comp. Franchoijs Vervoort saetcooper wonende binnen deser stede, verklaring t.b.v. Daniel van Breen coopman wonend te Middelburgh. Dat alsulcken 39 viertelen en een halve maete platsaets D'welcke hij comparant aen voorseide requirant vercocht ende op den 26 octobris laestleden geleverd heeft hij comparant te voren gecocht heeft van geloofwaardighe landtluijden binnen desen eijlande van Zuydtbevelandt wonende die dezelve op haer woordt vercoft ende vastelijck toegeseijt hebben te zijn lijnsaet dat maer eens vuyt d'oostersche tonne gesaijt es geweest. Ter presentie van Jaspar Sporckelman, cleermaker en Marten Lenardsz lijnewever, inwoners Goes.

1.316 Borg van Joris van Aelst voor wijnen⁴⁰¹

(Type acte:) *cautie op Borghtochte*

Alsoo Marinus Cornelisz Hoeck, geboren binnen den eijlande van Zuydtbevelandt hem gheerne begheren zoude tottet officie ofte handel te zijne Maeckelaer van Wijnen binnen der stede Middelburgh ende zulcx gehouden wordt te stellen cauti oft borghe ter sommen van 50 p. gr. vls. eens Daerthoe Joris van Aelst hem gepresenteert heeft als borghe oft een ander goedt vriendt wonachtigh aldaer. Soo es voor mij gecomp. d'eerbaere Lijsbeth Hoecx Adriaensdochter weduwe Cornelis Macharisz nu wonende binnen deser stede Ende heeft haer gestelt ende verbonden . . te zijne contreborghe als principale ende als eijghen schuldt Aen den voorseide Joris van Aelst oft anderen . . tot borghe voor voornoemde Marinus Cornelisz Hoeck haere comparants zone . . 20-3-1597 ter presentie van Willem Marinusz Zoute van Yerseke en Jan Claissen Cousmaker beide inwoonders Goes.

1.317 Verklaring over testament Jan Adriaens arbeijder⁴⁰²

(Type acte:) *verclaringhe van de getuijghen die over een nuncupatif testament geroepen zijn geweest daer gheen publicq persone bij was.*

Comp. Jan Bolle ende Jan Janss Dorst, oudt ontrent 50 ende 30 Jaeren respect. beide hoveniers wonachtigh buijten die Gansepoorte der stede van der Goes Verklaren ter instantie van Jan Adriaenss, aerbeijder wonend oock buijten die voornoemde poorte ter euwighen memorien verclaert, getuijght ende (etc. ut supra pag119 remissive) warachticgh te zijne ende haer wel kennelick Dat op den 31 Januarij onlanx gepasseert, zij comparanten als getuijghen ontboden ende geroepen zijn geweest ter woninghen des voorn. Jans Adriaenss Aldaer zijlieden gesien ende gesproken hebben Lijnken Cornelisdr huijsvrouw deselfs Jan Adriaens zijeck ligghende, nochtans haeren sinneren, verstant ende memorie wel machtigh zijnde. Dewelcke aldaer vuytdruckelijck verclaerde haeren vuytersten wille te zijne, te weten dat zij denzelven Jan Adriaens haeren lieven man, maeckte, ghaff ende besette haerlieder huijsken ende alle tghene datter inne is. Alwaer van zij compnten een cleen notule geschreven behouden ende met hun mercken geteekent hebben. Ende seggen sij comparanten dat Lijnken voornoemt naede voorschreven verclaringhe bij haer gedaen noch ontrent 14 daghen overleeft heeft. Aldus ter presentie van mr. Sebastiaen Baerensteijn ooc Notaris en Marinus Adriaensz de Praeter, inwoners Goes.

1.318 Procuratie Jacques Adriaens leermaker⁴⁰³

(Type acte:) *procuratie ad recipiendum et lites*

Comp. Jacques Adriaens Leermaecker, eertijds wonende binnen Berghen op den Zoom, nu poorter Goes, heeft geconstitueert Simon Bree Jans zoon, inwoonder der prochie van Santvliet,

⁴⁰⁰ RAZE 2040, fol 329, 19-3-1597

⁴⁰¹ RAZE 2040, fol 329, 20-3-1597

⁴⁰² RAZE 2040, fol 330, 21 martij 1597

⁴⁰³ RAZE 2040, fol 331, 22 martij 1597

om te moghen manen etc. Somme 8 £ vls. welcke Adriaen Adriaenss wonachtigh onder Sant-vliet schuldigh ende al noch resterende es over coop van bijen ende van geleenden gheld al verschenen 95 en 96, volgende obligatie daarvan zijnde gedateert 31 octob. 1594 ter presentie van Pieter Adriaens Bolle, Lowijs Serwouters, inwoners Goes.

1.319 Verklaring Pieter Jans weerdts over een rijdt of waeghenwegh⁴⁰⁴

(Type acte:) *attestatie Vide Prothocol B pag. 265, 333*

Comp. Pieter Janss oudt zoo hij zeijde ontent 80 jaeren, weerdts wonende in de prochie van Wiskercke, verclaert ter instantie van Joos Janss van der Werfve inwoonder Goes warachtigh te zijne Dat hij nu ontrent 38 jaeren te Wiskercke voors. gewoont heeft, den tevoren heeft hij gewoont binnen die prochie van sHr. Henricxkinderen Maer en heeft noijt gehoordt noch geweten Datter eenighen Rijdt oft Waeghenwegh gebruijckt es geweest over die hofstede geleghen oost aen de Kerckmuijr des kerckhofs binnen sHeer Henricxkinderen. Dan dat men van Come Crijn Janss hofstede oft tplain voor zijn deure Die hofstede genaempt Roovers hoff bezoeken mocht te voete ende dat over een enghe overstepsel. Alnoch verclaert hij deposant Dat als hij noch was wonende binnen sHeer Henricxkinderen hij gebaent heeft in Kerckhoeck een stuck landts genaempt 't Dijcxken In d'welcke hem zelfs een deel toebehoorde ende d'welcke hij vercocht heeft aen Jan Corneliss Valcke. Datter in zijnen tijdt gheen willighen boomen op den zuijtcant lanx tselve landt en stonden Dan dat den voors. Jan Cornelisz als hij zijn deposants deel gecocht hadde tselve met willighenpoten beplantt heeft Die zulcx tot noch thoe gegroeijt zijn zoo men noch magh aenschouwen. Ter presentie van Jan Corneliss Mazuer en Dignus Jacobsen Keetlaer, poorters Goes.

1.320 Testament Andries Jans Pijper⁴⁰⁵

(Type acte:) *accoort op successie*

Naerdijen Andries Janss Pijper bij zijn testament voir mij Notario onderscreven op den sesten Januarij 1585 verclaert, Alle zijne goederen gegeven ende gelaeten hadde Aen Janneken Jans zijne huijsvrouw zoo langhe zij leven zal. Dan begheerende als zij comt t'overlijden Dat zijne zuster Blasijne Jans in des voorn. Jannekens goederen die zij zal achterlaeten alsdan die helft afdeelen sal jehens ende benefens Jannekens erfgenaemen. Ende zij Janneken zulcx in alle die voors. goederen gebleven zijnde, niet willende aen haere voordochtere oft erfgenaemen naelaeten eenighe oirzaecke van geschil oft moeite Die vuijt die voors. afdeelinghe zoude moghen voorcomen. Heeftet haer beter gedocht metten voors. Andries zustere ende zijnen andere erfgenaemen in communicatie te comen ende jehens hemluijden nu voor alsdan, zekere Vuijtcoop van hunne helftscheidinghe die zijluijden moghen in thoecomende tijden afdeelen te doene. Waeromme zijn voir mij als publicq notario ende getuijghen onderscreven op huijden gecompareert die de voormelde Blasijne Jansdr ende Witte Jansz beide wonende onder die prochie van Hoedekenskercke midsgaders Digne Lenaerdsdr, huijsvrouw Pieter Jacobss wonend onder Baeckendorp vervanghende Job Lenardss haeren broeder, als vrienden te weten Blasijne als zuster ende des voorsz Wittens vader ende Dignus met Jobs vader als broeders des voors. Andries ter eenre ende Janneken Janss voors poortersse deser stede Goes ter anderen zijde. Ende hebben zij comparanten te gader verclaert dat zijluijden ter oirzaecken des voorscreven Andries successie wel vriendelijck. (MPS: hierna volgen nog enekele details) Ter presentie van Jr. David van de Werfve en Charles de Prato, inwoonders van Goes.

1.321 Procuratie Dionijs Nelis metser⁴⁰⁶

(Type acte:) *procuratie om erfgenamen te funderen ende erfvenisse te deelen*

⁴⁰⁴ RAZE 2040, fol 331, 26 martij 1597

⁴⁰⁵ RAZE 2040, fol 331, 25-3-1597

⁴⁰⁶ RAZE 2040, fol 333, 27-3-159

Comp. Dionijs Nelis metser filius Mathijs geboren van onderwijn bij St. Omers in Artois ende nu poorter Goes heeft geconstitueert Henrick aen den Heuvel zijnen couzijn wonende tot Kessingh bij Maezeijck hier ooc present door t'overlijden van wijlen Barbel van der Zande zijns constituants grootmoeder, te weten zijns vaders moedere. Aldus ter presentie van Frans Boonen wonend binnen Weerdt int landt van Hoorn, Adriaen Franss lijnewever en Goossin de Bruijne beijde poorters.

1.322 Procuratie David Jacobs voor levering landt⁴⁰⁷

(Type acte:) *procuratie om landt wegh te leveren*

Comp. David Jacobss, poorter van Goes heeft geconstitueert Christiaen Leulieur zijnen couzijn hem ghevende (etc.) om (etc.) compareren ter (etc. ut supra pag. 654) om te leveren Alsulcken 848 roeden weije oft daerontrent liggende in Sheer Abbekercke in Glimpertshouck als hij aen Jan Janss Hollander wonend in Sgravenpolder vercocht heeft. Ter presentie van Cornelis Lenardss van de Welle en Pieter Lenardssen poorter Goes.

1.323 Verklaring Henric Bouts⁴⁰⁸

(Type acte:) *attestatie*

Comp. Henric Adriaens Bonts of Bouts, inwoonder Goes, constitueert Abel Cavallier wonend binnen Middelburgh, verclaert warachtich te zijn ende hem wel kennelijck Dat den voorseiden requirant, eertijds als Jr. Gillis van Claerhout noch int leven was tot diversen stonden hem comparant als rentmeester des voors. Claerhouts gemaent ende afgheheijst heeft zeeckere somme van ghelde (zonder dat hij compnt. onthouden heeft die juiste somme hoewel dan hem dies refererende aen desselfs requirants boeck) etc. Aldus ter presentie van Jacob Marinuss Blauwerwer en Jan Laureijs cousmaeckere, poorters

1.324 Testament Maijken Simons⁴⁰⁹

(Type acte:) *testament van Maijken Simons te Cloetinge*

(In de marge:) *obijt 14 aprilis 97 smorgens tusschen 2 ende 3 uren*

(In de marge:) *Vide supra pag. 278*

In den naem ons Heeren Amen etc. Comp. Maijken Pieters Cornelisdr wed. Simons Marinussen wonend binnen der prochie van Cloetinghe zijeckelijck bij de viere sittende nochtans haeren sinnen, verstandt, discretie ende (etc. ut supra pag 1) Soo laet ende gheeft zij aenden Aermen 3 £ gr. vls. en 3 zacken terwenbroodts. Dezelve zoo gheldt als broodt te deelen bij haere begrafenisse op den zevensten en de dertichsten dagh daeraenvolgende. Aen zulcken aermen in Cloetinghe als haer discretien duncken. Laureijs Danielss aerbeijder 20 schell. gr. vls. eens. Loenken Janss Pietersdr haere nichte voor verscheijden diensten haer gedaen t beste bedde ende beste cussens met hunnen thoebehooren. Daerthoe noch haer roode stamette keurs. Scheldt zij testatrice quijte Mattheus Pierss haeren broeder ende zijnen kinderen Alle tghene hij aen haer zal moghen schuldigh ende noch ten achteren zijn vuijt wat oirzaecke dattet zij, tot haeren sterfdagh thoe. Stelt zij testatrice tot haeren erfgenaemen "Die kinderen ende kindtskinderen van Jan, Cornelis, Matheus, Martina ende Loenken Pieters Cornelis zonen ende dochters haere broeders ende zusters elcken staeck in een vijfste deel zullen delen alle thgene zij naelaeten zal". Passeert den voorn. Jan, Matheus en Martina haere broeders en zuster noch levende etc. etc. Stelt aen tot Executeurs: Christiaen Barthels zoon Vermuijen secretaris en Cornelis Dominicus inwoonders van Cloetinghe. Gelijck zij oock niet wil dat Janneken Laureijs (Daeraf moeder was Lijsbeth Pieters wijlen ooc haere testatrices zuster) noch haere kindren eenigh part oft deel in haere erfvenisse zullen hebben, nu noch in thoecomende tijden. Al om redenen haer testatrice

⁴⁰⁷ RAZE 2040, fol 334, 28-3-1597

⁴⁰⁸ RAZE 2040, fol 334, 31-3-1597

⁴⁰⁹ RAZE 2040, fol 335, 31-3-1597

daerthoe beroerende⁴¹⁰. Aldus ten huijse des voorn. testatrice staende in den ringh der prochie van Cloetinghe. Ter presentie van Niclais Anthonisz gesworen bode vant Landrecht over Zuijdbelandt en Mr. Marinus Joos zoon chirurgijn, poorters van Goes.

1.325 Testament Janne Boijs⁴¹¹

Naerdijen Janne Boijs, weerdinne int Casteel van Rijssel binnen Goes, bij haere testamente van 2 november 1596 verclaert o.a. tot erfgenaem gestelt heeft David Mertss haere zone. Doch verclaerende te zijne haere intentie ende wille dat David voorseijt zal hebben den eijgendom van zijn gedeelte, bij zoo verre hij niet en woont in plaetsen die jehens dese landen parthije houden Dan indien hij in zulcke plaetsen bevonden worde dat zij testatrice hem om dier oirzaecken ont-erfft. Tertijdt thoe dese landen met hun versoent ende hij hier comen zal Willende dat in zulcken gevalle Davids portie den anderen Erffgenaemen aenwasse. Ende zij testatrice op den 27 martij laestleden t voorseide testament metten doot confirmerende nu bevonden wordt dat David voorseit verscheijden iaeren in Spaengien oft Portugael gebleven es Daer hij genoegh zijn woonplaetse oft residentie es houdende Onder die gehoorsaemheijt den Conincxz van Spaengien Daer jehens dese landen van Hollant en Zeelant met hunnen consoorten nu oorloghe voeren Soo hebben d'andere des voorn. Jannekens gestelde erfgenaemen, Naemelijck Hans, Janneken, Susanna, Cornelis, Martins ende Maijkens kinderen alle haeren zonen ende dochteren oft soons ende dochters kinderen maeckende tsaemen noch ses hooftstaecken Volghende d'Intentie ende ernsten wille wijlen haers moeder wel ernstelijcken wille verclaeren bij desen dat zij verstaen ende sustineren Dat des voors. Davids portie hun aangewassen es.

Sijn daeromme voir mij als publicq Notario ende getuijghen onderschreven op huijden gecompareert den voorseide Hans Mertsen, Hieronymus Grieuwært, Adriaen Ian Scharis, ende Adriaen Maenee als getrouwt hebbende respectelijck Janneken, Susanna ende Neelken voorseit zoo voor hun zelve in hunnen staecke ende ooc als vervanghende ende hun sterck maeckende in desen voor de voornoemde Martins ende Maijkens hunnen broeder en zusters kinderen. Ende hebben ernstelijck verclaert als voren Dat zijlieden in der voorseide qualiteijt Aenghaen ende aenveerden des voorn. haere moeders hereditieijt ende hun funderen bij desen Daerinne als Erfgenaemen te weten elcken hooftstaeck In een oprecht Sestendeel In zulcken voeghen als oft David (onterft als voren) zonder hoir gepasseert waere Doch willende ter goeden trouwen wandelen ende den voors. David hunnen broeder niet verongelijcken. Hebben hier beneffens in handen van mij Notario t'selve wettelijcken ex officio stipulerende belooft ende beloven midts desen voor hun, hunne naecomelingen ende der voorseide Martins ende Maijkens kinderen Dat zijlieden elcx voor hun gedeelte respectelijck aen den voorn. David, oft zijnen wettighen kinderen zullen overleveren restitueren ende voldoen zijn voorseide kindts gedeelte oft erffelijcke portie Sonder eenighe defalcatie, retentie oft verminderinghe, Soo geringhe Dese landen mette plaetse daer hij David hem onthoudt zullen zijn versoent ende hij oft zijnen kinderen indien hij overleden waere hier commen zullen omme zijne voors. portie te moghen ontfanghen ende behouden etc. (maer geen rente!) Aldus ten huijse van Hieronimus ter presentie van Pieter Cornelisz wonende tot Sheer Heyndricxkinderen op de vaete en Cornelis Laureijssen wonende in Baersdorp.

1.326 Verklaringen ten behoeve van Adriaen Andriess over meede⁴¹²

(Type acte:) *attestatie*

Verklaringen ter instantie van Adriaen Andriesz poorter van Goes. In den eersten: Macharis Martins zoon, laeckensnijder oudt ontrent 40 jaeren medepoorter dat hij mede geweest es in de herberghe genaempt t'Casteel van Rijsselen, daer vergadert waeren den voorseiden Adriaen

⁴¹⁰ Zie ook fol 277, 19-12-12596 en fol 286, 3-1-1597

⁴¹¹ RAZE 2040, fol 337, 1 april 1597

⁴¹² RAZE 2040, fol 339, 3 april 1597

Andriesz ende Timothee Engelsman, coopman van meede heeft gehoord: den voorn. Timothee van Adriaen gecocht heeft Alle die billoenen⁴¹³ van meede die Adriaen voor zijn vierde paert in de meestove binnen den teelt inden voorleden winther aengecavelt zouden werden Ende dezelve om 24 sch.gr. t'hondert naer zijn comparants best onthouden. Ende verclaert hij deposant dat in den zelven coop niet besproken, verhaelt noch bedonghen es zekere nomber van honderden Dan alleene al den voors. Adriaens vierdedeel Noch ooc van eenighen monster oft schoonheijt. Dan-dezelve te bereeden, gelijk,men die billoenen gewoonlijck es bereeden. Ende anders niet. Marinus Martins zoon oudt ontrent 45 jaeren geboren van Romerswalle ende nu wonende in de meestove op de Westzelcke buijten deser stede Goes verclaert als voren dat hij als droogher in de voors. meestove gheaerbeijt heeft, nu metten winter voorleden drijе teelten, Dat ooc hij in der voors. qualiteit gereedt heeft alle die billoenen die in den teelt van den voorleden winther gevallen zijn. Alle d'een deur dandre vuijt eenen hoop ende alle deur een zeve gesift ende een handt gewrocht zoo men gewoonlijck es billoenen te reeden ende zuveren. Ende dat oversulcx d'een baele niet ende zuverder es oft met meer aerde gemenghelt dan d'ander Soo dat Indien d'een baele wat bleecker valt dan d'andere t'selve niet bij gecomen es midts qualijck gereedt oft gezuvert, dan dat d'eene wat heeter oft bruijnder op den vorst gedrooght es dan d'andere Son-ders eenighe bedrogh oft onzuiverheijt meer bij gelaeten zijn. etc. Ter presentie van Pieter Adriaensz Bolle en Willem Janss graincooper, poorters van Goes.

1.327 Testament Jan Matthijss⁴¹⁴

(Type acte:) *testament van Jan Mathijssen met Jaene Crauwels zijne huijsvr. Jan es eerst overleden*

In den naem ons Heeren etc. Comp. Jan Mathijsz geboren van Berghen op den Zoom ende nu inwoonder deser stede en Adriaene Cornelisdr bijgenaemt in den Crauwel zijne huijsvrouwe, beijde gesondt etc. Ter presentie van Pieter Adriaensz Bolle en David Benedictus, beijde poorters van Goes.

1.328 Borgstelling door Josijne Geleijnsdr⁴¹⁵

(Type acte:) *cautie oft borghtochte als eijghen schuldt met renunciatie etc*

Comp. Josijne Geleijnsdr. weduwe Jans Melssen wonend Goes, heeft haer selven gestelt ende verbonden . .te zijne borghe . .voor alsulcken somme van 16 £ 5 sch. gr. vls als Adriaen Michielssen waeghmaecker, haer dochters man van de weduwe Marcus van Dijcke vuijten naem van desselfs weezen in getelden gereeden ghelde ontfanghen heeft, etc. Aldus ter presentie van Hubrecht Jansz stebode en Jaspas van der Horst loopende bode, inwoners van Goes.

1.329 Testament Catharine Anthonisdr weduwe Clais Faesz⁴¹⁶

(Type acte:) *testament Vide prothocol B pag. 26*

In den naem ons Heeren Amen, etc. Comp. Catharine Anthonisdr. wed. Clais Faesz wonende onder die prochie van Cloetinghe gesondt etc. . . Stelt zij tot haeren erfgenaemen die drijе hooftstaecken gecomen van Leijn Anthonisz wijlen haeren eenighen broedere van geheelen bedde Naemelijc Janneken ende Maijken Leijns dochters met die kinderen van wijlen Crijnken ooc desselfs Leijns dochtere, midtsgaders ooc Jaspas Adriaensz daer af moeder was Cornelia Adriaens wijlen haere testatrices zuster van halfven bedde oft hunner alder kinderen indien d'ouder gepasseert waeren. Zij beveelt etc. dat voor 't deel van Janneken land gecocht wordt of goede erftenten, daarvan Janneken en haere man Adriaen Abels een jaerlicx incomen zullen

⁴¹³ Billioenen = mij onbekend

⁴¹⁴ RAZE 2040, fol 340, 8 April 1597

⁴¹⁵ RAZE 2040, fol 341, 14 april 1597

⁴¹⁶ RAZE 2040, fol 341, 15 april 1597

trecken . .etc. Ter presentie van Herman Vervoort deurwaerder van 't landrecht en Cornelis Geerdss Vleeschouwer poorters Goes.

1.330 Testament Cornelia Huijghensdr⁴¹⁷

(Type acte:) *testament*

(In de marge:) *Adriaen Abels⁴¹⁸ es voor Janneken gestorven 1 martij 1604 Videto Prothocol E pag.245*

In den naem ons Heeren Amen. Comp. Cornelia Huijghensdr huijsvrouw van Pieter Janss wondend binnen die prochie van Cloetinghe, gesondt etc. Aermen van Cloetinghe een stuck landts ½ gemet liggende int Noortambacht aen den daemersen wegh. Te weten dat geleghen es aent Westeijnde van haer testatrices ander landt. Verder stelt zij kinderen en kleinkinderen. De portie van Janneken haere dochtere belast als voorgaende akte. Ende es ooc haers testatrices meeninghe Dat zij den voorseide kinderen elck in zijnen staeck stelt in elcanders plaetse bij desen Dan comter een staeck vuijt te sterfven dat zal dan anderen elck in zijnen staeck aanwassen. Alzoo zij vuijterlijck will dat haer goederen onder haer geslachte blijfve ende dat gheen vreemde die van den bloede niet en zijn eenigh paert oft deel moghe genieten noch verwachten. Aldus MPS: (geen getuigen vermeld)

1.331 Procuratie Adriaen Arnouds⁴¹⁹

(Type acte:) *procuratie*

Comp. Adriaen Arnoudsz coopman van zoute, poorter Goes, heeft geconstitueert Cornelis Fransz van der Straeten, Hubrecht Jansz stadtboden Goes om te ontfanghen 21 £ 8 gr. vls. als Jacob Janss wonachtigh tot Gorichem schuldich is. Coop van zout. Ter presentie van Cornelis Brune secretaris, Dignus Geerdss Bocxmaecker, poorter Goes.

1.332 Testament Pieter Weijts huijsvrouw⁴²⁰

(Type acte:) *testament van Pieter Weijts huijsvrouw. Vide prothocol B. pag. 335(=2039) Obiit 28 april 98*

In den naem ons Heeren Amen etc. Comp. Maijken Gillisdr van Berckel, geboren van Loven nu huijsvrouw van Pieter Benedictus Wilts⁴²¹ smit, poorter Goes, ghaende, staende etc. De welcke gevoelende die cranckheijt levens. Zij maeckt aen de Aermen Goes 100 gld. Aen Jicken Jans oft aen den ghene die bij haer in haer dootbedde zal wesen 4 £ gr. vls. Noch twee ponden grooten vls. aen den blaesere⁴²² diemen dan ten huijse vinden zal. Item aen Maijken Smalleganghe weduwe Willems Dignusz 900 gld. in 3 paijementen en haere besten vliegheert, tbeste keurs met t'beste lijken end aen der voors. Willem Dignusse oudtste zone haere juweelen te weten een silver rijeme, een paer silver messen ende drie goude ringhen Daervan Cornelis Willemsz zijn broeder den eenen hebben zal ende aen Maijken Willemsdr. haeren zijden voorschoot met een silveren vingherhoet ende een silver ijserken met twee haere beste halsdoecken Ende oft haeren voors. mans niet en beliefde haere erfvenisse t'aenveerden onder die voorseide legaten ende lasten, Soo laet zij aen hem sijne helftscheijdinghe volghende die costuijme van Zeelandt. Ende in haere helftscheijdinghe soo noemt en stelt zij testatrice tot haeren erfgenaeme de voorseide Maijken Smalleganghe oft haere kinderen . . .etc. 21-4-1597 ter presentie van Adriaen Arnoudsz en Jacob Rijcke poorters van Goes.

⁴¹⁷ RAZE 2040, fol 343, 15 april 1597

⁴¹⁸ Zie voorgaende en trouwboek Goes: Janneken Gelijns van Cloetinghe weduwe Adriaen Abels trouwt Goes 11-6/10-7-1605 met Cornelis Marinusz jongeman van Goes.

⁴¹⁹ RAZE 2040, fol 344, 21 april 1597

⁴²⁰ RAZE 2040, fol 344, 21 april 1597

⁴²¹ Trouwboek Goes: Pieter Benedictus, weduwnaer van Antwerpen x Goes otr. 28-8-1598 Geertien Andries j.d. van Capelle

⁴²² trompetter

1.333 Successie Antheonis Franss en Josijnken Jansdr⁴²³

(Type acte:) *vuijtkoop van thoecomende aenbestorfyen successie*

Naerdijen Antheonis Franss timmerman en Josijnken Jansdr. . in hun testament van 5 april 1587⁴²⁴ de langstlevende tot erfgenaem gesteld hebben .. Stelt zij Mathijs Mertss cum suis ende hun hoirs van haer vaders zijde d'een helft en de kinderen ende hoirs van Crijen en Cornelis Michielss van H'ersickendamme (halfbroeders van haers moeders vader) in een achtendeel. In d'ander drie achtdelen Jan Reijmerss timmerman. Willen nu de "vrienden "uitkopen (voor het geval Antheonis zou willen hertrouwen en kinderen uit dit huwelijk krijgt). Zijn gecompareerd Mathijs Mertss met Henric Mels als getrouwd hebbende Pierken Martinsdochter desselfs Mathijs eenighe zuster, Zij is overleden Kerstdag 1587. Jan Reijmers timmerman 3/8 deel is betaald. Aldus ter presentie van Pieter Corneliss in de drie haeringhen ende Gandolph Harrentst schaeludecker, poorters van Goes.

Ook gecompareert: Michiel Crijnsz schuijtmán op H'ersickendamme voor zichzelf en als voogd van Marinus, Cornelis, Adriaens en Dignus zijns broeders wezen. Oock vervanghende . . Maijken des voorn. Cornelis dochter getrouwd met Willem Adriaensz Goeree ende Adriana zijne zuster. Alle kinderen des voorn. Crijn Michielss. Ter presentie van Pieter Adriaensz Bolle, Hubrecht Janss, stebode, poorters Goes.

1.334 Pacht schorren⁴²⁵

(Type acte:) *afmaecken van pacht van scorren om te moghen bedijcken*

Zijn veraccordeert: Jacob Valcke, tesorier van Zeeland als ambachtsheren van Cornelis Gillisz Brouwer Wolfaartsdijk, Jr. Jan Peeters van Cats, ter eenre, en Pieter Jacobss Borsselaer ter anderen zijden. Pieter had gepacht de schorren van de ambachtheren Schorren ende vuijtgorssenden voorn. eijland annex. Ter presentie van Cornelis Corneliss Matthijssen poorter, Christiaen Bartels Vermuijen, secretaris van Cloetinghe.

1.335 Bedijcken vuijtgars en slijck liggende zuijtoost van Wolfardsdijck⁴²⁶

Zijn veraccordeert Jacob Valcke, tesorier en Cornelis Gillissen Brouwer ter eenre en Jr. Jan Peeters van Cats ter anderen zijden, ambachtsheer van Wolfdijck. Begrepen hebben nu in desen saijsoone te bedijcken oft te laeten bedijcken tot Vuijtgars ende slijck liggende zuijtoost van Wolfardsdijck tot eenen polder van ontrent 400 gemeten. Pieter Claiss lantmeter. Jacob en Cornelis zullen dit doen. Van Cats krijgt hierin 40 gemeten.

1.336 Procuratie Cornelis Geerts Bijsterman⁴²⁷

(Type acte:) *procuratie ad lites*

Comp. Cornelis Geerdss Bijsterman, poorter van Goes heeft geconstitueert Adam Pietersz om te compareren voor de magistraet van H'ersicken om te beclaegen, opposeren ende debatteren etc. etc. procedeerén als Marinus Jacob Simonss inwoonder H'ersicken (hebbende vercreghen condempnatie tot last van Jacob Adriaenss Smalleganghe, poorter van Goes) pretendeert ende pooght te doene aen den gronden van erven Daervan (niet den voors. Jacob debiteur) maer hij constitueert possessen ende besitter es. Ter presentie van Jan Gillisz glaesmaker, deurwaerder en Jaspar van der Horst, poorters.

⁴²³ RAZE 2040, fol 326, 22 April 1597

⁴²⁴ RAZE 2038, fol 431

⁴²⁵ RAZE 2040, fol 348, 28 april 1597

⁴²⁶ RAZE 2040, fol 349, 28-4-1591

⁴²⁷ RAZE 2040, fol 352, 7 Mei 1597

1.337 Verklaring Anthonis Marinuss, om vuijt dese landen te reisen⁴²⁸

(Type acte:) *confessiecx Judiciale oft ernste verclaeringe*

(In de marge:) *vide supra pag. 299*

Anthonius Marinusz oudt zoo hij zejde ontrent 30 jaeren ingeboren poorter deser stede Goes, van meeninghe ende bereedt zijnde vuijt dese landen te reisen, ende een wijle bujten te blijven Ende beducht zijnde oft midler tijdt hem oft Hubrecht Adriaensz zijnen oom eenighe zwaericheden, crackeelen oft processen gevoert, opgeworpen oft verweckt zouden moghen werden, Willende ter goeder trouwen wandelen ende alle calengie afweeren. Es voor mij als notario op heden gecompareert ende heeft vrijmoedigh bij zijne manne waerheijt in plaetse van Eede (doch segghende bereedt te zijne tselve solempnelijck te bevestighen Indient noodtelijck gerequireert werdt) verclaert, bekend ende gheaffirmeert bij desen waerachtigh te zijne Te weten Alzoo hij eertijds geintenteert heeft zeeckere Proces teghens Cornelis Jaspaerssen ende mr. Jan Hoeck in hunne qualiteijt, zijn zwaeghers, ter oirzaecken van 't halfve huijs genaemt die drij Coninghen midsgaders die helft van vier gemeten op de Zelcke, Sulcx als bij zijne moedere, bij haere vuijterste wille hem geprelegateert es, Daerinne Schepenen geordineert hebben Dat hij comparant zal bij Eede affirmeren Dat hij niet met zijnen wille vrijelijck gerenuncieert en de te bujten geghaen heeft de voorseide zijns moeders wille, verclaert en de affirmeert hij comparant midts desen Dat hij d'zelve zijne moeders testament oft vuijterst wille niet gerenuncieert noch te bujten geghaen en heeft Ende alsoo den voornoemden zijnen oom Proces geinstituteert heeft teghens Jacob Adriaensz Smalleganghe genaemt Vuijst om te hebben betalinghe van 106 £ 6 sch. 2 gr. van zeeckere gemeten meede geleghen in den Goeschen polder Daerop bij Jacob geseijt werdt met hem comparant gerekent te hebben int Zevensterre ende bewijs van betalinghe gedaen ende genoegh gecontenteert te hebben Daerthoe exhiberende zeeckere attestatien van Cornelis Claiss Smorre, David Jans, Pieter Adriaensz Bolle ende Jacques Maegh voirden Notaris Baerenstein gedaen, verclaert ende bekend hij comparant alsvooren ter goeder trouwen wel waer te zijne Dat ontrent Baefsmisse 1595 hij geweest es op Delfshaven in de herberghe die Druijfve aldaer bij waeren den voornoemden Jacob Vuijst, Smorre ende David Schippers Ende dat hij comparant van Jacob aldaer ontfanghen heeft vuijtterlijck twaelf oft derthien angelotten in specie, doch niet meer, hem dijen refererende aen de recepisse oft obligatie bij hem comparant aen Vuijst gegheven Die geschreven werdt van Marinus Hooghcamer aldaer ooc present zijnde en die zulcx Daervan ooc goede memorie zoude moghen hebben. Ende dezelve op rekeninghe van den coop (die alte voren binnen desen stede Goes gemaect was) van alsulcken meede ligghende in ontrent 2 gemeten in de Goeschen polder, als hij comparant aen Jacob Vuijst gedaen hadde en de daervan schriftlijck contract alnoch onder zijnen voorseide oom es berustende. Dan verclaert hij comparant ernstelijck Dat hij boven die twaelf of derthien angelotten, eer min dan meer van Jacob Vuijst niet ontfanghen en heeft Seght ooc hij comparant Dat hij niet en weet maer dattet onwarachtigh es, ende gheen apparentie en heeft, Dat hij om dat Jacob hem zoo vele te vooren (te weten maer ontrent Baefsmisse, tghene dat Kerstmisse Daeraen naest volghende al verschijnen zoude) betaelde aen Jacob geschoncken zoude hebben die Meede op een ander stuck groot ontrent 1 ½ gemet Daerbij geleghen. Ende insgelijcx soo vele aenghaet Dat den zelven Cornelis Smorre zoude zegghen Deze Meede geschoncken te zijne ten respecte van de voorseide verschieten voor den dagh ende Daerboven ooc omdat Jacob Vuijst aen Clais Michielsen Oostdijc noch betaelen zoude 15 £ gr. voor een accoutrement bij hem comparant aldaer doen haelen zoo Vuijst praetendeerde Seght ende affirmeert hij comparant als voren Dat hij in betalinghe van den zelve gepretendeerde 15 ponden aen Jacob Vuijst gegeven heeft een Obligatie luidende tot laste van Leunis Mertssen in Hoedekenskercke inhoudende belofte van Leveringhe van 25 viertelen terwe Daermede hij Vuijst hem wel gecontenteert magh ende behoort te houden.

⁴²⁸ RAZE 2040, fol 352, 9 Mei 1597

Voorts verclaert hij comparant dat hij wel int Zevensterre bij Vuijst ende andere geweest es ende ooc gerekent, maer dat zijluijden vuijtterlijck niet vereffent noch finalijck veracordeert en zijn geweest. Item alzo Cornelis Cornelis Matthijssen zijnen voornoemden oom gemaect heeft als hebbende een obligatie tot zijne comparants laste luidende Om Daerop rechte verclaeringhe te doene, Bekent ende seght hij comparant warachtigh te zijne Dat hij aen denzelven Cornelis Mathijssen een schriftelijcke obligatie gegeven heeft. Doch dat hij niet en heeft onthouden die juijste somme Dan es hem comparant wel indachtigh dat hij van Cornelis Mathijssen niet meer in baeren ghelde ontfanghen en heeft als 20 £ gr. Maer dat die reste zoo vele die voorseide obligatie meer inhoudt hij comparant niet ontfanghen en heeft in getelden ghelde maer dat t'solveert. Ende want Recht, redene es de equiteit verheijchende van spelen. Dat men anders niet en spreekken dan d'oprechte waerheijt zoo men meent ende gelooft goet Recht te hebben etc. etc. Aldus voor de noene ter presentie van Jan Pieterssen Cole, lantmeter, ende Jan Gandolphsz, inwoonders Goes.

1.338 Constituering Joos van Schengen⁴²⁹

Comp. Joncheer Joos van Schenghen ambachtsheere in Heinkenssandt, heeft geconstitueert Martin Cornelisz Mazuer zijnen rentmeester poorter van Goes om te compareren voor (etc. ut supra pag. 133) betreft tienden. Aldus ter presentie van Adriaen Cornelisz Callo stebode, Marinus Janss Mesoeck poorters van Goes.

1.339 Huwelijckse voorwaarden Cornelis Henricxs en Janneken Claisdr⁴³⁰

(Type acte:) *contract antenuptiael tusschen Cornelis Henricxss – zijn broeder vide supra in Prothocol B pag. 402 ende contract supra pag. 205*

In den naem ons Heeren Amen etc. Comp. Cornelis Henricxssen inwoonder der prochien van Oudelande, ter eenre ende Janneken Claisdr wonachtigh onder die prochie van der Nisse, gheassisteert met Jan Janss Beenhouwer haere voocht ende Jaspar Christiaense haeren stiefvader wonende in de Nissestelle, ter anderen zijden. Huwelijckse voorwaarden weduwnaer ende jonghe dochter. Bij vooroverlijden van de man zal zijn weduwe voren vuijt trecken 8 gemeten landts, zulcken als haer aengecaevelt zal werden vuijten 20 gem. d'welcke zij nu ten huwelijcke es brenghende. Aldus ter presentie van Pieter Henricxss des bruijdegoms broeder en Jan Lenardss wonachtigh onder ambacht van der Nisse.

1.340 Transport geld Dignus Engels aan Henric Adriaens Nissepadt⁴³¹

Ten zelven daeghe hebbe ic op den rugghe van d'obligatie verleden bij Adriaen Jacobss molenaer aen Dignus Inghelss tot 35 £ 15 sch. 10 gr. vls. over coop van jonghe meede tot betalen Kerstmisse 97, gedaen 25 oct. 96 gescreven het transport van Dignus aen Henric Adriaensz Nissepadt. Testes⁴³² Jan Mazuer ende Hubreght stebode

1.341 Betaling van bieren aan Jan Mazure⁴³³

Item noch op d'afrekeninghe van Jan Foret met Clais Mes gedaen het transport van 5 £ 18 sch. 7½ gr. van Jan voors. aen Jan Mazuer gedaen in betalinge van geleverde bieren, etc. Alsnoch op d'afrekeninghe bij den zelven met Laureijns Rombouldt gedaen het transport aen Jan Mazuer.

⁴²⁹ RAZE 2040, fol 354, 13 mei 1597

⁴³⁰ RAZE 2040, fol 355, 13 mei 1597

⁴³¹ RAZE 2040, fol 355, 13-5-1597

⁴³² = getuigen

⁴³³ RAZE 2040, fol 356, 13 mei 1597

1.342 **Procuratie Hans Verheghen**⁴³⁴

(Type acte:) *procuratie ad addendam hereditatem*

Comp. Hans Verheghen, ende heeft geconstitueert Maijken van Hamme te treden, aenteghaen ende (etc.) deurt overliden van Adam Verheghen zijnen broeder zaliger memorie nu onlanxx overleden, hem voor zijn quart gedeelte onder de goederen die men niet bewegen ende die berf oft oirboorlijck zijn vertheert te worden Ende generalijck alle die goederen aldaer bevonden ende die geheele hereditijt, erfven, Renthen ende actien te moghen vercoopen, etc. Aldus ter presentie van Jacob Rijcke en Willem Zagarus beijde inwoonders van Goes.

(In de marge:) *Ander procuratie ad recipiendum et vendendum*

Op heden (etc. al als in de voorgaende procuratie) om in den naem, qualiteijt ende (etc.) te moghen maenen, heijtschen ende ontfanghen allen alsulcken cheijnsen, Renthen, pachten ende huijren. Midsgaders allen paeijen, penninghen, crediten, schulden, resten ende (etc. ut supra pag. 98) als hem constituant eenighsins competeert ofte alnoch zullen moghen verschijnen ende thoecomen binnen Zeelandt, Hollant, Utrecht, Gelre, Buren, Culemburgh oft elders rontsomme – om te moghen maenen etc. etc.

1.343 **Testament Cornelis Jans Schoemaker en Maijken Crijn Bouwens**⁴³⁵

(Type acte:) *ingeplakte copie van een testament*

In den name etc. etc. Cornelis Janss Schoemaker, poorter van Goes, ende Maijken Crijn Bouwens dochter sijne huijsvrouwe, hij wel te passe, zij sieck te bedde ligghende. Reciproque testament. Ter presentie van Gedion Crijns? ende Cornelis Jacobss van Sunder, poorters van Goes.

1.344 **Ander testament van Cornelis Jans Schoemaker en Maijken Crijn Bouwens**⁴³⁶

(Type acte:) *testament tusschen man ende wijf kinderen hebbende*

(In de marge:) *Gegheven den testateur een Instrument langh 4 pagina's ende daervoor van hun gehadt een paer schoenen van spaens leder Jeghens 6 sch. gr. naer zijn heijtsch*

In den naem ons Heeren Amen compareerde Cornelis Janss Schoemaecker, poorter Goes ende Maijken Crijns Bouwensdr zijne huijsvrouwe. Als copie: 30 mei 1597 ter presentie van Gedeon Crijnss en Cornelis Jacobss van Zundert.

1.345 **Procuratie levering huis**⁴³⁷

(Type acte:) *procuratie om een huijs etc te moghen vercoopen ende wech te leveren*

Comp. mr. Titus Persoons, chirurgijn, Anthoni Persoons smit ende Ghisbrecht Henricxss cleermaker als getrouwt hebbende Tanneken Persoons vervanghende ende hen sterck maeckend voor Hans, Janneken, ende Maijken Persoons, hunnen broeder ende zusters, d'welcke zijlieden verclaerden hier inne ooc geconsenteert te hebben. Alle tsaemen zonen, dochters ende erffgenamen wijlen mr. Joos Persoons ende Bethkens de Raeve, hebben geconstitueert Rogier de Raeve haren couzijn wonende binnen Ghendt Te moghen vercoopen ende alieneren alsulcken huijs ende erfve metten gevolghe staende ende geleghen binnen der voors. stadt Ghendt opt sandt bij de keijzers poorte etc. Aldus ter presentie van Cornelis de Clerck deurwaerder ende Jacob Dignus Backer poorters Goes.

1.346 **Testament Blais Jans en Cornelia Fransdr**⁴³⁸

(Type acte:) *testament tusschen man en wijf met legaat reciproquelijck van 't gebruik van een huijs.*

⁴³⁴ RAZE 2040, fol 356, 30 mei 1597

⁴³⁵ RAZE 2040, fol 357, 30 mei 1597

⁴³⁶ RAZE 2040, fol 357, 30 mei 1597

⁴³⁷ RAZE 2040, fol 358, 4 juni 1597

⁴³⁸ RAZE 2040, fol 358, 5 juni 1597

In den naem ons Heeren, Amen compareerde Blais Janss woonende in Wicxdorp onder die prochie van Baersdorp ende Cornelie Fransdr zijne huijsvrouw, beide gesondt etc. Aldus 5 Junij 1597 ter presentie van Jan Cornelisz Masure ende Hubrecht Janss, stebode, poorters Goes.

1.347 Huwelijckse voorwaarden Cornelis Adriaens Govards en Catharina Faesdr⁴³⁹

(Type acte:) *houwelijcke voorwaerden*

In den naem ons Heeren Amen Comp. Cornelis Adriaens Govardsszone ter eenre en Catharina Faesdr ter anderen zijde, beide wonend onder die prochie van Cruninghen, jonghman en weduwe. Haer huijs staende binnen den ringh der voors.prochie genaemt die Bijle. Midsgaders die schure daer beneffens staende Mette Smoutmole Daerinne ende Daerthoe alle die Instrumenten(doch niet die paerden) tot de zelve mole dienende. Item 4 gem. landts, etc. verzeeckeringhe van haere voorkinderen. Aldus te Cruninghen int Blauhuijs 7 juni 1597 ter presentie van Guilliaem Baten en Aerdt Storm, beide wonend parochie Cruninghe.

1.348 Borgstelling schip⁴⁴⁰

(Type acte:) *waerborghe voor een schip*

Comp. Samuel Sampsons Moritz schipper wonende binnen der stede van der Vere Ende heeft gestelt ende verbonden, stelt ende verbindt hem zelve midts desen recht garandt cautionaris⁴⁴¹ ende waerborghe als principale ende als eijgen schuldt, voor die crapschuijte met alle haere thoebehooren sulcx als Pieter Pietersz Mijnheere, schipper van der Goude van Simon Cornelisz zijn comparants zwaegher gecocht heeft, etc. Ter presentie van Macharis Mertss laken cooper en Jan Broeckaerdts weerdts int Oostersche huijs poorters.

1.349 Procuratie Jacob Marinuss in Nisse voor Hove van Hollant⁴⁴²

(Type acte:) *procuratie voor den Hove van Hollant bij den gedaegde in reformatie*

Comp. Jacob Marinusz landtman wonende binnen der parochie van der Nisse, heeft geconstitueert Anthonij Florij procureur postuleerdende voir den Hove van Hollant alzulcken procuratie ende zaecke van Reformatie als hij constituent in zijne qualiteijt gedaegde ende gheabsolveerde bij vonnisse van schepenen van der Nisse voir den voors. hove verdaghaert es van Christiaen Pieterss Smit wonende in sGravenpolder. Aldus ter presentie van Pieter Lenardss musicien ende Jan Mulder schilder inwon. Goes.

1.350 Procuratie Cornelis Meeuss⁴⁴³

(Type acte:) *procuratie generalis ad lites*

Comp. Cornelis Meusz inwoonder der prochien van der Nisse, heeft geconstitueert Adam Pieterss poorter Goes om te compareren etc. proces (geen details). Aldus ter presentie van Pieter Lenardss musicien ende Jan Mulder schilder inwon. Goes.

1.351 Testament Costen Marinuss in Kruiningen⁴⁴⁴

(Type acte:) *testament*

In den naem ons Heeren Amen Comp. Costen Marinusz wonende in de Zoute onder de prochien van Cruninghe, gesondt etc. Hijgheeft ende laet aen de Armen van Cruninghe 20 schellingen gr. vls. ende aen den kercke aldaer 20 sch. Tot erfgenamen: Costen Pauwelsz en Costen Janss metten anderen vrienden gecomen van zijn vaders zijde. Ende Jacob en Cornelis sonen van Cornelis Jacob Bouwenssen metten andren vrienden in haeren staeck gecomen van d'een zijde van

⁴³⁹ RAZE 2040, fol 359, 7-6-1597

⁴⁴⁰ RAZE 2040, fol 360, 9 Juni 1597

⁴⁴¹ cautionaris = borg

⁴⁴² RAZE 2040, fol 361, 24 juni 1597

⁴⁴³ RAZE 2040, fol 362, 24 juni 1597

⁴⁴⁴ RAZE 2040, fol 362, 24 juni 1597

zijne moeder in een vierendeel . . Aldus ter presentie van Lenard Janss beenhouwer en Jan Pieterss Cole lantmeter, inwon. Goes.

1.352 Testament Tanneken Quirijnsdr uit Oudt Gastel⁴⁴⁵

Comp. Tanneken Quirijnsdr wonend in Oudt Gastel weduwe Geerds Simons nomine Leunis Geerdss voorsonne en Simon Geerdss haeren zone. Transporteert een obligatie verleden bij Adri-aen Jacobsz Molenaer aen Geerd voorseit over coop van een hencxst peerdt 16 £ gr. te betalen als Crabbendijcke beverscht zijn zal gedateert in oct. '84. Aen Jannin Jansz de Waele wonende in Onse Lieve Vrouwenpolder, om 10 L 10 sch. (Daervan 1 gulden ten gelaghe) te betalen Ja-cobi(?) naestcomende. Actum present Cornelis Mertss en Herman Vervoort.

1.353 Verklaring over coop terwe⁴⁴⁶

(Type acte:) *attestatie*

Comp. Pieter Janss van Oosten, oudt ontrent 52 jaeren oudt schepen Goes heeft verclaert ter instantie van Jan de Rudders en Joachim Hermansz graincoopers poorters van Goes hem wel ken-nelijck zijnde dat op 20 april laetstleden zijnde een zondagh hij deposant staende voor zijn huijs op de marckt, Daer ontrent ende bij waeren Cornelis Geerdss Plancke wonachtich binnen Tolen midsgaders de voors. Jan de Ridder en Joachim gehoordt heeft dat de voors. requiranten den voornoemden Cornelis afvraeghden Wat hij woude doen van thondert vierthelen terwe d'welcke hij Cornelis ten gestelden tijde niet geleverd en hadde Dat Cornelis daerop zijde Ick hebbe ulieden hondert gulden geboden Daerbij blijkt dat ic u will te vreden stellen. Dat daerop Jan voornoemd zijde: Maer wanneer. Daerop Cornelis antwoordend: Ick moet nu stracx naar Vlissinghe ende van daer zal ic wederkeeren saterdagh eerstcomend ende alsdan hier ter Goes aencomende en alsdan zal ic u bescheit zegghe of ic u die terwe leveren zal ofte met ghelde voldoen. Dat Ridder voors. daerop zijde: Beloofd ghij ons dat te doen. Ende dat Cornelis dae-rop antwoordende Jae, ick belove u dat. Ic zal zoo doen. Aldus ter presentie van Jan Claiss ende Simon Andriessen poorters van Goes.

1.354 Verklaring over schor Rutersdijck in Vlaenderen⁴⁴⁷

(Type acte:) *attestatie oft advies op de bequaemheijt oft verzeckertheijt van een Schor*

Comp. Cornelis Gillissen Brouwer ende Cornelis Antheunissen Borghmeester ende Schepenen deser stede oudt ontrent 44 ende 49 jaeren hebben verclaert ter instantie van Hugo Adriaenssen wonende onder die prochie van Ellewoudsdijck, etc. Dat zijluijden die nu die stelleneringhe van schaepen ontrent 29 ende 23 jaeren respectelijck gedaen hebben, aenmerckende die gelegent-heijt van de Schorren daernu oirboorlijck schaepen op houden magh. Dat zijlieden genoegh gheinformeert zijn oft verstaen hebbe Dat zij op de gorssinghe genaemt Rutersdijck liggheende tusschen die schorren van Noten ende t gat van Campen in Vlaenderen Op desen jeghenwoor-dighen tijdt ende tzedert Hulst van de Spaengiaerts overwonnen es, gheen schepen en zouden derfven aventuren alwaert dat hen die schaepen gegeven waeren ende dat hen die huere van den voorseide Gorsinghe om niet gelaeten waeren zoo Cornelis Gillissen daerbij zijde. Ter presen-tie van Cornelis Franssen van der Straten ende Hubrecht Janss beijde stadtboden.

1.355 Testament Frans Henricxs van Zantberghen en Maijken Pieters Adriaensdr⁴⁴⁸

(Type acte:) *testament tusschen men en wijf met reciproque legaet van de tocht van t'huijs etc*

Comp. Frans Henricxs van Zantberghen, geboren van Middelburgh in Vlaenderen, ende nu wonende te Quadendamme onder die prochie van Hoedekinskercke ende Maijken Pieters Adri-

⁴⁴⁵ RAZE 2040, fol 363, 27 Junij 1597

⁴⁴⁶ RAZE 2040, fol 364, 28 Juni 1597

⁴⁴⁷ RAZE 2040, fol 364, 28 Juni 1597

⁴⁴⁸ RAZE 2040, fol 365, 1 July 1597

aens dochter geboren van Stuvesandt zijne huisvrouw beide gezondt etc. Langstlevende t gebruijck van 'thuijs daer zij nu in wonen en ½ gemet vroone daer tzelve opstaet. Alstaende ende geleghen in Nieu Vrelandt onder die voors. prochie van Hoedekinskercke. Ook gebruik van 7 gemeten 1 quartier landts. Hij stelt nae hun beijden doot ½ aen d' erfgenaemen des eenen ende d' ander ½ aen d' erfgenaemen des anderen thoecomen. De rest hij zijn zusters kinderen oft kindtskindren, zij haere dochtere oft kinderen. Aldus ter presentie van Lenardt Janss Beenhouwer en Hubrecht Janss stebode, poorters van Goes.

1.356 Huwelijckse voorwaarden Cornelis Corneliss Hillewerfve en Cornelia Cornelisdr van Schuijle⁴⁴⁹

(Type acte:) *huwelijcxve Voorwaerde*

In den naem ons Heeren Amen Comp. Cornelis Cornelisz Hillewerfve, schouteth der prochien van Capelle ter eenre Cornelia Cornelisdr van Schuijle wonend aldaer ter anderen zijde. Weduwnaer ende weduwe in houwelijcke zoude vereenighen. Dan es onder den zelve contrahenten expresselijck gheacordeert ende voorsproke, Als t'houwelijck wederom gescheijden zal worden dat die langstlevende, twaere hij oft zij ende des aflivighens erfgenamen zullen respectelijck wederom trecken ende themwaerts behouden alle alsulcken van Erfven ende Thijenden, als zij nu tot desen houwelijcke bijgebracht hebben. Vuijtgesteken die thijende die aen Cornelia gecomen es vuijt tsterfhuys Jans Foorts dijcgraeve etc. Ter presentie van Pieter Cornelisz van Schuijle des bruijtsbroeder en Jan Corneliss Hillewerfve, secretaris van Capelle des bruijdegoms zone, als loofflijcke getuijghen hier thoe geroepen. Ende es die minute bij voorscreven contrahenten ende getuijghen onderteekent aldus: Cornelis Hillewerfve, Cornelia Cornelisdr Schuijle, Jan Cornelis Hillewerfve met hunne signature lineale

1.357 Schuldbekentenis Cornelis Brusius chirurgijn⁴⁵⁰

(Type acte:) *obligatie ten versoecke van de agent des crediteurs gescreven nae den stijle van een ander tot Delft gepasseert mutatis nomibus*

Comp. mr. Cornelis Brusius chirurgijn wonende binnen der prochie van Baerlandt bekent schuldig te zijn aen Floris Wouters zoon van Cronenburgh, wonende binnen Delft die somme van 16 £ gr. vls. van aengetelde penninghen volgen condities. Garantie: boomgaerd ligghende achter zijn huijs daer hij es wonend binnen Baerlandt. Hij geeft Gerrit van der Burg en Cornelis van der Poll procureur voor het Hof van Holland opdracht etc. Ter presentie van Laureijs Adriaensz weerdt in de meebaele en Dignus Geerdss bocxmaker, poorters van Goes.

1.358 Inventaris Adriaen Arnoudts⁴⁵¹

(Type acte:) *specificatie van alsulcke cleederen, wollen ende lijnen ende andere meublen thoebehoorende wijlen Maijken Coenrards zaligher memorie als bevonden zijn ten huijse Adriaens Arnoudts, daerbij d'zelve als maerte plach te dienen*

Gheinventariseert op den vijfdn Julij 1597. Een grote nieuwe kiste van waegheschot. Een zwarten coers met 1 fluwelen boordt t'welck haer beste es geweest. Een zwart coers met ij trijpe boorden. Noch een zwart slecht onderzijelken. Een lakene Goesche huijcke t'welcke haer beste geweest es. Een nieuwe honscote voorschoot noch niet opgemaect. Een nieuw boraete voorschoot, opgerolt maer niet opgenaijt. Een oudt capootken. Een paer oude gebreijde mans coussens. Noch oude rommelinghe, coussens ende schoenen. Een rooden borstlap met 2 flueele coorde. Een lakenen hoedt. Een groen naijcussen. Noch een cleen naijcusken. Vier servietten. Twaelf hemden. Een wit cardaix lijnen roccken. Noch een lijne voorschooten zoo nieuwe, goede als slechte wit ende blauw. Thijen halscleeren. Noch lijne lakens tot twee nieuwe. Thijen

⁴⁴⁹ RAZE 2040, fol 366, 4 Juli 1597

⁴⁵⁰ RAZE 2040, fol 367, 4 July 1597

⁴⁵¹ RAZE 2040, fol 368, 5-7-1597

snutdoecken zoo goede als slechte. Noch zesse met tandeersel. Seven nachtdoecken ende drie onder huijfkens. Noch een oudt halscleet met een doocken huijken. Iten noch een doose met onderhuijfvē tsaemen veerthien. Een doosken met elf mutsen. Een doosken met zes haersnoeren.

Een stuck lijnwaets ontrent 30 ellen. Noch een stuck langh thien ellen. Noch drie oude doecken Twee oude zwarte lijne lappen. Een swarte fluweele burse ende een wit horteken. Noch een cleen kiste Daerinne een half dozijn roode telieren. Een preeckstoel. Een naijcorf. Een spieghel. Twee bescreven berdekens. Een quaede roode burse Daerinne een silver vingerhoet. Een goude philips gulden. Een silveren reaal 5 stuivers. Een ouden dobbele stuiver 3 stuivers. Eenighe coraele ende andere teeckenē. Een glase crucifix. Noch vijf schrookens oft stucxkes lijnwaet. Een nieu testament. Een groote ende noch andere cleen dooskens.

Een cleen kinderlistken Daerinne een scriftelijcke obligatie inhoudende Neghen ponden grooten vlaems hoofdsomme gegeven aen Pieter Niclaiss van Ovesandt Gedateert 13 Juny 1595 Een schepenen brief met twee zeghelen van 253 guldens 7½ stuivers verleden bij Guilleaem Eijckermans aen Pauwels, Marie ende Digna Coenraeds Gedateerd den vierden oct. 86. Een obligatie Jans stuvers van 32 gulden van den verloop van ghelde Een aensettinghe oft becommeringe op een huijs genaemt den Spaerpot. Noch een copie van zeker Rekeninghe. Aldus gheinventariseert ten daeghe voorseit binnen deser stede Goed ter presentie van Charles de Prato en Dignus Geerdss bocxmaker als getuijghen.

1.359 Verklaring Hubrecht Jans ende Anthonia Pieters⁴⁵²

(Type acte:) *attestatie*

Comp. Hubrecht Jansz oudt zoo hij zijde ontrent 40 jaeren gesworen stadtbode van Goes ende Anthonia Pietersdr. zijne huijsvrouwe oudt ontrent 45 jaeren, verclaeren ter instantie van Matthijs Baert borgher wonende binnen der stede van Hulst in Vlaenderen Dat zijlieden over die 13 jaeren wel gekent hebben Barbelken Meersmans geboren van Hontenisse als zij noch kindts ende jonghe dochter was ende die tzedert getrouwt es geweest metten voors. requirant. Dat zij deposanten noijt gehoordt dat dezelve voort voorseide houwelijck eenigh kindt zoude hebben gehad, Jae verclaeren expresselijck dat zij wel weten dat zij egheene en heeft gehad Ende veel min datter hier in Zeelandt, Hollant oft d'omligghende provincien een es levende Ghevende redenen etc. want zij Barbara hier binnen deser stede van der Goes ten huijse van Job den schilder wel ontrent zes jaeren gewoont heeft binnen welcken tijde zij continuelijck zoo in de kinderschole als op den winckel van hem deposant heeft leeren wolle naijen Ende daer noch ontrent andere vijf jaeren dat zij binnen hunne deposanten huijse heeft gewoont. Dat zulcx zij deposanten altijds een oogke oft toesicht op haer hebben gehad. Om haer in alle eerbaerheijt ende goede offeninghe op te voeden ende t'onderhouden Ende dat dezelve Barbel tzedert zij van hunnen comparanten logijse vuyt Zeelandt es vertrocken Te weten nae meije 95 binnen Hulst heeft gewoont Daervan zij deposanten ooc noijt gehoordt en hebben dat zij erghens eenigh kindt heeft gehad. Dan dat zij nae dat aen sConicx zijde gereduceert es, metten requirant wettelijck es getrouwt geweest ende dat zij van haer eerste kindt verlost zijne binne Hulst in den voorleden maendt Junio ende ooc haer kindt overleden zijn Soo dat hun deposanten wel behoorlijck ende billigh dunckt dat haer zuster ende zusters kinderen in haeren goederen succederen. Alzoo zij verclaeren dat hier egheen andere en zijn die Daerinne connen erven. Aldus ter presentie van Jan Claiss en Cornelis Mathijss, schepenen der zelve stede als loofelijcke getuijghen hier thoe geroepen ende (etc.) En es 'tprincipale instrument bij den schepenen oft getuijghen onderteekent aldus Jan Claess, C. Matthias met hunne signature lineale.

⁴⁵² RAZE 2040, fol 370, 8 July 1597

1.360 **Huwelijkse voorwaarden Marinus Corneliss en Digna Victorsdr**⁴⁵³

(Type acte:) *contract antenuptiael. Sijns broeders contract. vide supra pag. 137*

In den naem ons Heeren Amen etc. Comp. Marinus Cornelis zone, secretaris der prochie van Baerlandt, vergeselschap van Cornelis Jan Leijssen sijnen vader, baliu der zelve prochie ter eenre ende Digna Victorsdr geboren van Capelle, ghesisteert met Jan Jacobssen Bom⁴⁵⁴ haeren couzijn beijde nu wonende binnen deser stede Goes ter anderen zijden. Beijde jongelieden, voorwaerden. Aldus ter presentie van Cornelis Adriaensz Soetwater borghemeester der stede Goes en dijcgraeve van bewesten Yersike ende Adriaen Cornelissen des bruijdegoms broeder, ondert. met hunnen signaturen lineale

1.361 **Verkoop rente Hans van Leene**⁴⁵⁵

(Type acte:) *verlijdt van een Renthe*

Comp. Hans van Leene vetwarier binnen stede van der Goes bekent bij desen vuijt handen van Hieronimus Griewaerd, Adriaen Jan Scharis ende Adriaen Cornelisz Manee, als administrateurs hier thoe gheauthoriseert over de goederen aenbestorfen der kinderen van Martin ende Maijken Martins zone ende dochter van Janne Boijs hunne grootmoedere, ontfanghen te hebben in goeden gevalueerden ghelde De somme van 48 £ gr. vls. . . . Waeromme hij comp. verlijdt . . . vercocht te hebben tot profijte den Martins Mertss ende Maijken Meertens dochters (nu getrouwt met Dignus Jacobss Backer) een renthe van 3 £ gr. vls. jaerlicx. Verclaerde (de penningen) hem noodigh te zijne ende te besteden tot t'optimmeren van een nieu huijs aen de Westzijde der straeten van de Langhe Vorst. Borg: Jan Janss wonende in sGravenpolder en Cornelis Marinus wonend in sHeer Geerdspolder, ende Pieter Janss wonende in Baersdorp . . . etc. Ter presentie van Jan Janss craemer in Sinte Niclaïs ende Gedeon Crijns schoenmaker poorters van Goes.

1.362 **Procuratie Clais Jans Cousmaeker**⁴⁵⁶

(Type acte:) *procuratie*

Comp. Clais Janss Cousmaker, coopman, poorter Goes, heeft geconstitueert Hubrecht Janss Paelingh inwoonder der prochie van Scherpenisse om te mogen maenen, ontfanghen etc. somme van 91 £ 13 sch. 4 gr. vls., voor d'welcke hij constituant van Cornelis Janss van Dort, wonende ter Tolen afgecocht hadde zeeckere pajementen sprekende op een huijs staende binnen Tolen neffens den Hulck ende die Mr. Jan Brammer secretaris van Vossemeer overgenomen heeft etc. Aldus ter presentie van Davids Jacobss oudt borghemeester der zelve stede en Lenard Janss Beenhouwer poorter Goes.

1.363 **Verklaring Hugo Hieronimuss over zijn kinderen**⁴⁵⁷

(Type acte:) *verclaeringhe oft affirmatie*

Comp. Hugo Hieronimusz schoenmaeker poorter Goes, zijeckelijck te bedde ligghende etc. Verhaelende dat hij te voren bij Janneken Jaspars zijne ander huijsvrouwe geprocreert hebbende een dochter en een sone, Neelken ende Jaspas, zij van desen weereldt gescheijden es. Ten welken tijde den staet van zijne goederen zulcx gestelt zijnde niet noodelijck noch geraeden en was ter weescamer te ontdekken maer wel onder den vrienden secretelijck te verclaren. Dan wilstende ter goeder trouwen wandelen ende om alle clagten, twist oft tweedracht te verhoeden, daer Jegghens dese zijne huijsvrouwe ende naekinderen zouden moghen opgeruijt ofte gesocht werden, Ende om onder alle zijne kinderen ende weduwe nae zijn doot goede eendracht te onderhouden Heeft hij wel willen verclaren gelijk hij affirmeert ende verclaert wel ernstelijck

⁴⁵³ RAZE 2040, fol 371, 12 Julij 1597

⁴⁵⁴ Zie genealogie Bom pag. 31

⁴⁵⁵ RAZE 2040, fol 372, 13 Juli 1597

⁴⁵⁶ RAZE 2040, fol 375, 15-7-1597

⁴⁵⁷ RAZE 2040, fol 375, 15 July 1597

midts desen voir die waerheijt, Dat ten overlijden van de voornoemde zijne voorgaende huijs-vrouwe Den staet van hunne goederen zoo zober was, datte meer te cort dan te boven quamp. Doch dat niettemin hij comparant met Job de Mesmaker (die halfbroeder was des voors. Janneken wijlen zijne huijsvrouwe in presentie van wijlen Willem Buijck ende Mels den cleermaker es Dat hij comparant int sterfhuijs zulcx alst was, zoude blijven, ende die voorscreven zijne kinderen opvoeden twee Jaeren, maer voorder ongehouden. Soo dat hij comparant ernstelijck cweclaert, naedemael hij den voormelden Jaspar zijnen sone zoo langhe heeft opgevoedt ende geleerd, tot hij tot mans deghe es gecomen (Ende Neelken es overleden) hem veel meer dan van zijn moederlijck goet (Daer gheen en was) voldaan heeft. Al t'welcke zulcx warachtigh te zijne, Hij comparant verclaerde te zijne bereedt daerop die doot te sterfven, Versoeckende ende bevelende daeromme den zelven zijnen zone (hoewel hij hier niet jeghenwoordigh en es) daarvan tevreden ende gerust te houden. Ende es ten zelven tijde voir ons inder voorscreven qualiteijt gecompareert Melchior Adriaensz cleermaker oudt ontrent 45 jaeren medepoorter etc. Verclaring over dir accoord. Aldus ter presentie van Schobbelandt Pietersz en Olivier Cornelissen beide inwoonders Goes.

1.364 **Procuratie Jan van den Blocque**⁴⁵⁸

(Type acte:) *procuratie ad petendum et addendam hereditatem Vide supra pag. 49*

Comp. met Arnouldt van den Blocque gasthuijsmeester Goes, zoo in zijn eijghen naem en de ooc als vader zijns kindts geprocreert bij wijlen Margriete van Hecque, heeft geconstitueert mr. Jan van den Blocque zijnen couzijn wonachtigh in Bonaventura om te moghen maenen etc. van t'sterfhuijs van Anthony van Hecque wijlen vaders des voors. Margriete zijn moederlijck goet hem constituant ende zijnen kinderen competerende vuytte successie Laurentie Bitereels wijlen desselfs Margriete moeders, Ende voorts om te treden, aenteghaen ende 't aenveerden alsulcken herediteijt, erfven ende successie d'welcke op hem constituant inder voorscreven qualiteijt soudent moghen thoevallen ofte met rechte competeren deurt overlijden des voorseiden Anthonis van Hecque, goudtsmidt onlanx binnen Delft gestorfven Die zoo voorseit is geweest es de vader van zijn overl. huijsvr. en grootvader van zijn kinderen. Aldus ter presentie van Jacques Pieterss van Brede, ende Guilliaem Chasseloup beide oudt cleercoopers en poorters van Goes.

1.365 **Huwelijkse voorwaarden Henric Jobs en Francijnken Crijn Bouwens**⁴⁵⁹

QT contract antenuptial

In den naem ons Heeren Amen etc. Comp. Henric Jobsz wonende in Baersdorp vergeselschaft met Cornelis Cornelisz Wicxdorp zijnen broeder ter eenre Ende Francijnken Crijn Bouwensdr gheassisteert met Gedeon Crijns haeren broeder poorter der stede van Goes, ter anderen zijden; beide jongheluiden, Ende hebben zij comparanten te gader verclaert dat naerdijen apparentelijck was dat die voorscreven Henric met Francijna beide jongheluiden in houwelijkke zouden vereenighen, Sij alvoren ende voor alle banden van houwelijkke, vuyt haer eijghen vrijen wille met (etc. al ut supra pag 28) daermede te onderhouden. Soo zal hij weduwnaer themwaerts voren vuyt trecken ende in vollen eijghendom behouden dese perceelen landts hiernaer gespecificeert. Eerst een vroone groot volghende den overlooper 4 gem. 66 r. geleghen in Baersdorp in Zuiderbijlhoec O. Job Jobsz, Z. den heerenwech; W. en N. Jan Mathijsz. Noch een vroone 1 g. 12 r. genaemt die pitmeet; O. den heeren wech, Z. en N. die Kercke in Baersdorp, W. Blais Janss. Noch aldaer een vroone 1 gem. 10 r.; O. den heerenwech; Z. die kercke voorseit; W. Hendric Jobs; N. den heeren watergangh. Alnoch in denselven hoeck 2 gem. 1 r. weije; O. Henric voorseit; Z. Blais Janss; W. Henric voorseit; N. den watergangh. Noch in Verbartelhouck een weije groot 490 r. ende daer benefens 3 quartier 20 r. zaijlandts; O. Jan Mathijss ende Cor-

⁴⁵⁸ RAZE 2040, fol 376, 17 July 1597

⁴⁵⁹ RAZE 2040, fol 377, 19 July 1597

nelis Wolfersdijc, Z. Joos Geerdss wed., W. den heerenwegh; N. Cornelis Corneliss Balthens. Ende noch in Noorderbijlhoeck een stuck zaijlandts c 2 gem. 19 r.; O. den heerenwegh; Z. en N. den gemeenen soeckwegh; W. Job Jobs zone. Verdere voorwaerden. Aldus ten huijse van Ge-
deon voornoemt ter presentie van Cornelis Jansz schoenmaker en Jan Lamss wonende onder
Heijnskensant der bruijdt ende brudegoms zwaeghers.

1.366 Huwelijckse voorwaarden Michiel Geerts droogscheerder en Pierken Anthonisdr⁴⁶⁰

(Type acte:) *contract antenuptiael*

In den naem ons Heeren Amen, etc. Comp. Michiel Geerdss drooghscheerder vergeselschap
met Geerdts Michielse zijnen vaders ter eenre en Pierken Anthonisdr. geboren vuyt t landt van
Aelst ter andren zijden alle inwoonder Goes. Ende hebben zij comparanten te gader verclaert
dat naerdijen apparentelijck was dat die voorscreven Michiel met Pierijne beijde jongheluijden
in houwelijcke zouden vereenighen, Sij alvoren vuyt haer eijgen vrijen wille met voorbedachte
sin ende (etc. al ut supra pag. 28) Om den gemeenen last des houwelijcks daer mede te onder-
houden. Hij heeft ingebracht circa 4 gemeten in Wemeldinghe achter die kercke etc. Aldus ter
presentie van mr. Fredericq Waghenaers chirurgijn en Adriaen Cornelisz Faesz schipper beide
inw. Goes.

(In de marge:) *Op den 12 July 1600 Deze Michiel met Pierken (man en wijf nu kinderen heb-
bende) insgelijcx comparerende hebben met gemeenen consente dit contract oft accoordt so-
lemnelijck herroepen . . Ter presentie van den zelve mr. Frederick en Pieter Benedictus Weijts,
smit, inwoonders van Goes.*

1.367 Procuratie Adriaen Bouwens Hoedekenskerke en Tanneken Jorisdr⁴⁶¹

(Type acte:) *procuratie voor een gheappelleerde met ratificatie*

Comp. Adriaen Bouwenss proprietaris ende besitter Hoedekenskercke, als getrouwt hebbende
Tanneken Joris dr eertijds weduwe Everts IJemans zone. Zij had procuratie gegeven aen Cor-
nelis Lucq 4 april 1595 Hof van Holland, Die in dese zaecke alreede gebesoingueert es. Aldus
ter presentie van mr. Jan de Ridder procureur alhier en Guilliaem Spildoren schermmeester,
beide wonend Goes.

1.368 Borgtocht Cornelis Jans Heijnkensant⁴⁶²

(Type acte:) *borgtocht*

Comp. Cornelis Janss wonende op Cathrijne Boijs landtstede onder die prochie van Heijnkens-
sant, verbindt zich als borg voor Marinus Jacobss smit, poorter te Goes voor 2 pajementen van
de huijse staende bij de koepoorte d'welcken voors. Marinus op den 8 July van Adam Storm,
smit, medepoorter gekocht heeft. Aldus ter presentie van Jan Cornelisz Masuer en Jan Jacobss
Bom, poorters van Goes.

1.369 Verklaring Jacob Schot beddecooper over gift brieff⁴⁶³

(Type acte:) *attestatie van een donatie*

Comp. Jacob Schot beddecooper oudt ontrent 43 jaeren geboren van Middelburch nu inwoonder
van Goes verclaert ten versoecke van Henric Hubrechtss Molenaer op de watermole alhier, no-
mine zijns soons Warachtich te zijne Dat geleden ontrent 3 of 4 jaeren dat hij deposant gecomp.
heeft als gecosen voocht van Martina Melsdr poortersse tot Middelburgh voir Melchior Caen
Notaris, aldaer de selve Martina ende hij deposant ..deden ende beworpen ende grosseren een

⁴⁶⁰ RAZE 2040, fol 378, 19 July 1597

⁴⁶¹ RAZE 2040, fol 379, 22 July 1597

⁴⁶² RAZE 2040, fol 379, 22 July 1597

⁴⁶³ RAZE 2040, fol 380, 4 Aug. 1597

Brijeff in franchijne daermede Martine aen Pieter den voors. Henrics sone ghaff ende maeckte de somme van 200 guldens eens Denwelcken voorseiden brijeff verclaert hij deposant dat ooc bij den voorseiden Martins comparante voir Schepenen in Middelburgh behoorlijk bekend ende verleden es ende ooc bij Schepenen bezegelt namelijk Christiaen de Vleeshouwer, den ander twee niet onthouden heeft. Reden omdat Pieter Henricxs voorseit eertijds getrouwt hadde Cathrijne Melsdr haer donatrices zuster en daerbij geprocreert een dochterken. Ende hoewel dat dochterken naers zijns moeders doot ooc gepasseert was ende zij Martina in desselfs kindts goederen niet en moghte succederen volghende die costuijme van Amersfoort (daer Pieter woonde ende 't kindt overleedt) Dat nochtans hij Pieter niettemin haer Martine wel zoo vele in ghelde ende juweelen hadde laten volghen vuijt zijn beleeftheijt. Dat daeromme insgelijcx zij Martine met zulcken ghifte van 200 guldens hem woude recompenseren. Aldus ter presentie van Jan Jacobss Bom en Cornelis Franss van der Straeten, stadtode, beijde poorters van Goes. Ondertekent: Jacop Jacopse Schot beddekoper.

1.370 Procuratie Joost Dircxs schipper ver vercoop rontsaet⁴⁶⁴

(Type acte:) *procuratie om optie/actie? te verclaren, te leveren, t'geldt t'ontfanghen ende ad lites*

Comp. Joost Diricxss schipper van Brouwershaven verhaelende dat hij met Frederic Dircxss Beuckel, olijslaegher binnen Goude, gecontracteert heeft . . Dat hij comparant t'sijnre keure ende optie vercocht heeft Twee hoedt⁴⁶⁵ rontsaet, t'ontfanghen ofte leveren om 72 guldens t'hoedt goudsche maete. Heeft comparant geconstitueert Cornelis Francke pondtgaerder binnen Goude, om de leveringhe te doen. Aldus in de jaermarkt donderdag ter presentie van Pieter Adriaens en Henric Adriaenss, beijde schippers ende coopliijden van der Goude.

1.371 Afgerekend oude schult door Cornelis Ponce⁴⁶⁶

(Type acte:) *transactie oft afmaken van de oude schuldt*

Comp. Cornelis Ponce toegenaemt Oom, schipper wonachtigh op H'Iersickendamme, verhaelende dat hij op den 4 martij 1594 afgerekent hebbende met Jacob Adriaensz Bruinsz van der Dussen alsdoen brouwer in de Kitte binnen der stadt Delft van alle die bieren ende tonnen die hij van den voorn. brouwer tot dijen dagh thoe gehaelt hadde ende onbetaelt stonden, bevonden es zuijver liquide schuldigh te zijne de somme van 412 £ gr. vls. Hiervoor had hij voor Schepen van Iersicke gehypothequeert zijn huijs te Iersickendamme ende noch 400 roeden lants geleghen in den hoeck ende gemercken als breeder in den zelven brijeff. Ende naerdijen den voorn. Jacob Adriaens Bruijnss die voorseide obligatie ende schepen besegelden brijeff op den 28 april '5 in handen van Ghisbert van Wijck als panden metter minne gestelt heeft om den innehouden der zelve t'ontfanghen etc. (midts ooc dat den voormelden brouwer bancquerout oft fugitijf es voor zijn schulden) verhoopt hebbende zijne betalinghe van den voorn. comparant te verhaelen. Twelcke hij comparant verclaert in zijn vermoghen niet te zijn die betalinghe te doene als ter weereldt niet hebbende dan die voornoemde huijsinghe ende 400 roeden landts met weijnigh meublen van cleijnder importancien ende noch belast zijn. Soo ist dat den voors. Ghisbert van Wijck insgelijcx voir ons comparant aenmerckende des voors. Cornelis aermoede ende willende hem met zijne huijsvrouwe behulpigh zijn dat zij zouden moghen blijven sitten ende huijs houden. Heeft den-zelven Cornelis Ponce quijtgescholden ende scheldt quijte bij dezen die 300 £ gr. vls. vuijt sonderlinghe gratie. Cornelis Ponce had 12 £ al betaeld en blijft schuldig 100 £ die hij met 36 £ per jaer mag afbetalen. Als borgen: Jan Ambrosius, Jan Jacobs Schipper en Jan

⁴⁶⁴ RAZE 2040, fol 381, 28-8-1597

⁴⁶⁵ een hoedt is gelijk aan 32 schepel of 1003 liter, zie J.M. Verhoeff, De oude nederlanse maten en gewichten, Amsterdam 1983)

⁴⁶⁶ RAZE 2040, fol 382, 28 Aug.1597

Mesdagh weerd, alle inwoonders van H'Iersicke etc. Aldus ter presentie van Cornelis Marinuss van der Plaet deurwaerder, hoofs voorseit ende Cornelis Adriaenss Vleijshouwer binnen Delft.

1.372 Voorcoop coolsaet door Jan de la Salle⁴⁶⁷

(Type acte:) *obligatie van voorcoop van saet*

Comp. Joncheer Jan de la Salle, Heere van Crabbendijck etc. nu wonachtigh binnen der heerlicheijt van H'Iersicken, Heeft bekent etc. vercocht te hebben aen Jacob Thomasz ende Herman Wijersz coopluijden binnen der stadt Utrecht Den nombre van 607 viertelen rondt coolsaets bergsche maete, belooft te leveren van den gewasse in den naestcomend Jaer '98 quater troij, zoo geringhe tsaet aldaer te weten in H'Iersicken oft Crabbendijcke gedorsschen zal zijn, verclaert etc. nu al betaelt te wezen tien schellingen acht grooten vlaems den vierthel etc. Heeft hij comp. verbonden ende specialijck gehypoteceert bij desen zijn landt t'welck hij onlancx bedijct heeft in den Burenpolder aen d'heerlicheijt van H'Iersicken ende ooc in Crabbendijcke . .etc. . . Aldus . . . ter presentie van Zacharias de Jonghe ende Jaspar van der Horst loopende bode, beijde inwoonders Goes.

1.373 Procuratie Jan Jacobs Maeght⁴⁶⁸

(Type acte :) *procuratie ad recipiendum et lites Vide supra pag. 186*

Comp. Jan Jacobss Maeght, inwoonder van Middelburgh, heeft geconstitueert Pieter Janss Cammer, poorter van Goes, om te moghen maenen etc. schulden etc. als Nicolaes van Roo, molenaar in Ovesant aen hem, pacht van lande. Aldus ter presentie van Jan Cornelisz Mazuer en Jan Gandolphs, inwoonders Goes.

1.374 Verklaringen voor Hubrecht Goossens en Maijken Joachimsdr⁴⁶⁹

(Type acte:) *attestatie*

Comp. navolghende personen, verclaeren ter instante van Hubrecht Goossens, metser en van Maijken Joachimsdr wed. Cornelis Kelle vleeschouwer poorters van Goes, hun wel kennelijck. In den eersten Gillis Goethals oudt ontrent 33 jaeren poorter Goes. Dat ontrent vastenavendt in den jaere '96 den juiste dach den juijsten dagh onbegrepen, bij hem gecomen es Lieven Rose, die alsdoen als proprietaris bewoonde ende onderhieldt t'caetspel genaemt den Hasaert binnen deser stede (Goes) d'welcke (alzo t selve caetspel vuijtgeroepen was om te vercoopen ter instantien van de voornoemde weduwe requirante) aen hem deposant vriendelijck versochte mede te ghean bij deselve requirante Om aen haer te versoecken Dat zij hem noch verghunnen wilde termijn van betalinghe van de paije Daerop verlopen ende Daeromme die voorseide hypotheeque vuijtgewonnen ende te vercoopen geroepen was, Soo dat hij deposant met Lieven voorseit geghean zijn bij de voornoemde requirant Die nae vele woorden vuijterlijck termijn (maer hoe langhe es hem deposant ontghean) van betalinghe hem gehunt heeft. Ende dat zulcx den voorseid Lieven Rose t'selve dilaj in dancke nemende duijdelijck Jegheens haer requirante vuijtsprack dese oft gelijcke woorden in substantie Wel naedemael ghij mij noch zulcken dagh gheeft Soo belove ic u te betaelen Ende indien ick t'selve niet en doe alsoo ghij mij wel voldaeen hebbe ghaet vrij stoutelijck voorts mette voorseide vercoopinghe. Ick en zal mij niet meer beclaghen oft becroonen.

Hieronimus Mathijsz van der Straeten oudt ontrent 56 jaeren, oudt borghmeester deser voors. stede van der Goes Attesteert als voren Dat alt voorseide caetspel bij de voornoemde weduwe requirante vuijtgewonnen ende om te vercoopen geproclameert was bij hem deposant als doen zijnde inofficio als Burghemeester gecomen es den voorseide Lievin Rose Die hem beclaeghende van de voorseide vercoopinghe aen hem deposant versochte surceance Dan om dat hij

⁴⁶⁷ RAZE 2040, fol 384, 31-8-1597

⁴⁶⁸ RAZE 2040, fol 385, 2 sept. 1597

⁴⁶⁹ RAZE 2040, fol 385, 2 sept. 1597

deposant tselve sonder consent van parthije niet en vermoghte Heeft hij deposant vriendelijck bij hem ontboden die voornoemde weduwe ende ooc Hubrecht requiranten in desen Die comparerende bij hem deposant zoo verre gheinduceert zijn Dat zijluijden den voormelden Lievin Rose noch vuytstel ende surcheance van de voorseide vercoopinghe verleent hebben voor den tijdt van een maendt Waerop denzelven Lievin aldaer ooc jeghenwoordigh, wel te vrreden was ende zoo tscheen hem geliet wel verzeeckert te zijne midlertijdt ghelddt vuyt Hollant t'ontfanghen Ende aen hem deposant beloofde de voorseide requirante te voldoen. Daerbij expresselijck segghende Indien ic u binnen die maendt niet en betaele, ghaet vrij stoutelijck voorts mette vercoopinghe Ick ben te vreden ende en zal mij niet meer beclaeghen. Mathijs van der Straeten des voorseide Hieronimus sone, oudt ontrent 21 jaeren poorter van Goes, verclaert insgelijcx. Dat hij bij zijnen voors. vader ooc mede alsdoen jegenwoordigh was Dan die voornoemde Lievin Rose aen die requirante beloofde binnen den verghunden maendt te betalen . . verdere verklaring als de andere twee. Aldus ter presentie van Dignus Geerdss bocxmaker en Jan Hendricxss Schaeliendecker poorters van Goes.

1.375 Procuratie Jhean Nolet⁴⁷⁰

(Type acte:) *procuratie om verboth te doen ende voorts ad lites*

Comp. Jhean Nolet aerbeijder wonachtigh Goes heeft geconstitueert Bethken de Brouwere zijne huijsvrouwe ende Hubrecht Janss stadtbode deser stede(Goes) Om te moghen doen ende te versoecken dat met rechte zal werden verclaert stadthoudende alsulcken verboth als bij schepenen in shr.Aerskercke t'sijnen constituanten versoecke (als man zijnde van de voors. huijsvrouwe) gedaen es aen Magdaleene Paewelsdr weduwe van wijlen Joos de Brouwere Te weten vuyt desen eijlande oft provincie, metter wone niet te vertrecken ende haer goederen te vervoeren voor ende al eer zij gestelt zal hebben seeckere cautie Dat hem constituant voor zijne porte hij erfgenaem es (also Bethken voorseit zuster es van de voors.wijlen Joos) zullen worden gerestitueert oft bij hem gepaert ende gedeelt die goederen die de voorseide Magdaelene zal naelaeten. Volghende die donatie bij den voors. Joos aen Magdalene langhstlevende ende t'haeren lijfve gedaen) Ende indien t noodt zij daeromme rechts te pleghen ende te procederen etc. Aldus ter presentie van Jan Masuer en Cristiaen Crijnss vleeschouwer.

1.376 Procuratie Adriaen Bouwens⁴⁷¹

(Type acte:) *procuratie voor een gheappelleerde, met ratificatie van sommige acten, maer niet al*

Comp. Adriaen Bouwenss proprietaris ende al voren Ratificatie, apporbatie ende (etc.) geboe-soigneert es. Doch int expresse reserve Vuyt gesondert alleenlijck tgundt van haerentweghen bij memorien es geposeert. Dat Yppolitus van Uffele, die brouwerije ende landen in questie van Adriaen Jacob Huijghenss rechtelijck gheevinceert, vuytgewonnen, ende den eijghendom van dijen vercregen zoude hebben etc. etc. Aldus ter presentie van mr. Jan de .. (MPS: waarschijnlijk Riddere, maer er staet alleen etc.) en Dirck Groenevelt deurwaerder van landrecht over Zuijdtbevelandt.

1.377 Verklaring op verzoek van Christiaen Bartels Vermuijen⁴⁷²

(Type acte:) *attestatie van zeecker donatie causus mortis*

Diverse personene verklaren ter instantie van Christiaen Barthelsz Vermuijen in den naem zijns vaders, warachtich te zijne ende hun kennelijck Te weten Jan Joosz ende Lenaerdt Adriaens, oudt ontrent 73 ende 45 jaeren wonende binnen die prochie van Capelle ende Wemeldinghe respectivelijck Dat zij beijde daerbij ende mede geweest zijn op Wijtfliet in zeecker herberghe

⁴⁷⁰ RAZE 2040, fol 387, 7 sept. 1597

⁴⁷¹ RAZE 2040, fol 388, 9-7-1597

⁴⁷² RAZE 2040, fol 388, 9-7-1597

daer vergadert waeren Jan Foortss wijlen dijkgrave van bewesten H'Iersicken met noch veel ander gesworens zoo zijluiden besichttet ende ommegangh gehad hadden op de dijcken. Al daer, zij deposanten verclaeren expresselijck gehoordt t'hebben Dat Jan Foortss voornoemt ende Barthel Vermuijen (alsdoen woonende in Sinte Martinsdijck ende aldaer jehenswoordigh zijnde) ende ooc Jan Jooss comparant voorseit onder hun drien reciproce met ernsten moede ende ter kennisse van gezworens gheaccordeert zijn Dat zijluiden elcanderen, te weten d'eerst aflivighe aen beide die langstlevende gedonateert, gemaectt ende gegeven hebben Aen elcx een silvere Schaele weerdigh zijnde vijftich guldens. Verclaert ooc Jan Jooss comparant voorseidt dat hij t zedert bij Jan Foortss comende zijluiden elcanderen van den voorseide ernste belofte gequijteert ende ontslegghen hebben. Aldaer hij Lenardt Adriaensz deposant voorseit attesteert dat hij ooc mede present es geweest . . . Aldus etc. ter presentie van Christiaen Crijnss vleeschouwer en Adam Pieterss poorters van Goes.

1.378 Constituering Hubrecht Goossens⁴⁷³

(Type acte:) *procuratie voor die gedaeghde voir den Hove van Hollandt Vide supra pag. 385*
Comp. Hubrecht Goossens metser poorter van Goes, heeft geconstitueert Cornelis Lucq procureur postuleerende voir den Hove van Hollandt om te moghen inbrengghen etc. proces oft zaecke als hij constituent als gedaeghde van Lievin Rose voir den voors. hove beroepen, zal moeten verweeren etc. Aldus ter presentie van Cornelis Jan Michielss en Pieter de Corstere beide hui-vetters, poorters van Goes.

1.379 Coop actien⁴⁷⁴

(Type acte:) *afmaeck van een contract Vide supra pag. 385*
Comp. Pieter Janss Cramer, inwoonder van Goes ter eenre en Jan Jacobss Maeght inwoonder Middelburch ter anderen zijden verclaert dat zij veraccordeert zijn ende hebben gedistraheert ende afgemaectt alsulcken contract oft coop van actien d'welcke Pieter van Jan gecocht hadde van penninghen, schulden ende achterstellen die Niclais van Roo molenaer in Ovesant aen Jan van pachten van land noch ten achter etc. Procuratie van 2 sept. blijft geldig. Aldus ter presentie van Pieter Lenaerdss Holepolder en Jan Gandolphs inwoonders van Goes.

1.380 Procuratie Maijken Jochimsdr⁴⁷⁵

(Type acte:) *procuratie Vide supra pag. 385*
Comp. Maijken Joachimsdr. weduwe Cornelis Kelle vleeschouwer, geassisteert met Pieter Marinusz Sinoutskercke haeren in deser zaecken gecoren vooght, beide inwoonders van Goes. Heeft geconstitueert (etc. al ut supra precedent remissive, mutato generale sexus, constituent in constituante usque ad finem). Aldus ter presentie van Hendric Daniels weerd int Moriaenshooft en Willem Janss graincooper, beide poorters van Goes.

1.381 Testament Cornelis Faess en Martina Jobsdr⁴⁷⁶

(Type acte:) *testament*
In den naem ons Heeren Amen. Adriaen Cornelis Faes zn. schipper, poorter van Goes, ende Martina Jobs Cornelisdochter zijne huijsvroutwe beide gezondt etc. Zij zwaer met kinde etc. Soo stelt zij tot haeren erfgenaemen haer kindt ende kinderen, die geboren zullen werden ende zij zal moghen naelaeten. Dan oft zij comt aflivigh te werden zonder eenigh kindt ofte ooc kindren naelaetende ende die alle geraecken te sterfven eer zijluiden volcomen bejaert zijn. Soo substitueert zij ende stelt in hun plaetse haeren voorseide lieve man, oft indien hij gepasseert

⁴⁷³ RAZE 2040, fol 389, 16 sept. 1597

⁴⁷⁴ RAZE 2040, fol 390, 16 sept. 1597

⁴⁷⁵ RAZE 2040, fol 390, 20 Septembris 1597

⁴⁷⁶ RAZE 2040, fol 390, 21 sept. 1597

waere zijn voordochter, etc. Ter presentie van mr. Paschasius Revel van Burghvliet medicijn en Jan Janss Knooper craemer beijde wonend Goes.

1.382 Verklaringen over meede in een meestove⁴⁷⁷

(Type acte:) *attestatie. Vide supra pag. 339*

Comp. Adriaen Andriessen en Cornelis Janss Boone oudt ontrent 36 ende 34 jaeren poorters van Goes, hebben ter instantie van Macharis Martinsz met Cornelis Janss Camerlinck geseijt den Roon medepoorter Goes, verclaert dat ontrent 14 daeghen nae kerstmisse laetstleden zij etc. geweest zijn in de herberghe genaemt t'Schippershuijs Daer vergadert waeren die voorn. requiranten ende Anthonis Pieterssen Mogghe van Ziericzee die vergeselschap was met eenen Adriaen Cornelis tegenaemt t'Heerschap. Dat zij verclaert gehoordt t'hebben dat die voorn. Macharis met Cornelis vercocht ende Mogghe gecocht Alsulcken billoenen van meede als hunlieden elck voor x zijn vierde part bij caevelinghe zullen thoevallen in hunne gemeene meestove zulcx als dezelve vallen zullen Midts dat zij vercoopers de zelve doen reeden, als diergelijck in voorleden jaeren bij hun gereedt zijn te leveren Paeschen daeraenvolghende, Om 25 schellingen grooten t'hondert, te betaelen etc. volgen voorwaarden. Dat ooc onder hun vieren te weten requiranten ende deposanten gecavelt zijn 16 baelen billoenen⁴⁷⁸, daarvan die achte alnoch jeghenwoordigh inde meestove ligghen. Ter presentie van Melis Anthonisz Swartverwer en Jan Masuer, poorters Goes.

1.383 Procuratie Bartel Vermuijen⁴⁷⁹

(Type acte:) *procuratie commundis ad lites*

Comp. Bartholomeus Marinus Vermuijen wonende binnen der stede van Sinte Martinsdijc heeft geconstitueert Christiaen sijnen sone Te moghen beghinnen, intent etc. etc. alle questien procesen etc. Aldus ter presentie van Bastiaen Hoogcamer en Laureijs Adriaensz weerd in de Meebaele.

1.384 Waarschuwing aan erfgenamen Willemijne Claesdr⁴⁸⁰

(Type acte:) *verboth oft waerschouwen ende Denunciatie met protest, Vide pag. 134*

Comp. Sr. Johan van Eijewerven nu wonachtigh binnen Middelburch, heeft aen mij (notaris) versocht te ghaene aen den persone van Bouduin Asuerus als gecomiteerde van wegghen den sterfhuijse ende gemeene erfghenaemen van Willemijne Claesdr. wed. Jan Adriaensz Blancx Om aen hem te Interdiceren, verbieden ende waerschuwen Dat hij Bouduin oft zijne voorseide mede erfghenamen niet en comen oft vuytterlijck gheen accoordt oft transactie en maken met zijne comparants consoorten ter oirsaecken van de somme van ontrent 300 £ metten interesse d'welcke hij comparant pretendeert hem van voorn. erfghenamen te competeren etc. Op pene van nulliteijt. Aldus ter presentie van Pieter Vitu apothecaris ende Jan Verhaghen weerd in den Eenhoren.

Dijen volghende bin ic geghaen aen den personene des voormeldens Boudwins Asuerus ende ooc bij Pieter Schuijle, Pieter Rijmelant ende Jan Clais bij elcander zijnde, ende hebben aen hun inder voorschreven qualiteijt gedaen d'insinuatie van de voorschreven interdictie oft waerschuwinghe ende proteste, Die mij antwoordeden dat zijluiden bij Eijewerven comen zouden. Actum ten zelve daeghe, Dies t'oirconden, P. Levendale publicum notarius

⁴⁷⁷ RAZE 2040, fol 391, 22 sept. 1597

⁴⁷⁸ In 1.326 staat dat de betekenis van het woord billoenen onbekend is. Omdat ion deze acte gesproken wordt van "baelen Billoenen" kan geconcludeerd worden dat met billoenen de meekrapwortels bedoeld zijn, die gebundeld worden om daarna te malen en te zeven

⁴⁷⁹ RAZE 2040, fol 392, 23 sept. 1597

⁴⁸⁰ RAZE 2040, fol 393, 24 sept. 1597

1.385 **Coop turf door brouwers**⁴⁸¹

(Type acte:) *contract oft coop van turf voor de brouwers*

Comp Jaques Denijs, brouwer in de Weereldt, Lambrecht Schaepers, brouwer in t Vercken, ende Joris Bucquet brouwer in 't Claverblat ter eenre en Pieter Pieterss van Sgraevenmoer, schipper ter andren zijden hebben veraccordeert Dat hij schipper aen den voorn. brouwers vercocht heeft Allen den turff die zijluijden binnen oft tot hunne brouwerijen respectivelijck van doene zullen hebben. Van nu baefsmisse jeghenwoordigh tot baefsmisse naestcomende anno 1598. Te leveren aen ende aen leverbaer goet te weten van Sinte Gertrudenbergh tot neghen guldens ende bij faulte van dijen t s'leveraers schoonste van Schoonhoven tot acht guldens elck last . . etc. Dat zijlieden ooc van niemans anders eenighen turff moghen opdoen etc. . . Aldus ter presentie van Jan Jacobsz Bijle en Jan Broeckaert. Onderteekent . . .Denijs Bij mij Jooris Bucquet. . .Broeckaert, Jan JacobszBijle

1.386 **Accoord brouwers waterputten**⁴⁸²

(Type acte:) *accoordt tusschen brouwers op den waterputten*

Alzoo binnen deser stede Goes nu onlancx bij den Magistraet doen graefven een waterput binnen t'bolwerck bij de Gansepoorte Om d'welcke bij den brouwers te moghen gebruijcken van noode es, den zelven te becaijen ende te doen cassijen. Midsgaders die stallen, goten ende ander materialen te stellen Soo zijn op huijden gheaccordeert Jacques Denijs, brouwer in de Weereldt ter eenre ende Lambrecht Schaepers brouwer in t'Veerken ter anderen zijden Dat Jacques alle de zelve oncosten van kaijen, cassijen, putstallen ende instumenten zal moghen doen Midts dat indient Lambrecht belieffen zal, aldaer ooc water te haelen sal tselve ooc moghen doen Midts dat hij aen Jacques zal alsdan rembourseren de helft van d'oncosten die Jacques bij deuchdelijcken rekeninghe bij brenghen zal vuijtgeleijt te hebben. Maer anders nijet, zijn voorts gheaccordeert dat Jacques voortaan alleene zal moghen gebruijcken den Put buijten in Magdaleenkens Simons weije ende Lambrecht alleene den Put binnen in Jr. van de Weerde hoff. Sonder daerinne elcanderen eenigh water te onthaelen oft hinderlijck te zijne etc. Ter presentie van Jan Jacobsz Bijle en Jan Broeckaert; Geteeckent J. Denijs, Jan Jacobss Bijle⁴⁸³, Brouckaert met hunne signaturen

1.387 **Verklaring Jan Dignusz te Cloetinghen**⁴⁸⁴

(Type acte:) *attestatie*

Comp. Jan Dignus zoon cleermaker oudt ontrent 31 jaeren geboren van der Goes ende nu wonachtigh binnen Cloetinghen. Verclaert ter instantie van Laureijs Kijen wonachtigh in Ovesandt Dat hij deposant eertijds geleden 9 oft 10 jaeren gewoont en als cleermakersknecht gedient heeft ten huijse van Jan Marinusz toegenaemt Grootemoer binnen de voors. prochie van Ovesandt Wel twee jaer ende een half oft meer. Aldaer hij verclaert dat hij dicmaels den voorn. Jan Marinusz ernstelijck heeft hooren verhaelen Dat hij aen Jan Crijnss Wil ooc wonende in Ovesandt (die getrouwt hadde desselfs Jans Marinusz huijsvrouwes zuster) geleent hadde in getelden ghelde 13 £ gr. vls. eens Om d'welcke somme dat hij Jan Wol (zoo Jan Marinuss zeijde) een peerdt gecocht hadde van Anthonis Claiss in Bieselinghe, als rente: jaerlicx seven steen⁴⁸⁵ boters . . Verclaert hij deposant dat hij ooc menighmael heeft helpen eten, Die ooc Jaerlicx geleiijt werde in eenen grooten aerden pot. Alzoo men aldaer anders gheen boter en cochte. (MPS: probleem over terugbetaling). Attesteert noch dat geleden 6 oft 7 jaeren als hij deposant in Cloetinghe woonde ende met Jan Verkeerde Naemelijc ontrent baefsmidde als Jan in meerte

⁴⁸¹ RAZE 2040, fol 394, 2 Octobris 1597

⁴⁸² RAZE 2040, fol 394, 2-10-1597

⁴⁸³ Jan Jacobs Bijle tekende met zijn handmerk

⁴⁸⁴ RAZE 2040, fol 395, 2-10-1597

⁴⁸⁵ een steen is een gewicht van 8 pond (soms 6), zie bij J.M. Verhoef

daerna overleedt Denselven alnoch gehoordt heeft ernstelijck verhaelen dat hij die voormelde 13 £ groten alnoch van Jan Wol niet ontfanghen en hadde. Ghevend redenen van zijn depositie ende verclaeren omdat hij zoo langhe bij den voors. Jan Marinusz gewoont van de boter gegeten, dicmaels heeft hooren verhaelen ende t zedert groote gemeenschap met hem gehouden heeft. Aldus ter presentie van Hubrecht Jansz stadtbode en Cornelis Matheussen clerck op t stadthuys aldaer.

1.388 Testament Jan Arents Ruijch⁴⁸⁶

(Type acte:) *testament tusschen man en wijf, Vide supra pag. 197*

In den naem ons Heeren Amen. Comp. Jan Arentss Ruijch geboren van Hoorn ende nu schipper en poorter van Goes, ende Jacobmijnken Inghelsdr. zijne huijsvrouw, beijde gesondt. Aldus ter presentie van Cornelis (etc. ut supra pag. 197)

1.389 Verklaring Nicolaes Geerts over levering wol⁴⁸⁷

(Type acte:) *attestatie Vide Protocol D pag. 25*

Comp. Niclaes Geerdtz, oudt ontrent 24 jaeren poorter Goes, heeft verclart ter instantie van Louis Frutiers medepoorter Dat geleden den 18 augusti a.o. 96 (den juijsten dagh onbegrepen) als die stede Hulst van den spaengiaerts belegghert was, hij deuchdelijck vercocht ende geleverd heeft aen den voors. requirant ontrent 602 steene ende een half schaeps wolle d'welcke hij attestant eensdeels gecocht hadde van den Dijckgrave in den Doel ende eensdeels vercreghen van Joos Vergouwen zijns schoonvaders stelle op Campen Ende affirmeert hij deposant dat de zelve wolle hem attestant alleene deuchdelijck was competerende Soo dat den voorn. Joos Vergouwe Daerinne eenige part oft deel niet en hadde. Dat oock hij attestant de penningen van de betalinge (Jeghens 26 stuivers den steen) van de voors. wolle van den voors. cooper deur assignatie op Pieter Borsseleer, zelfs in zijnder busse ontfangen heeft ende niemant anders. Aldus ter presentie van Hubrecht Janssen stadtbode en Jan Jacobss Bijle, beijde poorters.

1.390 Procuratie voor levering land in Burenpolder⁴⁸⁸

(Type acte:) *procuratie om gronden van erfven te ontfangen ende Commissie om die te administreren*

Comp. Dionijs Janss schipper ende coopman van Dordrecht, heeft geconstitueert Jan Cornelisz Croone wonende ter Goes om te compareren ter Vierschare, voir Schouteth, voir Schepenen, oft Dijckgraefve ende Gesworens der heerlicheit ende prochie oft Wateringhe van H'Iersicken etc. als hij gecocht heeft van Jr. Jhean de la Salle landt en gronden geleghen in den Burenpolder, nu binnen deser loopende jaere aen den voors. heerlicheijt van H'Iersicken bedijckt. Coopprijs, conditien etc. te herkennen etc. Aldus ter presentie van Cornelis Martinsz en Louis Frutiers, inwoonders Goes.

1.391 Procuratie Johannes Jacobus doctor te Zierikzee⁴⁸⁹

(Type acte:) *procuratie ad lites*

Comp. Mr. Johannes Jacobus des medicines doctor nu wonende binnen der stad Zierikzee. Heeft geconstitueert Mr. Jan de Ridder procureur binnen Goes ende Laureijns Martinsz inwoonders der prochien van H'Iersicken om te mogen maenen ende heijsen etc. binnen des voors. prochie van H'Iersicken Binnen d'welcke zijne constituents moeder geboren ende gesproten was, etc.. alle schuldenaers. Aldus ter presentie van Cornelis Franss en Hubrecht Janss steboden.

⁴⁸⁶ RAZE 2040, fol 396, 6 Octobris 1597

⁴⁸⁷ RAZE 2040, fol 398, 6-10-1597

⁴⁸⁸ RAZE 2040, fol 398/399, 7-10-1597

⁴⁸⁹ RAZE 2040, fol 399, 10-10-1597

1.392 Testament Christiaen Leulieur en Johanna de Turck⁴⁹⁰

(Type acte:) *testament tusschen man en wijf van de goederen in Zeelant*

Comp. Christiaen Leulieur en Johanna de Turck filie Joris zijne huijsvrouw, inwoonders van Goes, zij zieckelijck te bedde ligghende, hij redelijck te passe, etc. Langstlevende aen de kinderen ter schole te sturen etc. en als ze 18 jr. zijn 200 guldens uit te keren. Verdere conditie volgens de huwelijkse voorwaerden van 5en in hoijmaent '82 gepasseert voor keurheeren van Veurnambacht. Aldus t'haeren companten huijse ter presentie van Mr. Hugo Pieterss Doensz secretaris in d'Oude Tonghe en Cornelis Fransz van der Straeten stadtbode alhier (Goes).

1.393 Verklaring Jacob Jansz Maeght⁴⁹¹

(Type acte:) *attestatie*

Comp. Jacob Jansz Maegh oudt ontrent 35 jaeren, poorter van Goes, heeft verclaert ter instantie van Clais Janss Cousmaecker warachtigh te zijne Dat den voors. requirant hebbende een obligatie verleden bij Zacharias de Jonghe op den eersten Julij 96 tot 102 viertelen (MPS: doorgestreept is hier naeveel) rontsaets te weten 75 viertelen naeveel⁴⁹² ende 27 coolsaets. Te leveren Jacobi 97. Etc. ter presentie van Hubrecht Jansz stadtbode en Lenaert Jansz Canal, poorters Goes.

1.394 Procuratie Willem Martinsz⁴⁹³

(Type acte:) *procuratie ad lites*

Comp. Willem Martins zone, poorter van Goes, zoo in zijn eigghen ende in den naem van Martius Willemsens zijns vaders sterfhuijs, Ende heeft geconstitueert etc. Jan Baeck procureur in Wolpharsdijck om met rechten te moghen maenen ende heijtschen allen alsulcke paijen, pachten etc. zoo van Ambachten, gevolghe, Thijenden, Cheijnsen ende anderen goederen als hem in des voors. qualiteit ende ter oirzaecken van den ontfangh ende administratie Die wijlen zijne voornoemde vader van diverse personen ende weesen gehadt heeft thoecomende ende noch zullen moghen verschijnen binnen den voorseide eijlande van Wolphardsdijck. Aldus ter presentie van mr. Henric Mispelbloem schermmeester en Frans Schaellie, inwoners Goes.

1.395 Procuratie Louis Fruitiers⁴⁹⁴

(Type acte:) *procuratie ad lites*

Comp. Louis Frutiers, inwoonder van Goes, heeft geconstitueert Hieronimus Hughe, procureur . Middelburgh om te moghen inbrengen etc. proces, querele zaecke als hij constituent voor den magistraet aldaer, oft voor allen anderen rechteren nu heeft oft zal moghen krijghen jeghe Jan de Vos eertijds baliu van Hulsterambacht. Aldus ter presentie van Willem Zagarus en Louis Sherwouters, inwoonders van Goes.

1.396 Verklaringen van lijnewevers⁴⁹⁵

(Type acte:) *attestatie*

Comp. Jacob Jacobsz Keijser, Jan Brouckaert, Panraes Gillissen Schippers, Jhean Nolet, Jan van der Weeden, en Abraham van de Putte, beide lijnewevers, oudt zoo zij zeijden ontrent 50, 52, 40, 45, 36 en 37 Jaeren respectivelijck, inwoonders van Goes, hebben verclaert ter instantie van Lenards Martins geseijt Vlijeghe huijsvrouw in zijnder absentie warachtigh te zijne ende hem wel kennelijck Dat den voors. Lenaert Martius hier binnen deser stede Goes eenighe iaeren

⁴⁹⁰ RAZE 2040, fol 400, 10-10-1597

⁴⁹¹ RAZE 2040, fol 401, 12-10-1597

⁴⁹² De betekenis van naeveel ken ik niet

⁴⁹³ RAZE 2040, fol 401, 14-10-1597

⁴⁹⁴ RAZE 2040, fol 402, 17-10-1597

⁴⁹⁵ RAZE 2040, fol 402, 19-10-1597

tot ontrent die Goesche Jaermarkt laestleden met consente van den magistraet openbaerlijck schole gehouden heeft van knechtken ende meijskens om deselve te leeren lesen ende schrijven. Alwaer zij comparanten verclaeren Dat hunnen jonghers ende kinderen ter schole geghaen ende redelijck wel geleert zijn geweest. Daermede zijlieden wel te vreden oft gecontenteert waeren ende Daervan zij ooc veel andere borghers ende inwoonders hebben gehoordt hun te bedancken. Ende dat zij wel gewildt hadden dat hij hier gebleven waere, etc. Aldus 19-10-1597 ter presentie van Hubrecht Cornelisz lijnewever en Jan Plevier, inwoonders van Goes.

1.397 **Verklaring over grootte Heer Geerdspolder**⁴⁹⁶

(Type acte:) *attestatie op scheijden van ambachten oft polders*

Comp. Martin Jansz Oom en Marinus Logiers geseijt ouwe ballen, oudt ontrent 78 ende 62 Jaeren respectivelijck, beide arbeijders geboren inwoonders der heerlijcheijt sGraevenspolder, hebben verclaert ter instantie van Jan Jacobsz Bom als rentmeester van Jr. Lievin van Cats, ambachtsheere over sGravenpolder ende sheer Geerdspolder, warachtigh te zijne. Dat den voorn. sheer Geerdspolder over 50 ende meer Jaeren grooter es geweest den die nu es. Want zij comparanten wel weten ende gesien hebben naerdijen aen d'oostzijde desselfs vele grondtbraecken vijelen datter een Inlage oft binnendijck geleijs es. Dwelcke wel ontrent vier iaeren geleghen heeft eer den ouden zeedijck aen die voorseide oostzijde verlaeten blijvende ingeloopen es. Ende verclaeren zij comparanten dat zij ooc geweten hebben datter twee hoeven oft landtsteden in den voors. inlaeghe stonden In d'welcke eene woonde Jan Valcke, die aldaer tapte, ende in dander Hughe Mertsz Dwelcke beide (gelijc dandere hoeven in sheer Geerdspolder nochstaende) stonden ende onderdaenigh waeren die Vierschaere van sGravenpolder. Verclaeren voorts zij deposanten dat men die stoelen oft nollen van de voors. ouden verlaeten ende weghgevallen zeedijck noch claerlijck magh aenschouwen. De welcke zij comparanten mij Notario ter plaetsen jeghenwoordigh zijnde ende de zelve oculairlijck besichtend gewesen ende verthoont hebben. Te weten van den zeedijck van de breewateringhe van Noorden zuijtwaerts op streckende ende een ander van den voorn. nieuwendijck (nu zeedijck) van shr. Geertspolder van Westen oostwaerts op streckende ende nae de voors. nolle⁴⁹⁷ (van noorden comende) raijende. Van d'welcke noordsche nolle Jacob Jansz Pouillet nu binnen dezen iaere 1597 een nieu polderken bedijckt heeft. Dwelcke zij deposanten verclaeren geheel op den ouden grond van sheer Geertspolders inlaeghe te ligghen. Emmers van noorden zuijdtwaerts zoo verre die ander nolle streckende es. Int t welcke nieu polderken nu bedijckt ontrent int midden een creecxken oft leeghte es ligghende Daer inne voorseide Pouillet zijn sluijsken vuijtwater ende geleijs heeft. D'welcke zij deposanten verclaeren dat den wegh geweest es die deur die voors. verlaeten inlaeghe plagh te ligghen ende zulcx es vuijtgeschuijrt midts dat den polder van shr. Geertspolder in pontiaens vloet anno 1552 ooc overgelopen was. Wel es waer dat van de voormelde noordsche nolle oost aen eertijds een polderken geweest es t'welck plagh te heeren verlorencost ende t was thoecomende den kinderen van Jan oft Cornelis Beijersz. Dan den grondt van t zelve en streckt niet voorder westwaerts dan tot aen die oude noordsche nolle van sheer Geertspolder. Daervan den grondt zoo voorseid es competeert aen sheer Geertspolder ende zulc aen den voorn. Jr. Cats requirant oft zijnen voorouders. Gheven zij deposanten redenen van hunne dispositie ende wel wetentheijt, want hij Martin Oom in den voors. verlaeten inlaeghen zelfs landt gebaent ende coren vuijtgevoert heeft ende hij Marinus Ballen coren gesneden, aeren geraept ende binnen die voorseide iaeren dattet landt verlaeten maer noch niet ingeloopen was, die schaepen gewacht heeft. Ende want recht, etc. Aldus binnen sGravenpolder in de herberghe genaemt die burse etc. ter presentie van Pieter Piersz Lavender, weerdt aldaer, en Pieter Pietersz van de Velde, ooc inwoonder alhier.

⁴⁹⁶ RAZE 2040, fol 403, 31 Oct. 1597

⁴⁹⁷ Nolle: kruin of uitpunt van een dijk

1.398 Testament Jan de Craemer en Mijnken⁴⁹⁸

(Type acte:) *testament van Jan de Craemer in Sinte Niclais ende Mijnken zijne huijsvrouw.*
Vide supra pag. 71

In den naem ons Heeren Amen, etc. Comp. Jan Jansz Craemer, poorter Goes en Jacobmijne Conrads Staeldr. zijne huijsvrouw. Hij ziejck te bedde ligghende, zij wel te passe, etc. Elkaar erfgenaem. Voor vaderlijk goed aen ki. uitkeren 500 guldens. Aldus binnen der stede Goes t'haeren comparanten huijse genaemt Sinte Niclais Ter presentie van Charles de Prato en Louis Srwouters, inw. Goes.

1.399 Procuratie Adriaen Gillis Vlaemigh voor ontvangen terwe⁴⁹⁹

(Type acte:) *procuratie ad recipiendum et lites*

Comp. Adriaen Gillisz Vlaemigh, inwoonder van Goes, heeft geconstitueert Henric Adriaens Nissepadt, poorter Goes. Om te mogen maenen etc. ontfanghen alsulcken elf saecken terwe als Pieter Adriaens in Baeckendorp aen hem constituent schuldich ende noch ten achter es, etc. Aldus ter presentie van Pieter Benedictus Weijts smit ende Goossen Mathijsz aerbeijder, poorters van Goes.

1.400 Transport obligatie⁵⁰⁰

(Type acte:) *obligatie*

Comp. Michiel Michielsz wonende in St. Anthonispolder, onder die prochie van Ovesandt, bekend schuldig te zijn aen Pieter Jansz Camer poorter Goes, als transport ende actie hebbende van Jan Jacobsz Maegh die somme van 12 ponden ende thien schellinghen grooten vls. eens over reste van coop vant Vierendeel in 4 gem. 275 r. landts geleghen in St. Anthonispolder, etc. Als borghe Lenardt Jansz Vleeshouwer, poorter van Goes. Aldus ter presentie van Marinus Jansz Mesoeck en Jan Masuer, poorters van Goes.

1.401 Procuratie Pieter van Dijke⁵⁰¹

(Type acte:) *procuratie om gronden te ontfanghen ende voorts ad recipiendum et lites*

Comp. Pieter van Dijke, nu woonende binnen Leijden in Hollant, heeft geconstitueert Zacharias de Jonghe, wonend Goes om te compareren ter Vierscharen, Schoutteth ende . .etc.. alsulcken landt ende gronden van erfven. Te weten 10 gem. als hij constituent gecocht heeft van Jr. Jhean de la Salle geleghen in den Noordtpolder, nu binnen desen iaere aen den voors. heerlijkheijt van H'lersicken bedijckt, etc. Aldus ter presentie van Hans Verheghen en Cornelis Lenardss van den Welle.

1.402 Testament Jacobmijnken Jacobs Hubrechts⁵⁰²

(Type acte:) *testament van een jonghe dochter die (hoewel zij simpel, slecht oft bot was nochtans niet zot, onwijs noch onverstandigh geweest en es. Vide supra pag. 286. Obijt 9 Novembris 97 des avonts ontrent nae 10 uren*

In den naem ons Heeren Amen comp. Jacobmijnken Jacobs Hubrechtsdr. Jonghedochter, geboren van Cloetinghen ende nu wonend Goes. Ziejck te bedde ligghende ende vuytter naturen beslabbert vuytsprekende nochtans haeren sinnen ende memorie wel machtigh zijnde etc. Voorts disponerende etc. Soo maeckt ende gheeft zij aen Lijnken Jacobs Vincx⁵⁰³ weduwe daer zij nu

⁴⁹⁸ RAZE 2040, fol 404, 31-10-1597

⁴⁹⁹ RAZE 2040, fol 405, 2-11-1597

⁵⁰⁰ RAZE 2040, fol 405, 4-11-1597

⁵⁰¹ RAZE 2040, fol 406, 6-11-1597

⁵⁰² RAZE 2040, fol 407, 7-11-1597

⁵⁰³ Lijnken Jacobs Vincx weduwe is w.s. Catharina Reijmers de Vos x Jacob Vincx overl.

bij woondt haer beste keurs met haere silveren schorthaeck ende vingherhoet . . In alle overige . . stelt zij Pieter Geerdss haeren halven broeder oft zijn wettighe kinderen, oft die vrienden van 's moeders zijde zoo die naer costuijme behooren te deelen in d'eene helft. Van haer vaders zijde stelt zij Jan Pierssen Tabbeke haeren oom oft zijn wettighe kinderen Int gedeelte van haers vaders moeders zijde, Ende alsoo int gedeelte van haer vaders vaders zijde zoude moghen comen Janneken Laureijs Hubrechtsdr. (die buijten desen lande gevluht es) en wilt zij testatrice gheenssins dat zij eenigh part oft deel zal hebben Maer gheeft ende laet dat gedeelte ooc aen Jan Pietersz haeren voorseide oom. Dan indien tvoornoemde Janneken eenighe broeders oft zusters van halven bedde, oft daarvan eenighe afcomste behouden heeft. Die stelt ende laet zij comparante erfgenaem in zulcken gedeelte als zijluijden naer die keure behooren te erfven. Ende indien hier gheene zulcke broeders oft zusters noch naecomelinghen, van hun bevonden en werden ende ten verschijne en comen Soo gheeft zij insgelijcx ooc dat gedeelte aen haeren voorseide oom. Aldus ten huijse van voorn. Lijnkens Vincx ter presentie van Jan Corneliss Mazuer en Jan Jacobss Bom, poorters.

(In de marge:) *Gegheven Jan Pietersz een instrument langh 4 pag. van hem ontfanghen 45 stuivers. Gegheven Cornelis Hendricx Stierman ooc een, van hem ontfanghen 15 stuivers.*

1.403 Procuratie Maijken Pietersdr van Maeseijck⁵⁰⁴

(Type acte:) *procuratie om te verbieden den man zijns huijsvrouws goeden niet te moghen alieneren* Comp. Maijken Pietersdr. geboren van ontrent Maseijck int landt van Luijck ende nu wonend Goes. Verhaelende alzo thaerder kennisse gecomen es dat Crijn Pieterss haeren man niet alleene metter daedt haer heeft verlaeten ende schijnt hem daerof gescheijden te willen houden. Maer ooc pooght alle haere goederen, gronden van erfven, ende huijs staende in Drijeweghen ende elders te vercoopen oft belasten, dwelcke nochtans haer aenbestorfven zijn van Geubel Pieters haeren broedere in Drijeweghen overleden Twelcke nochtans hij niet en vermagh naer vuytwijsen die keure van Zeelandt cap iije arlon 46^e (articulo) ten waere zij zelve zonder bedwangh tverlijdt dede Twelcke zij comparante niet alleene niet en begheert te doene Maer verclaert expresselijck midts desen dat zij in de vercoopinge ende belastinge des zelve noijt onbedwonghen geconsenteert heeft ende Protesteert haer daerjehens te willen stellen etc. heeft geconstitueert Jan Gillisz poorter Goes, om te compareren ter Vierscharren van Drijeweghe ende alomme daert van noode zijn zal ende aldaer rechtelijck verboth te doen doene. Dat egheen van zulck haere goederen belast, vercocht, geleverd noch op overgedraeghen ren werden Midsgaeters ooc indient noodt waere aen den pretensen coopers te waarschuwen ende te doen verbieden gheen betalinge te doene (ten waere aen haer) als zijnde zulcke belastinge oft vercoopinge ondeughdelijcx ende van gheender waerden etc. Aldus ter presentie van Jan Danielsz alias coome Jan Coutwel (den welcken die comparante wel bekend was) ende Jan Gandolphs z, inwoonders van Goes.

1.404 Verklaring Maijken Coijs Willemsdr⁵⁰⁵

(Type acte:) *bekentenisse oft verclaers*

Comp. Maijken Coijs Willemsdr, redelijck gesondt van herten, dan lam te bedde ligghende binnen Goes. Verhaelende naerdijen Joris Gillisz Coijc haere sone gepacht hadde voor drie heventijden zeecker schor oft vuytgors genaemt Oudt Everinghe ligghende bewesten die prochie van Coudorpe Heeft zij comparante verclaert dat Joris haerder beden die helft aen haer overgelaeten heeft om te selve bij haer beijden tot gemeente baete ende schaede te gebruijcken zoo langhe zij comparante overleven zal. Dwelck consent ende overlatinghe bij den voors. Joris gedaen es binnen deser stede Goes op den 8sten Januarij 1592 ter presentie van Hens Verheghen ende Reijnier van Itterzom Volghende zeecker geschrift daarvan zijnde bij den

⁵⁰⁴ RAZE 2040, fol 408, 8-11-1597

⁵⁰⁵ RAZE 2040, fol 409, 8-11-1597

voors.parthijen onderteeckent. Heeft daeromme de zelve comparante bij desen alsnoch wel willen verclaeren dat die voorseide gemeenschap niet langher en zal duijeren dan haer leven lanck. Soo dat naer haer overlijden haere andere erfgenaemen daerinne part noch dee krijghen zullen noch behouden Maer gelijk Joris alleene dat gepacht hadde zonder haer voorgaende consent Soo zal tselve naer haer overlijden ooc aen hem alleene tsijne profijte ende laste blijfven etc. Aldus ter presentie van Arent Janss Houtcooper ende Marinus Paschierss timmerman, poorter Goes.

1.405 Belofte van ontlasting van borgstelling⁵⁰⁶

(Type acte:) *belofte van Indempnisatie*

Alzoo Maijken Coijs Willemsdr op den 8 Januarij laetstleden haer gestelt heeft borghe als principale voor Frans Carels Mandemaecker en Janneken zijn huijsvr tot 16 £ gr. vls. te betalen aen Clare Colfve ende Joris Gilisz Coijc insgelijcx voor de zelve tot 15 £ vls. ende penninghen te betaelen aen Cornelis Laureijsz in Baersdorp Volghende d'obligatie daervan zijnde. Ende die voors. Frans ende Janneken willen ter goeder trouwen die voorn. borghen van alle schaede ende costen t'ontlasten, zoo dat behoort. Is gecompereert Frans Carels Mandemaker en belooft indempnisatie. Als hypotheek hun huijs daer zij nu in wonen. Aldus ter presentie van Willem Leijnss en Govaerdt Govaertss Ravenskele beijde beenhouwers, poorters van Goes.

1.406 Coop schip de Walvisch⁵⁰⁷

Alzoo Vincent Jobsz Schipper der stede Middelburch op den 21 Oct. laetstleden van Laureijs Thomassen ende zijn reeders van Enchuijsen, gecocht heeft zeecker schip ter zee vaerende genaemt Den Walvisch groot ontrent 74 last ende daarvan zijn briefven verleden Soo nochtans Andries Adriaensz schipper der stede Goes in den zelven coop (hoewel die op Vincents naem alleen gepasseert es) competeert die gerechte helft ende daerinne benefens Vincent voorn. es proprietaris ende schipper ende zijn aenpaert in de gereede coopenningen ende oncosten met zijn naebescreven medereeders gedraghen ende betaelt heeft. Volghende desselfs Vincents bekenenisse voir H. Roosboom notaris op den 1 november voorleden gedaen. Ende dat ooc Jan Arnoudsz oudt borghmeester der stadt van Romerswalle, nu wonende in Middelburgh hem gestelt heeft borghen ende cautionaris voor den voorn. Andries ende helft van de voors. schepe ter somme van 200 £ gr. vls. eens te bethalen in zes maenden nae date des voors. coopdagh d'eene helft en d'andre helft in zes maenden daeraenvolghende. Ende Naerdijen Joos Janss van de Werve, Adriaen Arnoudts, Harrent Pietersz ende Pieter Crijnssen metten voors. Andries getreden zijn in societeijt ende gemeenschap int halve schip ende daerinne benefens hem begheeren te Reeden ende sulcx gemoedt zijn. Alle boeten ende schaeden, winninghe ende verlies Dwelcke den liberalen Godt almacht belieft e verleenen, te water ende te lande te verwachten, participeren ende bij te legghen Soo zijn op huijden voir mij (etc. ut pag. 17) gecomp. die voorn. Joos Janss van de Werfve, Adriaen Arnoudssen, Harrent Pieterssen, ende Andries Adriaensz schipper, vervanghende ende hem sterck makende in desen voor den voorn. Pieter Crijnss, nu van huijs zijnde. Alle inwoonders deser voors. stede Goes, Ende hebben altesamen etc. etc. om den voorn. Jan Arnoudsen, costeloos en schadeloos te stellen etc. Aldus ter presentie van Pieter Rijmelant ende Cornelis Crijnssen in de trouwe, inw. Goes.

1.407 Coop gebackten stenen door Melchior Martins⁵⁰⁸

(Type acte:) *coop van gebackten steenen*

Op huijden zijn gheaccordeert Willem Jobssen Goeree poorter van Goes ende nu auditeur in de Rekenkamer van Zeelandt, ter eenre ende Melchior Martins zone nu woonachtich tot Middel-

⁵⁰⁶ RAZE 2040, fol 410, 8-11-1597

⁵⁰⁷ RAZE 2040, fol 410, 10-11-1597

⁵⁰⁸ RAZE 2040, fol 412, 10 nov. 1597

burch ter anderen zijden Dat Willem heeft vercocht ende Melchior gecocht alle die gebacken steenen nu staende in des vercoopers steenhoven in Galghouc bij 't gerechte deser voors. stede. Tot zes guldens ende vijfthien stuvers elck duijsent. Daer thoe den voors. vercooper ende cooper zullen stellen elck een man tot elcx coste Om eerstdaeghe den zelven steen te weten of leverbaer goedt t' overtellen, leveren ende t'ontfanghen etc. als hypotheque des coopers huijs staende binnen Middelburch aen de nieuwe haven ontrent die vischmarct, midsgaders op zijne drie andere huijskens in den gangh van Sint Jans hoff. Te verdeelen op elck huijs respectivelijck zulcken last alst den vercooper believen zal Ofte op des coopers twee andere huijsen die hij beghint te bouwen aldaer op de Couwesteijnschen dijc dant bolwerck van de platte forme gestaen heeft, etc. Aldus ter presentie van Jan Jacobss Bijle weerdte in den gouden leeuw en Jacob Janss Blauduijve, poorters Goes.

1.408 Verklaring over coop bruijn ruijnpeerdt⁵⁰⁹

(Type acte:) *attestatie*

Comp. Jan van Mierle en Joos Staesens van de Moere, oudt ontrent 60 ende 35 jaer beijde arbeijders wonachtigh aen den Oostdijck onder die prochie van Cruninghe hebben verclaert ten versoecke van Cornelis Janss Boone poorter van Goes. Dat zijlieden daerbij ende mede geweest zijn in de naestvoorgaende Hiersicken Marckt in een herberghe aen de noordtzijde van de beestemarct. Daer vergadert waeren voorn. Cornelis Janss ende Jacob toegenaempt Swartepoor-te wonachtigh te Blancxkinderen. Aldaer zij deposanten verclaeren duijdelijck gehoord te hebben Dat die voors. Cornelis met Jacob in woorden waeren om een bruijn ruijnpeerdt te coopen Ende dat aldan van Jacob expresselijck verhaelt werde Dattet zelve peerdt niet ouder en was als derthien Jaeren ende dat Jacob daerbij zijde Bij zoo verre dattet ouder was dat den cooper van elck jaer een pondt grooten afcorten zoude. Dan zijn zij comparanten daerbij zoo langhe niet gebleven dat den palmslagh gegheven oft den coop finalijck thoegeslaeghen werde . .etc. Ter presentie van Jan Jacobssen Bom en Tobias Corneliss Wicxdorp, poorters van Goes.

1.409 Verklaring over gevangen kleinzoon van Lijsbeth in de Apteecke⁵¹⁰

(Type acte:) *attestatie, Vide supre pag. 1 a of 219*

Comp. etc. verclaeren t.b.v. Cornelis Martinsz Eerst : Joncheer David van de Werve Joosz oudt ontrent 52 jr. inwoonder Goes. Dat hij tot verscheijden stonden, zoo ontboden zijnde als comende bij wijlen Lijsbeth in de apteecke thaeren huijse daer zij langhe zieck lagh. Dat zij menighmael aen hem comparant. versocht ende vriendelijck geboden heeft te willen induceren Cornelis Martss Dat hij zoude lossen Pieter Anthonisz wijlen haers dochters eenigh sone, Die opt fort van Ordamme bij Antwerpen van de soldaten jeghens Zeelant parthije houdende gevanghen lagh, ooc zonder Cornelis cost ende schaede Ende dat hij daeromme vercoopen zoude alzulcken Renthebrief tot 2p 15 sch. gr. vls. tsiaers als zij Lijsbeth hadde sprekende op David Jacobsz, midsgaders noch gheldt te lichten tot twee ponden grooten renthe op haer huijs Om daermede t'Rancoen van voorseide gevanghenisse ende ooc vele andere quaede resterende oncosten van verdroncken gelaeghen ende spelen die den voormelden Pieter haeren neve hier gemaect hadde te betaelen ende zuveren. Ende d'zelve (zoo zij Lijsbeth begheerde) alleen voor dese reijse. Alsoo zij zijde te verhoppen dat hij Pieter hem zelven beteren zoude Dan es ooc waerachtigh dat daerna eenighe daeghen eer zij (Lijsbeth) overleedt wederom zijde Waere hij Pieter niet gelost, ick zoude hem aldaer laeten ligghen.

Verclaert noch hij comparant Dat hij die voorn. Lijsbeth tot diverse reijsen heeft hooren verhaelen Dat haeren ernsten wille was Dat men naer haer overlijden Aen elck van haer zusters kindt ende kinderen gheven zoude een pont grooten vls. voor een memorie. Daerbij zeggheende Naer mij te maght Alnoch Dat hij comparant geweest es Daer zij (Lijsbeth) verclaerde dat hij ghaff

⁵⁰⁹ RAZE 2040, fol 413, 11 Nov. 1597

⁵¹⁰ RAZE 2040, fol 414, 6-11-1597

aen den kinderen des voors. requirants drie cleene ringhken tot gelijcke memorie Ende dat zij Lijsbeth t'selve tsanderendaeghs verhaelende hem deposant afvraeghde oft hij tselve aen hunlieden ooc verclaert oft te kennen gegheven hadde ende oft zijluijden alsdoen daeromme niet en hadde gelachten.

Item Maijken Dircxdr. oudt ontrent 43 j. des voors. jonckhr. Davids jonckwif attestert als voren etc. dat hij zoude zonder zijnen cost willen staen ende beneerstighen dat Pieter haeren neve gevanghen, gerantsoent werde ende ooc die onnutte schulden die hij verquist ende gemaect hadde, zoude noch voor dese reijse afdoen. Dan ten laetsten donderdaeghs eer zij smaendaeghs daernaer overleedt Dat zij wel hertelijck zijde Waer Pieter niet gelost, dat men hem niet lossen en zoude. Emmers dat zij (Lijsbeth) ernstelijck begheerde en zijde Indijen hij vuijt comt, en laet hem doch op de straete niet comen . . . (heeft oock gehoord van het 1 £ voor zusters kinderen of kleinkinderen) Ende oock van de ringhskens Daerbij voeghende Dat ooc als Geerdken (des voors. requirants hujsvrouw) daerbij was ende de zelve weijgherde t'ontfanghen Dat Lijsbeth zijde: Waerom en wil dij die ringhskens niet hebben. Seght die redene, Dat ic gheve dat gheve ick Dat ooc Lijsbeth des andren daeghs Daernaer merckelijck vraeghde Loeghen zijlieden ooc daeromme niet als ghijt hun zijdet. Hiermede etc. sluijtend etc. Aldus bij Jr. David ter presentie van Jan Mazuer en Marinus Henricxss lantmeter ende bij Maijken.

1.410 Testament Catharins Sr. Wouter Jacobs⁵¹¹

(Type acte:) *testament van een vrouw zijeck ende zwaer met kinde zijnde. Obijt int kinderbedde 20 dec. 97*

In den naem ons Heeren Amen. Comp. Catharina Sr. Wouters Jacobs dochtere hujsvrouw Laureijs Adriaensz poorters. Legateert aen man kleding etc en een stuck land 3 gem. min een quartier in 's Heer Hendricxkinderen mette bezijde groen terwe note daerop te velde ligghende. Erfgenaemen Lowijs, Henric, Maijken ende Susanne. Heeft al wetens en willens voorbij gheghaen Jacques en Sara haer broeder en zuster Die zij gansch vuijtsluijt ende onterft Niet wilende dat zijlieden part of deel hebben Omdat zijlieden hun onthouden in plaetsen die jeghens dese landen parthije houde ende oorloghe voeren Laetende alleen aen elcx van haer beijden een pondt vlaems eens tot een memorie. Aldus ter Goes t'haeren herberghe in de Meebaele ter presentie van Macharis Martinsz en Jan Corneliss Mazuer, poorters.

1.411 Verklaringen over Hongersdijck⁵¹²

(Type acte:) *attestatie*

Comp. etc, verclaeren tbv Harrent Pieterssen, inwoonder Goes. Marinus Janss Schepene ende Jan Corneliss Baeck, procureur, beide ingeboren inwoonders in den eijland van Wolphardsdijck oudt ontrent 66 ende 61 jr. respectelijck Dat zijluijden eertijds dicmaels geweest ende gefrequiteert hebben binnen die heerlicheijt van Honghersdijck Die geleghen es aent Oosternieuwelandt der voorseiden eijlandts van Wolfaertsdijck ende daarvan scheidende was op de paelen van pacxwegh. Dwelcke voors. heerlicheijt van Honghersdijck gheinundeert es geweest op Sinte Pontiaensavondt anno 1552 ende weder beverscht zijnde corts daernae in februario desselfs iaers. Wederom ingelooopen ende gebleven es metter zee gemeene. Dat ooc zij deposanten binnen der voors. heerlicheijt van Hongherdijck zeer wel gekent hebben Harrent Cornelisz⁵¹³ Ende dat hij was Schouteth ende Dijckgraeve aldaer. Ooc dat hij was Ambachtsheere oft een deel hadde in de zelve heerlicheijt Dan es hun onbekent hoe vele Ambachts ofte paert hij daerinne hadden Verclaeren voorts dat den zelve Harrent Cornelissen achtergelaeten heeft drie sonen Naementlijc IJeman, Pieter ende Cornelis van eenen bedde ende Jacob van den

⁵¹¹ RAZE 2040, fol 416, 13-11-1597

⁵¹² RAZE 2040, fol 416, 14-11-1597

⁵¹³ Fruin leenregister: 7-1-1507 Harrent Cornelisz beleend met 7 gem. ambacht te Capelle, vervallen a/d graf bij doode van Adriaen Cornelisz

voorgaenden bedde. Van dwelcken voorseide Pieter desen requirant afgecomen es. Ghevende zij deposanten redenen van hun verclaeren ende wel weten Want hij Marinus aldaer tot verscheijden stonden verkeert heeft ende gesien dat den zelve Harrent Cornelissen als Heere ende officier met eenen Euwoudt Teelinck, die als rentmeester van eenighe andere Heeren daer quamp tsaemen die heerlijke goederen aldaer ende thienden sowijlen verhuijden. Ende Jan Baeck heeft menighwerf gesien dat den voors. Harrent Corneliss ommegangh op den dijcken heeft gehadt ende t'landt als Heere Schouteth ende dijckgrave bedreven heeft. Ende dat ooc die voors. sonen als hunne vader was overleden in hun vaders officie ende plaetse gecomen ende gesuccedeert zijn. Merckelijck Pieter Harrentsen die int officie was alst voors. Landt inundeerde.

Adriaen Jacobssen Cauwe oudt ontrent 56 jr. inwoonder ende ingeboren int voors. eijlant van Wolfarsdijck verclaert als vooren dat hij van den voorn. Harrent Cornelissen wel heeft hooren verhaelen Dan heeft zeer wel gekent desselfs voorn. sonen Jacob, IJeman, Pieter ende Cornelis Ende dat Pieter (die vader des requirants geweest es) int officie ende bedrijf zijns vaders als Heere, Schouteth ende dijckgrave gesuccedeert es ende zulcx hem was draeghende als die heerlicheijt van Honghersdijck inundeerde Ende want Recht, red. etc. ect. Aldus in de prochie van Oisterlandt binnen t voors. eijlandt van Wolphardsdijck op den 14 nov. 1597 ter presentie van Cornelis Poppe, weerdt int Moriaenshoot aldaer en Cornelis Janss Helleweel beijde inwoonders desselfs eijlants.

1.412 Kanttekening van Levendale⁵¹⁴

Die minute es bij den deposanten onderteeckent den 17 novembris maendagh smorgens tuschen 3 en 4 uren, ben ic subtelijck en onvoorsienelijck overvallen van een zeer stercke ende heete Cortse, continuelijck bij blijvende ontrent 9 oft 10 daeghen Daermede ic zeer gedebiliteert ben ende hebbe moeten in huijs blijfven 14 daeghen totten eersten decembris. Den bermhertighen Heere Godt zij in als gelooft, gedanckt ende gebenedijdt. Amen.

1.413 Verpachten boogaert aan de Cingel buijten d'Oostpoorte⁵¹⁵

(Type acte:) *pachtcedulle Videto item 1 pag. 455*

Comp. Maijken Marinusdr. huijsvrouw Martin Mertssen ter eenre, Clais Aerdssen ter andere zijde. Zijn veraccordeert Maijken heeft verpacht Clais gepacht haeren boogaert groot ontrent 2 gem. 50 r. geleghen aen den Cinghel buijten d'Oostpoorte Voor den tijdt van vier naestcomende jaeren, 98, 99, 00, 01 Tot 13 £ 6 sch. 8 gr. vls. elck iaers ingaende 1 meije (volgen voorwaarden). Aldus ter presentie van Hubrecht Janss stebode, Jan Pierss Cole lantmeter beijde inwoonders van Goes.

1.414 Procuratie Maijken Marinusdr⁵¹⁶

(Type acte:) *procuratie om Staet te versoecken ende Rekeninghe te verheijtschen*

Comp. Maijken Marinusdr als moeder haerder kinderen geprocreert bij Martin Mertsen, haeren man, eertijds inwoonder der stede van Goes. Heeft geconstitueert Hubrecht Janss bode deser stede om ter weeskamer van Goes overgebracht worde behoorlijcken Staet ende Inventaris van de sterfhuijse ende erfvenisse Janneken Boijs wijlen moeder des voorn. Martins ende grootmoeder van haere constituanten voorseide kinderen etc. Aldus ter presentie van Lenardt Janssen Vleeschouwer en Jan Pierssen etc. ut supra.

⁵¹⁴ RAZE 2040, fol 416

⁵¹⁵ RAZE 2040, fol 418, 1 dec. 1597

⁵¹⁶ RAZE 2040, fol 419, 1-12-1597

1.415 Uitgifte erfpacht in Hoedekenskercke⁵¹⁷

(Type acte:) *erfpacht van landen toebehoorende den Aermen ende Kercke in Hoedekenskercke etc.* Comp. Jr. Jan Peters van Cats, Cornelis Martinsz Tobias van de Werfve en Gillis Janss als ambachtsheren der prochie van Hoedekenskercke, Vinninghe ende Oostende ter eenre en Cornelis Hartsen inwoonders aldaer ter anderen zijden Hebben in erfpacht uitgegeven Seecker stuck lants thoebehoorende den Aermen in Hoedekenskercke, groot 757 roeden geleghen in den kerckhouc van Hoedekenskercke binnen dese gemercken oost aen die Capelrije ende Martin Mazuer, zijdt aen Mr. Cornelis Brune kinderen, west die Kercke alhier geseijt t Kaerslant ende noordt aen Den Heerenwegh. Den hoop om 15 sch. gr. vls. jaerlicx vrij van watergheldt dijkpenningen, 10, 20, 100 penningen etc. Eerste pacht Ste Catharinemisse '98 Alsnoch een ander stuck lants, toebehoorende die voors. skercke van Hoedekenskercke groot 203 r. geleghen in den zelve houck O. aen die voorseide 757 r., Z. die voors. Mr. Cornelis Brune kinderen, W. den Aermen in Hoedekenskercke, N. aen den voors. heeren weggh. Den hoop 7 sch. gr. vls. jaerlicx vrij als boven etc. Aldus ter presentie van Frans Jan Maurits en Marinus Dominicus bejdie inwoonders der voorseide prochien

1.416 Uitgifte erfpacht Vinninghe⁵¹⁸

(Type acte:) *erfpacht*
Comp. Jr. Jan Peters (van Cats) ter eenre en Frans Jan Maurits inwoonder aldaer ter anderen zijden. Seecker stuck landts, thoebehoorende die kercke van Vinninghe, groot 540 r. geleghen in die Kerckhouck van Vinninghe; O. aen Frans Jansse, Z. aen t kerckhoff van Vinninghe, W. Job Hartss, N. Frans Janssen en die voors. kercke van Vinninghe. Den hoop om 18 sch. 4 gr. vls. jaerlicx, vrij van alle lasten. Ter presentie van Cornelis Job Hartss en Marinus Dominicus.

1.417 Uitgifte erfpacht Hoedekenskercke⁵¹⁹

(Type acte:) *erfpacht*
Op heden als voren ende Marinus Dominicus, Inwoonder aldaer. Stuck landts thoebehoorende den Aermen van Hoedekenskercke 7 quartier geleghen in den Westpolder van Vinninghe, O. aen Jaspar Jacobs wegelinck, Z. aen den heeren weggh, ende soeckwegh, W. Hubrecht Adriaens ende N. aen den Waterganck. Den hoop 15 sch. gr. vls. Vrij van lasten. Aldus ter presentie van Cornelis Job Hartss en Frans Jan Maurits.

1.418 Borgstelling Loonken Laureijsdr⁵²⁰

(Type acte:) *borgtocht*
Comp. etc. Loonken Laureijsdr wed. Michiel Mattheuss en Lijsbeth Adriaensdr bejdie wonend binnen Goes. Ende hebben haer zelve gestelt ende verbonden etc. te zijne Borghe voor Clais Adriaens poorter van Goer ter somme van 6 £ gr. vls. te bethaelen Meije naestcomende aen Lucas Corneliss cuijper etc. Aldus ter presentie van Lenardt Pieter Corneliss weerd int Casteel van Baersdorp en Michiel van Schaeghen weerd in de Boone.

1.419 Verklaring op verzoek van Hugo Adriaens⁵²¹

(Type acte:) *attestatie*
Comp. Jan Huijghe de Keijser out ontrent 43 jr. geboren van Ossenis in Hulsterambacht ende nu wonend in Hoedekenskercke end Paschier Janss oudt ontrent 26 j. wonend onder die prochie van Oudelande hebben verclaert ten versoecke van Hugo Adriaens wonend in Elfsdijck Dat

⁵¹⁷ RAZE 2040, fol 421, 6-12-1597

⁵¹⁸ RAZE 2040, fol 422, 6-12-1597

⁵¹⁹ RAZE 2040, fol 422, 6-12-1597

⁵²⁰ RAZE 2040, fol 423, 10-12-1597

⁵²¹ RAZE 2040, fol 423, 16-12-1597

zijluiden daer bij ende mede geweest zijn in de herberghe genaemt den Eenhoren binnen deser stede Goes, ende es geleden ontrent een maendt, den juijsten tijdt onbegrepen Daer ooc mede was den voorn. Hugo Adriaens. Ende tes gebeurt des morghens noch nuchters monds, Hans Verheghen weerdt aldaer gecomen es in woorden met Hugo Adriaens om dit huijs te coopen Daer zij comparanten verclaeren expresselijck gehoordt te hebben dat int contracteren den voorn. Hugo besprack Alle datter op de camer was Datter aldaer blijfven ende in den coop volghen zoude ende dat hij die woorden twee, drijemaels iteratieaen verhaelde. Verclaren ooc zij deposanten dat Hans vervcooper daerop noijt en antwoordde dat hij int voors. bespreeck consenteerde oft niet Dan dat Hans daerop zijde Deze silvere schaele (die opt taefel stondt) en zal emmers niet volghen (zoo Jan Huighe verclaert maer Paschier en heeft van de schaele niet gehoordt) Noch ooc de vier taefereelen Noch ooc vier cussens Noch kiste aldaer staend Ende dat Hugo persisterende Dat hij t al woude hebben zegghende (zoo Paschiers verclaert) Ick ess wilder gheen huijsraet inbrenghe Dat datter es dat moet er blijfven Doch consenterende in de voors. vuytgenomen perceelen. Hebben die voors. contractanten elcanderen met luttel woorden den coop finalijck toegeslaeghen. Inzulcker voeghen dat zij comparanten zelfs zeer verwondert waeren Dat zijlieden hun contract niet duidelicker en verclaerden etc. Ter presentie van Jan Corneliss Mazure, Jan Gandolphs, inwoonders van Goes

1.420 Verklaring Jan Ponce hospes in Cloetinghe⁵²²

(Type acte:) *attestatie*

Comp. etc. Jan Ponce hospes in Cloetinghen oudt ontrent 53 jr. verclaert b.v. Pieter Rijmelant inwoonder Goes Dat ontrent Sint Jansmisse laestleden ten zelve daeghe als t boogaerdeken van Maijken Simons aen den voors. requirant geleverd was, hij comparant daer bij ende mede geweest es tziender herberghe daer onder andere ooc was Pieter Janss Mannee. Dat denzelven Pieter Janssen met Pieter Rijmelant naer vele woorden vuytterlijck gheaccordeert zijn Dat Pieter Janssen alle zijne meede die hij dit iaers delven zoude belooft te bringhen ter meestoven der voors. Pieter Rijmelants cum suis om aldaer gereedt⁵²³ te werden ende daarvan te betaelen gelijk Adriaen Manee belooft heeft etc. 7 sch. 6 gr. thondert Edoch oft overdachte Dat hij alsdan ontsleggen was midts ghevende een pot wijns etc. Aldus ter presentie van Marinus Janss Me-soeck en Jan Bolderss beide vleeschouwers, poorters Goes.

1.421 Testament Matheus Weijs⁵²⁴

(Type acte:) *testament van man en wijf, aerbeijders gheen kinderen hebbende*

Comp. Matheus Weijs, geboren van die parochie van Lapschure in Vlaenderen ende nu Goes, Catharina Paschiers, van Steenberghen zijn huijsvr. beide gesondt etc., Reciproque testament. Ter presentie van Willem Clais, minister en Gommert Crijns arbeijder, beide wonend Goes.

1.422 Accoord sterfhuis Jan Jacobs Greel⁵²⁵

(Type acte:) *accordeert opt scheijden van een sterfhuijs ende onderhoudt van een weese*

Op den 22 novembris 1597 zijn vergadert geweest Jacquemijne Andriesdr, weduwe Jans Jacobss Greel, gheassiteert met Hubrecht Janss stadtbode ter eenre ende Jan Diricxss timmerman met Jacob Bernardsz schoenmaecker in den naem van Neelken des voorseiden Jans dochterken ende weese, daerof moeder was Maijken Anthonisdr. ter andren zijden. Zijn gheaccordeert zoo vant onderhoudt des voors. weese als scheidinghe ende deelinghe van den sterfhuijs des voorseiden Jans. In der voeghen naer beschreven Dat die voors. weduwe heeft aengenomen haer voorn. stiefdochterken nu oudt ontrent 13 jaeren, t'onderhouden van costen, te cleeden, te ree-

⁵²² RAZE 2040, fol 424, 16-12-1597

⁵²³ reeden van meekrap: mogelijk verband met gereedmaken, dwz drogen, malen en zeven

⁵²⁴ RAZE 2040, fol 425, 19-12-1597

⁵²⁵ RAZE 2040, fol 426, 21-12-1597

den, ter scholen te houden ghaen een ambachtsman zijn eigghen kinderen schuldigh is oft behoort op te voeden. Tot meije anno 1601. (Volgen voorwaarden van betaling moederlijk goed). Vermelding van Huwelijke voorwaarden gepasseert voor Notaris Sebastiaen Baerensteijn 1-4-1589 etc. Ter presentie van Vincent Claiss hovenier en Jan Pietersz Cole lantmeter, beide inwoonders Goes.

1.423 Procuratie Jacob Corneliss Boudewijns te Weerde⁵²⁶

(Type acte:) *procuratie om thijenden te versoecken, verheijssen ende vorts versw. . .te consin-geren. Vide proth. A. pag 199, 263, et ..? pag. 317 et 1 pag. 434*

Op huijden daeghe naegenoemt Comp. etc. Jacob Cornelis Jacob Bouwenss inwoonder der prochien van Weerde in Zuijbevelandt Ende heeft geconstitueert Willem Clement coopman en burgher binnen der stadt Utrecht, hem ghevende etc. Om te compareren etc. dat alzulcken Tijenden als Cornelis Jacob Bouwenss zijnen vader (dezer weereldt overleden) waeren competente Te weten alle die Tijenden in de Westveerpolder, die geleghen es rontsom in zijn dijcken onder die coors. prochie van Weerde ende in welcken voors. polder den voors. pensionaris alleene, die geheele Thijenden trecht ende vergaert Tot ontrent weijnigh min als thijen gemeten thijenden Ende de welcke Thijenden toebehoorende d'Abdijs, Cloostere ende Convente van der Doest ende bij den vier leden in Vlaenderen in den Jaere 1583 aen de graeve van Swartsenborgh gecedeert ende weghgeheven zijnde den voors. Cornelis van de weduwe douagiere desselfs gecocht ende vercregen heeft Sulcx te versoecken dat die voorseide Thijenden (die tot noch thoe op den naem van D. Remigius Drusius⁵²⁷ episcopus Brugensis apostolicus abbas van der Does onder ander gestaen hebben ende ooc overleden es) etc. Om metten heeren van Oudemunster te overeencomen handelen ende transigeren Indien eenigh verswijm van requisitie gecomiteert waere als hij constituant meent Neen overmits zijn iuste canse van Ignorantie midts den gedurende troublen. Ter presentie van Hubrecht Janss stadtbode, Jan Pieterssen Cole lantmeter inwoonder van Goes.

1.424 Testament Marinus Corneliss schipper⁵²⁸

(Type acte:) *testament*

In den naem ons Heeren Amen. Comp. Marinus Corneliss Schipper, inwoonder der prochien van Ellewoutsdijck, en Digna Adriaenssdr. zijne huijsvrouwe, beide gesondt etc. Als Marinus eerst comt te overleden den soo gheeft op laet hij aen zijn voors. huijsvrouwe alzulcke 13½ gemeten geleghen in Baerlandt d'welcke zij tot desen huwelijcke heeft ingebracht, etc. etc. Ter presentie van Pieter Marinusz van Sijnskercke en Dignus Geerdss bocxmaker, inwoonders van Goes.

1.425 Testament Pieter de Windt met Susanna de Vos⁵²⁹

(Type acte:) *testament van Pieter de Windt met Susanna de Vos*

In de naem ons Heeren Amen. Comp. Pieter de Windt, poorter Goes, Susanna Jans de Vosdr zijne huijsvr, beide gesondt etc. zal Langstlevende gehouden zijn hunne vijf kinderen die noch bij haer wonen ende hun zelfs niet en zijn Naemelijc Pieter, Bauduin, Susanna, Sara en Jan de Windt eerlijck ende taemelijck te onderhouden van cost, cleederen en reeden ter brulof gaen ende getuijghen te zijn van de doop van jonghe kinderen, Den knechtkens te doen leeren lesen, schrijven, cijpheren, franchois spreken ende daeromme ter scholen te stieren daer men zulcx

⁵²⁶ RAZE 2040, fol 427, 21-12-1597

⁵²⁷ Remigius Driutius (Drusius, Drutius) werd in 1519 geboren in Vlockerinchoven bij Cassel (West Vlaanderen). Hij werd op 13-11-1569 te Mechelen tot bisschop gewijd, zie A.J. van der Aa, Biographisch woordenboek der Nederlanden, deel 4

⁵²⁸ RAZE 2040, fol 428, 22-12-1597

⁵²⁹ RAZE 2040, fol 429, 24-12-1597

leert. Den meijskens lesen, schrijven en naijen Al naer die gave die Godt hun zal verleenen Totdat zij zullen volcomelijck bejaert zijn Twelck zij testateurs willen dat tvoorseide onderhoudt gedure tot dat die knechtken twintich jaeren ende die meijskens 18 jaeren oudt zijn oft emmers tot zij comen tot houwelycke staete indien sulcx gevele beneden die voorseide jaeren ende boven voorseid onderhoudt es den langhst levenden gehouden Aen elck van voornoemde vijf kinderen voor haer vaders oft moeders (die eerst overlijden zal) goedt te gheven die somme van 50 £ gr. vls. eens ende de zelve promptelijck op te legghen als elck tot staete comt oft alsvoren bejaert zal zijn etc. Ende zoveele aengaet Margriete de Windt haer testateurs oudste dochtere Alzoo zijluijden de zelve zoo langhe onderhouden, vuytgehijscht ende beghift hebben, Soo bewijzen zijluijden d'zelve voor haer wettighe portie In den goeden van d'eerst aflivighen ende willen dat zij zoo langhe stille zal staen tot d'ander vijf haer voorscreven mede-erfgenamen ooc zoo vele als voorseid es genoten hebben⁵³⁰. Aldus binnen der stede van der Goes op den kerstavent den 24 decembris anno 1597 ter presentie van Jacob Crijns Schipper en Dierick Corneliss penningwaerder beijde naeste gebueren van de comparant.

1.426 Ontslag van pajementen⁵³¹

(Type acte:) *confessie op bekentnisse van liberatie oft pacti de de non petendo. Desen Jan Corneliss es tsander daeghe hier naer overleden*

Comp. Cornelia Pietersdr huijsvr. Jans Corneliss cuijper poorters deser stede Goes Ende heeft ten ernsten versoecke ende instantien van Dierick Pieters, mede poorter alhier, bekend ende verclaert Dat zij comparante tanderen tijden met haeren voorn. man (die nu cranck te bedde light) den voors. requirant ontslaegghen hebben van alzulcke pajementen als hij Dierick aen hem Jan Corneliss voors. belooft heeft over den coop en de op de leveringhe vant huijs staende benefens ende benoorden des voors. Jans huijs. Midts dat hij Jan Corneliss met zijn huijsvr. comparante in deser te vreden waeren dat Dierick (die tselve huijs aen Anthoni de Buijschere smit wederom vercocht hadde) aen hen zoude delegeren ende overleveren den pajbrief die den voors. Anthoni aen hem Dierick verleden hadden, etc. Aldus ter presentie van David Janss Ketelaer en Martin Franss waghemaecker.

1.427 Accoord onderhoud wees Magdeleenken dochterken Jacob Anthonies Borsse- laer⁵³²

(Type acte:) *accoordt van een kindt tonderhouden*

Comp. Jacob Anthonisz Borsselaer, drooghscheerder ter eenre en Adriaen Janss beenhouwer met Tanneken zijne huijsvr. ter anderen, inwoonders van Goes, zijn veraccordeert dat Jacob Borsselaer heeft besteedt en Adriaen met Tanneken aengenomen Jacobs eenigh dochterken genaemt Magdeleenken, nu oudt ontrent 6 ½ jr. daer af moeder was Magdalena Crijnsdr te onderhouden den tijdt van Seven naestcomende jaeren die ingeghaen zijn den eersten decembris laestleden.

Van teercosten, en de reparatien van zijnen cleederen. Te weten dat den voors. Adriaen met Tanneken t voors. meijskens den cost zal gheven, taemelijc ende borgherlijc, D'zelve ter scholen betaelen, Midsgaders zijne cleederen, wollen ende lijnen te lappen ende repareren, den voorscreven tijdt geduerende, Daervoren den voorseiden vader gehouden es de zelve zijn cleederen te besorghen ende voorts voorseide onderhoudt jaerlijcx te gheven de somme van 7 £ grooten vlaems. Ter presentie van Jacob Franss van der Straeten en Jacob Dircxz Turck bierstekers, beijde wonend Goes.

⁵³⁰ Dit is een uitgebreide acte waarvan een hele pagina vol details hier niet is overgenomen.

⁵³¹ RAZE 2040, fol 432, 27-12-1597

⁵³² RAZE 2040, fol 433, 28-12-1597

1.428 Procuratie Cornelis Marinuss Gort om thienden in Weerde te verheffen⁵³³

(Type acte:) *procuratie om thienden te verheffen. Op huijden daeghe naegenoeft*
Comp. etc. Cornelis Marinusz Gort inwoonder, heeft geconst. (etc. ut ibi) ende heeft geconstitueert (etc. al ibi) Dat alzulcken Thijenden die men noemt die Springhthijenden om datse gecollecteert worden in diverse hoecken van verscheijden stucken ende bij inegale gedeelten als hier den derden, daer den vierden schooff in den thijenden met anderen pensionarissen gemeene, Soo in den Kerkhoec, in Bals Hals in den grooten polder, ende in den Oostpolder Al onder die prochie van Weerde, Samen ontrent weijnigh min als 5 gem. naestlaesten dec. 1597. Ter presentie van Hubrecht (etc. al ut ibi)

1.429 Procuratie voor Hove van Hollant voor Mattheus Loen⁵³⁴

(Type acte:) *procuratie voor de gheappelleerde voir den Hove van Hollant*
Comp. Matheus Loen inwoonder der prochien van Cruninghen, heeft geconstitueert Mr. Adriaen Jong Dircxz Anthoni Florij, Cornelis Lucq, Gerrit van den Burgh, als procureurs Hove van Hollant. Zaecke van appellant als Adriaen Maes appellant van zeecker Sententien bij Schepenen der prochien van Wemeldinghe jeghens hem constituent triumphant etc. Ter presentie van Hubrecht Janss stadtbode, Lenardt Janss Vleeschouwer, poorters Goes.

1.430 Koop actie Marinus Jans Vrijese⁵³⁵

(Type acte:) *coop en transport van een actie tot 25p om 16 £ vls*
Comp. Marinus Jans Vrijese waghemaker won, bin. die prochie van Cloetinghe ter eenre Pieter Corneliss in de drie haringhen, poorter Goes ter anderen hebben verclaert. Alzoo den voors. Marinus competeert van Jacob Corneliss molenaar de somme van 25 £ vls. over vuytcoop van zijns kindts gedeelte ende successie van wijlen Apollonia Marinusdr des voors. Marinus moeder ende Jacob huijsvr. was Dwelcke 25 £ grooten den voors. Jacob boelhouder aen Marinus heeft beloofd te betalen binnen tjaer naer dat Loenken voorseit overleden es, twelck was dijsdagh voor vastenavent 1597 laestleden Dat die comparanten veraccordeert zijn. Marinus heeft vercocht en Pieter gecocht die actie totte voorn. 25 £ grooten, Dwelcke actie hij vercooper ceedeert ende transporteert aenden coopere bij desen om de somme van 16 £ vls. eens die den voorscreven vercooper bekent bij desen in gereeden getelde gheldeontfangen te hebben Midts dat den voorseiden cooper over dezelve coop noch hierr gereedt over tellen zal die somme van 4 £ grooten bij forme van leeninghe, Sulcx dat hij vercooper hier gereedt ontfanghen heeft die somme van 20 £ eens. Dwelcke Wij notaris ende getuijghen hebben gesien dat hiere in baeren gelde overgetelt zijn. Dijes belooft den voorseide Marinus die voorseide afgeleende ponden aenden voornoemden Pieter te resituieren binnen den maendt van meije bij zo verre hij Marinus alsdan int gebruijck van Janss Foorts successie is etc. Ter presentie van Cornelis Janss Vrijese en Adriaen Corneliss Calloo stadtbode, poorters

1.431 Transport rentebrief Marinus Marinuss schipper te Weerde⁵³⁶

(Type acte:) *coop en transport van een Renthebrief voor 6 £ 18 s. tsiaers om 58.6.8. gr. eens*
Comp. Marinus Marinuss Schipper inwoonders der prochie van Weerde, ter eenre ende Pieter Corneliss in de drie haringhen, poorter Goes, gheaccordeert. Marinus vercocht en Pieter gecocht. Een Renthebrief ende briefsrecht verleden voir Schepenen in Weerde ende Valckenisse bij Thomas Gabrielsz die bekende aen Marinus voorn. etc. schuldich te zijn 110 £ 8 sch. gr. vls. eens over coop van 4 gem. 240 r lants aldaer in den Westveerpolder te besitten op renthelosbaer den penning¹⁶ etc. Brief gedateerd 22-6-1596 onderteeckent J. Tartron. Aldus Goes in de her-

⁵³³ RAZE 2040, fol 434, 28-12-1597

⁵³⁴ RAZE 2040, fol 434, 30-12-1597

⁵³⁵ RAZE 2040, fol 435, 30-12-1597

⁵³⁶ RAZE 2040, fol 436

berghe genaemt die Drij Candelaren ter presentie van Jacob Janss Maegh poorter Goes, Willem Crijnss wonend te Weerde.

1.432 Transport acte tot indempnatie⁵³⁷

(Type acte:) *transport van een acte inhoudende condempnatie tot seecker Sr ? op den rugghe van de zelve geschreven*

Comp. Clais Ezechiels poorter Goes verhaelende dat hij in recht betrocken hebbende Jacob Janss Maegh om hem te Indempneren van den heijssch die Pieter Janss Camer op hem comparant was doende tot 64 p. gr. vls. van geleende ghelde etc. etc. Ter presentie van Jan Corneliss Mazuer, Carel Hermans Ridders clercq, beide inwoonders Goes.

1.433 Schuldbekentenis Jacob Jans Maegh⁵³⁸

Comp. Jacob Janss Maegh poorter Goes, bekent schuldich te zijn aen Pieter Marinusz van Sijnskercke, mede poorter 100 gulden eens over reste. Van coop van 7 gem. groen terwe nu te velde ligghende in Crabbendijcke op Jacob Jobss caevel, om 43 guldens tgemet. Garantie. Renthebrief bij Zacharias de Jonghe aen hem comparant verleden 100 £ gr. vls. etc. Ter presentie van Jan Corneliss Mazuer en Jan Pieterss Cole lantmeter.

1.434 Transport paijbrief Jacob Jans Maegh⁵³⁹

(Type acte:) *transport van een paijbrief*

Comp. Jacob Janss Maegh heeft getransporteert aen Pieter Marinus een paijbrief sprekende op t huijs genaemt den Landtman gestaen buijten die Gansepoorte deser stede. Die noch groot zal zijn ontrent 100 £ gr. vls. Emmers den compt. doet den brief goede tot 90 £ te betalen met 12 £ tsiaers. datum en getuigen als voren. Ter presentie van Jan Corneliss Mazuer en Jan Pieterss Cole lantmeter

1.435 Nog transport actie Jacob Jans Maegh⁵⁴⁰

(Type acte:) *ander transport van actien*

Voir mij als (etc.) es gecompareert Jacob (etc als in de voogaande acte) ende heeft (etc. al ut ibi remissive) Aen Pieter (etc.) d'Actie tot 15 £ gr. vls. eens als reste hem cedent noch thoecomende in een paijbrief sprekende tot laste van Tobias Michielss Oostdijck over coop van zeecker landt. Datum en ter presentie van Jan Corneliss Mazuer en Jan Pieterss Cole lantmeter

1.436 Attestatie Clais Jans ? metser over vertering in herberg Kruiningen⁵⁴¹

(Type acte:) *attestatie*

Comp. Clais Janss (MPS: onleesbaar) metser oudt ontrent 34 jr. poorter heeft verclaert ten ernsten versoecke van Tanne van Mierloo, wonachtigh tot Cruninghen warachtich te zijne dat naermael hij comparant t'haerder herberghe thuijs geleghen oft vertheert hadde ter sommen van ontrent vijf ponden grooten vls. Dwelcken schuldt hij verclaert bij desen haer requirants deuchdelijck te competeren. Dat Jr. Joan de la Salle oft Jan Storm in sijnen naem thunnen laste genomen hebben dijen schuldt aende voorseide requirants te betalen. Overmits dat inde Rekeninghe van den arbeit ende malemn die de voorseide La Salle aen hem comparant schuldigh es int metsen van zijn hoefve aen den Oostdijck gedaen hij La Salle zoo vele in zijne burse ingehouden en tghene die requirants es thoecomend hem comparant afgecort heeft. Ter presentie van Jan Pietersz Cole ende Caerel Hermans, beide inwonders Goes.

⁵³⁷ RAZE 2040, fol 437, 31-12-1597

⁵³⁸ RAZE 2040, fol 438, 31-12-1597

⁵³⁹ RAZE 2040, fol 438, 31-12-1597

⁵⁴⁰ RAZE 2040, fol 439, 31-12-1597

⁵⁴¹ RAZE 2040, fol 439, 31-12-1597

1.437 **Procuratie Jan Jans Hollander**⁵⁴²

(Type acte:) *procuratie ad lites*

Comp. Jan Jansz Hollander, inwoonder in 's-Graevenpolder, heeft geconstitueert etc. Herman Pietersz, poorter Goes, hem ghevende (macht etc.) om te compareren ter vierscharren ende alomme daert van noode zal zijn etc. etc. (geen details). Aldus ter presentie van Macharis Martinsz en Michiel Geerdss drooghscheerder, beide poorters.

1.438 **Taxatie inboedel sterfhuijs in Goes**⁵⁴³

(Type acte:) *taxatie oft Estimatie van den inboel in een sterfhuijs*

Comp. Margriete Adriaens Loeffsdr, geboren van Ghendt weduwe Jans van Goer, nu wonende binnen Goes. Heeft verclaert Naerdijen den voorn. haeren man binnen deser voorn. stede Goes den 22 maerte 1597 was overleden Die geweest es een schenen⁵⁴⁴ ofte stroohoeijmaecker ende zulcx den staet van hunnen gemeenen sterfhuijse zoo zober was dattet niet noodigh en dochte den zelve ter weescamer te bringhen oft met schanden t'ontdecken Sonderlinghe zoo hier drie gemeene kinderen zijn, namelijk Hans, Everhardt ende Martine van Goes. Daervan Martijnken noch maer oudt es 14 ende Evert 10 jaeren. Zij comparante nochtans willende ter goeder trouwen wandelen ende den voors. staet behoorlijk bekent maken Ten eijnde zij van haeren kinderen oft hunner vrienden in thoecomend tijd niet en werde gemolesteert Heeft aen Martijnken huijsvrouwe Cornelis Janss Boone ende Pieter Janss beide oudecleercoopers, midsgaders Melis Anthonis Hoeijmaecker ernstelijck versocht Dat hunlieden believe het voors. sterfhuijs te ondersoecken ende alle den huijsraet, cleederen ende meubelen, midsgaders die parceelen in den winckel te taxeren ende waerden.

Sulcx zijn voor mij gecompareert die voors. Martijnken, Pieter ende Melis alle poorters deser voors. stede, Ende hebben thaerder instantien wel ernstelijck verclaert, getuijght ende gecertificeert bij desen Dat zijluijden deursien hebben die meubelen in den sterfhuijse ende ooc die heden zoo van mans ende vrouwen midsgaders den plattijnen in den winckel bevonden Dezelve alle gheestimeert ende geprijseert hebben weerdigh te zijne in als tsaemen 27 ponden 8 sch., 9 gr. vls. Daerteghens zij comparante verclaerde den vuijtschulden gerekent te zijne tot 22 £ gr. Ende zij weduwe voors gegheven hebbende aen voors. haeren oudsten zoon Hans van Goer de somme van thien guldens eens etc. etc. Ter presentie van Hubrecht Janss stadtbode en Jan Gandolphsz beide inw. Goes.

1.439 **Verklaring op verzoek van Pieter Jacobs Borsselaer en Jan Pieters Bocxmaeker**⁵⁴⁵

(Type acte:) *attestatie. Vide supra pag. 38, 41, 298, 379, 388 et proth. D. pag. 27, 28*

Verclaring ten versoecke van Pieter Jacobs Borsselaer en Jan Pieterssen Bocxmaecker met hunnen consoorten dat warachtich ende wel kennelijck etc. Eerst Adriaen Arnoudss oudt ontrent 55 jr., poorter Dat hij wel gekent heeft Willem Janss toegenaemt in de Pauwe, eertijds mede poorter deser stede Dat deszelven vuijt deser stede vertrocken zijnde gecomen es in de societeijt ofte gemeenschap met Jacob Cornelissz molenaer ooc poorter alhier Ende dat zij beide tsaemen in eijghendom als heeren ende meesters gehadt hebben die Brouwerije staende te Quaedamme onder die prochie van Hoedekinskercke binnen desen eijlande van Zuïjdbevelandt. Dwelcke zijlieden vercreghen hadden (zoo hij deposant gehooft heeft) van een man in Brabant. Dat ooc zij beide te gader den handel ende negociatie van den zelve brouwerije bedreven ende voor eenen tijdt gebruijckt hebben. Dan daerinne niet wel accorderende. Attesteert hij deposant dat zijlieden de zelve brouwerij onder hun beide geprijseert ende op gheltd gesett hebben Ende dat Wil-

⁵⁴² RAZE 2040, fol 439, 31-12-1597

⁵⁴³ RAZE 2040, fol 439, 31-12-1597

⁵⁴⁴ Schenen = vlechtwerk

⁵⁴⁵ RAZE 2040, fol 442, 31-12-1597

lem Janss voorn. dezelve geheel aen hem alleene overgenomen ende behouden heeft etc. Job Cornelis Hartss oudt ontrent 73 jaeren schouteth oft baliu ende dijkgraeve der voors. prochie van Hoedekinskercke attesteert als vooren dat hij wel weet dat die voorseide brouwerije den voornoemden Jacob Cornelisz ende Willem Jans tsaemen thoebehoort heeft, ende dat zijluijden beijde de selver ooc tsaemen gebruijckt ende bedreven hebben, emmers zoo merckelijck scheen ende die gemeensaeme was. Sonder dat hij weet hoe zijluijden daeraen gecomen oft afgescheijden zijn. Aldus ter presentie van Cornelis Corneliss Balthens ende Willem Janss Schoudee, beijde poorters.

1.440 Verklaring over clooster der Crucebroeders in Goes⁵⁴⁶

(Type acte:) *attestatie*

Voir mij zijn gecompareerd die personen hiernae genoemt eende hebben ten ernsten versoecke ende instantie van d'Eersaeme Aermmeesters deser stede Goes, verclaert warachtich te zijne. In den eersten: mr. Henric Clais Waelburgh van Venloo oudt ontrent 67 j. inwoonder deser stede van Goes, attesteert als boven. Dat hij als Religieux int Clooster der Crucebroeders binnen deser stede es comen wonen in den Jaere 1577 Aldaer hij affirmeert dat hij den anderen Religieusen ende Conventualen die daer inne langhe gewoont hadden menighmael heeft hooren verhaelen datter binnen Walcheren onder die prochie van Nieuwerfve, eertijds gestaen heeft een Clooster van den zelve Orden der Crucebroeders, Twelcke declinerende dat tselve clooster geliceert es (geliceert) geweest aen ende met 't Clooster van de Crucebroeders binnen Goes in Zuijdtbevelandt Ende dat om dijer oirzaecken dit Clooster alhier jaerlicx geheven ende ontfanghen heeft zeeckere erfelijcke Renthe tot hondert carolus guldens tsiaers, Die gehypoteceert was op zeecken boomgaert gelegen in Nieuwerfve binnen den eijlande van Walcheren voornoemt Ende dat daervoren binnen dit voorseide Clooster alhier alle weke gecelebreert werde tsacramentsmisse, Ende verclaert gij deposant dat hij noijt gehoodt en heeft, noch en weet dat die voorseide erfrenthe in eenighe manieren afgeheleijt zoude moghen zijn Dan wel ten contrarien affirmeert hij wel verstaen te hebben Dat die voors. Renthe Jaerlicx altijdt betaelt ende bij desen convente voorseit ontfanghen es geweest tot dat den Troublen in den eijlande van Walcheren gecomen zijn Twelck was in den Jaere 1572 Ende niettemin dat die voorseide sacramentsmisse evenwel alle weke gecontinueert es alhier gedaen te werden tot dat de selve gestoort es als die troublen ooc hier binnen desen eijlande van Zuijdtbevelandt ende dese stede Goes int eijnde septembris ao 1578 overcomen zijn.

(In de marge:) *Principale es bij den deposant onderteeckent*

Jan Henricxz Roeper deser voors. stede, oudt ontrent 73 jaeren verclaert als voren Dat hij eertijds over die vijftich jaeren binnen t voorseide Clooster van de Crucebroeders die deser stede Goes verkent ende gefrequeenteert heeft den zelve Convente als cleermaker dienende Dat hij ooc wel weet dat desen Cloostere competeert een Renthe van hondert guldens tsiaers Daervoren tClooster gehouden was ende alle weke sDonderdaeghs gedaen es geweest tSacraments Misse. Attesteert ooc dat hij aldaer dicwils gehoordt heeft dat den Pater van den voors. Convente die betalinge van de voormelde Renthe jaerlicx was heffende ende crijghende binnen Berghen op den Zoom ten huijse van Jr. Franchoijs Phalaix Heere van Nieuwerfve Ende noijt gehoordt noch geweten heeft dat deze Erfrenthe eenighsins afgeleijt es.

Jan Jaspars cleermaker, oudt ontrent 60 jaeren, poorter deser voors. stede Goes verclaert insgelijcx dat hij dicmaels gehoordt heeft (als in tselve clooster verkeert hebbende ende 15 jaeren oudt was) dat desen Convente die voorseide Renthe toebehoorde ende daervoren 't Sacramentsmisse (dewelcke hij dicmaels gedient heeft) donderdaegs alle weke gedaen werde. Dat hij ooc gehoordt heeft dat die voormelde Renthe afgeleijt soude wese. Aldus ter presentie van

⁵⁴⁶ RAZE 2040, fol 443, 31-12-1597

Adriaen Corneliss Calloo, stadtbode ende Pieter Michiels bode van Land Recht als loofelijcke getuijghen hierthoe geroepen.

1.441 Bedijcking schot bij Zwaecke⁵⁴⁷

(Type acte:) *vuijtgeheven van een schor om te bedijcken, Vide supra 348, 349, 350*

Voir mij zijn gecompareert Christiaen Bartholsz Vermuijen ter eenre ende Zacharias de Jonghe ter anderen zijden. Ende hebben tsaemen verclaert gheaccordeert te zijne dat Christiaen als Rentmeester ende gecommitteerde van d'Heere mr Jacob Valcke, Thresorier generalis vande Staeten van Zeelandt etc. nu onlancx ontrent naer den ougst voorleden, heeft vuijtgegevenende Zacharias aengenomen, ten eersten saijsoene, ter eeren Godts almachtigh ende tot vermeerderinghe van Zeelandt Te bedijcken oft doen bedijcken vuijten zouten tot eenen coorenlande zeecker quantiteit van ontrent vierentachtigh gemeten in 't Schor oft Gorsinghe geleghen zuijdtoost voor die Zwaecke aen desen eijlande van Zuijdtbevelandt onder die naebeschreven conditien Dat d'Ambachtsheeren van dese gorssinghe als grondtheeren zullen blijfven Directi Domini oft overheeren ende gecontinueert werden in hunne autoriteit, Preminentien, Privilegien, Possessien ende vrijdommen . . etc.

Dat den voors. aennemer, zijne naecomelinghe ende Actie hebbende Voor elck gemet dat nu binnen bedijckt zal worden Aenden voors. ambachtsheeren tot een Erfelijcke Cheijns losbaer den penninck 16^e jaerlicx zal gheven de somme van seven schellinghe grooten vls. Daervan den eersten Cheijns verschijnen zal Sinte Catharina Misse anno 1598 . . etc. Ter presentie van Caspar Geleijnsz Vosbergh en Cornelis Martinsz Mazuer, beide jonghmans wonend Goes.

1.442 Coop pajbrief in Weerde⁵⁴⁸

(Type acte:) *coop oft overgheven van een pajbrief of in betalinghe om bier daervoren te haelen* Comp. Jan de Wulf herbergier opt hoof deser stede Goes ter eenre en Jacob Dircxz Turck biersteecker binnen Goes zijn gheaccordeert dat Jan heeft vercocht en Jacob gecocht Een Pajementbrieff ende briefsrecht verleden voor Schepenen in Waerde ende Valckenisse bij Jacob Marinusz Schipper aldaer . . de somme van 50 £ gr. vls. over coop van een Crabschuijte genaemt de Zwaene te betalen met 13 £ gr. tsiaers, daervan t eerste pajement verschijnen zal prima augusti 98 naestcomende . . etc. Midts dat hij cooper daervoren leveren zal zoo vele Bieren alst den cedent believen zal te haelen Tot ende zoo verre die geheele voors. hoofdsomme van 50 £ gr. vls eens verstrecken zal etc. . . Aldus ter presentie van Jacob Crijnss Schipper en Jaspas van der Horst loopende bode, inwon.Goes

1.443 Vastmaeken loods aan huis aan de Opperel⁵⁴⁹

(Type acte:) *consent om in een gemeen plaetse een Lodge*⁵⁵⁰ *te mogen vast maecken bij gedooghe*

Comp. Sebastiaen Janss Hooghcamer, wonende in Sinte Sebastiaen, Job Arentsz, metser, Gedeon Quirijnsz ende Cornelis Lenardss schoenmaeckers, Alle poorters Goes. Ende hebben verclaert Alzoo Jan Janss Knooper, craemer, onlancx gecocht heeft thuijs (Daer hij vuijtgehanghen heeft Sinte Niclais) staende aen den opperel deser stede, tusschen des voors. Bastiaens ende Jobs huijsen Achter d'welcke geleghen es zeecker plaetse die niet alleene zijnen huijse maer ooc alle hunnen voors. comparanten huijsen gemeene es Ende dat den voors. Jan daerop een Loodge gestelt heeft, Dat alle zij comparanten daerinne geconsenteert hebben ende tevreden zijn Dat hij Jan de zelve aldaer bij gedooghe zal moghen houden staende ende in wesen onderhouden zoo langhe zijne huijsvrouwe oft kinderen int leven zullen blijfven ende t'selve huijs

⁵⁴⁷ RAZE 2040, fol 444, 31-12-1597

⁵⁴⁸ RAZE 2040, fol 445, 31-12-1597 (lodge: loods (MNW))

⁵⁴⁹ RAZE 2040, fol 446, 31-12-1597

⁵⁵⁰ MNW geeft o.a. loods

hen toebehoorende zal maer anders niet. Ende daerenboven Alzoo die voors. loodge gheanckert oft gehecht es aen Bastiaens voorseide muer commen aen den ghevel vant achterhuijs des voors. Jans in de gemeene straete, Soo es tusschen hun beijden gheaccordeert (Midts een spaensch pistolet t welcke Bastiaen bekent bij desen van Jan ontfanghen te hebben) Dat den zelve muij, zoo hooghe die nu es ende ooc tot zulcken lenghte als Jan dijen nu betimmt heeft, voortaan tusschen hun beijden gemeene zijn zal half end half ende bij gemeenen costen werden onderhouden etc. Aldus ter presentie van David Janss Schoudee ende Jan Janss van Scherpenisse, cleermaker, beijde poorters.

1.444 Testament Magdalena in de Hazaert⁵⁵¹

(Type acte:) *testament van Magdaleene in den Hazaert*

In den naem ons Heeren Amen. Comp. Magdaleene Bernardsdr wed. Augustijns Willems genaemt in den Hazaert, poortersse Goes, gesondt etc. Erfgenamen die twee kinderen van wijlen Neelken Marinus haere dochtere die geprocreert zijn bij Job Aerentss, metser In d'eene helft, ende Bernardt haeren sone geprocreert bij Marinus Pietersz haeren voorgaende man In dander helft. Wel verstaende etc. dat dese andere helft aengeleijt werde tot coop van gronden van erfven oft gehypoteceerde erfrenten daarvan den voors. Bernard genieten zal alleene die bloedinghe oft jaerlicx innecomen, etc. etc. ter presentie van Pieter Cornelisz in de Drije Haringhen ende Cornelis Lenardss in die Blau Schoe, beijde poorters.

1.445 Testament Digna Cornelisdr weduwe Michiel Niclaiss Oostdijck⁵⁵²

(Type acte:) *testament van Moije Digne*

In den naem ons Heeren Amen. Comp. Digna Cornelisdr wed. Michiels Niclaiss Oostdijck poortersse Goes, gesondt etc. Erfgenaam Niclais Michielss haeren oudtsten zone(oft zijnen kindren indien hij overleden waere) in d'eene helft en die kinderen van Tobias Michielssen in d'andere helft, etc. etc. Aldus ter presentie van Adriaen Arnoudss en Willem Zagarus, beijde inwoonders van Goes.

1.446 Accoord onderhoud wees Michiel Pieters glaesmaker⁵⁵³

(Type acte:) *vuijlcoop van een sterfhuijs ende accoord op een weese t'onderhouden*

Op huijden den laetsten Decembris 1597 Comp. Michiel Pieters glaesmaker, ter eenre ende David Inghelss tinneghieter midsgaders Pieter Jacobss wonende in de Groe, als voocht van Jan Inghels ende Vincent Claiss hovenier ter anderen zijden, alle poorters van Goes. Hebben verclaert Dat zijluijden geleden ontrent j maendt gheaccordeert waeren ter oirzaecken vant sterfhuijs ende erfvenisse van Maijken Inghelsdr wijlen huijsvr. des voors. Michiels ende zuster des voorn. Jans ende Davids Teweten dat hij weduwnaer zal aenveerden etc. etc. Midts dat hij des voorn. zijne huijsvr. eenigh zoonken genaemt Inghelken oudt ontrent 3 maenden bij hem geprocreert van costen en cleederen zal doen onderhouden etc. etc. Aldus etc. ter presentie van Cornelis Lenardss schoemaker in de blau schoe en Jan Gandolphs z, beijde inwoonders Goes.

1.447 Einde jaar 1597⁵⁵⁴

Ende hiermede es t Jaer 1597 Midsgaders dit Prothocoll C oft ♀ gheeijndt.

Exitus Matutini et Vespore (dno) delectabis Psal. 64 Te decet ?

Exibit homo ad opus fuun et ad operationem suam usque ad Vesperum Psalm.103 benedic 2 Hesperus advenit, manus et meus fessa quiescant.

Postquam Lucifer ♀ illuxerit mox . . sol succedit.

⁵⁵¹ RAZE 2040, fol 447, 31-12-1597

⁵⁵² RAZE 2040, fol 448, 31-12-1597

⁵⁵³ RAZE 2040, fol 449, 31-12-1597

⁵⁵⁴ RAZE 2040, fol 449

1.448 Losse acten⁵⁵⁵

Losse acten die eigenlijk op een andere plek of in een ander Protocol geplaatst moesten worden, maar waarvoor op die plaatsen geen ruimte over was. Levendale formuleerde dat op zeker moment als volgt: “omdat hier noch papier overschoot es alhier in secundo . . . geregistreert”.

1.449 Copie van afrekening tienden in ‘s Gravenpolder⁵⁵⁶

(Type acte:) *copie*

Ten versoecke van Joos Janss van de Werve hebbe ic dese recepissen gecopieert, geauthenticeert ende hem gegheven ende ooc hier geregistreert. Ick Loijs de Cock kenne van Joos Janss van de Werve ontfanghen te hebben van wegghen ende tot behoef van Mr. Andries de Cock tot Mechelen op Rekeninghe van zijn thienden in Sgravenpolder over de Jaar 1577 de somme van drij gulden ende dat om teergelt. In kennisse mijn handt desen 7en february 1578 Ende is onderteeckent Ick Lowies le Cocq Ende achter op de rugghe staet geschreven aldus noch betaelt Loijs de Cock boven de thien schellingen hem op den Rugge van desen gegeven noch 3 gulden deser 16 merte 1578 In kennisse zijn handt hier onder gestelt Ende es onderteeckent Le Cocq. Ander copie. Recue per Maij Andre le Cocq du Sr. Josse Janss van de Werve par les Mains de Guillaume de Gortere, trente florins oult etc.

1.450 Verzoening tussen broers⁵⁵⁷

(Type acte:) *vuijtspraecke op zeecker compromis gepasseert int naevolghende prothocol D pag. 399. Dwelcke hier(om datter noch veel schoon papiers was) in hac secunda ♀ geregistreert es* De welcke voorn. Cornelis, Harrent ende Tobias Joos zn. van de Werfve, in plaetse van Pieter als gecoren goede mannen, dijen last aenveerden etc. Segghen ende verclaeren wij onse arbitratie vuijtspraecke bij desen Dat die voorseide Ghisbrecht ende Carel in den voors. Qualiteijt gezwaeghers, zullen met hunnen huijsvrouwen over weder zijden blijfven goede versoende vrienden zoo broeders thoe behoort Ende dat Ghisbrecht tsijnen profijte behouden ende noch ontfanghen zal het contingent ende gedeelten Die Janneken (Carels huijsvrouwe) zoo van haer moeders als wijlen Jans haere broeders wegghen noch zoude moghen competeren. In den pajementenbrief verleden bij Simon Henricxs ende d’obligatie verleden bij Dignus Vischers etc. etc. Aldus vuijtgesproken ende verclaert binnen desen stede Goes, dies t’oirconden onde handgeschriften hier onder gestelt, Ende zijn beijde instrumenten bijden arbiters onderteeckent aldus: Martinis Harrent Pieters, Tobias J. v. Werfve, Mij daermede present P. Levendale publicus notaris

1.451 Adriaen Domiss⁵⁵⁸

(Type acte:) *vuijtspraecke op zeecker compromis gepasseert int naevolghende Prothocol D. pag 413 hier geregistreeert om redenen ut supra pag. 451*

De welcke voordreven Arbijters als gecoren goede mannen dijen Last aenveerdende, Gehoord ooc t’rapport van schepenen in Cruninghe dat Adriaen Domiss principalen schuldenaer voormeldt voir hun ooc zijn consent gedraghen heeft In den Vuijtspraecke ende vercoopinge van zijnen huijse met zijn gevolgh etc. Daerthoe gheautoriseert hebbende Mathijs Dignusz zijn zwaegher, etc. Dat Cornelis Balthens voorn. voor al ontfanghen ende strijcken zal eerst die gereede penningen etc. Verder genoemd: Pieter Emmericx, de wese van Jan Adriaens, Geerdts Vervoorts, etc. etc.

⁵⁵⁵ RAZE 2040, vanaf fol 451

⁵⁵⁶ RAZE 2040, fol 451, geen datum genoemd

⁵⁵⁷ RAZE 2040, fol 451, 9-4-1601

⁵⁵⁸ RAZE 2040, fol 451, 9-4-1601

1.452 Jacob Jobs broer van Marcus van Dijke weduwe⁵⁵⁹

(Type acte:) *vuijtsprake op zeecker Compromis gepasseert int naevolghende Prothocoll D pag. 432*

Dwelcke voorscreven Arbijters, als (etc. als in de voorgaende acte) hebben willen exhiberen, Bevinden dat Jacob Jobsz voormeldt aen Marcus van Dijke weduwe zijne zustere ende haeren weesen noch schuldich es . . . de somme van £ 87.14.10 vlaems eens. Bouduin Assuereus als borghe. Paulus van Dale besitter van de voormelde hypotheecque

1.453 Ontslaan van trouw van Maijken Schercqs⁵⁶⁰

Nb. De volgende akten zijn in RAZE 2040 ingeschreven omdat hier nog blanco pagina's waren

(Type acte:) *etc. etc. 17-7-1601: Dienende op d'Acte van de reverse quijscheldinge gepasseert int naevolghende Prothocol D. pag. 430. stelt bij desen 't voornoemde Maijken*

Copie. Vuijte dien dat Redene bewijst ende Recht begheert, Datmen van alle waracchtighe zaecken zal gheven ghetuijghenisse, zonderlinghe dies versocht zijnde. Soo eijst dat wij Schepenen Stede van Hulst; ten versoecke van Jan de Wintere over ende vuijten naeme van Maijken Sclercqs filia Jans Certificeren ende attesteren voor de gerechtighe waerheijt, hoe dat op hedent dat onderscreven voor ons comen ende ghecompareert es Pieter van de Voorde fil. Michiels, de welcke met zijnen vrijen dwanck ende wille in onsen handen verclaert heeft als dat hij nu ende ten eeuwighe daeghe es ontslaende ende quijscheldende, zoo hij ontslaet ende wettelick quijte schelt bij desen t voornoemde Maijken Sclercqs van de trouwe die hij comparant nu ontrent neghen Jaeren gheleden met t voorn. Maijken aenghegaen heeft, voor zekeren ministere ofte predicant binnen der Prochiekerke der voorn.stede van Hulst Belovende hij comparant t voorn. Maijken ter causen van de voorn. trouwe nu nochte in der eeuwicheijt niet meer te molesteren. Behoudens ende met conditie dat 't voorn. Maijken hem comparant van gelijcken ghehouden wert te verkennen voor de wet van der plaetse van haere Residentie, ghelijcke belofte ende bescheet, als dat sij hem comparant insgelijcx nu ende inder eeuwicheijt van den voornoemde trouwe es ontslaende ende hem dienaenghaende nemmermeer en zal molesteren, doe noch te laeten molesteren. Up peijne (zo verre voornoemde Maijken dan of bleve in gebreke) van distinctie ende abolitis van deze belofte ende contracte. Dit alles op zeker cort ghenachte van eender maent naer date desen, twelcke den voornoemden Jan de Wintere, over ende vuijden van t'voorseide Maijken in onse presentie also te doen volcomende, belloft heeft. Van alle twelcke wij Schepenen voornoemt den voorseiden Jan de Wintere, tot zijnen versoucke verleent hebben, dese onse opene attestatie ende Certificatie. Omme die hem (over den vuten name alsvooren) te moghen valideren daer ende zoot behoren zal. Actum onder tcachet van de voornoemde stede ende thanteecken van onsen griffier ter presentie van Jaques Debbout en Joos Verlent, Schepenen

1.454 Geen pacht te betalen door Marinus Gilliss⁵⁶¹

(Type acte:) *vuijtspraecke op zeker compromis oft submissie gepasseert int naevolghende Prothocol D. pag 482*

De welcke voorseide gecoren Arbiters als goede mannen gehoordt parthijen ende gesien al tghene zijluijden hebben willen zegghen ende exhiberen, Verclaeren bij haere arbitrale vuijtspraecke bij desen Dat Marinus Gillissen voorn. ongehouden es eenighen pacht van de pretense 250 roeden Vroonen gheven Maer ter contrarien dat die voors. vroomheeren aen Marinus zullen restitueren voor tghen zijlieden ontfanghen moghen hebben. De somme van 6 £ gr. vls

⁵⁵⁹ RAZE 2040, fol 454, 24-4-1601

⁵⁶⁰ RAZE 2040, fol 455, 28-4-1601

⁵⁶¹ RAZE 2040, fol 456

te betaalen etc. Hij bezat ook: 4 gem. 290 r. gelegen onder Schore in den Anghel, genaemt die biesweije, O. den heeren wegh, Z. den soeckwegh, W. Maijken Pieters, N. Jacobmijne Leijs cum suis, etc. geen datum.

1.455 Gepacht boomgaard door Cornelis Adriaens Bolle⁵⁶²

(Type acte:) *pachtcedulle. Behoorde gheinsereert te zijne int naevolghende Prothocol pag. 491. Dan omdat de zelve haer refereert aen den voorgaende supra p. 418 ende omdat hier noch papier overschoot es alhier in secunda geregistreert*

Voit mij als (etc. al ut supra pag. 418) zijn op huijden gecompareert Maijken Marinus (etc. ut ibi) ter eenre en Cornelis Adriaens Bolle ter andere zijden. Ende hebben tgader verclaert dat maijken heeft verpacht ende Cornelis heeft gepacht haeren boogaerdt voor 4 jr. etc. Ende zal den voorseiden pachter volghen thuijsken met (etc. al van woorde te woorde ut supra pag. 418). Ter presentie van Hubrecht (etc.) en David Crijnss huijvetter, beijde poorters. Alzoo dit accoordt oft prohemium voir mij niet en es gepasseert dan alleene narrative voor die principale Procuratie es gescreven Soo es dit niet int prothocol E, maer hier in secunde . . . geregistreert, sonderlinghe om dat hier noch papier overschoot.

1.456 Erfenis Loenken Dignusdr⁵⁶³

(Type acte:) *Alzoo dit accoordt oft prohemium voir mij niet en es gepasseert dan alleen narrative voor die Principale Procuratie es gescreven Soo es dit niet int prothocol E, maer hier in secunda ♀ geregistreert, sonderlinghe om dat hier noch papier overschoot*

Naerdijen die naegenomde personen volghende die maeghschap hier verclaert gheaccordeert ende geliquideert zijn tsaemen te deelen ende succederen in d'Erfvenisse van Loenken Dignusdr laetst wed. van Jacob de Waele ende de goeden gecomen ende overgeschoten bij t'overlijden van Neelken Lievins wijlen huijsvrouw Jan Adriaens Hooghduvecot Naemelic Henric Janss Visscher als getrouwt met Hilleken Clais voor 1/16 part. Cathrijne Jans Marinusdr voor gelijke 1/16 deel. Frans Clais over 1/16 part, Cornelis Janss metser voor 1/32 part, Henric Remeus Craemer als getrouwt met Pierken Blais, met Clais ende Cathrijne Blaisz ende dr. elcx over 1/3 in een 1/32 part. Maeckende tsaemen een vierde part van Luenkens voors. vaders vader zijde.

Maijken wed. van Wisse Janss Bevelander over ½, Blais Bouwenss in Noordt nu getrouwt met Inghelken Jans voor gelijcken 1/8. Maecken tsaemen een vierde part van vaders moeders zijde. Leijn Claiss Visscher den voors. Henric ende Magdalena Visschers wed. Adams Corneliss Gort elcx in 1/3 int vierde part van 's moeders vaders zijde. Ende den zelve Henrick Janss Visscher als eenigh kindt van Willemijnes Keijzers en alleene gerechtight int resterende vieren deel van den voorn. Luenkens moeders moeders zijde. Soo zijn voir mij Pieter Levendale van Romerswalle als (etc. breeder een Procuratie volghende int Prothocol E pag. 12)

1.457 Inventaris sterfhuis Adriaen Gilliss Waeijack⁵⁶⁴

(Type acte:) *inventaris van alzulcken meubelen ende gereeden penninghen als bevonden zijn geweest thoebehoorende den sterfhuijse wijlen Adriaens Gillisz Waeijack wonende binnen Goes bij mij Pieter Levendale van Romerswalle als publicq notario ter presente van de getuigen naegenomt ende ten versoecke van Henri Adriaens Nissepadt als executeur van zijnen testamente gemaec. Behoorde gheinsereert te zijne in prothocol E pag 92. Dan zoomen niet gewoone es dusdanighe acten te registrere n ende hier noch plaetse ledigh was es hier bij gevoeght. Vide prothocol D pag 495t*

Ende eerst bevonden ten huijse genaemt die Zwaene daer den overleden eertijds gewoont heeft.

⁵⁶² RAZE 2040, fol 457, 20.12-1601

⁵⁶³ RAZE 2040, fol 458, 20-12-1601

⁵⁶⁴ RAZE 2040, fol 458, 20 novembris 1602

Ten huijse den overleden thoebehoorende staend int Sint Adriaens straete, Een oude kiste. Een oudt glaes bort. Een bussel, ende een lijste of banck. Een groenen krickstoele. Een ijsere latten met een hanghel, een hanghel ijser. Een gegoten ijser daer jeghens dat men vier stoockt. Een blaasbalgh. Een bierstellinghe, Twee oude dissels, met een bijle ende zaeghe, Een spijckerboor, met een furicxken, Een benneken, een geleijerse schotel, Vijf oude berderen, twee stocken ende rommelinghe. Ten huijse Daer Adriaen Gilliss overleden es den 20 novembris 1602 smorghens ontrent 7 uren.

Een nachttabbaert, Een zwarten broeck, Een swarten mantel, Een hoet, Twaelff mans hemden, Thien craeghen, Vier hant- doecken, Vijf neusdoecken, Twee ammelakens, Een servette, Vijf paer slaep plakens, Een bedde mette hooftpeel, Een blau deecken, Vijf oorcussens, Twee sitte cussens, Een roode deecken, Vijf zackens oft fluijnen, Vier corensacken, met een meel zaex- kken, Een gordijne met een rabatken ende gordijne roede.

Een wachtmatte, Een paer oude witte coussens, Een casse, Een tafel, Een oude tesche daerinne twee stuijvers. Een goenen krickstoel, Een oude mans setel. Een tinnen pispot, Twee cleen olij- croeskens, Twee tinne lepels, en Een kanne, Een pinte, Een half pinte, En zuijckerpot, Een teste, met 2 aerde schotelen. Twee borderen, Een paer oude schoenen mette leesten.

Een staende boters weghende 78 pond die de vrouwe van den huijse heeft overgenomen tot vier stuijvers t pondt.

Ten huijse van Jan Rochus beneden den Meulendijck Inne een cleen zalfpotken aldaer begraef- ven, Seven oude rosenobels tot 8 guldens, 10 stuijver tstuck, 9.18.4 gr. Twaelff nieuwe roseno- bels tot 8 guldens 5 st. tstuck, 16.10.-. Elfve ende twee halve vlaemsche nobels tot 7 gulden tstuck, 14 p. Een dobbel stuck van 4/5 van de Milreijes van Portugal 12 gulden. Twee halve Milreijesen tstuck 3 gulden 13 stuijvers, 1.04.4 g. Seven dobbele spaensche Pisoilletten tot 6 gul- den 12 st. Tstuck, 7.14.-. Drije goude Raelen tot 5 guldens 11 st. stuck, 2.15.6. Een halven tot 55 st. 0.09.2. Vijf Angelotten ende een Souverijn tot 5 gulden 8 st. stuck, 5.08. ? Thien goltgul- dens tot 54 st. tstuck, 4.10 tsaemen £ 64.09.4 gr. tsamen.

Aldus bevonden, gesien ende gheinventariseert binnen deser stede Goes. Ter presente van Job Corneliss Hertss ende Dignus Geerdss Lakensnijder, beide inwoonders alhier, als looffelijk getuigen hier thoe geroepen ende gebeden. Dies toirconden.

1.458 Ambachten Ellewoudsdijck, Everinghe, Coudorpe ende Drijeweghen⁵⁶⁵

(Type acte:) *dit sommier verclaert es overgegeven geweest bij den vercooper aen den cooper ende staet gegrosseert voor elck van de Instrumenten Daerop van den Coop als int Prothocol E. pag 126 Dan omdat dat Sommier verclaers alleen maer relative aldaer wordt gepromitteert, ende dat hier noch ledigh papier was es dit sommier verclaers alhier (toen 43 in secunda . . . gereqistreert*

Sommier verclaers oft Cort verhael van den Ambachten end Ambachtsgevolghe geleghen in den Prochien van Ellewoudsdijck, Everinghe, Coudorpe ende Drijeweghen, groot 1200 gem. trecken ten ponde vuijt die gemeene verhuijringhe 6 sch.8 gr.ende tgevolghe van den naerbe- schreven vroomen, dijkgorssen ende visscherijen, zijn dit ambacht competerende Vroomen in Ellewoudsdijck.

Gillis Reijmer, baent de sluijsweije groot 400 r. den hoop vrij gheldt 30 sch. gr.	£ 1.10.—
Willem Michielss Hectoires baent. 1 gem. 1½ r. noch 51 r. tsaem 1 gem. 52 r. tgemet vrij gelt 24 sch. facit 38 sch. 1 gr. 18 miten	£ 1.18.18
Jan Claes Wellens baent in Claishouc 130 r. noch 59 r tsamen 189 r. met een dijkgors aen den noordpolder den hoop vrij geldt	£ 2.10.-?

Vroomen in Coudorpe.

⁵⁶⁵ RAZE 2040, fol 460, ongedateerd

Jan Clais alias Oom Jan baent twee vronkens in Sint Jans Lijenhout den hoop vrij ghelddt 20 sch. £ 1.00.-

Jacob Andriese Moen nu . . (niet ingevuld) baent vijf vronkens bij de kercke groot 1 ½ gem. 84 r. om 24 sch. t gemet vrij ghelddt samen 2 L 18 sch. 4 gr. 18 miten £ 2.18.4.18

Idem heeft noch een vronken in den hout voor den dijckwel, voor een coppel capoenen

Pier Pierss baent achter den dijckwel 100 r vroone voor 8 sch. vrij ghelddt £ -.08.-

Jan Gilliss Sasman heeft een vroone in Drijeweghen voor 5 sch. vrij ghelddt £ -.05.-

Jan van Berghen baent in Jacobs Vinckehout. 100 r. vroone voor 8 sch. vrij ghelddt £ -.08.-

Marinus Jansz te Coudorpe bt. een half gem. preter 17 r om 23 sch. 4 gr. t gem. vrij ghelddt £ -.10.-

Idem heeft noch in erfpacht 3 quartier voor 10 sch. £ -.10.-

Govaert Corneliss nu Jan Leuniss baentt. den plattenwegh in den sack zoo verre t'amb. van

Drijeweghen ghaet, tsiaers, in erfpacht vrij ghelddt 13 sch. 4 gr. £ -.13.4

Noch een coppel capoenen memorie

Dijckgorsen ende eerst in Ellewoudsdijck.

Anthonij Eijc baent een Dijckgors bij de sluijs wesende die corte deelinghe, om 2 £ 10 sch. vrij ghelddt £ - 2.10.-

Willem Michielss Hectoors baent een eijnde dijck aen de noordtpolder om 20 sch vrij ghelddt £ -1.--.-

Cent Janss baent den dijck daer die Mole op staet ende daer west ende noord aen tot den gron- deloosen weel om 2 £ vrij ghelddt £ -2.--.-

Jan Clais op de Weije ende Cornelis Henricxsz baliu van Oudelande baenen den Weldijck aen de Noordtpolder om 4 £ vrij ghelddt £ 4.--.-

In Drijeweghen

Marinus Paesz heeft een eijnde dijck aen de Langhmaere om 9 sch. vrij ghelddt £ -.9.-

Dierick Pierss heeft een eijnde dijck aldaer om 13 sch. 6 gr. vrij ghelddt £ -.13.6

Adriaen Bouwenss heeft een eijnde dijck aldaer om 10 sch. vrij ghelddt £ -.10.-

Stier Jan heeft een eijnde dijck aldaer tot den Buschdijck om 10 sch. vrij ghelddt £ -.10.-

Matheus Provoost heeft een eijnde dijck aldaer om 7 sch. 8 gr. vrij ghelddt £ -.7.8

Jan Brant heeft een eijnde dijck van den voorseiden dijck tot den dijck van Stier Jan, om 15 sch. vrij ghelddt £ -.15.-

Marinus Ian Lenardsz heeft een eijnd dijck van tscheidt van Ovesandt tot aen den wegh om 30 sch. vrij ghelddt £ 1.10.-

Gillis Lampaert heeft een eijnde dijck dat Jan Wm. Stock te baenen plagh om 20 sch. vrij ghelddt £ 1.--.-

Gillis Lampaert heeft noch een eijnde van Joos Schellebrant tot het Heijligh Gheests huijsken om 10 sch. Vrij ghelddt £ -.10.-

Joachim Anthonisz heeft een eijnde dijck met noch 10 roeden lenghde daer zijn huijs op staet tot 3 sch. 4 gr. vrij ghelddt £ -.3.4

Visscherijen

Die visscherie in Blasecop is verhuijrt aen Legier Henricx ende Jan Willems Leuniss voor 5 jaeren voor 3 £ gr. tsiaers ende 1c (100) tel⁵⁶⁶ visschen ofte 3 grooten voor ecken tel visch comt 25 sch. gr tsaemen 4 £ 5 sch £ 4.-5.-

⁵⁶⁶ tel w.s. tele of teil = draagkorf voor vis Zie MNW onder teile

De slaecke in den Noordtpolder baent Adriaen Jacobsz Bols met het rijet voor 3p gr.vls. vrij
 gelt £ 1.--.-
 Ambachtsgevolghe dwelcke int gemeene verhuijrt wordt Ende heeft Cornelis Antheunisz heeft
 eenighe vroomkens aen zijn weijen in Olaert Clais houc groot 551 r tgemet vrij gelt 28 sch. 8 gr.
 bedraeght 2? t 8 sch. 11 gr. 16 miten. Comt hier voor 1/3 ? £ -.16.4
 Joris Coije heeft in pachte t schor van Oudt Everinghe voor 6 £ grooten comt ½ £ 2.--.-
 De mole van de voors. Ambachten heeft gegoeden tsiaers 90 £ gerekent de vijf huere d'eene
 den andere voor een 1/3 £ 30.--.-
 Noch comt alhier een 1/3 van t ghene dat zoude moghen ghelden den naervolghende Veeren
 Het Veer van Ellewoudsdijck op ter Neusen ende van Ellewoudsdijck op Vlissinghen van den
 steert? op Vlissinghe
 Van Ellewoudsdijck op Antwerpen £ 68.5.8.12
 Hier nae volght het contract van den coop als int Prothocol E pag. 126

1.459 Testament Pieter de Windt⁵⁶⁷

(Type acte:) *testament. Behoorende te staene in Prothocol E pag 180 Dan naerdijen dit testa-
 ment hier voren pag. 429 geregistreert es ende daer inne luttel verandert Soo es tselve ooc al-
 hier gheinsereert ende bij gevoeght als in seconda . . . en omdat hier noch plaetse was*
 In den naem ons Heeren amen, etc. Comp. Pieter de Windt poorter Goes, Susanna Jans de Vos
 dochtere zijne huijsvr. beijde gesondt etc. Ende zo vele aenghaet Margriete hunne oudste doch-
 tere die nu overleden es ende naergelaeten heeft 3 weesen naemelijc Grietken, Maijken ende Jan
 nu oudt ontrent 5,3 en 1 jaeren. Alzoo zijlieden testateuren de voors. Margriete zoo langhe on-
 derhouden, vuijt gehylicht ende beghift hebben, Soo bewijsen zijluijden tselve onderhoudt ende
 beghiftinghe in plaetse van wettighe portie die den voorn. weesen magh competeren in den
 goeden van d'eerst aflijvighe. Verclaerend dat Margrietes kinderen oft kindt zoo langhe stille
 moeten staen tot dat d'andere vijfde haere voorseide mede erfgenaemen ooc zoo vele als voor-
 seid es genoten hebben etc. etc. (MPS: geen namen genoemd van de 5 erfgenamen) Ter presen-
 tie van Jacob Crijnss Schipper en Dierick Corneliss Penningewaerder beijde naeste gebueren.

1.460 Overig aantekeningen, niet te plaatsen⁵⁶⁸

Vuijtspraecke op zeecker compromis gepasseerd in Prothocol E pag. 199 hier gheinserveert
 tamquam in conciliatrice ♀ ende om dat hier noch papier ledigh was.

Achtervolghende d'welcke compromis etc. dat Mr. Marinus die voorn. hoofdsommen etc. . be-
 sitten sal op erfrenthe etc.

Bij RAZE 2040, fol 464 : . . . van den landen in questie van den Burenepolder bij den heer ge-
 daen . . Behoudens niettemin Pieterse voornoemd . . Aldus 16-11-1603

1.461 Verklaringen als reactie op testament Dignus Pieters Rijcke⁵⁶⁹

(Type acte:) *attestatie op de verclaeringhe van Dignus Pietersz Rijcke testament geregistreert
 (er staat geregreert) in Prothocol D. pag. 187. Ende dese attestatie behoefde gheinsereert te
 zijne in Prothocol E pag. 205. Dan omdat de zelve haer refereert aent testament hiervooren
 pag. 258 Ende omdat hier nog ledigh papier was es die hier gheprothocolleert*
 Comp. Cornelis Antheunissen ende Jacob Rijcke oudt ontrent 55 ende 35 jr. poorters van Goes
 hebben verclaert ten versoecke van Maijken Dignus Rijckedr dat zijluijden als getuijghen ge-
 roepen geweest zijn over het testament van Dignus Pierss Rijcke inwoonder deser stede voor

⁵⁶⁷ RAZE 2040, fol 462, 20-9-1603

⁵⁶⁸ RAZE 2040, fol 462

⁵⁶⁹ RAZE 2040, fol 464, 8-12-1603

mij Notario 25-5-1599 Daerinne hij tot zijn erfgenamen genoemd ende gestelt heeft Maijken zijn dochtere 1/3 deel ende Maijkens kinderen (vuijt gesteken Willem Adriaens die met zijn legaet ofte Ghifte vuijtbleeff) in t andere 1/3 deel, Ende Geerdken Pietersdr (wijlen zijn soons) 1/3 deel etc. Dat Maijken voorseit daerop haeren Vader afvraeghde Wat kinderen dat hij verstondt Te weten Die zij doen hadde, ofte alle die zij noch zoude moghen krijghen Ende dat Dignus testateur daerop expresselijck antwoorde Segghende (wat indignatie als hem belghende) dese oft gelijcke woorden in substantie: Wat vraeghdij ? Souden die kinderen die van u noch moghen geboren werden niet zo wel mij Naevaer ofte Grootvader noemen als die ghij nu heeft etc. 18-11-1596 voorgaend testament Maijkens kinderen geprocreert bij Cornelis Geerds Bijs-terman. Ter presentie van Willem Zagarus en Willem Costens, inwoonders Goes.

1.462 Inventaris sterfhuijs Anthoni Gilliss de Buijscher smit⁵⁷⁰

(Type acte:) *inventaris van allen alzulcken penningen, huijsraet, meubelen, ende goederen als bevonden zijn ten sterfhuijse van Anthoni de Buijscher Smit Gillis zone geboren van Antwerpen, wijlen poorter Goes. Overleden tusschen den 2 en es 3 den Kerstdagh den 27 decembris smorghens vroegh voor een uren, begraefven alhier op den 28 dec. 1603*

Naerlatende drie kinderen, Gillis oudt 1 maendt voor Kerstmisse 13 jr., Daer moeder of was Lijnken Willems van IJghen, Cornelis oudt 3 weeken voor de Goesche marct 5 jaeren ende Tanneken geboren donderdaghs voor de goesche marct 3 iaeren. Van d'welcke beijde moeder was Lijsbeth Goossins geboren van Antwerpen.

Gemaect ter presentie van Aelbrecht Goossins Lijsbeths broeder en Dierick Pieterss, bode Dignus Geerdss lakensnijder ende Pieter Gilliss Pluijm.

In de keucken in een casse int onder tresoir, Een zwarten Lakene mantel, Een zwarten Lakene vrouwen vliegheer, Een zwarten Lakene daghelix mantel, Twee paer Lakene bocxen, Een zwart Lakene roccken, Een slecht borate wambuis, Noch een wit wronghlijfken, Een paer zwarte onder coussens, Twee mans hoeden ende noch een rouw hout, Een flueele rijeme met een silver ketenken,

Een wambaix van bockenleer, Een daghelix zwarten broeck, Een oudt wronghwambaix met j paer oude coussens, Een oudt mutsken, Een oudt zwart roccken zonder mouwen, Een gecoleert tafelcleet, met een lapken enghels ruitkens, Twee lapkens nieu lijnwaet langh tsamen 10½ ellen. Een oudt lijf van een vrouwenkeurs, Een blauwe voorschoot ongemaeckt, Een groen naij cussen Daerinne wat spellewerck, Een kinder mutsken met een windel, Een paer nieu spaens lere schoenen ende twijn, Een dozijn nieu houte telloren, Een silveren vr. rijeme Met 1 paer silvere messen, Een silveren vr. ijskerken, Noch 1 lapken nieu lijnwaet van 3 ellen, Noch een ander van een elle, Een ouden onderbroeck van monnickensaij, Een paer goede slaeplakens, Noch een ander paer slaeplakens. Noch een slaeplaken met een bloccken, Noch wat rommelinghe met een busselken nieu wolle lappen, Twee groote tinne scotelen, Noch zesse wat minder, Noch drie wat minder, Noch vijfde wat minder, twee zausierkens, Drie tinne commekens, Een sout vat, 1 mostaert pot ende botercroes, twee kinder croeskens, Een metaele vijsel mette stamper, Twee metale candelaers. Een metalen wijwatervaetken met j aentrecker, Een bedpanne

Int eene opperthresoir. Een langhwerpigh doosken, daerinne eenj missive onlanx van Antwerpen gecomen met vier oude spaensche dobbelducaten Ende in dezelve missive wordt verhaelt Dat den overleden vuijt zijns zusters sterfhuijs noch comt 51 guldens 11½ stuiver. Noch int selve doosken bevonden vier halve nieuwe rosenobels tot 13 sch. 9 gr. tstück ende een zeuschen daelder 5 sch. gr.

In een rondt doosken: Drie halve nieuwe rosenobels tot 13 sch. 9 gr. tstück Een goltgulden, Vijfthien zeusche daelders tot 5 sch. tstück, met 2 sch. in pajement, hier af genomen 6 daelders om die doodtschulden te betalen.

⁵⁷⁰ RAZE 2040, fol 465

Voorts drie ommelakens, twee breede ende een smal. Acht servietten. Vijfthien cussen zacxkens, Ses snuijtdoecken, Twee luijrdoecken. Een handtwaele met een blauwen voorschoot, Derthien mans hemden, Acht mans craeghen.

Int thresoirken benefens die schoorsteen: Een goudt gewichte, Noch een cleen balance, Een oude leren rijeme, Een nieu legende boeck, Een sermoenboeck op d'Evangelien, ende een op den Apostelen(?), Een cronijck boeck, Noch vier ander boecxkens, Sijn rekenboeck ende memorijeboeck

Noch in de keucken: Acht tafereelkens, Een slaepbanck, Een schabeltafel, Een cuijpsedel Een hoepsetel, twee matte stoelen, met drie cleene, Een teenensetelken ende een houtten, Een turftonneken, Een marctcurf ende twee lapcoffven. Een stoofken, Een teene wijeghe. Een cribbe, Thien kannen zoo cleene als groote, Een kaerslade, Ende een spiegel

Twee lepelbordekens, Drie ijsere hanghels met een latte, Een rooster, twee tanghen, drie potheijzen met een cuijscher een spit, een vispaen, ende twee schupkens, twee lobijzers.

Een vierijser, een brandtjiser ende haertijser, Den blaesbalck, Soutvat. Vier hammen en hespen, Een stuck speck. Een parthije gesoutten vleesch in de cuijpe, Twee hollantsche kaesen, Een standeboters tot 78 pondt, Twee ketels, een vleene ende j groote, Een panne van koper met een decxsel, Een hanghijser, Een hackmes, Een coperen putketel mette keten, Drij bedden mette hooftpelen, Vier oircussens, Noch een cleen, Ses sittecussens, Twee spaensche dekens, Noch vier andere ende een voor een kindt, Een zwarte lakenen nachttabbaert, Een gordijne ende twee rabatten

Twee zeepdobben met een schoutobbe, Een watertonne met ijsere banden, Een houten eemer.

Op den zolder: Een cleen cofferken, Daerinne eenighe luijren ende ander kinder prouffelinghe, Een busselken, Een cijpresse kistken, Daerinne tghene hier nae volgt. In een rondt doosken met naijzijde Daerinne dese specien: Drij oude inghelsse roesenobels, Een angelot, Een setelaer, Een inckelen Spaenschen ducaet, Een fransche croone, Een hunghaerschen ducaet, Een halven gouden reael, Een halven Pieters gulden.

In een langh doosken Daerinne dese specien: Drie silvere vliessen, drie oude dobbelstuvers Een silveren Marie beelden, Een halve elle trijp, Een schildecken, met een silvere vingherhoet ende 2 silvere spellen, Een silveren ringh met wat haecken en cnoppen ende cleen munte, Een lijste kistken Daerinne noch een silveren vingherhout, Een paar silvere schorthaecken, Een ronde gouden trouwingh, Een gouden ringsken met een trouwken, Item een silvere claterbelle met 2 silvere spellen, Twee silvere lepels, Een silver roomerken.

In een houte kiste Gillis thoebehoorende: Twee groote packen ende een cleen fijn garens Drie packen grofver, Thien tinne lepels, Een parthije wercke? Gaerens, Twee mans craeghen, Vier vrouwen halscleeren, Een casken met een crucifix Daerinne, Een groot sittecussen, Een serijnwerck kiste, Noch een viercant kistken, Een scaeprijken van withoudt, Een schabeltafel, Een scabelle, Een backtoch, Drij oude corentonnen, Een corenmate, Drie coren oft meel zacken, Een aerde scotel, met een kommeken ende soutvat vuyt Italien gecomen, Een baeckerbenne, Een cleermante. Acht cleerstocken, Een waeffelijser, Een koeckijser met t spaenken, Een hellebaerde met een coppier, Een cordewaghen. Eind.

1.463 Compromis kwestie Catharina Boijs en Cornelis Anthoniss⁵⁷¹

(Type acte:) *vuijtspraecke op zeecker Compromis gepasseert int Prothocol E pag. 237. Alhier geinserent tamquam in conciliatrice ♀ ende omdat dese (niet voir mij Notario) gepasseert maer bij den Arbijters is onderteeckent*

Achternvolghende d'welcke compromis subm. ende (etc. ut supra pag. 463) verclaeren voor haer arbiter. Vuijtsporaecke midts desen Dat Alle Questien, Geschillen ende Pretensien Die Catharina Boijs als wed. Cornelis Pieterss Poldermans ende Cornelis Anthoniss poorters deser stede

⁵⁷¹ RAZE 2040, fol 468, 4-3-1604

Jeghens elcanderen hebben ter oirzaecken van de gemeene handelinghe van Coop ende Bouwerij van Landen ende Stelle Neringhe van Schaepen ende beesten ende van Alle tghene d'een d'ander ontfangen ende vuytgeheven heeft, tzij bekent ende onbekent, wetende oft onwetende, Midsgaders van dat vuyt die Rekeningen, zoo vant gemeene als partivuliere, tusschen hun beijden nogc ongeliquideert openstaende zouden gepraetendeert worden, etc etc. Zullen zijn d'een jeghens t'ander gesmolten doodt ende gequeten etc. etc. Aldus ter presentie van de getuigen Cornelis Gillisz Maerten Mazuer, H. van der Straten, Pieter Niclais Ovesandt.

1.464 Compromis kwestie Pieter Marinuss en Niclais Geerds in Weerde⁵⁷²

(Type acte:) *vuijtspraecke op een Compromis int Prothocol E pag. 219 gepasseert ende alhier geregistreert om redenen als boven*

Achtervolghende d'welcke compromis subm. ende (etc. als in de naest voorgaende acte) dat alle die questien, Geschillen ende Pretensien die Pieter Marinus en Claïs Geerds jeghens elcanderen hebben etc. etc. Niclais zal aen Pieter vuytreijcken 60 £ vls. een erfelijke renthe op den hofstede in Weerde etc. Aldus onderteeckent Cornelis Janss Boone, Lieven de Corte, Tobias Wixdorp

1.465 Kwestie Pauwel Jans schipper en Costen Pauwels⁵⁷³

(Type acte:) *vuijtspraecke tusschen Pauwels Janss Schipper ende Costen Pauwels zone. Hier niet voir mij gepasseert Dan ten versoecke van de parthijen geregistreert. alhier tamquam in conciliatrice ♀*

Questie Geschil ende Process geresen tusschen heijsscher Pauwels Janss schipper, poorter van Goes en verweerder Costen Pauwelsz wonende aen den Zandtdijck onder die prochie van Crueninghe, betreft emolumenten van thijenden in de Onze Lieve Vrouwenpolder daarvan possesseur was Adriaen Jacobss molenaer etc. etc. hebben de zaak in handen gesteld van Jan van Stapelen, met Pauwels de Vos gecoren bij den heijsser ende Jan Bom met Paulus van den Dale van de verweerder. Pauwels Janss zal aen Costen cederen alle actien etc. op dese thijenden. Costen zal betalen 12 £ vls. etc. Aldus onderteeckend Jan van Stapelen, Jan Jacobss Bom, Pauwels de Vos, Paulus van den Dale.

1.466 Kwestie testament Pieter Corneliss in de 3 haringen⁵⁷⁴

(Type acte:) *transactie bij submittie ende Vuijtspraecke tusschen Pieter in de 3 haringhen ende Cornelis Laureijns hier geregistreert etc. etc. Naerdijen bij den Testament reciproque bij Pieter Cornelisz in de dije haeringhen ende Cornelia Jansdr zijne huijsvrouw voir Notario Pieter Levendale op den laetsten novembris 1595 genuncupeert, aen den voors. Pieter als langstlevende gelaeten was t'gebruijck vant huijs daerinne zijlieden woonden, midts dat t'selve naer zijn doodt voor d'eene helft comen zoude op haere Erfgenaemen Ende dat Cornelis Laureijss wonende in Baersdorp geworden es erfghenaem? voor een 6^e part in den voorseiden Corneli helftscheijdinghe*

Naerdijen bij den Testament reciproque bij Pieter Corneliss in de drie haringhen ende Cornelia Engelsdr zijne huijsvrouw voir Notario P. Levendale op den laetsten novembris 1595 genuncupeert, aen den voorscreven Pietere als langstlevende gelaeten was tgebruijck vant huijs daerinne zijluijden woonden, midts dat selve naer zijn doodt voor d'eene helft comen zoude op haer erfgenaemen, ende dat Cornelis Laureijssz, wonende in Baersdorp geworden es erfgenaem voor een 6^e part in des voorseiden Cornelis helftscheijdinghe, Soo ist gebeurt Datter verscheijden Questien, geschillen ende heijsschen gevallen zijn tusschen den voors. Cornelis ende Pieter. Zij willen minnelijke schikking. Goede mannen: Joos Janss timmerman, Pieter Adriaens Crae-

⁵⁷² RAZE 2040, fol 468, 9-3-1604

⁵⁷³ RAZE 2040, fol 468, 10-3-1604

⁵⁷⁴ RAZE 2040, fol 470, 22-3-1604

mer, poorters van Goes. Cornelis Laureijns zal voor zijn 1/12 deel trecken een stuck zaijlants groot 2 gem. 61 r. gelegen in Baersdorp in Pittemeehouc. Noch een stuck zaailant groot 2½ gem. 18 r. in Coudorpe ende in Oudelande een stuck landts groot 400 r en de 31 £ vls. die hij uit de nalatenschap ontvangen heeft. Sal ooc ontfangen van Christiaen Vermuijen 16 £ gr. Noch een actie ten laste van Tobias Wicxdorp tot ontrent 29 £ gr. Sal ooc behouden d'actie op Mathijs den Gouwenaer tot ontrent vier zacken zaets; insgelijcx op Yeman Blaesz tot ontrent vier zacken terwe. Tot Pieters last blijft o.a. den last van 't Weerdsche sant met die pretensie op Jan Leijnss, Ende die misrekeninghe van Aerdt Jorisz 8 £ gr. etc. etc. Aldus ter presentie van Jan Janss timmerman, Pieter Adriaens Craemer, Marinus Henricxss landtmeter, Geerdts Andriessen de Vrijese

1.467 Coop huis Goes op de haven benoorden die Watermolen⁵⁷⁵

(Type acte:) *transactie bij submissie ende vuijtspraecke hier geregistreert om (etc. supra pag. 469)*

Naerdijen Harrent Marinusz Bruijgom gecocht hadde van Clais Henricxssen Kijvit zijn huijs staende op de haven benoorden die Waetermole deser stede, Ende dat Clais tselve niet leveren en conde midtsdijen dat Jr. David van de Werfve bij gebrecke van betalinghe van zeeckere oude pajementen die Martin Gillissen Coije (van d'welcken Clais voorn. t voorn. huijs gecocht hadde) aen hem noch schuldigh was, tselve rechtelijc vuijtgewonnen ende doen vercoopen hadde. Soo es tusschen den voors. Harrent ende Clais te dijer oirzaecken Questie, geschil ende heijsch geresen. Als ooc omdat Harrent hem ooc beclaeghe beswaert te zijne met die vercoopinghe van zijne huijsvrouws vaders huijs, twelcke Clais voornt. heeft ingecocht. Processe etc. (zijnde zwaeghers). Goede mannen. Cornelis Adriaens Smalleganghe en Pieter Adriaens Craemer etc. etc. Den laetsten martij 1604, ter presentie van Cornelis Adriaens Smalleganghe, Pieter Adriaens Craemer en Cornelis Geerdss beenhouwer, poorters.

1.468 Kwestie Jan Reijns arbeijder en Bette Goemans⁵⁷⁶

(Type acte:) *vuijtkoop bij den weduwaer boelhouder gedaen met een vande zijn overleden huijsvrouwen, erfgenaemen die naer zijn doot zoude deelen. hier geregistreert etc. Testament ut supra pag. 264. Naerdijen achtervolghende het Testament reciproque.*

Naerdijen achtervolghende het testament reciproque tusschen Jan Reijns arbeijder ende Bette Goemans, zijne huijsvrouw tsamen gewoont hebbende binnen Hulst ende als doen wonachtigh binnen deser stede Goes Voir mij Notario genuncupeert den 23 novembris 1596. Den voors. Jan gebleven es int besits van alle de goederen Onder expresse conditien etc. etc. Gecompareerd Jan Reijns boelhouder ter eenre ende Tanneken Goemans geboren van Stekene nu woonachtigh binnen Dordrecht als erfgen. van d'eenen helft in de helft etc. Accoord. Boedelhouder zal 8 £ betalen, gereed geld. Behoudens dat haer comparante noch volghen zal haer vierendeel int huijs twelck den voors. Jan eertijds gecocht heeft van het Sinte Sebastiaens ghilde staende binnen Hulst. Aldus etc. ter presentie van Jacob Daniels Goemans besemmaecker ende Guilleaem Pauwels (geseijt Smul) inwoonders onder der selver stede.

1.469 Openen van een gesloten testament⁵⁷⁷

(Type acte:) *alhier geregistreert ten versoecke van den Depositaris ende apparente erfgenaemen tamquam in secunda . . . ende om (etc. ut supra pag. 458)*

Inventaris ende specificatie van t'ghene bevonden es in een Coffert met ijseren banden thoebehoorende Heer Jan Roelands, eertijds Canonicpresbiter ende wonende tot Capelle, overleden den 27 martij 1604, Gedepositeert ten huijse van Cornelis Martins binnen deser stede Goes. Op

⁵⁷⁵ RAZE 2040, fol 472, 31-3-1604

⁵⁷⁶ RAZE 2040, fol 473, 27-3-1604

⁵⁷⁷ RAZE 2040, fol 474, 7-4-1604

den 28 marty 1604 es t voors. coffer ter presentien van mij Notario onderschreven ende Dignus Geerdss, poorter Goes ende Simon Janss wever, wonend tot Capelle als getuijghen open gedaen, ten versoecke van Jan Henricxss Schoenmaker. Aldaer sommierlijck overlesen het Testament ende getelt 't ghelddt, es wederom thoegesloten.

Op den derden Aprilis 1604 es t selve wederom open gedaen geweest ende daervuijt genomen het Testament, ende zulcx alst was overgelevert in handen Pieter Pieter Emmericx eenen van de executeurs om den Magistraet in Capelle te vertooghen.

Op den 7 Aprilis 1604 ter presentien van mij Notario, Pauwels van den Dale ende Jan Henricxsz pasteibacker, als getuighen midsgaders den voorn. Executeur tselve alnoch open gedaen Ende al tghene daerinne bevonden es gheinventariseert als hier nae volght.

Het Testament twelck besloten es geweest liggheende in een Couverture geverificeert ende onderteeckent bij Mr. Jan Arnoldi als Notaris den 7 Julij 1588. Ende tselve met des testateurs handt gescreven ende onderteeckent den 10 Juni 1588, bij den getuighen Laureijs Baddijn ende Cornelis Janss, die Requeste mette Apostille van zijne Alimentatie. Een Rekeninghe van kercke in Capelle de anno 1575. Een goud gewichte. In een lijnen zacxken dese specien: Een spaenschen dobbelen ducaet, Een souverain. Een fransche croone, Een gouden keijzers gulden, Neghen en een halven silvere Conincx daelder.

Drije Rijcxdaelders, Een Reael van achten, Een silveren Carolus gulden, Een penningh van 3 stuvers, Een silveren viercanten Middelborghschen daelder, Een gouden suffi ? ringh van vieren Een gouden turcoix ringh, Een medailleken om den hals te draeghen met j ringhsken, Een bloedt oft ander steen, een Stucxken van een beslagh van een mes van silver, twee lepelblaec-kens van peerlemoerschelpen.

Voorts: Een zwarte laken cazacke met fluweel geboort, Een zwarte laken cazacke zonder mouwen, Een zwart laken rocken, Een ander zwart laken roccken zonder mouwen (twee)?, twee satijne mouwen, Een zwarten lakenen broeck, Een pacxken met wit camelot, Ses mans hemden Derthijen snuijtdoecken, Twee groote ommelakens, Drije servietten, Vijf slaeplakens, Elf zacxkens oft fluijnen, Twee oude doecken, Twee paer nieuwe trijpe muijlen, Een pacxken met lappen, boorden ende rommelinghe. Item buijten tvoors. coffer waeren ten voors. huijse alnoch gedepositeert: Een lappe lakens zwart coulaeur de roo, langhe ontrent 6 ellen min $\frac{1}{4}$, Een damaste cazacke, Een zwarten mantel den overledens besten. Actum ten daeghe voorseit. Dies t'oirconde Pieter Levendale 1604

1.470 Compromis kwestie Jan Adolphi⁵⁷⁸

(Type acte:) *vuijtspraecke op een Compromis gepasseert int Prothocol E. pag 305, alhier geregistreert tamquam in conciliatrice . . om dat hier ledigh papier was. Dwelcke voorn. arbijters als goede mannen etc. Pieter Levendale van Romerswalle als Overman.*

Dwelcke voornomede Arbijters als goede mannen, al voor date des voorscreven compromis daer thoe gecoren zijnde. Naerdijen zijluijden iteratijvelijcken vergadert hadden geweest ende niet wel en consten is als accorderen, Ende tselve den voorseiden Magistraet aengedient zijnde dat wij Borgemeesters ende Schepenen bij hun gevoght ende gecommitteert es Pieter levendale als overman, sulcx zijluijden alle tsaemen, hebben partijen gehoordt ende gezien alle tghene zijluijden hebben willen zegghen ende verthoonen Volghende hunnen gescriften hinc inde respectijvelijcken overgegeven ende onder den voorseide notario aen de Lijasche van zijne Minuten onderhouden, Verclaeren voor hunne arbitrale vuijtspraecke midts desen dat aen Jan Adolphi in der voorseide qualiteijt volghen zullen in Eijghendom dese naebescreven perceelen. Eerst het geheele huijs staende binnen Axele zulcx als hetselve belast es. Ende daarmede 4 gem. lands liggheende in de prochie van Axele beoosten de vaert, buijten die veste der voors. stede, als nu noch liggheende mette zee gemeene. Sulcx als deselve met 4 £ gr. jaerlicxe renthe den penningck

⁵⁷⁸ RAZE 2040, fol 475, 16-10-1604

16^e belast zijn ende daervoren 't voors. huijs tot onderpand es gestelt. Noch 5 gem. ligghende binnen den eglentier parochie van Axele, insgelijcx alnoch mette zee gemeene. Item 5 gem. lands ligghende binnen den ambacht van Axele in den but onder die hofstede van wijlen haer moeder.

Item een gemet in den but gecomen van Pieter Michielss, Ende noch anderhalf gemet in den noordtoosthouc van den Noordtpolder Dwelcke drij perceelen bedijckt zijn. Item noch een renthe van 20 schell. gr.vls. jaerlicx spreekende tot laste van Martin de Rijcke tot Axele. Ende alnoch een renthe tot 5 schell. tsiaers

Alwaer jeghens aen den voors. Jan de Cantere met zijne voorn. zustere volghens zullen in eijghendom den naerbeschreven parthijen. Eerst den geheelen Paijbrief inhoudende 900 oft 1000 guldens eens, gesproken over 't vercoopen van Pieter die Nevens hofstede Ende Daerthoe vier gemeten ligghende in de prochie van Beoostenblijje, zijnde van cleender importancie Noch 4 roeden meersche in Beoostenblijje. Ende alnoch een gemet gecomen van mevrouw vander Haeghen. Alle drij alnoch met de zee gemeen. Item een gemet in den But polder gecomen van mevr. voornoemt. Noch 5 gem. lands gecomen van grootmoeder. Ende anderhalf gemet in den Noordtpolder gecomen van Jacob Ellardt. Met alnoch 3 gem. oft bet? onbegrepen in denzelven polder gecomen van Anthonis de Meester. Sulcx zoo beijde die strecken belast zijn met 2 £ gr. renthe tsiaers. Deze vier stucken bedijckt zijnde.

Item noch diverse Renthen binnen Wachtebeke ende Zelzate tot ontrent 37 sch. gr. jaerlicx begrepen in zes bireven. Alle dwelcke percelen van thuijs, Landen ende Renthen zullen den voorscreven partijen respectvelijck zulcx aengheelijgent werden ende blijfven, etc.

Item Naerdijen geseijt werdt dat hunne Moeije Stevens tot Middelburch aen desen sterfhuijse noch ten achter schuldigh zoude zijn ontrent 200 guldens werdt hiervan vuytgepsproken dat Canter inden voorseiden qualiteit noch trecken zal 50 guldens ende Jan Adolphs 150 guldens. Voorts zullen onder den voornoemde parthijen pro rata van hunne erffelijcke portie gemeene blijfven d'Actie op Arents Martins erfgenamen nopende d'administratie die hij gehadt heeft. Ende insgelijcx totte 450 ducaten ende anders d'welcke Andries de Neve overleden in Spaengnijen achtergelaeten oft zulcx zoo hij daarvan gedisponeert heeft. Ende voorts alle d'andere goederen diemen noch zoude moghen (volgt een clause)..

Aldus onderteeckent Smalleganghe, Tobias Wixdorp, Pauwels de Vos en J. G. Clauwenclamme, Pieter Levendale

1.471 Insinuatie bij Pieter van Rijmelant over een contract in dronckenschap gemaect⁵⁷⁹

(Type acte:) *insinuatie van een Protest t welcke omdattet niet voir mij, maer voor IJeman Gil-lisz Poppe, Notaris binnen Ziericzee gepasseert es es de zelve niet in prothocol E pag. 312 maer niettemin hier geregistreert als in de naest voorgaende Acte*

Ten versoecke als boven ben ic etc. etc. gegaen ten huijse van Pieter Rijmelant, inwoonder van Goes Ende hebbe aen hem die lecture, insinuatie van den voors.proteste ende presentatie gedaen? Die mij voor antwoorde ghaf. Dat ten tijde als die voors. pretense coopmanschap gevele den voors. Daniel Anthonis als ooc Adriaen Cornelisz tHeerschip (een van de attestanten) ende andere al dronckigh waeren Dat ooc int contracteren besproken was dat men daarvan een Contract zoude scrijven ende onder des weerdt laeten berusten Ende zoo hij Rijmelant des andren daeghs bij den voorn. Daniel es gecomen Dat gheen van beijden van de voors. pretense coopmanschap en heeft vermaent noch extract geteeckent Soo dat hij Pieter, de zelve (als in dronckescap gebeurt) voor nul ende van gheender waerden heeft gheacht, etc.

⁵⁷⁹ RAZE 2040, fol 477, 16-11-1604

1.472 **Compromis kwestie Willem Corneliss Houw en Mattheus Loen**⁵⁸⁰

(Type acte:) *vuijtspraecke op een Compromis voir mij niet gestipuleert dan hier geregistreert (hoe wel buijten ordre) om reden ut supra pag. 469*

Questie, geschil ende Proces geresen zijnde tusschen die weduwe Willems Cornelis Houw wijlen biersteker tot Bieselinghe (heijsscher) ter eenre Ende Matheus Loen herbergier binnen Cruininghe (verweerder) ter andren heijssende die somme van ontrent 110 £ gr. van geleverde bieren dan den verweerder voornoemt verschil hebbende inden ... van de bieren, ende zulcx ontken-nende zoo vele hem geleverd te zijne, zegghende ooc meer penninghen aengetelt, dan op sheij-schers biljet geteeckent stontt ende noch eenighe afkortingen pretenderende, Was in deze zaec-ke zoo verre geprocedeert dat de heijsschersche bij Commissarissen vant Landrecht gheordineert was haer boeck met Eede te bevestighen, etc. Hebben hun geschillen bijgelegd int segghen van Pieter van Schuijle, Cornelis Janss op t Clooster, Mathijs Janss, schouteth, schepen ende secre-taris van Bieselinghe als goede mannen van de heijsschersse ende Paulus van den Dale met Ja-cob Metz, oudt schouteth ende inwoonder van Cruininghe bij den verweerder gecoren etc. Rege-ling van betaling in termijnen. Mathijs moet zijn huijs in Kruiningen hypothecceren.
(In de marge:) *Matheus es van den peste gestorffen 11 maij 1605, etc.*

1.473 **Compromis kwestie sterfhuis Job Herts**⁵⁸¹

(Type acte:) *vuijtspraecke op een compromis gepasseert int Prothocol E pag. 338, hier geinse-reert ut supra pag. 463*

Achtervolghende d'welcke compromis, submissie ende (etc. ut supra pag. 463) Verclaeren voor haer arbiter Vuijtspraecke midts desen Dat de voorn. Foortken als weduwe gehouden wordt aen voors. Leunis Mertss te betalen 3 £ vls. behoudt Actie van t sterfhuijs van Job Hertss, en jeghens Willem Adriaens Vlaemingh van 2 jr. pacht van 9 quartier aen de Noordtwegh daer Cornelis Hartsz manghelinghe oft oversettinge gedaen hadde ...etc.

1.474 **Vuijtspraecke Willem Costens**⁵⁸²

(Type acte:) *vuijtspraecke op j compromis gepasseert int Prothocol E pag. 344 hier geinsereert ut supra*

Achtervolghende d'welcke compromis, submissie ende (etc. ut supra pag. 463) Verclaeren voor haer arbiter Vuijtspraecke midts desen, Dat die voors. Willem Costens met Pieter Adriaens Craemer gehouden worden aen den voors. Jacob Adriaens boven die cortinghe ? etc. te betalen 34.10.- £ gr. eens etc. Repartitie van de schuldt verleden in een waterbrief gepasseert int Pro-thocol E. pag. 343. Dan zoo Jan Adriaens aen den zelven erfgenaemen noch resterend schuldigh es 3.15.7, . . Jan met zijn kindt geprocreert bij Nele voornoemt.

1.475 **Accoord crediteuren Jan Suij**⁵⁸³

(Type acte:) *accoordt tusschen een misghaen van goeden oft Defaitement ende zijne Crediteu-ren, hierin geinsereert etc. etc.*

Naerdijen Jan Suij inwoonder Goes midts diverse ongelucken ende accidenten zoo verre ten achter es gecomen dat hij gheen middel hebbende om alle zijn crediteuren te voldoe-ne . . Soo sijn op huijden bij een vergadert . . Ende es t voors. Instrument bij den Crediteuren met hun handtgeschrifte oft handtmerck respectivelijc onderteeckent Jan Hacken, Gillis Jacobds Cole, Jan Marinuss biersteker, 't merck Willem Willemsz tot Shr. Aerskercke, Jan Slese, Nicolas M. Oostdijck, 't merck van Jaspas Cristiaenss in Nisse stelle, Jan Barthelss, Jan Danckerss van we-gen zijn moeder, 't merck van Pieter de Valck, 't merck van Jan Ambrosius van H'lersicken, t

⁵⁸⁰ RAZE 2040, fol 477, 22-3-1605

⁵⁸¹ RAZE 2040, fol 479, 10-2 -(1605)

⁵⁸² RAZE 2040, fol 479, 26-2-(1605)

⁵⁸³ RAZE 2040, fol 480, 27-4-1606

merck van de huijsvrouw van Cornelis Domissen in de polder van wegghen de weduwe Cornelis de Ridder tot Cruijninghe, Ael Huijsson, t merck van Jacob Janssen in Vlaecke, t merck van huijsvrouw Cornelis Anthonis in Capelle

1.476 Verkoop huijs aan de Nieuwe Beestenmarct in Goes van Jacob Corneliss molenaer⁵⁸⁴

(Type acte:) *transactie oft Accoordt alhier noch geregistreert etc. etc.*

Naerdijen in den Jaere 1601 Jacob Janss Braeniendijck pretenderende 9 £ 11 sch. 8 gr. ende Pieter Cornelisz in de drie haeringhen heijsschende 25 £ gr. hadden met rechte vuytgewonnen thuijs staende aen de nieuwe beestemarct thoebehoorende Jacob Corneliss molenaer Ende dat Pieter Adriaens Craemer tselve bij decreete ingecocht hadde voor 55 £ gr. t betalen meije 1602 Soo es alnoch hier gecomen Rogier de Vrijese (aen d'welcke den voorn. Jacob Molenaer tselve huijs verbonden hadde) tot 16 £ gr. volghende Schepen kennisse 20-4-98 heijsschende van den voorn. Pieter als possesseur vant voors. huijs 13.10.- etc. etc. Aldus ter presentie van Willem Costens, vendumeester en Goossius de Bruijne, weerdt in den horen, poorters.

1.477 Accoord tussen Sibert Pieters Endds en Marinus Henricxs lantmeter⁵⁸⁵

(Type acte:) *transactie ende Accoordt alhier noch gheinsereert etc.*

Questie, Geschil ende Proces geresen zijnde tusschen Sibert Pieterss Endss als eenigh erfgen. van Jan Pieterss zijn broeder ter eenre en Marinus Hendricxss lantmeter als getrouwt hebbende Maijken des voorn. Jans weduwe, verweerder ter andere zijde . . . te brenghen in 't gemeen sterfhuijse alzulcken bedde met zijn thoebehoorten als zij genoten heeft vuyt crachte van een pretens (maar nul) testament oft heijssende daer voren 100 guldens Midsgaders te deelen alzulcken stuck landts van 3 gem. 135 r. geleghen onder Sijnoudskercke in den Kerchouc etc. . . .te doene rekening, bewijs en relique van alzulcken 43 p12 sch.vls. Die vuyt Hollant gecomen ende aen haer int sterfhuijs sittende overgetelt zijn. Gecomp. die voors. Sibert Pietersz en Marinus Hendricx, zijn veraccordeert etc. Aldus ter presentie van Jacob Janss Braeniendijck, Pieter Marinuss, Cornelis Calloo

1.478 Nog enkele aantekeningen en losse opmerkingen van Levendale tot slot⁵⁸⁶

Prothocol C sine ♀

Petrus Levendale van Romerswalle
me utitur

Ortus refulgut Lucifer

Lucis Aurora rutilans coruscat

Aurora cursus provehit

Lucifer exhilarans animas Venus Hesperus omnes

Na Grappe ...

RAZE 2040, fol 485.

rechtsboven, deel van een naamindex ? (oud 253), Pt. Henricxss van Aerschot (119?, 139?), Pr. Diricxss Ste Meertens(dijck?) 192, Pr. de Windt 173, Pr. Nelle Lievens 167

RAZE 2040, fol 486 G. . . . onleesbaar. H.c. Adriaens Nissepat 188, Hans Verhaghen 196

⁵⁸⁴ RAZE 2040, fol 481, 3-5-1606

⁵⁸⁵ RAZE 2040, fol 482, 17-5-1606

⁵⁸⁶ RAZE 2040, fol 482